

## Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civillietas>Tiesas spriedumu atzīšana un izpilde>Kā panākt tiesas nolēmuma izpildi

### Kā panākt tiesas nolēmuma izpildi

Ja strīda risināšanā ir iesaistīta tiesa, procesam ir divi nobeiguma posmi. Pirmkārt, tiesai jāpieņem spriedums un, otrkārt, spriedums jāizpilda.

Lai panāktu, ka otra strīda puse (atbildētājs vai parādnieks) ievēro jūsu labā pieņemto spriedumu (piemēram, samaksā parādu), jums būs jālūdz tiesībsargājošo iestāžu palīdzība. Tikai tās var piespiest parādnieku atdot parādu — vajadzības gadījumā piemērojot likuma spēku.

Saskaņā ar **pārstrādāto Brisele I regulu**, kas regulē spriedumu atzīšanu un izpildi pārrobežu lietās, ja vienā Savienības dalībvalstī ir izdots izpildāms spriedums, bez jebkādas papildu procedūras ievērošanas var vērsties pie izpildes iestādēm otrā dalībvalstī, kur atrodas, piemēram, parādnieka aktīvi (ar regulu ir atcelta atzīšanas jeb eksekvāturas procedūra). Parādnieks, pret kuru ir vēsta izpilde, var vērsties tiesā, lūdzot izpildes atteikumu. To tiesu nosaukumi un atrašanās vietas, kas ir kompetentas izskatīt minēto pieteikumu un citas turpmākas sūdzības, atrodami **šeit**.

Parasti sprieduma izpilde jānodrošina parādu piedziņas lietās, tomēr var gadīties, ka jāpanāk, lai atbildētājs izpilda kādu citu prasību (veic kādu darbību vai atturas no kādas darbības veikšanas, piemēram, piegādā preces, pabeidz darbu vai neapmeklē konkrētas vietas).

Pārrobežu civillietās var izmantot dažādas Eiropas procedūras (piemēram, **Eiropas maksājuma rīkojuma** procedūru, **Eiropas procedūru maza apmēra prasībām** un **Eiropas izpildes rīkojuma** procedūru), bet spriedums vienmēr jāizpilda saskaņā ar izpildes valsts noteikumiem un procedūram (parasti tā ir valsts, kurā atrodas parādnieka dzīvesvieta vai īpašumi).

Iesniedzot sprieduma izpildes pieprasījumu, parasti jāuzrāda izpildu dokuments (tiesas spriedums vai publisks akts). Izpildes procedūras un par sprieduma izpildi atbildīgās tiesībsargājošās iestādes (tiesas, parādu piedziņas aģentūras un tiesu izpildītājus) nosaka saskaņā ar izpildes valsts tiesību aktiem.

**Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrētu valsti, noklikšķiniet uz tās karodziņa.**

Lapa atjaunināta: 18/01/2019

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdz skatīt juridiskajā paziņojumā.

### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Beļģija

#### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Ja parādnieks brīvprātīgi neizpilda spriedumu, viņu var piespiest tiesas ceļā, ko dēvē par piespiedu izpildi. Tai ir nepieciešams izpildu dokuments (Tiesu kodeksa 1386. pants), jo tas ir saistīts ar parādnieka personiskās tiesiskās sfēras aizskārumu. Šāds dokuments parasti ir spriedums vai notariālais akts. Ievērojot parādnieka tiesības uz privātās dzīves neaizskārumu, noteiktos gadījumos dokumentu nav iespējams izpildīt (Tiesu kodeksa 1387. pants). Dokumentu izpilda tiesu izpildītājs.

Piespiedu izpildi parasti izmanto, lai piedzītu naudu, taču to var piemērot arī akta vai no tā izrietošu saistību izpildei.

Vēl viens svarīgs aspekts ir naudas sods (Tiesu kodeksa 1385.a pants). Tas ir līdzeklis, ar ko izdarīt spiedienu uz notiesāto, lai veicinātu pakļaušanos spriedumam. Tomēr naudas sodu nevar piemērot noteiktos gadījumos: kad personai ir uzdots maksāt naudas summu vai ievērot darba līgumu un kad tas ir pretrunā ar cilvēka cieņu. Naudas sods tiek piemērots, pamatojoties uz dokumentu, kas to paredz, tādēļ cits dokuments nav nepieciešams.

Ja personai ir uzdots maksāt naudas summu, prasījums tiek īstenots pret parādnieka aktīviem, un to dēvē par aresta uzlikšanu. Izšķir arestētās mantas veidu (kustama vai nekustama) un aresta veidu (iepriekšējs arests un arests sprieduma izpildes ietvaros). Iepriekšēju arestu izmanto steidzamos gadījumos, lai piemērotu mantai tiesas aizsardzību: aktīvi tiek iesaldēti, lai nodrošinātu iespēju īstenot izpildi pēc tam. Arestētās mantas īpašnieks vairs nepārvalda to un nevar to pārdot vai nodot tālāk. Ja parādnieka manta tiek arestēta sprieduma izpildes ietvaros, tā tiek pārdota, un attiecīgie ieņēmumi tiek atdoti prasītājam. Prasītājam nav tiesību uz pašu arestēto mantu — tikai uz ieņēmumiem no tās pārdošanas.

Turklāt, piemērojot Tiesu kodeksa 1445. un turpmākos pantus, ir spēkā arī aresta uzlikšana trešās personas īpašumam (sk. turpmāk).

Papildus standarta iepriekšējam arestam un kustamā un nekustamā īpašuma arestam ir arī īpaši noteikumi attiecībā uz aresta uzlikšanu kuģiem (Tiesu kodeksa 1467.–1480. pants un 1545.–1559. pants), apķīlāšanu (Tiesu kodeksa 1461. pants), prasību par kustamas mantas valdījuma atdošanu (Tiesu kodeksa 1462.–1466. pants) un aresta uzlikšanu nenovāktai augļu un kultūraugu ražai (Tiesu kodeksa 1529.–1538. pants). Turpmāk dokumentā ir apskatīts standarta arests.

#### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tiesu izpildītāji vai arestu tiesneši. Arestu tiesneši ir kompetenti lemt strīdos attiecībā uz izpildi.

#### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

##### 3.1 Procesuālā kārtība

###### 2.1.1. Iepriekšējs arests

Iepriekšējam arestam principā ir vajadzīga arestu tiesneša atļauja un nepieciešams steidzamības pamatojums (Tiesu kodeksa 1413. pants). Atļauja jālūdz ar viopusēju pieteikumu (Tiesu kodeksa 1417. pants). Šo pašu pieteikumu nevar vienlaikus izmantot kustamā vai nekustamā īpašuma arestam. Nekustamā īpašuma arestam jebkurā gadījumā vienmēr ir nepieciešams atsevišķs pieprasījums.

Arestu tiesnesis pieņem lēmumu ne vēlāk kā astoņas dienas pēc pieteikuma iesniegšanas (Tiesu kodeksa 1418. pants). Tiesnesis var izlemt liegt prasītājam atļauju vai piešķirt to pilnībā vai daļēji. Arestu tiesneša lēmums ir jānogādā parādniekam. Lēmumu izsniedz tiesu izpildītājam, kurš pēc tam veic nepieciešamās darbības, lai to nogādātu.

Šim noteikumam ir viens būtisks izņēmums, kad arestu tiesneša atļauja nav nepieciešama: katrs spriedums ir uzskatāms par atļauju uzlikt iepriekšēju arestu attiecībā uz pasludinātajiem spriedumiem (Tiesu kodeksa 1414. pants). Arī tādā gadījumā lietai ir jābūt steidzamai. Spriedums ir vienkārši jānodod tiesu izpildītājam, kas veic nepieciešamās darbības, lai arestētu mantu.

Iepriekšēju arestu var pārvērst par arestu izpildes ietvaros (Tiesu kodeksa 1489.–1493. pants).

###### 2.1.2. Arests sprieduma izpildes ietvaros

###### A. Vispārīgi

Arestu sprieduma izpildes ietvaros var uzlikt tikai saskaņā ar izpildu dokumentu (Tiesu kodeksa 1494. pants). Spriedumus un aktus var izpildīt, tikai uzrādot apliecinātu kopiju vai oriģinālu kopā ar likuma ievadformulu, kas noteikta ar karaļa dekrētu.

Vispirms tiesas spriedums tiek nogādāts atbildētājam (Tiesu kodeksa 1495. pants). Ja izpildu dokuments ir spriedums, pirms tā nodošanas jebkurā gadījumā ir jāinformē parādnieks. Taču, ja izpildu dokuments ir akts, tas nav nepieciešams, jo parādnieks jau būs informēts par dokumentu. Laika periods, kas piešķirts lēmuma pārskatīšanai vai pārsūdzēšanai, sākas ar brīdi, kad spriedums ir izsniegts. Apelācijas perioda laikā arestam ir apturošs spēks, ja arests

tiek uzlikts sprieduma izpildes ietvaros (bet ne iepriekšēja aresta gadījumā), kad pusei ir uzdots samaksāt naudas summu. Iepriekšējs arests (iepriekš izpildāma sprieduma gadījumā) ir uzskatāms par izņēmumu apturošajam spēkam ierastajās pārskatīšanas vai apelācijas procedūrās. Otrais posms prasītāja centienos panākt īpašuma pārdošanu ir maksājuma rīkojums (Tiesu kodeksa 1499. pants). Tā ir pirmā izpildes darbība un pēdējais brīdinājums parādniekam, kurš šajā brīdī vēl var izvairīties no aresta uzlikšanas. Pēc maksājuma rīkojuma izdošanas ir vienu dienu ilgs gaidīšanas periods pirms aresta uzlikšanas kustamajam īpašumam (Tiesu kodeksa 1499. pants) un 15 dienas ilgs gaidīšanas periods pirms aresta uzlikšanas nekustamajam īpašumam (Tiesu kodeksa 1566. pants). Rīkojums ir jānodod parādniekam, un tas ir uzskatāms par paziņojumu par saistību nepildīšanu un maksājuma pieprasījumu. Piespiedu izpildi var izmantot tikai maksājuma rīkojumā norādītās summas piedzišanai.

Kad gaidīšanas periods ir pagājis, mantai var uzlikt arestu. Tas notiek ar tiesu izpildītāja rīkojumu. Tādējādi izpilde notiek ar kompetentas amatpersonas starpniecību. Šī amatpersona tiek uzskatīta par prasītāja pārstāvi; tās funkcija ir noteikta ar likumu, un tā darbojas tiesas uzraudzībā. Tai ir līgumiskas saistības attiecībā uz prasītāju un ārpuslīgumiskas saistības attiecībā uz trešām personām (saskaņā ar likumu un pamatojoties uz vispārīga rūpības pienākuma nepildīšanu).

Trīs darbadienu laikā tiesu izpildītājs nosūta aresta uzlikšanas paziņojumu Arestu uzlikšanas, parādu pārvedumu, parādu nodošanas, kolektīvo parādu atmaksāšanas un protestu paziņošanas centrālajam reģistram (*Centraal Bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht en collectieve schuldenregeling en van protest*) (Tiesu kodeksa 1390. panta pirmā daļa). Aresta paziņojums ir obligāts gan par kustamu mantu, gan par nekustamu mantu. Arestu sprieduma izpildes ietvaros vai ieņēmumu sadalīšanu nav iespējams veikt, pirms tam neiepazīstoties ar aresta paziņojumiem Centrālajā paziņojumu reģistrā (Tiesu kodeksa 1391. panta otrā daļa). Šis noteikums tika ieviests, lai novērstu nevajadzīgus arestus un stiprinātu aresta kopējo spēku.

**B. Arests sprieduma izpildes ietvaros: kustama manta**

Lai uzliktu arestu kustamai mantai sprieduma izpildes ietvaros, ir nepieciešams maksājuma rīkojums, ko parādniekam ir tiesības apstrīdēt. Arestu uzliet ar tiesu izpildītāja rīkojumu, un pirmajā instancē tas ir piesardzības pasākums: mantu nepārvietoto, un nenotiek izmaiņas tās īpašumtiesībās un izmantošanā. Ir iespējams uzlikt arestu arī mantai, kas neatrodas parādnieka mājās un trešās personas telpās.

Kustamā īpašuma gadījumā aresta uzlikšana neaprobežojas tikai ar vienu procedūru, taču praktiski nav jēgas uzlikt arestu tai pašai mantai otrreiz, ņemot vērā saistītās izmaksas. Attiecībā uz proporcionālu ieņēmumu sadalīšanu no parādnieka mantas pārdošanas tiks iesaistīti arī citi prasītāji, nevis tikai tas, pēc kura prasības arests ir uzlikts (Tiesu kodeksa 1627. un turpmākie panti).

Tiek izstrādāts oficiāls ziņojums par aresta uzlikšanu. Apkļūstā manta tiek pārdota ne ātrāk kā vienu mēnesi pēc oficiālā aresta uzlikšanas ziņojuma kopijas nogādāšanas vai paziņošanas. Šāds termiņš ir paredzēts, lai sniegtu parādniekam pēdējo iespēju izvairīties no mantas pārdošanas. Pārdošana ir jāizsludina publiski, izmantojot plakātus un paziņojumus laikrakstos. Tā notiek telpās, kurās tiek rīkotas izsoles, vai atklātā tirgū, ja vien nav iesniegts pieprasījums par citu piemērotāku vietu. To veic tiesu izpildītājs, kurš raksta oficiālu ziņojumu un savāc ieņēmumus no pārdošanas. Pēc tam 15 dienu laikā tiesu izpildītājs proporcionāli sadala ieņēmumus (Tiesu kodeksa 1627. un turpmākie panti). Šī procedūra parasti norit miermīlīgā ceļā, pretējā gadījumā lietu nodod arestu tiesnesim.

**C. Arests sprieduma izpildes ietvaros: nekustamais īpašums (Tiesu kodeksa 1560.–1626. pants)**

Izpilde sākas ar maksājuma rīkojuma nodošanu.

Arestu uzliet ne ātrāk kā pēc 15 dienām un ne vēlāk kā pēc sešiem mēnešiem, pretējā gadījumā rīkojums zaudē juridisko spēku. Pēc tam aresta uzlikšanas rīkojums ir jāiereģistrē kļu reģistrā 15 dienu laikā un jānodod parādniekam sešu mēnešu laikā. Rīkojuma ierakstīšanas rezultātā īpašums vairs nav pieejams, un maksimālais šī ieraksta spēkā esamības laiks ir seši mēneši. Ja rīkojums netiek ierakstīts, aresta uzlikšanai nav juridiska spēka. Atšķirībā no kustamā īpašuma, nekustamā īpašuma gadījumā tiek piemērots tikai vienreizēja aresta princips (īpašumu, kas ir arestēts vienreiz, nevar arestēt otrreiz).

Pēdējais solis ir pieteikums arestu tiesnesim nozīmēt notāru, kurš vada mantas pārdošanu un veic ieņēmumu izmaksu kreditoriem saskaņā ar apstiprināto prioritāšu kārtību. Parādnieks var iesniegt arestu tiesnesim iebilduma paziņojumu par nozīmētā notāra darbībām. Detalizēti noteikumi par mantas pārdošanu ir skaidri izklāstīti likumā (Tiesību kodeksa 1582. un turpmākie panti). Pārdošana parasti notiek publiski, taču pēc tiesneša iniciatīvas vai prasītāja pieprasījuma arestētās mantas pārdošanu ir iespējams organizēt privāti. Pēc tam ieņēmumus no pārdošanas sadala starp kreditoriem atbilstoši apstiprinātajām prioritātēm (tiesu izpildītāja noteiktajai kārtībai) (sk. Tiesu kodeksa 1639.–1654. pantu). Strīdi par tiesu izpildītāja noteikto kreditoru kārtību tiek nodoti izskatīšanai arestu tiesnesim.

**2.1.3. Aresta uzlikšana trešās personas īpašumam**

Aresta uzlikšana trešās personas īpašumam ir aresta uzlikšana parādnieka prasījumiem pret trešo personu (piemēram, par ienākumiem no viņa darba devēja). Tādējādi šī trešā persona ir sekundārais parādnieks prasītājam, kurš pieprasa aresta uzlikšanu. Aresta uzlikšana trešās personas īpašumam (*beslag onder derden*) nav tas pats, kas aresta uzlikšana parādniekam piederošajai mantai, kas atrodas trešās personas telpās (*beslag bij derden*).

Prasījums, kas uzskatāms par pamatu aresta uzlikšanai, ir arestu pieprasījūšā kreditora prasījums pret parādnieku, kura mantai ir uzlikts arests. Prasījums, ar kuru ir uzlikts arests, ir prasījums, kas arestētās mantas īpašniekam ir pret trešo personu / sekundāro parādnieku.

Detalizēti noteikumi par aresta uzlikšanu trešās personas īpašumam ir izklāstīti Tiesu kodeksa 1445.–1460. pantā (iepriekšējs arests) un Tiesu kodeksa 1539.–1544. pantā (arests sprieduma izpildes ietvaros).

**2.1.4. Izmaksas**

Papildus juridiskajiem izdevumiem ir arī tiesu izpildītāju nodevas, kas jāņem vērā aresta uzlikšanas gadījumos. Atlīdzība par tiesu izpildītāju oficiālajiem pakalpojumiem ir noteikta 1976. gada 30. novembra Karaļa dekrētā, ar ko nosaka tiesu izpildītāju pakalpojumu izmaksas civillietās un komercietās un dažu papildu maksu apjomu (*Koninklijk Besluit van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen*) (sk. Federālā Tieslietu civildienesta (*Service public fédérale Justice / Federale Overheidsdienst Justitie*) tīmekļa vietni).

## **3.2 Galvenie noteikumi**

**A. Iepriekšējs arests**

Jebkurš prasītājs ar prasījumu, kuram ir noteiktas iezīmes, var izmantot tiesības pieprasīt iepriekšēju arestu neatkarīgi no arestētās mantas vērtības un prasījuma summas (sk. Tiesu kodeksa 1413. pantu).

Pirmais šāda aresta priekšnosacījums ir steidzamība: parādnieka maksāspējai ir jābūt tādā mērā apdraudētai, ka turpmākā aktīvu izpārdošana ir pakļauta riskam. Lēmumu par to, vai šis nosacījums ir izpildīts, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, pieņem tiesa. Steidzamībai ir jābūt ne tikai tajā laikā, kad arests tiek piemērots, bet arī tad, kad tiek novērtēta nepieciešamība turpināt aresta piemērošanu. Šim nosacījumam ir daži izņēmumi: aresta uzlikšana viltojuma gadījumā, aresta uzlikšana par vekselu parādiem un ārvalstu sprieduma izpilde.

Otrais nosacījums iepriekšējam arestam ir tāds, ka prasītājam ir jābūt iesniegušam prasījumu. Ja ir nepieciešams prasījums, tam ir jāatbilst noteiktiem nosacījumiem (Tiesu kodeksa 1415. pants): tai ir jābūt galīgai (beznosacījumu), samaksājama (attiecas arī uz turpmāku prasījumu garantijām) un fiksētai (summai ir jābūt noteiktai vai nosakāmai). No otras puses, prasījuma būtība un apmērs ir nebūtiski faktori. Arestu tiesnesis lemj par to, vai šie nosacījumi ir izpildīti, bet tiesai, kas pēc tam izskata lietu, šis lēmums nav saistošs.

Treškārt, prasītājam, kurš pieprasa iepriekšēju arestu, ir jābūt kompetentam to darīt. Tā ir kontroles (nevis izmantošanas) darbība, ko, ja nepieciešams, var veikt likumiskais pārstāvis.

Ir nepieciešama arestu tiesneša atļauja, ja vien prasītājs jau nav saņēmis spriedumu (sk. iepriekš). Taču tas nav nepieciešams iepriekšēja aresta uzlikšanas gadījumā trešo personu īpašumam vai apķīlāšanas gadījumā, vai prasītājiem, kuri jau ir saņēmuši spriedumu (Tiesu kodeksa 1414. pants: ikviens spriedums ir uzskatāms par izpildu dokumentu). Arī notariālie akti ir izpildu dokumenti.

B. Arests sprieduma izpildes ietvaros

Arī arestam sprieduma izpildes ietvaros ir nepieciešams izpildu dokuments (Tiesu kodeksa 1494. pants). Tas var būt tiesas lēmums, autentisks dokuments, rīkojums par piespiedu izpildi, ko izdevušas nodokļu iestādes, ārvalstu spriedums ar eksekvātūru utt.

Prasījumam ir jābūt izklāstītam dokumentā, kam ir jāatbilst noteiktiem kritērijiem. Tāpat kā iepriekšēja aresta gadījumā, prasījumam ir jābūt noteiktam, fiksētam un samaksājāmam. Tiesu kodeksa 1494. panta otrajā daļā ir noteikts, ka arests, kas uzlikts, lai iegūtu ienākumu samaksu, kas jāmaksā pa daļām, attiecas arī uz turpmākām maksājuma daļām, ja tādas ir paredzētas.

Arī dokumentam ir jābūt aktuālam. Arestu tiesnesis neuzskata, ka dokuments ir aktuāls, ja kreditors, kurš pieprasījis aresta piemērošanu, vairs nav prasītājs vai ja viss prasījums vai tā daļa vairs nav spēkā (jo tai ir ierobežots termiņš, tas ir nomaksāts vai nokārtots kā citādi).

#### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

##### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

A. Vispārīgi

Arestu var uzlikt tikai parādniekam piederošai kustamai vai nekustamai mantai. Mantai, kas pieder trešai personai, arestu nevar uzlikt, lai gan nav svarīgi, kā valdījumā parādnieka manta atrodas konkrētajā brīdī. Tādēļ pēc tiesas atļaujas saņemšanas ir iespējams uzlikt arestu īpašumam, kas atrodas trešās personas telpās (Tiesu kodeksa 1503. pants).

Parasti prasītājs var piedzīt parādu tikai no parādnieka apgrozāmiem aktīviem. Uzlikt arestu arī parādnieka bijušajiem aktīviem ir iespējams tikai tad, ja parādnieks padara sevi par maksātnespējīgu negodīgā ceļā. Aresta uzlikšana turpmākiem aktīviem parasti ir izslēgta, izņemot nākotnes prasījumu gadījumā. Iepriekšējā aresta gadījumā ienākumi no arestētās mantas parasti paliek arestētās mantas īpašniekam. Aresta gadījumā, kas uzlikts sprieduma izpildes ietvaros, arestu uzliet arī ienākumiem, tādējādi tie pāriet tā kreditora īpašumā, kurš pieprasījis arestu.

Arestu iespējams uzlikt nedalītam īpašumam, bet šī īpašuma piespiedu pārdošanu pēc tam aptur, līdz īpašums tiek sadalīts (sk., piemēram, Tiesu kodeksa 1561. pantu). Uz laulātajiem attiecas īpaši noteikumi.

B. Manta, kurai var uzlikt arestu

Mantai jābūt tādai, lai tai varētu uzlikt arestu. Noteiktai mantai arestu uzlikt nevar. Arestu nevar uzlikt, jo to nosaka tiesību akti, mantas būtība vai fakts, ka mantai ir cieša personīga saistība ar parādnieku. Piemēram, mantu nav iespējams pasargāt no aresta, pamatojoties uz tās izmantošanas nolūku. Tādējādi arestu nevar uzlikt šādai mantai:

mantai, kas minēta Tiesu kodeksa 1408. pantā. Šis ierobežojums tika ieviests, lai parādniekam un viņa ģimenei garantētu pieņemamus dzīves apstākļus;

mantai, kurai nav pārdošanas vērtības, tādējādi prasītājs to nevar izmantot;

mantai, kas ir neatsavināma, jo tai ir ļoti cieša personiska saikne ar parādnieku;

mantai, kurai netiek piemērots arests, pamatojoties uz speciāliem tiesību aktiem (t. i., nepilngadīgu personu ienākumi un alga, npublicētas grāmatas un mūzika, ienākumi, ko nopelnījuši cietumnieki, strādājot cietumā);

algām (aresta uzlikšana ienākumiem) un līdzīgiem prasījumiem arests parasti tiek piemērots tikai ierobežotā apmērā (sk. Tiesu kodeksa 1409. pantu, 1409. a pantu un 1410. panta pirmo daļu). Tajos ietilpst, piemēram, tiesas piešķirtie uzturlīdzekļu maksājumi nevainīgajam laulātajam. Tomēr noteikti maksājumi, piemēram, minimālie iztikas līdzekļi, ir pilnībā izslēgti no aresta piemērošanas (sk. Tiesu kodeksa 1410. panta otro daļu). Taču ierobežojumi tiesībām uzlikt arestu netiek piemēroti prasītājiem, kuri vēlas atgūt uzturlīdzekļu parādu un kuru prasījumi ir prioritāri (Tiesu kodeksa 1412. pants).

Agrāk valdībai bija imunitāte pret izpildes darbībām, kā rezultātā nebija iespējams uzlikt arestu valsts īpašumam. Tagad ar Tiesu kodeksa 1412. a pantu tas ir nedaudz mainīts.

Pastāv īpaši noteikumi, ar ko regulē aresta uzlikšanu kuģiem un lidmašīnām (attiecībā uz iepriekšēju arestu sk. Tiesu kodeksa 1467.–1480. pantu un attiecībā uz arestu sprieduma izpildes ietvaros sk. Tiesu kodeksa 1545.–1559. pantu).

C. *Kantonnement*

Ja kādai lietai ir uzlikts arests, tas parasti attiecas uz lietu kopumā, pat ja tās vērtība pārsniedz prasījuma summu. Tas ir ļoti neizdevīgi parādniekam, jo lieta kļūst viņam pilnīgi nepieejama. Tādēļ Beļģijas likumdevējs ir paredzējis tiesiskās noguldīšanas iespēju (*kantonnement*): parādnieks iemaksā noteiktu summu, un viņam ļauj izmantot viņa īpašumu (sk. Tiesu kodeksa 1403.–1407. a pantu).

##### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

A. Aresta uzlikšana

Parādnieks zaudē tiesības atsavināt savu mantu no brīža, kad tai tiek uzlikts arests. Taču arests nepadara arestu pieprasījušā kreditora prasījumu par prioritāru. Tiesību ierobežošana nozīmē, ka parādniekam nav jāatsavinā vai jāpārdo, atsavināt vai apgrūtināt. Taču manta paliek parādnieka valdījumā.

Praktiski situācija nemainās, taču tiesiskā situācija ir citādāka.

Sods par šīs tiesību ierobežošanas pārkāpšanu paredz, ka darbības, ko veic arestētās mantas īpašnieks, nav saistošas kreditoram, kas pieprasījis aresta piemērošanu.

Šī tiesībnespēja gan ir tikai relatīva tādā nozīmē, ka tā attiecas tikai uz priekšrocību kreditoram, kurš pieprasījis aresta piemērošanu. Citiem prasītājiem joprojām ir jāsamierinās ar parādnieka aktīvu svārstībām. Tomēr viņiem ir vienkāršs risinājums — pievienoties arestam, kas jau ir uzlikts.

Tiesību ierobežošana ir pirmais posms aktīvu pārdošanas procesā. Manta nonāk tiesas pārraudzībā. Tādējādi arestam sprieduma izpildes ietvaros pirmajā instancē ir arī piesardzības funkcija.

B. Aresta uzlikšana trešās personas īpašumam

Šis aresta veids atceļ kontroli pār visu arestēto prasījumu, neskatoties uz prasījuma vērtību, kas ir aresta uzlikšanas pamatā. Trešā persona, kuras īpašumam uzlikts arests, var veikt daļēju maksājumu (*kantonneren*). Darbības, kas ietekmē prasījumu, nav izpildāmas pret kreditoru, kurš pieprasījis aresta piemērošanu. Ja ir paziņots par aresta uzlikšanu trešās personas īpašumam, turpmāka vienošanās starp arestētās mantas īpašnieku un trešo personu, pie kuras atrodas arestētā manta, nav iespējama.

##### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

A. Iepriekšējs arests

Iepriekšējs arests ir spēkā līdz trim gadiem. Kustama īpašuma aresta gadījumā un aresta uzlikšanas gadījumā trešās personas īpašumam trīs gadu periods sākas no aresta ordera vai rīkojuma izdošanas datuma (Tiesu kodeksa 1425. un 1458. pants). Nekustamā īpašuma aresta gadījumā trīs gadu perioda sākums ir reģistrēšanas datums ķīlu reģistrā (Tiesu kodeksa 1436. pants).

Šo periodu var pagarināt, ja ir labi pamatoti iemesli to darīt (Tiesu kodeksa 1426., 1459. un 1437. pants).

## B. Arests sprieduma izpildes ietvaros

Ja arests tiek uzlikts sprieduma izpildes ietvaros, maksimālo spēkā esamības periodu piemēro tikai rīkojumam, kas ir izdots pirms aresta uzlikšanas. Šī aresta veida spēkā esamības periods ir desmit gadi kustama īpašuma gadījumā (parastais laika ierobežojums, jo netiek piemēroti īpaši noteikumi) un seši mēneši nekustamā īpašuma gadījumā (Tiesu kodeksa 1567. pants). Kuģu aresta periods ir viens gads (Tiesu kodeksa 1549. pants).

### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

#### A. Iepriekšējs arests

Ja arestu tiesnesis neatļauj iepriekšēju arestu, pieteicējs (t. i., prasītājs) viena mēneša laikā var iesniegt apelācijas sūdzību Apelācijas tiesā. Tas ir vienpusējs process. Ja pēc apelācijas arestu atļauj, parādniekam ir tiesības uzsākt trešās personas tiesvedību pret lēmumu (sk. Tiesu kodeksa 1419. pantu). Ja arestu tiesnesis atļauj iepriekšēju arestu, parādnieks vai jebkura cita ieinteresētā persona var uzsākt trešās personas tiesvedību pret lēmumu. Termiņš tās uzsākšanai ir viens mēnesis, un tiesvedība ir jāuzsāk tajā tiesā, kas izdevusi lēmumu. Pēc tam tiesa lemj par pretējās puses procedūru. Trešās personas tiesvedībai parasti nav apturoša spēka (sk. Tiesu kodeksa 1419. un 1033. pantu).

Ja iepriekšēju arestu var uzlikt bez tiesas atļaujas, parādnieks var iebilst pret to, vēršoties pie arestu tiesneša ar lūgumu atcelt arestu (Tiesu kodeksa 1420. pants). Šī ir iebilduma procedūra pret arestu, un to izskata kā noregulējuma tiesvedību, ja nepieciešams, kopā ar naudas soda piemērošanu.

Pamatojums prasījumam var būt steidzamības neesamība (1984. gada 14. septembra kasācija, *Arr. Cass.* 1984-85, 87).

Ja mainās apstākļi, arestētā īpašuma īpašnieks (uzaicinot visas puses ierasties pie arestu tiesneša) vai kreditors, kurš pieprasījis aresta uzlikšanu, vai starpnieks (iesniedzot pieteikumu) var lūgt arestu tiesnesim grozīt vai atcelt arestu.

#### B. Arests sprieduma izpildes ietvaros

Parādnieks var iesniegt iebilduma paziņojumu par maksājuma rīkojumu, tādējādi apstrīdot tā juridisko spēku. Likumā tam nav noteikts laika ierobežojums, un iebildumam nav apturoša spēka. Iebilduma iemesli ietver trūkumus procedūrā un prasību pagarināt periodu (ja izpildu dokuments ir notariālais akts).

Parādnieki var iesniegt arestu tiesnesim iebilduma paziņojumu par viņu īpašumu izpārdošanu, taču arī šim iebildumam nav apturoša spēka.

Prasītāji, kas nav kreditors, kurš pieprasījis aresta uzlikšanu, var apstrīdēt pārdošanas cenu, bet ne pašu pārdošanas darījumu.

Trešā persona, kura apgalvo, ka ir arestētās mantas īpašnieks, arī var iesniegt iebilduma paziņojumu arestu tiesnesim (Tiesu kodeksa 1514. pants). Tā ir piedziņas procedūra, un tai nav apturoša spēka.

Puse, kura vēlas panākt sprieduma izpildi, saņem tikai vienu apliecinātu kopiju. To izsniedz reģistrs, kad tiek samaksāta nodeva (izsniegšanas nodeva).

Izpildes forma:

"Es, Filips, Beļģijas iedzīvotāju karalis,

Visiem klātesošajiem un tiem, kuri vēl pievienosies, daru zināmu:

Mēs uzdodam un pavēlam, lai visi tiesu izpildītāji, kuriem tas tiek lūgts, izpilda šo spriedumu, nolēmumu, lēmumu, rīkojumu vai aktu;

Lai mūsu ģenerālprokurori un prokurori pirmās instances tiesās to īsteno un lai visi valsts iestāžu vadītāji un amatpersonas sniedz palīdzību, ja to nosaka likums;

To apliecinot, šo spriedumu, nolēmumu, lēmumu, rīkojumu vai aktu ir parakstījis un apzīmojis tiesnesis vai notārs."

Par darbībām, kas saistītas ar sprieduma vai akta izpildi, tiesu izpildītājs ir atbildīgs arestu tiesneša priekšā. Ētikas jautājumos viņš ir atbildīgs prokuratūras un tiesu izpildītāju kameras reģionālās nodaļas priekšā.

Tās vietas reģistrs, kurā manta atrodas (Tiesu kodeksa 1565. pants). Reģistrs sniedz informāciju par nekustamo īpašumu, t. i., īpašumtiesībām, īpašuma iekļilāšanu.

T. i., visas puses piedalās lietā.

### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Tiesu kodeksā ir iekļauti dažādi noteikumi attiecībā uz mantu, kurai nepiemēro arestu (Tiesu kodeksa 1408.–1412.c pants).

Kreditori var neiesniegt prasījumus pret noteikta veida taustāmu kustamo mantu: tādu, kas ir nepieciešama arestētās mantas īpašnieku un viņu ģimeņu ikdienas dzīvei, par viņu profesijas pilnveidi vai par arestētās mantas īpašnieku vai viņu tajā pašā adresē dzīvojošu apgādājamo bērnu apmācības vai studiju turpināšanu (sk. Tiesu kodeksa 1408. pantu). No aresta piemērošanas un cedēšanas ir daļēji atbrīvoti ienākumi no darba un citām darbībām, kā arī pabalsti, pensijas un citi ienākumi.

Robežvērtības pilnīgai vai daļējai aresta nepiemērošanai ir minētas Tiesu kodeksa 1409. panta pirmajā daļā un tiek indeksētas katru gadu. Arestējamo vai cedējamo summu maksājumu daļas palielinās, ja parādniekam ir apgādājami bērni.

Tiesiskajam prasījumam attiecībā uz tiesas sprieduma izpildi principā piemēro vispārējo noilguma termiņu, t. i., 10 gadus.

Lapa atjaunināta: 03/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Bulgārija

### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Izpilde ir tiesvedības procesa pēdējā stadija. Tā paredz iespēju prasītājam, kuram par labu pieņemts spriedums, pieprasīt, lai kompetentā izpildes iestāde veic visus tai pieejamos un likumā paredzētos pasākumus, lai apmierinātu prasījumu.

Tiesības uz piespiedu izpildi izriet no izpildu prasījuma, kas nav apmierināts labprātīgi, un akta, ar ko atļauta šī prasījuma piespiedu izpilde.

Piespiedu izpildes pasākumi ietver:

kustamā īpašuma apķīlāšanu;

nekustamā īpašuma apķīlāšanu;

nekustamā īpašuma aprakstīšanu un novērtēšanu;

nekustamā īpašuma pārdošanu publiskā izsolē;

parādnieka bankas konta apķīlāšanu;

transportlīdzekļa apķīlāšanu;

īpašuma atgūšanu;

kustamā īpašuma arestu;

izpildi attiecībā uz uzņēmuma kapitāla daļām;

bērna atdošanas pienākuma izpildi;

izpildi attiecībā uz laulāto mantu.

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Bulgārijā ir divu veidu izpildes amatpersonas (tiesu izpildītāji):

1. valsts tiesu izpildītāji;
2. privātie tiesu izpildītāji.

Privāto tiesu izpildītāju statusu nosaka Privātās tiesu izpildes likums (*Zakon za chastnoto sadebno izpalnenie (ZChSI)*). *ZChSI* 2. pantā privātais tiesu izpildītājs ir definēts kā amatpersona, ko valsts pilnvarojusi piespiedu kārtā izpildīt privātus prasījumus.

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

#### 3.1 Procesuālā kārtība

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa (*Grazhdanski protsesualen kodeks (GPK)*) 404. pantu piespiedu izpildes procesu var uzsākt uz šādiem pamatiem:

1. **punkts** — *res judicata* spriedumi un rīkojumi; apelācijas instances tiesu spriedumi; izpildrīkojumi; tiesas apstiprināti izlīgumi; izpildāmi spriedumi un rīkojumi vai spriedumi un rīkojumi, kas pasludināti par izpildāmiem piespiedu kārtā nākotnē vai nekavējoties; šķīrējtiesu spriedumi un to apstiprināti izlīgumi;
2. **punkts** — spriedumi, akti un tiesas apstiprināti izlīgumi, ko pieņēmušas citu valstu tiesas, kas neatrodas Bulgārijā, ja tie Bulgārijā ir izpildāmi piespiedu kārtā bez papildu procesa;
3. **punkts** — spriedumi, akti un tiesas apstiprināti izlīgumi, ko pieņēmušas citu valstu tiesas, kas neatrodas Bulgārijā, kā arī šķīrējtiesas, kuras neatrodas Bulgārijā, spriedumi un to apstiprināti izlīgumi, kas atzīti par izpildāmiem piespiedu kārtā Bulgārijā.

Saskaņā ar *GPK* 405. pantu izpildrakstus izdod, pamatojoties uz rakstveida pieteikumu, un parādniekam nav nepieciešams izsniegt tā kopiju.

Saskaņā ar *GPK* 405. panta 2. punktu iesniegtie pieteikumi ir piekritīgi šādām tiesām:

*GPK* 404. panta 1. punktā minētajos gadījumos — pirmās instances tiesai, kas izskatījusi lietu vai izdevusi izpildrīkojumu, bet, ja darbība piespiedu kārtā izpildāma nekavējoties — tiesa, kas pieņēmusi spriedumu vai izdevusi izpildrīkojumu;

*GPK* 404. panta 2. un 3. punktā minētajos gadījumos — tiesa, kas ir kompetenta apstiprināt piespiedu izpildi;

attiecībā uz spriedumiem, kurus pieņēmušas valsts šķīrējtiesas un šo tiesu apstiprinātie šķīrējtiesas procesa izlīgumi — Sofijas pilsētas tiesa (*Sofijski Gradski Sad*).

Terminā, kādā jāiesniedz apelācija par rīkojumu, ar kuru apmierina vai noraida pieteikumu par izpildraksta izdošanu, ir divas nedēļas (*GPK* 407. pants).

Saskaņā ar Bulgārijas tiesību aktiem pieteikumu par izpildraksta izdošanu var iesniegt persona, kura nav advokāts, tostarp lietas dalībnieks, kas vēlas panākt piespiedu izpildi, vai tā pārstāvis. Nav paredzētas īpašas iesniegšanas prasības, kas jāizpilda, lai saņemtu izpildrakstu.

Piespiedu izpildes izmaksas ir paredzētas Privātās piespiedu izpildes likumā (*Valdības Vēstnesis (SG)* Nr. 35/2006) noteiktajos Nodevu un maksājumu tarīfos.

#### 3.2 Galvenie noteikumi

Lai sāktu piespiedu izpildes procesu, ieinteresētajai personai ir rakstiski jāvēršas pie valsts vai privātā tiesu izpildītāja, pievienojot izpildrakstu vai citu izpildu dokumentu. Pieteikumā jānorāda vēlamā izpildes metode, kas procesa gaitā var tikt mainīta (*GPK* 426. pants).

Tiesu izpildītāju piekritību nosaka saskaņā ar *GPK* 427. pantu.

Tiesu izpildītājs rakstveidā aicina parādnieku labprātīgi apmierināt prasījumu, kas parādniekam jādara divu nedēļu laikā no uzaicinājuma saņemšanas.

Uzaicinājumā parādnieku brīdina, ka prasījuma neapmierināšanas gadījumā tiks celta prasība par piespiedu piedziņu. Uzaicinājumā jānorāda piemērotie apķīlājumi un aresti, un tam jāpievieno izpildāma sprieduma kopija. Aicinot parādnieku labprātīgi apmierināt prasījumu, tiesu izpildītājam arī jānorāda datums, kurā tiks sagatavots mantas inventāra saraksts, un gadījumos, kad izpilde attiecas uz nekustamu īpašumu, jānosūta nekustamā īpašuma reģistram paziņojums par apķīlāšanu.

Tiesu izpildītājs reģistrē visus veiktos vai izpildītos pasākumus.

Ja sākotnējā izpildes metode tiek mainīta, tiesu izpildītājs par izmaiņām paziņo parādniekam saskaņā ar *GPK* 428. pantu.

Ja piespiedu izpildes procesa uzsākšanas brīdī nav zināma parādnieka pastāvīgā vai pašreizējā adrese, rajona tiesas tiesnesis pēc kreditora lūguma ieceļ parādnieka *ad hoc* pārstāvi (*GPK* 430. pants).

### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

#### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Piespiedu izpildes darbības var veikt attiecībā uz šādu parādnieka īpašumu:

kustamo īpašumu;

darba samaksu;

ienākumiem no nekustamā īpašuma, tostarp ienākumiem no īres utt.;

bankas kontiem;

nekustamo īpašumu;

komerccuņņēmumu emitētām kapitāla daļām un obligācijām;

kustamā vai nekustamā īpašuma, tostarp laulātā mantas, vienībām.

Saskaņā ar *GPK* 442. pantu kreditors piespiedu izpildi var vērst pret jebkuru parādnieka mantu vai saņemamo mantu.

Saskaņā ar *GPK* 444. pantu piespiedu izpildes darbības nevar vērst uz šādu mantu:

sadzīves priekšmetiem, kurus izmanto parādnieks un tā ģimene un kuri norādīti Ministru padomes (*Ministerski savet*) apstiprinātā sarakstā;

pārtiku, kas nepieciešama parādnieku un tā ģimenes uzturam vienu mēnesi vai zemnieka gadījumā — līdz jaunajai ražai, vai citos lauksaimniecības produktos izteiktu tās ekvivalentu;

trīs mēnešu apkurei, ēdiena gatavošanai un apgaismojumam nepieciešamo kurināmo;

ierīcēm un iekārtām, kas parādniekam nepieciešamas, lai varētu turpināt veikt savu arodu vai nodarbošanos;

daļu no parādniekam piederošās zemes (līdz 0,5 ha — vīna dārziem un citai aramzemei, līdz 3 ha — citiem vispārizmantojamiem laukiem, kā arī iekārtām un ierīcēm, mēslošanas līdzekļiem, augu aizsardzības līdzekļiem un sēklām, kas paredzētas sēšanai viena gada garumā);

lauksaimniecības dzīvnieku audzētājiem — nepieciešamajiem darba lopiem, proti, diviem darba liellopiem, pa piecām aitām un kazām, desmit bišu stropiem un mājputniem, kā arī tiem nepieciešamo barību līdz nākamajai ražai vai līdz to izlaišanai ganībās;

parādniekam piederošo mājokli, ja parādniekam un tā ģimenes locekļiem nav cita mājokļa, neatkarīgi no tā, vai parādnieks tur faktiski dzīvo. Ja mājoklis

saskaņā ar īpašu Ministru padomes pieņemtu regulu pārsniedz parādnieka un tā ģimenes vajadzības, pārdod daļu no tā, ja ir ievēroti īpašuma likuma (*Zakon za sobstvenostta*) 39. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi;

citiem priekšmetiem vai saņemamo mantu, kas ar likumu atbrīvota no piespiedu izpildes.

#### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Aicinot parādnieku labprātīgi izpildīt pienākumu, tiesu izpildītājam arī jānorāda datums, kurā tiks sagatavots mantas inventāra saraksts, kā arī, ja piespiedu izpilde attiecas uz nekustamo īpašumu — jānosūta īpašumu reģistram paziņojums par arestu.

Kustama īpašuma vai prasījumu apķīlāšanu veic, sagatavojot inventāra sarakstu.

Apķīlāšanai un arestam ir šādas sekas attiecībā uz parādnieku:

No šo ierobežojumu noteikšanas parādnieks nedrīkst nedz atsavināt saņemamo mantu vai īpašumu (nekustamu vai kustamu), nedz izmainīt, apgrūtināt vai iznīcināt īpašumu, un par to tam draud kriminālvajāšana. Šīs sekas ir spēkā, sākot ar dienu, kad izsniegts uzaicinājums par parāda brīvprātīgu samaksu.

Apķīlāšanai vai arestam ir šādas sekas attiecībā uz kreditoru:

Saskaņā ar *GPK* 452. panta 1. punktu jebkura apķīlātā kustamā īpašuma vai saņemamās mantas atsavināšana nav spēkā attiecībā uz kreditoru un kopkreditoru, izņemot, ja saņēmējs var atsaukties uz īpašuma likuma 78. pantu. Tas paredz, ka persona, kura tiesiski nopērk kustamo īpašumu vai uzrādītāja vērtspapīrus, pat ja neapzināti tos nopirkusi no personas, kura nav īpašnieks, iegūst īpašumtiesības, izņemot, ja īpašumtiesību pārejai nepieciešams notariāls akts vai darījuma pušu parakstu notariāls apliecinājums. Šis noteikums attiecas arī uz citu lietu tiesību uz kustamo īpašumu iegūšanu. Ja piespiedu izpildes darbības vērs pret nekustamo īpašumu, spēkā neesoši ir tikai atsavināšanas darījumi, kas veikti pēc aizliedzošā apķīlājuma reģistrācijas datuma (*GPK* 452. panta 2. punkts).

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Likumā nav noteikts laika ierobežojums šo pasākumu spēkā esamībai. To mērķis ir apmierināt kreditora prasījumu, tādēļ tie ir spēkā līdz piespiedu izpildes procesa beigām.

#### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Piespiedu izpildes procesā pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi ir noteikti *GPK* 39. sadaļas I un II iedaļā.

Apelāciju par piespiedu izpildes darbībām, tostarp individuāliem izpildes pasākumiem, var iesniegt šādas personas:

kreditors var iesniegt apelāciju, ja tiesu izpildītājs atsakās veikt konkrēto izpildes darbību vai ja izpilde tiek apturēta vai izbeigta;

parādnieks var iesniegt apelāciju par tiesu izpildītāja rīkojumu, ar kuru parādniekam uzliek naudas sodu un to piedzen no mantas, kuru parādnieks uzskata par atbrīvotu no piedziņas, kā arī par kustamā īpašuma arestu vai parādnieka izlikšanu no nekustamā īpašuma, pamatojoties uz to, ka tiesu izpildītājs nav pienācīgi par to paziņojis; par rīkojumiem par izmaksu segšanu;

trešā persona (kas nav puse izpildu procesā) var iesniegt apelāciju par tiesu izpildītāja darbībām tikai gadījumos, kad izpilde tiek vērstā pret priekšmetiem, kas apķīlāšanas, aresta vai nodošanas dienā atrodas šīs personas valdījumā;

trešā persona var iesniegt apelāciju par nekustamā īpašuma atgūšanu tikai, ja šis īpašums atradās trešās personas valdījumā pirms datuma, kurā tika celts prasījums, kas tagad tiek izpildīts (*GPK* 435. pants);

ja ir notikusi publiska izsole, rīkojumu, ar kuru piešķir īpašumu, var pārsūdzēt persona, kura ir iemaksājusi drošības naudu ne vēlāk kā izsoles pēdējā dienā, kreditors, kurš solījis šajā izsolē, nemaksājot drošības naudu, vai parādnieks, sakarā ar to, ka izsole nav notikusi tiesiski vai īpašums nav nonācis pie personas, kura solījusi visvairāk.

Saskaņā ar *GPK* 436. pantu apelācija jāiesniedz nedēļas laikā no apstrīdētās darbības, ja lietas dalībnieks ir bijis klāt darbības veikšanas laikā vai ticis uz to aicināts, bet visos pārējos gadījumos — nedēļas laikā no datuma, kad par to ticis paziņots. Apelāciju ar tiesu izpildītāja starpniecību iesniedz provinces tiesai, kuras jurisdikcijā atrodas izpildes vieta. Kad celta apelācija, tiesas izpildītājs sniedz apstrīdētās darbības pamatojumu.

Minēto apelāciju izskata slēgtā sēdē, izņemot trešo personu iesniegtas apelācijas, ko izskata atklātā sēdē, uz kuru uzaicina visus piespiedu izpildes procesa dalībniekus. Lēmumu par apelāciju pieņem mēneša laikā.

Apelācija neaptur piespiedu izpildes procesu, bet tiesa var noteikt, ka process ir jāaptur, kamēr nav pieņemts lēmums attiecībā uz apelācijā ietvertajiem tiesību jautājumiem. Ja procesu aptur, par to nekavējoties paziņo tiesu izpildītājam (*GPK* 438. pants).

#### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

*GPK* 432. pantā ir noteikti dažādi gadījumi, kuros tiesa var tiesiski atlikt piespiedu izpildes procesu pēc kreditora pieteikuma.

Lapa atjaunināta: 04/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Čehija

#### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Tā nozīmē piespiešanu izpildīt pienākumu, kas noteikts ar izpildu dokumentu, pat pret personas gribu, kurai noteikts attiecīgais pienākums. Ja šī persona labprātīgi neizpilda pienākumu, kas tai uzlikts ar izpildāmu spriedumu, kreditors var vērsties tiesā vai pie tiesu izpildītāja, lai izpildi panāktu tiesas ceļā.

Tiesa uzdod un veic piespiedu izpildi, izņemot attiecībā uz izpildu dokumentiem, kas tiek izmantoti administratīvajās vai nodokļu lietās. Tādēļ civillietās kreditors vienmēr var vērsties tiesā.

Ar spriedumu noteiktais kreditors var vērsties arī pie tiesu izpildītāja. Tiesu izpildītājs spriedumus izpilda ar tiesas atļauju, izņemot šādus spriedumus:

spriedumus par nepilngadīga bērna aprūpi;

spriedumus lietās par aizsardzību pret vardarbību ģimenē;

Eiropas Savienības iestāžu spriedumus;

ārvalstu spriedumus.

Tomēr pieteikumu par izpildi var iesniegt, ja izpildei jānotiek, pamatojoties uz spriedumu par nepilngadīga bērna uzturlīdzekļiem vai ārvalsts spriedumu, kura izpildāmība pasludināta saskaņā ar tieši piemērojamiem Eiropas Savienības tiesību aktiem, starptautisku līgumu vai lēmumu par atzīšanu.

Sprieduma piespiedu izpildi tiesas ceļā regulē Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 251.–351.a pants. Tomēr Likuma Nr. 292/2013 par īpašo tiesvedības kārtību, ar grozījumiem, 492.–513. pantu piemēro tiesu spriedumu ģimenes tiesību lietās izpildei.

Sprieduma piespiedu izpildi ar tiesu izpildītāja starpniecību galvenokārt regulē Likuma Nr. 120/2001 par tiesu izpildītājiem un piespiedu izpildes darbībām (Izpildes kodekss), ar grozījumiem, 35.–73. pants. Tiesas iecelts tiesu izpildītājs arī rīkojas saskaņā ar Civilprocesa kodeksu, jo īpaši attiecībā uz noteikumiem par atsevišķām sprieduma izpildīšanas metodēm.

#### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Parasti atbildētāja vispārējai tiesai ir jurisdikcija izdot rīkojumus un veikt **sprieduma izpildi** (Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 252. panta 1. punkts). Izņēmumi no šī noteikuma ir paredzēti Civilprocesa kodeksa 252. pantā.

Sīkāk par atbildētāja vispārējo tiesu sk. "[Vietējās jurisdikcijas pamatnoteikums](#)" (3.2.1. iedaļa informatīvajā lapā "Jurisdikcija — Čehijas Republika").

**Izpildi** var veikt tiesas un tiesas iecelti tiesu izpildītāji. Izpildes tiesa, kurai lieta ir piekritīga pēc būtības saskaņā ar Likuma Nr. 120/2001 par tiesu izpildītājiem un izpildu darbībām (Izpildes kodekss), ar grozījumiem, 45. pantu ir rajona tiesa. Izpildes tiesa ar teritoriālo piekritību ir tiesa, kuras jurisdikcijā atbildētājam ir pastāvīgā dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta Čehijas Republikā saskaņā ar uzturēšanās atļauju (ārzemniekiem), juridiskā adrese utt. Piekritība sīkāk ir regulēta minētajā Izpildes kodeksa pantā.

Stākāk sk. arī jautājumu "Kas ir piespiedu izpilde civillietās un komercietās?"

### **3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?**

#### **3.1 Procesuālā kārtība**

Sprieduma izpildes panākšana

Procesu var uzsākt vienīgi pēc kreditora pieteikuma, ja atbildētājs labprātīgi neizpilda pienākumu, kas tam uzlikts ar izpildāmu spriedumu. Pat bez pieteikuma saskaņā ar Likumu Nr. 292/2013 par īpašo tiesvedības kārtību, ar grozījumiem, tiesa uzdod izpildīt atsevišķus prejudiciālos nolēmumus, piemēram, attiecībā uz aizsardzību pret vardarbību ģimenē.

Sprieduma izpildi var uzdot tikai tad, ja spriedumā identificēts kreditors un parādnieks, definēta izpildāmā pienākuma, par kuru iesniegts pieteikums par piespiedu izpildi, darbības joma un tā saturs, kā arī noteikts termiņš, kādā jāizpilda attiecīgais pienākums. Ja tiesas spriedumā nav noteikts termiņš, kādā jāizpilda pienākums, tiek pieņemts, ka ar spriedumu noteiktais pienākums jāizpilda trīs dienu laikā, bet izlikšanas gadījumā — 15 dienu laikā no galīgā sprieduma stāšanās spēkā. Ja saskaņā ar spriedumā noteikto pienākums jāizpilda vairāk nekā vienam atbildētājam un tas ir dalāms, pienākums, ja spriedumā nav noteikts citādi, jāizpilda visiem atbildētājiem vienādi.

Kreditoru, kad tas iesniedz pieteikumu par piespiedu izpildi, nav jāpārstāv advokātam.

Pieteikumā par tāda sprieduma izpildi, ar kuru uzliek samaksāt naudas summu, jānorāda konkrēta izpildes metode un jāizpilda citi likumā paredzētie priekšnoteikumi. Pieteikumam par izpildi pievieno sprieduma kopiju, kas papildināta ar apstiprinājumu par tā izpildāmību. Tiesa, kas lietu izskatījusi pirmajā instancē, izsniedz šādu apstiprinājumu par spriedumu. Sprieduma kopija nav jāpievieno, ja pieteikumu par izpildi iesniedz tiesā, kas lietu izskatījusi pirmajā instancē.

Lēmumus piespiedu izpildes procesā vienmēr pieņem rezolūcijas veidā.

Tiesa parasti nosaka piespiedu izpildi, neuzklausot atbildētāju.

Par tiesvedību Čehijas Republikā ir jāmaksā tiesas nodeva (sk. Likumu Nr. 549/1991 par tiesu nodevām, ar grozījumiem). Pamatotos gadījumos šis likums paredz atbrīvojumu no tiesas nodevas.

Izpildes process

Izpildi veic tiesu izpildītājs, kuru kreditors norādījis pieteikumā par izpildi. Tiesu izpildītāja darbības tiek uzskatītas par izpildes tiesas darbībām.

Izpildes procesu sāk pēc kreditora pieteikuma vai tādas personas pieteikuma, kura pierāda, ka tai par labu pārgājušas vai nodotas ar spriedumu piespriedzētās tiesības. To sāk datumā, kad pieteikums iesniegts tiesu izpildītājam. Tiesu izpildītājs atbildētāja mantas identificēšanu un pārņemšanu var sākt tikai pēc tam, kad tiesa to atļāvusi un uzdevusi veikt izpildi.

Pieteikumā par izpildi jāietver:

norāde uz tiesu izpildītāju, kurš veiks izpildi, norādot uz tā prakses vietu (tiesu izpildītāju saraksts ir pieejams Čehijas Republikas Tiesu izpildītāju padomes (*Exekutorská komora České republiky*) tīmekļa vietnē <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru.php&w>; tiesu izpildītāju jurisdikcija nav noteikta ģeogrāfiski, katrs tiesu izpildītājs var veikt darbības visā Čehijas Republikā);

norāde uz lietu, par kuru iesniegts pieteikums, un tā mērķis;

norāde uz lietas dalībniekiem, proti, kreditoru jeb personu, kam ar spriedumu ir piešķirtas tiesības, un atbildētāju; fizisku personu gadījumā tā ir dalībnieku vārds, uzvārds, pastāvīgā dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta Čehijas Republikā saskaņā ar uzturēšanās atļauju, ja persona ir ārvalstnieks, un, ja nepieciešams, dalībnieku personas kods vai dzimšanas datums, bet juridisku personu gadījumā — uzņēmuma nosaukums vai darbīdarbības nosaukums, juridiskā adrese un identifikācijas numurs;

precīza norāde uz izpildu dokumentu;

pienākums, kura izpilde jāpanāk, kā arī informācija par to, vai un, ja nepieciešams, ciktāl atbildētājs ir izpildījis piespiedu kārtā izpildāmo pienākumu;

ja nepieciešams — atsauces uz pierādījumiem, uz kuriem kreditors atsaucas, pamatojot savas tiesības;

paraksts;

pieteikumam par izpildi jāpievieno izpildu dokumenta oriģināls vai apliecināta kopija, kas papildināta ar apliecinājumu par tā izpildāmību, vai notariāla akta kopija ar atļauju to izpildīt, ja vien izpildu dokumentu nav izdevusi izpildes tiesa. Iestāde, kas izdevusi izpildu dokumentu, apliecina tā izpildāmību, savukārt izlīgumiem un līgumiem apliecinājumu sniedz iestāde, kas tos apstiprinājusi.

#### **3.2 Galvenie noteikumi**

Tiesas sprieduma piespiedu izpildīšanu (izpildi) var noteikt, pamatojoties uz izpildu dokumentu, ja noteiktais pienākums netiek izpildīts labprātīgi.

Izpildu dokumenti ir:

izpildāms tiesas vai tiesu izpildītāja lēmums, ja ar to tiek atzītas tiesības, uzlikts pienākums vai ietekmēta manta;

izpildāms tiesas vai citas izmeklēšanas, prokuratūras vai strīdu izšķiršanas iestādes spriedums, ja ar to atzīst tiesības vai tas skar mantu;

izpildāms šķīrējtiesas spriedums;

notariāls akts ar atļauju veikt izpildi, kas sagatavots saskaņā ar speciālajiem tiesību aktiem;

izpildāms tiesas spriedums un cits publiskas iestādes izpildu dokumenti;

citi izpildāmi lēmumi, apstiprināti izlīgumi un dokumenti, kuru piespiedu izpilde atļauts tiesību aktos.

Ja izpildu dokumentā nav noteikts termiņš, kādā jāizpilda pienākums, tiek pieņemts, ka izpildu dokumentā noteiktais pienākums jāizpilda trīs dienu laikā, bet izlikšanas gadījumā — 15 dienu laikā no galīgā sprieduma stāšanās spēkā.

#### **Izpilde tiesas ceļā**

Atbildētāja vispārējai tiesai ir jurisdikcija pieņemt spriedumu un panākt tā izpildīšanu, rīkoties kā tiesai pirms izpildrīkojuma izdošanas, kā arī attiecībā uz mantiskā stāvokļa deklarācijām, ja Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 252. pants nenosaka citādi.

Piespiedu izpildi var noteikt tikai tādā apmērā, kādu ir lūdzis kreditors un kas atbilstīgi spriedumam ir pietiekama, lai tas varētu gūt apmierinājumu (Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 263. panta 1. punkts).

Tiesa noraida pieteikumu par izpildes panākšanu, ja no pieteikuma ir skaidrs, ka ar iegūto naudas summu nepietiks, lai segtu vismaz izpildes izdevumus (Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 264. panta 2. punkts).

#### **Izpildes process**

Tiesu izpildītājs veic piespiedu izpildi ar tiesas atļauju, izņemot iepriekš (1. punkts) minētos spriedumus.

Tiesu izpildītājs, kurš saņēmis pieteikumu par izpildi, ne vēlāk kā 15 dienu laikā no pieteikuma saņemšanas lūdz izpildes tiesu atļaut izpildi un izdot rīkojumu.

Tiesa dod atļauju 15 dienu laikā, ja ir ievēroti visi likumā paredzētie priekšnoteikumi. Ja nav ievēroti visi likumā paredzētie priekšnoteikumi izpildes veikšanai,

tiesa uzdod tiesu izpildītājam pilnībā vai daļēji noraidīt vai atteikties no pieteikuma par izpildi vai apturēt izpildes procesu. Šie norādījumi tiesu izpildītājam ir saistoši.

Tiesa, kam izpildu lieta ir piekritīga pēc būtības, ir rajona tiesa.

Izpildes tiesa ar teritoriālo piekritību ir tiesa, kuras jurisdikcijā atbildētājam, kurš ir fiziska persona, ir pastāvīgā dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta Čehijas Republikā saskaņā ar uzturēšanās atļauju (ārzemniekiem). Ja atbildētājs ir juridiska persona, vietējā jurisdikcija ir tiesai, kuras teritorijā ir atbildētāja juridiskā adrese. Ja atbildētājam, kurš ir fiziska persona, Čehijas Republikā nav pastāvīgas dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas, vai ja atbildētājam, kurš ir juridiska persona, Čehijas Republikā nav juridiskās adreses, teritoriālā piekritība ir tiesai, kuras jurisdikcijā atrodas atbildētāja manta.

Daži izņēmumi no vietējās jurisdikcijas izriet no Likuma Nr. 292/2013 par īpašo tiesvedības kārtību, ar grozījumiem, piemēram, tā 511. panta.

#### **4 Izpildu darbību raksturs un mērķis**

##### **4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?**

Piespiedu izpildes darbības var veikt gan attiecībā uz kustamo, gan uz nekustamo īpašumu, tiesībām un citiem aktīviem, izņemot dažus gadījumus.

Jo īpaši piespiedu izpildes darbības nevar veikt attiecībā uz šādu mantu, kā paredzēts Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 321.–322. pantā:

mantu, kuru saskaņā ar speciālajiem tiesību aktiem aizliegts pārdot vai kurai saskaņā ar speciālajiem tiesību aktiem nepiemēro piespiedu izpildi; atbildētājam piederošo mantu, kas atbildētājam ir nepieciešama, lai apmierinātu savas un savas ģimenes mantiskās vajadzības vai lai veiktu darbu, kā arī citus priekšmetus, kuru pārdošana būtu amorāla (jo īpaši tas attiecas uz ikdienas apģērbi, parastajiem mājāsaimniecības priekšmetiem, laulības gredzeniem un līdzīgiem priekšmetiem, medicīniskajām precēm un citiem priekšmetiem, kuri atbildētājam ir nepieciešami slimības vai fizisko trūkumu dēļ, naudas līdzekļiem, kas nepārsniedz divkārtu speciālajos tiesību aktos noteikto personas iztikas minimumu, dzīvniekiem, kurus netur ekonomisku apsvērumu dēļ un kas ir cilvēka lolojumdzīvnieki);

ja atbildētājs veic uzņēmējdarbību — tam piederošajiem priekšmetiem, kas ir nepieciešami uzņēmējdarbības veikšanai (nepiemēro, ja tiem piemērotas aizturējuma tiesības un to mērķis ir apmierināt kreditora prasījumu);

tehniskas ierīces, kurās saskaņā ar speciālajiem tiesību aktiem atbildētājs glabā ierakstus par ieguldījumu vērtspapīriem vai dokumentus par šo ierakstu datiem, kā arī tehniskas ierīces, kas tiek izmantotas, lai sniegtu informāciju par ieguldījumu vērtspapīru īpašniekiem saskaņā ar speciālajiem tiesību aktiem; priekšmetus, ko atbildētājs ieguvis kā aizstājējaktīvus (neattiecas uz gadījumiem, kad parādniekam ir tiesības brīvi atsavināt šos priekšmetus vai kad izpilde paredz mirušas personas parādu vai ar tādu priekšmetu aizgādību, kas iegūti kā aizstājējaktīvi, saistītu parādu piedziņu).

Kreditors jebkurā laikā var arī iesniegt pieteikumu par minēto priekšmetu apķīlāšanu, ja tos ieguvis atbildētājs, kurš, izdarot tīšu noziedzīgu nodarījumu, ar šo noziedzīgo nodarījumu netaisni iedzīvoies, ja kreditors ir cietušais šajā noziedzīgajā nodarījumā.

Piespiedu izpildi neveic arī pret šādu mantu:

prasījumiem no izlīguma, kurus saskaņā ar apdrošināšanas polisi apmaksā apdrošināšanas uzņēmums, ja izlīgumā iegūto izmantos, lai uzbūvētu jaunu ēku vai saremontētu veco;

sociālo pabalstu naudas līdzekļiem uztura pabalstiem, valsts sociālajiem pabalstiem, mājokļa pabalstiem un vienreizējiem valsts sociālā atbalsta un audžuģimenēm piešķirtajiem līdzekļiem;

prasījumiem, ko atbildētājs ieguvis kā aizstājējaktīvus; tas neattiecas uz gadījumiem, kad parādniekam ir tiesības brīvi atsavināt prasījumu vai kad piespiedu izpilde paredz testatora parādu vai ar tādu priekšmetu aizgādību, kas iegūti kā aizstājējaktīvi, saistītu parādu piedziņu;

piespiedu izpildi veic tikai attiecībā uz divām piektdaļām no fizisku personu, kuras veic saimniecisko darbību, prasījumiem, kas radušies no to saimnieciskās darbības; ja ir saņemts pieteikums par prioritāru prasījumu piedziņu, piespiedu izpildi veic attiecībā uz trim piektdaļām no tiem;

ja atbildētājs ir autors, piespiedu izpildi veic tikai attiecībā uz divām piektdaļām prasījumu par autoratlīdzības izmaksu; ja ir saņemts pieteikums par prioritāru prasījumu piedziņu, piespiedu izpildi veic attiecībā uz trim piektdaļām no tiem (tas attiecas arī uz prasījumiem, kas izriet no izpildītāju tiesībām, kā arī rūpnieciskā īpašuma iniciatoru tiesībām).

Šajā sarakstā ir iekļauti galvenie ierobežojumi mantas apgrūtināšanai piespiedu izpildes vai izpildes ceļā. Civilprocesa kodeksā papildus ir noteikti atsevišķi īpaši ierobežojumi, piemēram, 267.b pantā.

Laulāto mantas apķīlāšanas metode ir noteikta Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 262.a panta 1. un 2. punktā, kā arī Likuma Nr. 120/2001 (Izpildes kodekss), ar grozījumiem, 42. pantā. Piespiedu izpildi attiecībā uz mantu, kas ietilpst laulāto mantā, var noteikt arī tāda parāda piedziņai, kas radies vienam no laulātajiem laulības laikā vai pirms tās. Izpildrīkojuma vajadzībām par daļu no laulāto mantas, kas pieder atbildētājam un tā laulātajam, uzskata arī mantu, kas nav laulāto mantas daļa tikai tādēļ, ka laulāto mantas statuss ir atcelts vai tās joma sašaurināta ar tiesas lēmumu, vai laulāto mantas statusa joma ir sašaurināta ar līgumu, vai noteikta laulāto mantas šķirtība, vai ar līgumu noteikta laulāto mantas izcelsme uz laulības izbeigšanās brīdi.

Ja tiek piedzīts parāds, kas ir daļa no laulāto mantas, tā piespiedu izpildei var noteikt atskaitījumus no darba samaksas vai citiem atbildētāja laulātā ienākumiem, arestēt atbildētāja laulātā kontu finanšu iestādē, arestēt citus atbildētāja laulātā mantiskus prasījumus vai citu atbildētāja laulātā mantu.

##### **4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?**

Izpilde tiesas ceļā:

Naudas summas samaksu var īstenot, veicot atskaitījumus no algas, mantas arestu, kustamās un nekustamās mantas pārdošanu, ražotnes arestu un tiesas labā nosakot apgrūtinājumu nekustamajai mantai (Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 258. panta 1. punkts).

Piespiedu izpilde, ar kuru uzliek pienākumu, kas nav naudas summas samaksa, ir atkarīga no uzliktā pienākuma būtības. Tā var izpausties kā izlikšana, mantu aizvākšana, kopmantas dalīšana, darba pabeigšana un cita veida faktiskā izpilde (Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 258. panta 2. punkts).

Piespiedu izpildi, **izmantojot ķīlas pārdošanu**, attiecībā uz prasījumu, pēc kura veikts arests, var veikt, pārdodot ieķīlāto kustamo un nekustamo mantu, sadzīves priekšmetus un priekšmetu kopumu, arestējot ieķīlātu finanšu prasību un arestējot citas ieķīlātas īpašuma tiesības (Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 258. panta 3. punkts).

Tiesu izpildītājs pēc tam, kad izpilde ir ierakstīta uzsāko izpildes lietu reģistrā, izvērtē, kā izpilde veicama, un izdod vai atceļ izpildrīkojumu attiecībā uz mantu, kuru skar izpilde. Izpildrīkojums ir rīkojums par izpildes veikšanu kādā no Likumā Nr. 120/2001 (Izpildes kodekss), ar grozījumiem, paredzētajiem veidiem. Izpildrīkojumā tiesu izpildītājs izvēlas tādu izpildes metodi, kas nav acīmredzami nepiemērota, jo īpaši, ja atbildētāja parāda apmērs ir nesamērīgs ar tā priekšmeta cenu, ar kuru ir paredzēts panākt parādnieka parāda samaksu.

Izpildi, ar kuru nosaka samaksāt naudas summu, var veikt kā atskaitījumus no darba samaksas un citiem ienākumiem, kā mantas arestu, kustamās un nekustamās mantas pārdošanu, ražotnes arestu un tiesu izpildītāja apgrūtinājumu nekustamajai mantai, nekustamās mantas pārvaldību vai autovadītāja apliecības darbības apturēšanu.

Izpildes metode, ar kuru uzliek pienākumu, kas nav naudas summas samaksa, ir atkarīga no uzliktā pienākuma būtības. Tas var izpausties kā izlikšana, mantu aizvākšana, kopmantas dalīšana, darba pabeigšana un cita veida faktiskā izpilde.



Izpildi, izmantojot **ķīlas pārdošanu**, attiecībā uz prasījumu, pēc kura veikts arests, var veikt, pārdodot iekļāto kustamo un nekustamo mantu. Aizliegums atsavināt mantu ir noteikts Likuma Nr. 120/2001 (Izpildes kodekss), ar grozījumiem, 44.a panta un 47. panta 5. punktā. Ja tiesu izpildītājs nav noteicis citādi, pēc paziņojuma par izpildes uzsākšanu izsniegšanas atbildētājs nedrīkst atsavināt tam piederošo mantu, tostarp nekustamo īpašumu un laulāto mantā ietilpstošo mantu, izņemot parasto uzņēmējdarbību un darbību, atbildētāja uztura pamatvajadzību apmierināšanu un tādu personu pamatvajadzību apmierināšanu, kuras tam ir pienākums uzturēt, kā arī aktīvu uzturēšanu un pārvaldību. Jebkurš tiesiskais darījums, ar kuru atbildētājs pārkāpj šo pienākumu, nav spēkā. Tomēr tiesisko darījumu uzskata par spēkā esošu, ja tā spēkā esamību neapstrīd tiesu izpildītājs, kreditors vai reģistrētais kreditors, lai nodrošinātu izpildu prasījuma apmierināšanu. Iebilduma pret spēkā esamību tiesiskās sekas iestājas vienlaikus ar attiecīgā tiesību akta spēkā esamību, ja izpildrīkojums vai cits tiesu izpildītāja, kreditora vai reģistrētā kreditora gribas izteikums ir nodots visiem tiesību akta, pret kuru tiesu izpildītājs, spriedumā noteiktais kreditors vai reģistrētais kreditors ir cēlis iebildumu par spēkā neesamību, dalībniekiem. Atbildētājs nedrīkst nodot citai personai mantu, uz ko attiecas izpildrīkojums, kā arī to apgrūtināt vai atsavināt jebkurā citā veidā. Jebkurš tiesiskais darījums, ar kuru atbildētājs pārkāpj šo pienākumu, nav spēkā.

### **4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?**

Šie pasākumi ir spēkā, līdz izpilde tiek apturēta, prasījums, tā papild elementi un izpildes izmaksas ir piedzītas utt. Aizliegums atsavināt mantu tiek izbeigts ar lēmumu, ja atbildētājs iemaksā tiesu izpildītājam naudas summu, kas atbilst piedzenamajam prasījumam, izpildes izmaksām un kreditora izmaksām.

### **5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?**

#### **Opravné prostředky při soudním výkonu rozhodnutí:**

Kamēr notiek sprieduma izpildes tiesas ceļā, ir iespējams iesniegt apelāciju saskaņā ar Civilprocesa kodeksa vispārējiem noteikumiem par apelācijām. Atbildētājam apelācija 15 dienu laikā no sprieduma rakstiskas kopijas izsniegšanas jāiesniedz tiesā, par kuras lēmumu tā tiek iesniegta. Ja to iesniegusi persona, kurai ir tādas tiesības, apelācijai noteiktajā termiņā, spriedums nestājas spēkā, kamēr apelācijas instances tiesa nav pieņēmusi galīgo lēmumu par apelāciju (sk. arī Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 254. pantu).

Sprieduma izpildes laikā likumā noteiktu iemeslu dēļ nav iespējams apturēt procesu un atcelt termiņa ievērošanas prasību. Nav iespējams arī iesniegt prasību par piespiedu izpildes atsākšanu, taču ir iespējams iesniegt prasību par anulēšanu, bet tikai tad, ja ar šo prasību tiek apstrīdēts apelācijas tiesas galīgais lēmums, ar kuru tika noraidīta apelācija vai izbeigta apelācijas tiesvedība, kā arī apelācijas tiesas galīgais lēmums, ar kuru tika apstiprināts vai kavējuma dēļ grozīts pirmās instances tiesas lēmums par atteikumu ierosināt apelāciju vai apelācijas pārskatīšanu (sk. arī Civilprocesa kodeksa, ar grozījumiem, 229. panta 4. punktu un 254. panta 2. punktu).

Tiesības uz mantu, pret kuru piespiedu izpilde nav pieļaujama, pret kreditoru var īstenot ar pieteikuma starpniecību, kurā tiek lūgts šai mantai nepiemērot piespiedu izpildi saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 267. panta 1. punktu.

*Mutatis mutandis* ar šādu pieteikumu var īstenot tiesības uz mantu, kas ietilpst laulāto mantā vai izpildrīkojuma vajadzībām tiek uzskatīta par daļu no laulāto mantas, kura pieder atbildētājam un tā laulātajam, lai arī piedzenamo prasījumu no šīs mantas nevar apmierināt (Civilprocesa kodeksa 267. panta 2. punkts). Arī ienākumu sadalei reģistrēto vai sprieduma izpildes gaitā citādi apmierināto prasījumu autentiskumu, summu, grupu vai secību attiecībā pret kreditoru apstrīd, izmantojot pieteikumu saskaņā ar likumā noteiktām mantas apgrūtināšanas metodēm (Civilprocesa kodeksa 267.a pants).

Lietas dalībnieks var celt iebildumus pret atsevišķiem tiesas lēmumiem. Tādi ir, piemēram, atbildētāja iebildumi, kas ir saistīti ar mantas inventarizāciju, iebildumi pret ziņojumu par ražotnes vadību, kā arī iebildumi pret šķīrējtiesas spriedumu.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi, atbildētājs piespiedu izpildes un izpildes procesā var iesniegt pieteikumu atlikt vai pārtraukt sprieduma piespiedu izpildi (izpildi). Sprieduma piespiedu izpildes (izpildes) atlikšanu un apturēšanu regulē Civilprocesa kodekss, kā arī Izpildes kodekss (jo īpaši Likuma Nr. 99/1963 (Civilprocesa kodekss), ar grozījumiem, 266., 268. un 269. pants, kā arī Likuma Nr. 120/2001 (Izpildes kodekss), ar grozījumiem, 54., 55. un 55.a pants).

#### **Apelācija izpildes procesā:**

Izpildes kodeksā paredzētajos gadījumos (sk. 55.c iedaļu) tiesu izpildītāja lēmumu var pārsūdzēt.

30 dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas, ar kuru tiesu izpildītājs pilnībā vai vismaz tā daļā noraidījis pieteikumu par priekšmeta izslēgšanu no saraksta, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 267. pantu izpildes tiesā var iesniegt pieteikumu, apstrīdot tiesu izpildītāja lēmumu par minēto pieteikumu, ar kuru lūgts izslēgt priekšmetu no saraksta. Kustamo mantu nav iespējams pārdot laikā starp pieteikuma iesniegšanu par priekšmeta izslēgšanu no saraksta un šī termiņa beigām, kā arī pieteikuma izskatīšanas laikā.

Lietas dalībnieks var celt iebildumus pret rīkojumu par procesuālo izmaksu segšanu astoņu dienu laikā pēc šī rīkojuma pieņemšanas.

Attiecībā uz pieteikumu par izpildes atlikšanu vai apturēšanu sk. iepriekš "Opravné prostředky při soudním výkonu rozhodnutí".

### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Pēc izpildrīkojuma (Izpildes kodeksa 44. un turpmākās iedaļas) mantas atsavināšanas aizliegums neattiecas uz atbildētāja parasto uzņēmējdarbību un darbību, tā uztura pamatvajadzību apmierināšanu un tādu personu pamatvajadzību apmierināšanu, kuras tam ir pienākums uzturēt, kā arī aktīvu uzturēšanu un pārvaldību. Atbildētājs var arī lūgt, lai tiesu izpildītājs atzīst, ka atsavināšanas aizliegums neattiecas uz daļu no mantas; šajā pieteikumā atbildētājam jāpamato, ka ar atlikušo mantu nepārprotami un viennozīmīgi pietiek, lai apmierinātu piedzenamo prasījumu, ieskaitot kreditoram radītās izmaksas un izpildes izmaksas.

Atbildētājs pēc tiesas tiesu izpildītāja aicinājuma, kurā ietverta informācija par maksājuma veikšanas termiņu un iespējamajām sekām nesamaksāšanas gadījumā, var par samazinātu maksu arī samaksāt piedzenamo prasījumu, kā arī drošības naudu. Aizliegums atsavināt mantu (Izpildes kodeksa 44.a panta 1. punkts un 46. panta 6. punkts) izbeidzas, kad tiek samaksāts piedzenamais prasījums un atmaksāta drošības nauda. Pretējā gadījumā tiesu izpildītājs veic izpildi.

Atbildētājs tiek īpaši aizsargāts situācijā, kad notiek izlikšana no dzīvokļa vai cita nekustamā īpašuma, kurā tas dzīvo, saskaņā ar Čehijas Republikas Tieslietu ministrijas 1991. gada 23. decembra dekrēta Nr. 37/1992 par rajona un reģiona tiesu reglamentu, ar grozījumiem, 65. pantu. Tas ir saistīts ar to, ka, ja izpildītājs, kas veic izlikšanu no nekustamā īpašuma, būves, dzīvokļa vai istabas, konstatē, ka izliekamā persona ir slimnieks, kuram noteikts gultas režīms, vai sievietē pēcdzemdību periodā vai grūtniecības pēdējā posmā un ka izlikšana apdraudētu šīs personas veselību, izpildi veikt ir aizliegts; ja netiek iesniegts ārsta apstiprinājums vai ir apšaubāms minētā apstiprinājuma patiesums, tiesu izpildītājs lūdz atzinumu medicīnas speciālistam.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu uz dažiem parādniekam piederošajiem priekšmetiem šī prasība neattiecas; sk. arī jautājumu "Jaký druh majetku může být předmětem výkonu soudních rozhodnutí?"

Lapa atjaunināta: 20/08/2018

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

### **Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Vācija**

#### **1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?**

Izpildes panākšana (*Zwangsvollstreckung*) ir procedūra, ko piemēro, lai oficiāli piespiedu kārtā izpildītu privāttiesību prasījumu. Pilnvaras veikt izpildi ir valstij, kas rīkojas ar savu pārstāvju starpniecību saskaņā ar savu suverēno varu.

Lai piespiedu parādnieku izpildīt tam uzlikto pienākumu veikt maksājumu, izpildīt darbību utt., ir pieejami turpmāk aprakstītie izpildes panākšanas pasākumi: aresta uzlikšana mantai (*Pfändung*);

aresta uzlikšana prasījumiem un citiem parādnieka turētajiem aktīviem (tostarp ienākumu apķīlāšana);

parādnieka paziņojums par aktīviem (*Vermögensauskunft*);

piespiedu izpildes pasākumi (*Zwangsmassnahmen*), ar ko nodrošina, ka tiek veiktas darbības vai no tām atturas;

piespiedu pārdošana (*Zwangsversteigerung*);

īpašuma tiesību nodošana (*Zwangsverwaltung*).

Izpildes panākšanu Vācijā regulē galvenokārt Civilprocesa kodeksa (*Zivilprozessordnung – ZPO*) 704. pants un turpmākie panti un Likums par piespiedu pārdošanu un īpašuma tiesību nodošanu (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung – ZVG*).

Regula (ES) Nr. 655/2014, ar ko regulē pārrobežu prasījumu izpildi starp ES dalībvalstīm, Vācijā ir ieviesta ar *ZPO* 946. pantu un turpmākiem pantiem.

Regula (ES) Nr. 655/2014, ar ko regulē pārrobežu prasījumu izpildi starp ES dalībvalstīm, Vācijā ir ieviesta ar *ZPO* 946. pantu un turpmākiem pantiem.

## **2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?**

Skatīt tālāk atbildi uz 3. jautājumu.

## **3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?**

### **3.1 Procesuālā kārtība**

#### **Vai izpildāmi ir gan tiesu, gan citu iestāžu nolēmumi?**

Jā. Attiecīgie nolēmumi ir šādi: galīgi spriedumi, kas vairs nav pārsūdzami vai kas izpildāmi pagaidu kārtībā (*ZPO* 704. pants), pagaidu arests (*Arrest*) un pagaidu rīkojumi (*einstweilige Verfügungen*, *ZPO* 929. un 936. pants), kā arī citi izpildāmie dokumenti, kas uzskaitīti *ZPO* 794. pantā, tostarp ne tikai tiesu izdoti rīkojumi, bet arī šķīrējtiesā panāktas vienošanās (*Vergleiche vor Gütestellen*), advokātu panāktas vienošanās (*Anwaltsvergleiche*) un notariāli akti (*notarielle Urkunden*).

#### **Vai ir jāiesniedz pieteikums, lai iegūtu tiesas rīkojumu, ar ko tiek atļauta izpilde?**

Tiesas rīkojums ir nepieciešams prasījumu un citu parādnieka turētu aktīvu arestam, lai piespiedu izpildes pasākuma rezultātā panāktu, ka tiek veiktas darbības vai no tām atturas, un izpildes panākšanai pret nekustamo īpašumu saskaņā ar Publisku izsoļu un īpašuma tiesību nodošanas likumu.

#### **Kuras tiesas kompetencē ir izdot rīkojumu par izpildes panākšanu?**

Attiecībā uz parādnieka turētu prasījumu arestu kompetentā tiesa ir vietējā tiesa (*Amtsgericht*) vietā, kur dzīvo parādnieks.

Attiecībā uz piespiedu izpildes pasākumiem, lai nodrošinātu, ka tiek veiktas darbības vai no tām atturas, — atbilstošā pirmās instances tiesa.

Attiecībā uz piespiedu pārdošanu un īpašuma tiesību nodošanu — vietējā tiesa vietā, kur atrodas īpašums.

#### **Tiesu izpildītāja statuss un pilnvaras**

Tiesu izpildītājs (*Gerichtsvollzieher*) ir federālās zemes tiesas ierēdnis, kura darbību administratīvi uzrauga vietējās tiesas priekšsēdētājs. Tomēr tiesu izpildītājs ir funkcionāli neatkarīgs, īstenojot savus izpildes pienākumus, un minēto administratīvo uzraudzību nevar izmantot, lai ietekmētu viņa darbību. Pret tiesu izpildītāja veiktajiem pasākumiem un sagatavotajiem izmaksu pārskatiem var iebilst, iesniedzot iebildumu (*Erinnerung*). Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad tiesu izpildītājs atsakās izpildīt rīkojumu. Iebildumu izskata tiesa, kurai ir jurisdikcija attiecībā uz izpildes panākšanu.

Tiesu izpildītājs ir atbildīgs par spriedumu izpildi civillietās saskaņā ar *ZPO* 8. grāmatu. Izpilde galvenokārt tiek vērsta pret kustamo mantu. Tiesu izpildītājam principā ir tiesības atļaut parādniekam veikt maksājumus pa daļām, un viņam ir pienākums nodrošināt, ka izpildes procedūra tiek pabeigta savlaicīgi un efektīvi. Viens no viņa primārajiem uzdevumiem ir saņemt no parādnieka ar zvērestu apliecinātu paziņojumu par aktīviem. Citas kompetences jomas ir šādas: kustamā un nekustamā īpašuma atsavināšana (izlikšana no tā);

pārvarēt parādnieka pretošanos darbībām, kuras tam ir pienākums atļaut;

pēc puses pieprasījuma nodot dokumentus, kas nepieciešami izpildes panākšanai;

rīkojumu par pagaidu arestu un pagaidu rīkojumu izpildes panākšana (ja tas nav tiesas ziņā);

apcietināšanas ordera izpildes panākšana pēc atteikšanās sniegt paziņojumu par aktīviem.

#### **Vai pieteikums par izpildes panākšanu ir jā sagatavo advokātam?**

Tiesā, kurai ir jurisdikcija attiecībā uz pieteikumiem par izpildes panākšanu, parasti ir vietējā tiesa, kurā juridiskā pārstāvība nav obligāta.

Attiecībā uz piespiedu izpildes pasākumiem, ar ko nodrošina, ka darbības tiek veiktas vai no tām atturas, pieteikums ir jāiesniedz atbilstošajā pirmās instances tiesā, kas noteiktos gadījumos var būt augstākas instances tiesa (apgabaltiesa (*Landgericht*)), kurā juridiskā pārstāvība principā ir obligāta.

Izpildes panākšanas pasākumu izmaksas

Tiesību aktos ir paredzētas dažādas izpildes metodes atkarībā no nodrošināmā prasījuma. Dažādu izpildes panākšanas pasākumu izmaksas ir atšķirīgas:

##### **a) aresta uzlikšana mantai**

Ja ir akceptētas tiesības uz noteiktas naudas summas samaksu, kreditors var lūgt tiesu izpildītāju panākt maksājuma izpildi. Par aresta uzlikšanu parādnieka kustamajai mantai, ko veic tiesu izpildītājs, ir jāmaksā EUR 26 saskaņā ar Tiesu izpildītāja izmaksu likuma (*Gerichtsvollzieherkostengesetz — GvKostG*) pielikumā pievienotā maksu saraksta (*Kostenverzeichnis — KV*) 205. punktu. Par arestēto mantu pārdošanu, publisku izsoli (kas var būt vietēja izsole vai izsole internetā un kas ir publiski pieejama, izmantojot izsoļu platformu) vai realizēšanu kādā citā veidā piemēro papildu maksu EUR 52 apmērā saskaņā ar maksu saraksta 300. punktu. Tāpat tiek piemērota piemaksa par laiku saskaņā ar minētā saraksta 500. punktu, ja tiesu izpildītāja sastādītais pārskats liecina, ka oficiālā akta noformēšana bija aizņēmusi vairāk nekā trīs stundas. Laika piemaksa ir EUR 20 par katru nākamo stundu vai tās daļu. Turklāt ir jāapmaksā arī tiesu izpildītāja izdevumi, it īpaši ceļa izdevumi (maksu saraksta 711. punkts).

##### **b) aresta uzlikšana parādnieka turētajiem prasījumiem**

Rīkojumu par naudas summas samaksu var nodrošināt arī, iesniedzot tiesā pieteikumu par aresta uzlikšanu parādnieka turētajam prasījumam (piem., prasījumam par ienākumu samaksu) un cedējot to kreditoram, un tā rezultātā maksājumi tiek atskaitīti no parāda (*zur Einziehung*, "iekasēšana"), vai cedējot kreditora prasījumu nokārtošanu pret parādnieku (*an Zahlungs statt*, "maksājuma vietā") (*ZPO* 829. un 835. pants). Parasti pieteikumu par prasījuma arestu un cedēšanu iesniedz kopā, kā arī par tiem izdod kopēju lēmumu par arestu un cedēšanu. Par pieteikuma procedūru ir jāmaksā tikai EUR 20 saskaņā ar Tiesas izdevumu likumu (*Gerichtskostengesetz — GKG*) pievienotā noteikuma saraksta 2111. punktu. Maksu par izdevumiem, tostarp saistībā ar tiesas lēmuma nodošanu, iekasē atsevišķi saskaņā ar minētā noteikuma saraksta 9. daļu.

##### **c) paziņojuma par aktīviem pieņemšana**

Par paziņojuma par aktīviem pieņemšanu tiesu izpildītājs piemēro maksu EUR 33 apmērā saskaņā ar Tiesu izpildītāja izmaksu likumu pievienotā maksu saraksta 260. punktu.

##### **d) izpildes panākšana pret nekustamo īpašumu**

Izpildes panākšana pret parādnieka nekustamo īpašumu izpaužas kā hipotēka, kas nostiprināta zemes reģistrā, vai īpašuma piespiedu pārdošana vai īpašuma tiesību nodošana.

Lai hipotēku nostiprinātu zemes reģistrā prasījuma nodrošināšanai, ir jāveic maksājums saskaņā ar Tiesu un notāru izdevumu likumam (*Gerichts- und Notarkostengesetz — GNotKG*) pievienotā nodevu saraksta 14121. punktu, proti, 1 % apmērā no nodrošināmā prasījuma summas (likuma 53. panta 1. punkts). Maksājumu tabula attiecībā uz summām līdz EUR 3 miljoniem ir dota 1. pielikumā.

Tiesas nodevas par procedūru saskaņā ar Likumu par piespiedu pārdošanu un īpašuma tiesību nodošanu ir noteiktas Tiesas izdevumu likuma pielikumā pievienotā nodevu saraksta 2. daļas 2. sadaļas 1. un 2. apakšdaļā. Maksājums EUR 100 apmērā ir jāveic par lēmumu, kas pieņemts par pieteikumu izdot piespiedu zemes pārdošanas rīkojumu vai par pieprasījumu pievienoties procedūrai. Tāpat ir jāapmaksā nodeva par pašu procedūru, maksa par vismaz vienas izsoles ar uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus organizēšanu, maksa par pārdošanas noslēgšanu un no pārdošanas gūto ienākumu sadali; katra no šīm maksām ir 0,5 % apmērā. Maksa par procedūru un izsoles organizēšanu ir noteikta atkarībā no tā īpašuma vērtības, ko tiesa akceptējusi izpildes panākšanai (tirgus vērtība, Tiesas izdevumu likuma 54. panta 1. punkts). Maksu par pārdošanas noslēgšanu un no pārdošanas gūto ienākumu sadali nosaka atkarībā no sekmīgā piedāvājuma, no kura atskaita procentus, tostarp neatrisinātu tiesību vērtības saskaņā ar izsoles nosacījumiem (Tiesas izdevumu likuma 54. panta 2. un 3. punkts). Maksājumu tabula attiecībā uz summām līdz EUR 500 000 ir dota 2. pielikumā. Papildus minētajām maksām atsevišķi ir jāsedz izdevumi, kas radušies procedūras gaitā, saskaņā ar Tiesas izdevumu likumam pielikumā pievienotā nodevu saraksta 9. daļu; tas ietver maksas par vērtētāja veikto īpašuma tirgus vērtības noteikšanu saskaņā ar Tiesu atalgojuma un kompensāciju likumu (*Justizvergütungs und entschädigungsgesetz – JVEG*) (Tiesas izdevumu likumam pielikumā pievienotā nodevu saraksta 9005. punkts).

Maksājums EUR 100 apmērā ir jāveic par lēmumu, kas pieņemts par pieteikumu izdot īpašuma tiesību nodošanas rīkojumu vai par pieprasījumu pievienoties procedūrai. Īpašuma tiesību nodošanai piemēro gada maksu 0,5 % apmērā, nosakot minimālo kopējo maksu EUR 120 apmērā un minimālo maksu gan par pirmo, gan pēdējo kalendāro gadu — EUR 60 apmērā. Maksas apmēru nosaka, atsaucoties uz kopējiem ienākumiem no īpašuma tiesību nodošanas (Tiesas izdevumu likuma 55. pants).

#### **e) piedziņa un piespiedu izpildes pasākumi, lai nodrošinātu, ka darbības tiek veiktas, tiek atļautas vai no tām atturas**

Ja parādniekam ir jānodod kustamā manta, tiesu izpildītājs atsavina īpašumu no parādnieka un nodod to kreditoram. Par šo oficiālo aktu tiesu izpildītājs piemēro maksu EUR 26 apmērā saskaņā ar Tiesu izpildītāja izdevumu likumam pielikumā pievienotā maksu saraksta 221. punktu. Papildus minētajai maksai piemēro piemaksu par laiku saskaņā ar minētā saraksta 500. punktu, ja tiesu izpildītāja sastādītais pārskats liecina, ka oficiālā akta noformēšana bija aizņēmusi vairāk nekā trīs stundas. Laika piemaksa ir EUR 20 par katru nākamo stundu vai tās daļu.

Ja parādniekam ir jānodod nekustamais īpašums, tiesu izpildītājs to pārņem valdījumā no parādnieka un nodod to kreditora valdījumā (izlikšana). Par to piemēro maksu EUR 98 apmērā saskaņā ar Tiesu izpildītāja izmaksu likumam pielikumā pievienotā maksu saraksta 240. punktu. Arī šajā gadījumā piemēro laika piemaksu EUR 20 apmērā saskaņā ar minētā saraksta 500. punktu par katru nākamo stundu vai tās daļu, ja oficiālā akta sagatavošana aizņem vairāk nekā trīs stundas. Turklāt ir jāsedz arī tiesu izpildītāja izdevumi, tostarp izmaksas par nepieciešamajiem trešo personu veiktajiem pakalpojumiem, piemēram, par telpu atbrīvošanu vai atslēdznieka pakalpojumiem.

Tiesas procedūrā, kuras rezultātā tiek veikta darbība (vai nu tikai parādniekam, vai citai personai parādnieka vietā), atļaut darbību vai atturēties no darbības, ir jāmaksā tiesas nodeva EUR 20 apmērā par katru gadījumu saskaņā ar Tiesas izdevumu likumam pielikumā pievienotā nodevu saraksta 2111. punktu.

### **3.2 Galvenie noteikumi**

Kreditora rīcībā ir jābūt izpildāmam spriedumam, ar ko ir nodibināts tā prasījums. Tas var būt galīgs spriedums, kas vairs nav pārsūdzams vai izpildāms pagaidu kārtībā (*ZPO 704. pants*), vai arī kāds no dokumentiem, kuri uzskaitīti *ZPO 794. pantā* (piem., izlīgums tiesā (*gerichtlicher Vergleich*), izpildes rīkojums (*Vollstreckungsbescheid*) vai notariāls akts). Parasti dokumentā ir jābūt tiesas izpildāmības klauzulai (*Vollstreckungsklausel*), un tas ir jānodod parādniekam. Tiesas izpildāmības klauzula ir nepieciešama tikai ārkārtējos gadījumos saistībā ar izpildes rīkojumiem, pagaidu aresta rīkojumiem un pagaidu rīkojumiem (*ZPO 796. pants, 929. panta 1. punkts un 936. pants*).

### **4 Izpildu darbību raksturs un mērķis**

#### **4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?**

Izpildi var vērst pret parādnieka kustamajiem aktīviem, prasījumiem un citām īpašumtiesībām un nekustamo īpašumu.

*ZPO 811. pantā* ir uzskaitīti kustamie aktīvi, kurus nevar arestēt; tas darīts ar mērķi ļaut parādniekam un tā mājāsaimniecībai paturēt minimumu, kas nepieciešams personiskai vai profesionālai lietošanai.

Aresta ierobežojumi attiecas arī uz parādnieka gūtajiem ienākumiem. *ZPO 850. pantā* ir turpmākajos pantos ir noteiktas konkrētas summas, ko nevar arestēt, jo parādniekam tās ir nepieciešamas kā iztikas līdzekļi. Kredīta atlikumu var aizsargāt "kontā, uz ko arests netiek vērsti" (*Pfändungsschutzkonto, ZPO 850.k pants*). Šādos kontos uzglabā noteiktas summas, uz kurām arests netiek vērsti, neatkarīgi no kredīta atlikuma izcelsmes.

#### **4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?**

##### **Attiecībā uz parādnieku**

Izpildes panākšana pret parādnieka kustamo mantu tiek īstenota ar tās arestu un arestētās mantas realizāciju. Parādnieka prasījumi un tiesības pret trešām personām tiek arestēti ar tiesas izpildes rīkojumu. Abos gadījumos arests ir oficiāls akts, kā rezultātā arestētais priekšmets tiek konfiscēts. Tāpat konfiskācijas rezultātā parādnieks zaudē kontroli pār priekšmetu.

##### **Attiecībā uz trešām personām**

Ja tiesu izpildītājs ir arestējis kustamo mantu, kas nepieder parādniekam, bet gan trešai personai, trešā persona var iebilst pret savas mantas arestu, iesniedzot trešās personas iebildumu (*Dritterwiderspruchsklage*).

Ja tiek arestēti un cedēti parādnieka prasījumi pret trešo personu, trešā persona vairs nedrīkst maksāt parādniekam, bet prasījumu, kas ir cedēts kreditoram, lai atskaitītu to no parādnieka prasījuma, trešā persona var samaksāt tikai kreditoram, un tas atbrīvo trešo personu no tās parāda. Pret trešo personu, kas šo pienākumu neievēro, var vērst civilprasību par zaudējumu atlīdzināšanu.

#### **4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?**

Prasījumiem, kas vairs nav pārsūdzami, un prasījumiem saskaņā ar izpildāmiem izlīgumiem vai aktiem ir spēkā 30 gadu noilguma termiņš saskaņā ar Civilkodeksa (*BGB*) 197. pantu. Kreditors jebkurā laikā šajā laikposmā var uzsākt izpildes panākšanas procedūru.

### **5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?**

Vācijas tiesībās nav konkrētas procedūras izpildes piešķiršanai.

Parādnieks var apstrīdēt pret to vērstos pasākumus izpildes procedūras ietvaros. Parādnieks var iesniegt iebildumu (*Erinnerung*) pret izpildes veidu.

Parādnieks var iesniegt tūlītēju sūdzību (*Beschwerde*) pret lēmumu, kas pieņemts procedūrā, kurā nav notikusi uzklauššana. Šāda sūdzība ir jāiesniedz divās nedēļās tiesā, pret kuras lēmumu parādnieks iebilst un kura var atcelt savu lēmumu, vai apgabaltiesā kā apelācijas instances tiesā.

Pieteikumam par šādu tiesiskās aizsardzības līdzekli nav tūlītējas ietekmes uz uzsāktās izpildes panākšanas procedūras turpināšanu; nav apturošas ietekmes.

### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Skatīt iepriekš atbildi uz 4. jautājumu.

1. pielikums

Komercvērtība līdz EUR ..	Maksa B tabula EUR ..	Komercvērtība līdz EUR ..	Maksa B tabula EUR ..	Komercvērtība līdz EUR ..	Maksa B tabula EUR ..
500	15,00	200 000	435,00	1 550 000	2615,00
1000	19,00	230 000	485,00	1 600 000	2695,00
1500	23,00	260 000	535,00	1 650 000	2775,00
2000	27,00	290 000	585,00	1 700 000	2855,00
3000	33,00	320 000	635,00	1 750 000	2935,00
4000	39,00	350 000	685,00	1 800 000	3015,00
5000	45,00	380 000	735,00	1 850 000	3095,00
6000	51,00	410 000	785,00	1 900 000	3175,00
7000	57,00	440 000	835,00	1 950 000	3255,00
8000	63,00	470 000	885,00	2 000 000	3335,00
9000	69,00	500 000	935,00	2 050 000	3415,00
10 000	75,00	550 000	1015,00	2 100 000	3495,00
13 000	83,00	600 000	1095,00	2 150 000	3575,00
16 000	91,00	650 000	1175,00	2 200 000	3655,00
19 000	99,00	700 000	1255,00	2 250 000	3735,00
22 000	107,00	750 000	1335,00	2 300 000	3815,00
25 000	115,00	800 000	1415,00	2 350 000	3895,00
30 000	125,00	850 000	1495,00	2 400 000	3975,00
35 000	135,00	900 000	1575,00	2 450 000	4055,00
40 000	145,00	950 000	1655,00	2 500 000	4135,00
45 000	155,00	1 000 000	1735,00	2 550 000	4215,00
50 000	165,00	1 050 000	1815,00	2 600 000	4295,00
65 000	192,00	1 100 000	1895,00	2 650 000	4375,00
80 000	219,00	1 150 000	1975,00	2 700 000	4455,00
95 000	246,00	1 200 000	2055,00	2 750 000	4535,00
110 000	273,00	1 250 000	2135,00	2 800 000	4615,00
125 000	300,00	1 300 000	2215,00	2 850 000	4695,00
140 000	327,00	1 350 000	2295,00	2 900 000	4775,00
155 000	354,00	1 400 000	2375,00	2 950 000	4855,00
170 000	381,00	1 450 000	2455,00	3 000 000	4935,00
185 000	408,00	1 500 000	2535,00		

## 2. pielikums

Prasījuma summa līdz EUR ..	Maksa EUR ..	Prasījuma summa līdz EUR ..	Maksa EUR ..
500	35,00	50 000	546,00
1000	53,00	65 000	666,00
1500	71,00	80 000	786,00
2000	89,00	95 000	906,00
3000	108,00	110 000	1026,00
4000	127,00	125 000	1146,00
5000	146,00	140 000	1266,00
6000	165,00	155 000	1386,00
7000	184,00	170 000	1506,00
8000	203,00	185 000	1626,00
9000	222,00	200 000	1746,00
10 000	241,00	230 000	1925,00
13 000	267,00	260 000	2104,00
16 000	293,00	290 000	2283,00
19 000	319,00	320 000	2462,00
22 000	345,00	350 000	2641,00
25 000	371,00	380 000	2820,00
30 000	406,00	410 000	2999,00
35 000	441,00	440 000	3178,00
40 000	476,00	470 000	3357,00
45 000	511,00	500 000	3536,00

Lapa atjaunināta: 25/01/2018

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas

Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autoritātes noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Īrija

### 1 Ko civilīlētās un kriminālīlētās izprot ar sprieduma izpildi?

Īrijā nav izstrādāta precīza izpildes definīcija. Praktiski tas nozīmē tiesas sprieduma vai rīkojuma īstenošanu. Izpildi darbību pirms tās īstenošanas parasti atļauj tiesa.

Turpmāk ir uzskaitīti visbiežākie civila un komerciāla rakstura spriedumu izpildes veidi Īrijā.

#### Izpilde

Šāda veida darbība ietver ar tiesas spriedumu atzītā parādnieka mantas apķīlāšanu. Tiesa pēc ar spriedumu atzītā kreditora pieprasījuma izdod rīkojumu, uzdodot grāfistes reģistratoram (vai Dublinā un Korkā — šerifam) apķīlāt mantu ar spriedumu atzītā parāda vērtībā (ietverot radušās juridiskās izmaksas). Šo mantu pēc tam var pārdot, lai nomaksātu parādu.

#### Reģistrācija

Spriedumu var padarīt publisku, reģistrējot to Augstās tiesas Spriedumu reģistrā. Reģistrā ir iekļauti visi spriedumi, kurus kreditori ir pieprasījuši reģistrēt, neatkarīgi no tā, vai tie iegūti apgabaltiesā, iecirkņa tiesā vai Augstajā tiesā. Parādnieka vārds un adrese kopā ar sprieduma informāciju tiek publicēta atsevišķos laikrakstos un komerciālās publikācijās, piemēram, "Stubbs Gazette". Šo informāciju reģistrē kredītiestādes, un saskaņā ar spriedumu nesamaksātais parāds var ietekmēt piekļuvi parādnieka finanšu līdzekļiem.

#### Sprieduma hipotēkas rakstiska liecība

Rakstisku liecību ar zvērestu var apliecināt ar spriedumu atzītais kreditors, un pēc tam, kad attiecīgā tiesa ir apliecinājusi spriedumu, to var reģistrēt attiecībā uz parādnieka īpašumu. Ienākumus no īpašuma pārdošanas, ņemot vērā citu hipotēku prioritāti, var piemērot parāda dzēšanai pirms to atdošanas parādniekam. Tiesai var pieteikt arī izdot ieturēšanas rīkojumu vai rīkojumu pārdot īpašumu.

#### Nomaksas rīkojumi / prasības pilnīgas izpildes rīkojumi

Apgabaltiesai var iesniegt pieteikumu izdot rīkojumu sprieduma prasības samaksai pa daļām saskaņā ar [1926.–2009. gada Tiesu rīkojumu izpildes likumiem](#). Ņemot vērā parādnieka rīcībā esošos līdzekļus, tiesnesis pieņems lēmumu par maksājumu apjomu. Prasības pilnīgas izpildes rīkojumu var piemērot tikai fiziskām personām, bet ne juridiskām personām, t. i., uzņēmumiem. Nomaksas rīkojuma nepildīšana var būt pamats prasības pilnīgas izpildes rīkojuma pieteikumam. Tas nozīmē, ka persona var tikt apcietināta, ja nevar atļauties samaksāt vai atsakās to darīt.

#### Ieturēšana no algas

Ar spriedumu atzītais kreditors var iegūt rīkojumu, ar ko nosaka, ka ieturējumus var veikt tieši no parādnieka darba samaksas / algas. Tas nozīmē, ka kreditoram maksā tieši parādnieka darba devējs.

#### Aresta uzlikšanas rīkojums

Ja ar spriedumu atzītais kreditors ir informēts par trešās personas parādu ar spriedumu atzītajam parādniekam, tiesai var iesniegt pieteikumu par rīkojumu trešajai personai maksāt noteiktu summu tieši kreditoram. Rīkojuma apstiprināšana vai noraidīšana ir tiesas kompetencē.

#### Saņēmējs taisnīgas izpildes rezultātā

Šī pasākuma ietvaros tiesa ieceļ saņēmēju, piemēram, ienākumiem no parādnieka aktīvu pārdošanas parāda dzēšanai. Lēmums iecelt saņēmēju ir tiesas kompetencē.

Ir svarīgi atzīmēt, ka sprieduma izpildes līdzekļa izvēle ir atkarīga no ar spriedumu atzītā kreditora un juridiskajiem padomdevējiem. [Tiesu dienests](#) neiesaka nevienam konkrētu rīcību. Šis saraksts nav izsmelšošs, bet gan ietver biežāk izmantotās procedūras.

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Vietējam spriedumam var būt nepieciešams iegūt tās tiesas atļauju, kas izdevusi spriedumu tā izpildei (sk. iepriekš). Noteiktās situācijās, piemēram, sprieduma izpildes vai reģistrācijas gadījumā, pieteikums tiesai nav nepieciešams un izpildes pieteikumu var iesniegt attiecīgajā tiesas kancelejā.

Ja spriedumus izdod citās ES jurisdikcijās, kompetentā tiesa ir Augstā tiesa. Taču periodisku uzturlīdzekļu maksājumu gadījumā, kas apstiprināti kā Eiropas izpildes rīkojums citās ES jurisdikcijās, kompetentā tiesa ir apgabaltiesa.

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums ( nolēmums) būtu izpildāms?

#### 3.1 Procesuālā kārtība

Ir izpildāmi tiesas un noteikti ārpus tiesas nolēmumi. Tāpat kā tiesas rīkojumi, tie ietver spriedumus kopsavilkumu lietās, kuras reģistrē Augstās tiesas reģistrators vai iecirkņa tiesas grāfistes reģistrators.

Bieži vien ir nepieciešams iegūt tās tiesas atļauju, kas izdevusi spriedumu tā izpildei. Tomēr dažos gadījumos, piemēram, sprieduma izpildes vai reģistrācijas gadījumā, pieteikums tiesai nav nepieciešams. Atļauju var sniegt attiecīgā tiesas kanceleja.

Ja spriedumus izdod citās jurisdikcijās un tie ir izpildāmi saskaņā ar ES regulām, kompetentā tiesa ir Augstā tiesa vai periodisku uzturlīdzekļu maksājumu gadījumā, kas apstiprināti kā Eiropas izpildes rīkojums, apgabaltiesa). Funkcijas saistībā ar Regulu (EK) Nr. 44/2001 (kas aizstāta ar Regulu (ES) Nr. 1215/2012, ko piemēro tiesu izlīgumiem, kuri apstiprināti vai noslēgti 2015. gada 10. janvārī vai pēc tam) ir deleģētas Augstās tiesas meistaram, un pieteikumu prasībai par to, ka spriedums ir izpildāms Īrijā, un sekojošam rīkojumam par tā izpildi var iesniegt atklātā tiesas sēdē.

Spriedums, kas apstiprināts kā Eiropas izpildes rīkojums un izdots saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 805/2004, tiek atzīts tāpat kā Augstās tiesas spriedums, tam ir tāds pats spēks, un tas tiek atbilstoši izpildīts. Kompetentā tiesa, kurai ir tiesības izpildīt periodisku uzturlīdzekļu maksājumu, kas apstiprināts kā Eiropas izpildes rīkojums, ir apgabaltiesa. Vietējos noteikumus, ar kuriem regulē šo procesu, var atrast 2011. gada Tiesību aktā Nr. 274.

Ja ir izdots spriedums neapstrīdētam prasījumam, kas jāizpilda citā ES jurisdikcijā, jurisdikcija pieteikumiem attiecībā uz tā izpildi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 805/2004 par Eiropas izpildes rīkojumiem ir tiesai, kura izdevusi spriedumu.

Sprieduma izpildi tiesā (vai tiesas kancelejā) parasti pieprasa juridiskās prakses īstenoātājs, lai arī kreditora juridiskā pārstāvība nav nepieciešama. Visus pieteikumus tiesā iesniedz vietējs praktizējošais speciālists, un tos nevar iesniegt pa pastu. Noteiktus pieteikumus tiesu kancelejām, piemēram, izpildei, reģistrācijai un sprieduma sertifikācijai sprieduma hipotēkas rakstiskas liecības nolūkā, var iesniegt pa pastu. Konsultāciju par attiecīgo praksi un procedūru var iegūt, sazinoties ar Augstās tiesas Spriedumu nodaļu, rakstot e-pastu uz [HighCourtCentralOffice@Courts.ie](mailto:HighCourtCentralOffice@Courts.ie).

Tiesu dienesta piemērotās izmaksas (nodevas) ir minimālas, un aktuālās nodevas var apskatīt [Tiesu dienesta](#) tīmekļa vietnes [nodevu](#) sadaļā. Par izmaksām, kas var rasties saistībā ar solisitoru un baristru iesaistīšanu, ir jāvienojas kreditoriem un to likumiskajiem pārstāvjiem. Daļu vai visas izpildes procedūras izmaksas var segt tiesa.

#### 3.2 Galvenie noteikumi

Saskaņā ar 15. pantu [1926. gada Tiesu rīkojumu izpildes likumā](#) (kas aizstāts ar [1986. gada Tiesu likuma \(Nr. 2\) 1. pantu](#)), ja parāds ir jāmaksā, pamatojoties uz sprieduma rīkojumu vai lēmumu, kreditors var pieteikt apgabaltiesā tiesas pavēstes izsniegšanu parādniekam, lai tas ierastos liecināt par saviem līdzekļiem apgabaltiesas tiesnesim. Pieteikums izpildrīkojumam ir jāiesniedz sešu gadu laikā pēc sprieduma rīkojuma vai lēmuma izdošanas. Kreditoram ir jāsniedz pierādījumi par sākotnējo parādu, un parādniekam ir jāaizpilda līdzekļu deklarācija. Saskaņā ar 1926. gada likuma 16. pantu, kas

grozīts ar 1986. gada likuma 9. pantu, ir atļauts pievienot pierādījumus un nopratināt parādnieku vai kreditoru. Izpildrīkojums var būt spēkā 12 gadus no dienas, kad izdots attiecīgais sprieduma rīkojums vai lēmums.

#### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

##### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Izpildi var piemērot visu veidu līdzekļiem, izņemot atbrīojīgu mantu vai mantu, kas atrodas pie parādnieka un ir pārdodama vai atdodama.

##### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Tiesas rīkojuma neievērošanas gadījumā saistības neizpildījušajai pusei var piemērot sankcijas par saistību nepildīšanu. Sodi, ko tiesa var piemērot, ietver naudas sodus vai apcietinājumu, līdz persona ir atbrīvota no vainas. Tādēļ personas ieslodzījumam nav noteikts ierobežojums. Tas attiecas arī uz jebkuru trešo personu, kura pārkāpj tiesas rīkojuma nosacījumus.

Ir svarīgi atzīmēt, ka saskaņā ar 20. pantu [1926. gada Tiesu rīkojumu izpildes likumā](#) parādnieka apcietinājums nomaksas rīkojuma neievērošanas gadījumā nav uzskatāms par parāda prasības apmierināšanu vai dzēšanu nekādā apmērā, tādēļ tas neatņem kreditora tiesības uz citiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem parādu atgūšanai.

Bankām un citām finanšu iestādēm ir tādi paši pienākumi kā citām personām attiecībā uz tiesu rīkojumu izpildi. Situācijās, uz kurām tiesas rīkojums neattiecas konkrēti, ir jāņem vērā tiesību akti, ar kuriem regulē šādas iestādes rīcībā esošu personisko informāciju (piemēram, [1988. gada Datu aizsardzības likums](#)).

##### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Noteiktos rīkojumos vienmēr ir norādīts termiņš, kurā attiecīgajai pusei ir jāizpilda rīkojuma nosacījumi, lai gan var būt arī izņēmumi. Spriedums ir spēkā 12 gadus, taču dažiem izpildu pasākumiem, kurus var piemērot, ir termiņi, kas noteikti Tiesu noteikumos vai tiesību aktos. Piemēram, Augstās tiesas izpildrīkojums ir spēkā vienu gadu pēc tā izdošanas. Pēc tam ir nepieciešams jauns izpildrīkojums.

##### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Pārsūdzība parasti netiek vēsta pret pašu izpildu pasākumu, ko apstiprinājusi tiesas kanceleja, bet pret pašu spriedumu vai rīkojumu, uz kuru tas balstīts. Iesaistītā puse var vēsties apelācijas tiesā, lai pieprasītu sprieduma vai rīkojuma atcelšanu. Termiņi pārsūdzības iesniegšanai atšķiras un ir šādi:

no apgabaltiesas iecirkņa tiesā: 14 dienas no sprieduma vai rīkojuma izdošanas;

no iecirkņa tiesas Augstajā tiesā: 10 dienas no rīkojuma izdošanas datuma;

no meistarū tiesas Augstajā tiesā: 6 dienas no rīkojuma pabeigšanas datuma vai, ja rīkojums ir izdots *ex parte*, no minētā rīkojuma paziņošanas, vai, ja tas noraidīts, no noraidīšanas dienas (vienu mēnesi no rīkojuma izsniegšanas ārvalstu sprieduma izpildes gadījumā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 44/2001);

no Augstās tiesas Apelācijas tiesā: 10 dienas vai 28 dienas no rīkojuma pabeigšanas datuma atkarībā no lietas būtības;

no Augstās tiesas vai Apelācijas tiesas Augstākajā tiesā: 28 dienas no rīkojuma pabeigšanas datuma.

##### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Spriedums ir spēkā 12 gadus, un, kad ir pagājuši 12 gadi kopš datuma, kad tas pasludināts par izpildāmu, nav iespējams celt nekāda veida prasību, pamatojoties uz šo spriedumu. Dažiem izpildu pasākumiem, kurus var piemērot, ir termiņi, kas noteikti Tiesu noteikumos vai tiesību aktos. Piemēram, Augstās tiesas izpildrīkojums ir spēkā vienu gadu pēc tā izdošanas. Pēc tam ir nepieciešams jauns izpildrīkojums. Vēl viens piemērs: lai izdotu Augstās tiesas izpildrīkojumu, kad ir pagājuši vairāk nekā seši gadi kopš izpildāma tiesas rīkojuma izdošanas, ir nepieciešama tiesas atļauja.

Lapa atjaunināta: 10/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

#### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Grieķija

##### 1 Ko civilīlētās un kriminālīlētās izprot ar sprieduma izpildi?

Izpilde ir izpildu dokumentā ietverta materiāla prasījuma apmierināšana ar valsts iestāžu palīdzību. Izpildei izmanto šādus līdzekļus:

kustamas mantas atņemšanu piespiedu kārtā;

piespiedu izlikšanu no nekustamā īpašuma;

aresta uzlikšanu mantai;

ieslodzījumu;

naudas sodus;

piespiedu pārvaldību;

ar zvērestu apliecināmus paziņojumus.

##### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Kā noteikts [jaunajā] Civilprocesa kodeksā (Civilprocesa kodeksa 927.–931. pants), izpildi veic persona, kura ir tiesīga to darīt un kura, pamatojoties uz oficiālu kopiju (*Apógrafa*), dod attiecīgu rīkojumu konkrētam **tiesu izpildītājam** un, ja iespējams, norāda lietas, kurām tiks piemērota rīkojuma izpilde.

Apkļūšanas gadījumā šī persona ieceļ par izsolītāju tā reģiona **notāru**, kurā apkļūšana tiks īstenota. Rīkojumā ir jābūt norādītam datumam, un tas jāparaksta prasītājam vai tā pārstāvim. Ar rīkojumu tiek dota atļauja veikt visas izpildes darbības, ja vien tajā nav norādīts citādi.

Tiesu izpildītājs, kuram tiek nodota oficiālā kopija ar rīkojumu īstenot izpildi, ir tiesīgs saņemt maksājumus un izsniegt rakstiskus saņemšanas apstiprinājumus, kā arī nodot oficiālo kopiju, ja nosacījums ir pilnībā izpildīts. Tiesu izpildītājs var pieņemt arī daļēju maksājumu, izsniedzot rakstisku maksājuma saņemšanas apstiprinājumu un atzīmējot to oficiālajā kopijā. Daļējs maksājums neietekmē izpildes gaitu.

Ja tas ir nepieciešams izpildes nolūkā, tiesu izpildītājam ir tiesības ieiet parādnieka mājoklī vai citās tā telpās, atvērt durvis un pārmeklēt telpas, kā arī atvērt aizvērtas mēbeles, instrumentus vai tvertnes. Tiesu izpildītājs var pieprasīt tiesībaizsardzības iestāžu (parasti policijas) palīdzību, kas atvieglo šo procesu.

Ja parādnieks izpildes laikā pretojas, tiesu izpildītājs var izmantot spēku, lai vājinātu pretestību, un pieprasīt tiesībaizsardzības iestāžu (parasti policijas) palīdzību.

Tiesu izpildītājs izstrādā ziņojumu par katru izpildes darbību. Ja izpilde neizdodas, tiesu izpildītājs izstrādā ziņojumu, kurā ir norādīti iemesli. Par jebkādu pārkāpumu izpildes laikā tiesu izpildītājam ir jāsaņem ziņojums, kas jāiesniedz kompetentajam prokuroram.

##### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Izpildu dokuments ir nosaukts dokuments, kas apliecina prasījumu un piešķir prasītājam tiesības pieprasīt, lai parādnieks izpildes ietvaros rīkojas saskaņā ar izpildu dokumentu. Nosacījumi, kas jāievēro, ir dokumenta esamība un prasījuma spēkā esamība.

##### 3.1 Procesuālā kārtība

Izpilde drīzāk ir ar taisnīgumu saistīta, nevis administratīva rīcība, un tās mērķis ir nodrošināt tiesisko aizsardzību. Izpildes amatpersonām adresētie iesniegumi un ikviena izpildes darbība ir procesuālas darbības. Lai veiktu izpildi, ir jāizpilda šādi nosacījumi:

izpildes amatpersonu jurisdikcija un kompetence;  
civilprocesā iesaistītās puses procesuālā tiesībspēja;  
tiesībspēja un rīcībspēja dalībai tiesvedībā;  
tiesības rīkoties klienta vārdā;  
likumīgas intereses esamība;  
spēja būt par prasītāju un atbildētāju;  
izpildu dokumenta esamība;

tāda prasījuma esamība, ko var apmierināt ar izpildes palīdzību.

Ir iespējams izpildīt gan tiesu, gan citus lēmumus, ne vienmēr pieprasot tiesas rīkojumu, ar ko atļauj izpildi. Izpildu dokumenti ir šādi:

galīgie Grieķijas tiesu spriedumi;

Grieķijas tiesu nolēmumi, kas ir pasludināti par pagaidu izpildāmiem;

šķīrējtiesas nolēmumi;

Grieķijas tiesu protokoli, ar kuriem apstiprina izlīgumus vai nosaka tiesas izdevumus;

notariāli akti;

Grieķijas tiesnešu izdoti maksājuma rīkojumi;

īrnieku izlikšanas rīkojumi;

ārvalstīs izdoti akti, kas ir pasludināti par izpildāmiem;

rīkojumi un akti, kas ar likumu pasludināti par izpildu dokumentiem.

Izpildes amatpersonas iedala tiešās un netiešās izpildes amatpersonās. Tiešās izpildes amatpersonas iecel kreditors, kurš iesniedz prasību. Tās ir: a) tiesu izpildītāji, kuri, būdami valsts amatpersonas, nesaņem algu no valsts, taču ir pilnvaroti apķīlāt parādnieka mantu, apķīlāt parādniekam piederošu īpašumu, kuģus vai lidmašīnas, īstenot tiesu izpildi, apcietināt parādniekus, par kuru apcietināšanu ir izdots orderis, un sagatavot izsoles, b) notāri vai rajona civiltiesu tiesneši, kas tos aizvieto, kuri ir pilnvaroti veikt brīvprātīgu vai piespiedu apķīlātās parādnieka mantas izsoli un sadalīt ieņēmumus, sagatavojot prasījumu iedalījuma sarakstu. Netiešās izpildes amatpersonas ir policija, bruņotie spēki un tiesu izpildītāja liecinieki, kuri sadarbojas ar tiesu izpildītājiem, ja izpildei izrāda pretestību vai draud pretoties. Visas šīs amatpersonas ir atbildīgas par katru savu dienesta pilnvaru pārkāpumu, kas noticis to vainas dēļ.

Pašu izpildes rīkojumu izdod persona, kurai ir tiesības pieprasīt izpildi, t. i., prasītājs vai tā pārstāvis, kas var nebūt advokāts. Izpildes galvenās izmaksas ir šādas:

atlīdzība tiesu izpildītājam par apķīlāšanu prasījumos, kuru summa ir līdz EUR 590: EUR 53 prasījumos, kuru summa ir no EUR 591 līdz EUR 6500: EUR 53 plus papildu maksa 2,5 % apmērā no summas prasījumos, kuru summa ir EUR 6500 vai vairāk: EUR 53 plus papildu maksa 1 % apmērā no summas (atlīdzības maksimālais apjoms ir EUR 422 par katru apķīlāto īpašumu, kuģi vai lidmašīnu);

atlīdzība tiesu izpildītājam par katras izsoles vai atkārtotas izsoles sagatavošanu vai apķīlāšanas ziņojuma apkopojuma sagatavošanu prasījumiem līdz EUR 590: EUR 53, prasījumiem no EUR 591 līdz EUR 6500: 2 %, prasījumiem par EUR 6501 vai lielāku summu: 1 % (atlīdzības maksimālais apjoms EUR 210);

atlīdzība izsoles rīkotājam: EUR 30;

atlīdzība tiesu izpildītājam par jebkuru citu izpildes darbību: no EUR 240 līdz EUR 400 saskaņā ar vienošanos starp tiesu izpildītāju un viņa klientu;

atlīdzība tiesu izpildītāja lieciniekiem: EUR 30 katram, un EUR 60, ja liecinieks ir tiesu izpildītājs;

ja izpildi atceļ, tiesu izpildītāja atlīdzību samazina par 50 %;

EUR 0,50 par katru kilometru, kas tiesu izpildītājam un lieciniekiem ir jānobrauc no darba vietas, lai veiktu jebkādu izpildes darbību;

īpaša atlīdzība tiesu izpildītājam atkarībā no izpildes sarežģītības pakāpes: saskaņā ar vienošanos starp tiesu izpildītāju un viņa klientu (to nekad nemaksā parādnieks, pret kuru vērsta izpilde).

### **3.2 Galvenie noteikumi**

Būtiski izpildes nosacījumi ir šādi:

likumīgas intereses esamība, t. i., izpildes nepieciešamība un tiesiskā aizsardzība, ko tā paredz;

prasījuma spēkā esamība.

Izpildes likuma regulējuma mērķis ir līdzsvarot kreditoru, no vienas puses, un parādnieku vai trešo personu, no otras puses, strīdīgās intereses konkrētajos apstākļos. Izpildes pasākuma atļaušanai tiesas piemēro šādus kritērijus:

ātra kreditoru prasījumu apmierināšana par zemām izmaksām;

parādnieka personisko tiesību un likumisko interešu aizsardzība kopumā;

kreditora un parādnieka kopējās intereses attiecībā uz nepieciešamību sasniegt izsolē visaugstāko iespējamo cenu;

trešo personu interešu aizsardzība.

### **4 Izpildu darbību raksturs un mērķis**

Izpildes pasākumus var vērst pret parādnieka īpašumu un/vai pašu parādnieku. Izpildes pasākumi ir šim mērķim atbilstošas pilnvarotu amatpersonu darbības; to tiešs vai netiešs rezultāts ir prasījumu apmierināšana ar valsts piespiedu līdzekļu palīdzību. Izpildi var vērst pret šāda veida aktīviem:

kustamo īpašumu, kas atrodas parādnieka, kreditora vai trešās personas rīcībā, kas ir gatava to nodot;

parādnieka lietu tiesībām uz kustamo mantu, kas atrodas trešo personu rīcībā;

naudas līdzekļiem;

personas, pret kuru ir vērsta izpilde, finansiālajiem prasījumiem pret trešajām personām;

nekustamo īpašumu, kas pieder parādniekam, vai parādnieka lietu tiesībām uz īpašumu;

kuģiem;

lidmašīnām;

intelektuālā īpašuma tiesībām, patentiem, filmu tiesībām.

Izpildi nevar vērst pret:

parādnieka un viņa ģimenes personīgo iedzīvi;

pārtiku un degvielu, kas ir nepieciešami parādniekam un viņa ģimenei;

medaļām, piemiņas lietām, manuskriptiem, korespondenci, ģimenes un darījumu dokumentiem;

grāmatām, mūzikas instrumentiem, mākslas darbiem;

instrumentiem, iekārtām, grāmatām vai citām lietām, kas ir nepieciešamas personām to ikdienas darbā;

mantām, kas ātri bojājas;

kapitāla daļām sabiedrībās;

ar likumu noteiktiem uztur līdzekļu pabalstiem;  
algai, pensijai vai apdrošināšanas pabalstiem.

#### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Parādniekam, tāpat kā trešām personām, ir jāpilda lēmums, ar ko nosaka izpildes pasākumu. Ja izpildes laikā tiek izrādīta pretestība, tiesu izpildītājs drīkst uz to reaģēt, piemērojot spēku, un vienlaikus vērsties pēc palīdzības tiesībsaizsardzības iestādēs. Tiesu izpildītājs var iesaistīt divus pieaugušus lieciniekus vai otru tiesu izpildītāju. Ja parādnieks nepilda lēmumu:

ja parādnieks nepilda savas saistības veikt darbību, ko var veikt arī trešā persona, kreditors ir tiesīgs izpildīt darbību par parādnieka līdzekļiem;

ja parādnieks nepilda savas saistības veikt darbību, ko trešā persona nevar veikt un kuras veikšana ir pilnībā atkarīga tikai no parādnieka gatavības to veikt, tiesa liek viņam izpildīt darbību un, ja viņš to nedara, piespriež viņam naudas sodu par labu kreditoram un piemēro ieslodzījumu;

ja parādniekam ir jāatturas no kādas rīcības vai jāpieņem tā, tiesa par šī pienākuma pārkāpumu var piespriezt naudas sodu par labu kreditoram, kā arī piemērot ieslodzījumu.

Neviens iepriekš minētais gadījums neietekmē kreditora tiesības pieprasīt kompensāciju saskaņā ar materiālajām tiesībām par zaudējumiem, kas radušies parādnieka saistību neizpildes dēļ. Principā parādnieks var rīkoties ar savu īpašumu un atsavināt to, tomēr, ja manta ir apķīlāta, atsavināšana ir aizliegta un nav spēkā attiecībā pret personu, kuras labā ir ķīla, un kreditoriem, kuri ir iesnieguši savus prasījumus.

Ja izpilde ir vēsta pret parādnieka bankas kontiem, bankai nav jāizpauž prasītājam informācija par kontiem, tomēr, ja dokuments, ar ko apķīlā parādnieka rīcībā esošos naudas līdzekļus, tiek iesniegts bankā, rīcība ar apķīlāto summu ir aizliegta un nav spēkā pret personu, kuras labā ir ķīla, turklāt bankai astoņu dienu laikā no apķīlāšanas akta saņemšanas ir jāpaziņo, vai apķīlātie naudas līdzekļi (naudas noguldījums bankas kontā) atrodas kontā, un, ja ar tiem pietiek, lai apmierinātu tās personas prasījumu, kuras labā ir ķīla, jāizmaksā attiecīgā naudas summa.

#### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Principā nav nosacījumu, ar kuriem ir noteikti laika ierobežojumi prasības iesniegšanai. Atsevišķi laika ierobežojumi pastāv, bet tie lielākoties ir termiņi, līdz kuriem likumīgi nevar veikt konkrētas darbības, nevis saistoši laika ierobežojumi, un tie tieši neparedz brīdi, pēc kura prasītājs vairs nevar rīkoties. Sistēmas pamatu nemaina noteikums, ar kuru dažādas atsevišķas darbības ir jāveic noteiktā laika periodā pēc apķīlāšanas vai pirms izsoles. Lai novērstu procedūras bezgalīgu ieilgšanu, ir noteikts tikai galīgais termiņš, kas ir viens gads, pēc kura beigām apķīlāšanu vai citas darbības nevar veikt, pamatojoties uz to pašu rīkojumu, un izsole nevar notikt uz tādas apķīlāšanas pamata, kas pēc šī termiņa dēļ ir atcelta ar tiesas lēmumu.

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

##### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Vienīgais tiesiskās aizsardzības līdzeklis pret izpildes procedūru ir iesniegums atcelt spriedumu, kas pieņemts bez atbildētāja klātbūtnes, ko 15 dienu laikā no pirmās izpildes darbības var iesniegt personas, pret kurām izpilde ir vēsta, vai jebkurš likumīgi ieinteresēts kreditors, ja iesniegums attiecas uz izpildu dokumenta vai pirmstiesas procedūras spēkā esamību. Ja iesniegums attiecas uz kādas izpildes darbības spēkā esamību, sākot no pirmā un beidzot ar pēdējo, iesniegumu var iesniegt līdz izpildes pabeigšanai. Ja iesniegums attiecas uz šādas darbības spēkā esamību, to var iesniegt sešus mēnešus pēc izpildes pabeigšanas. Bez noteikta termiņa iesniegumus atcelt spriedumu, kas pieņemts bez atbildētāja klātbūtnes, var iesniegt arī trešā persona, kurai ir tiesības uz priekšmetu, pret ko ir vēsta izpilde, kas ir aizskartas un ko tā var izmantot pret personu, pret kuru vēsta izpilde. Lieta ir piekrišīga tai tiesai, kuras apgabālā notiek izpilde. Ja izpildu dokuments ir rajona civiltiesas tiesneša [eirinodikeio] lēmums, lietu izskata rajona civiltiesā. Visos citos gadījumos lietu izskata pirmās instances tiesa viena tiesneša sastāvā [monomelēs protodikeio]. Ar iesniegumu atcelt spriedumu, kas pieņemts bez atbildētāja klātbūtnes, izpilde netiek apturēta, taču tiesa pēc iesnieguma iesniegšanas pieprasījuma var pieņemt lēmumu par izpildes procedūras apturēšanu ar vai bez nodrošinājuma. Šo lēmumu paziņo izpildes amatpersonām, kuras nevar veikt nevienu piedziņas pasākumu, ja vien lēmumā nav īpaši atļauts to darīt.

##### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Izpildei piemēro turpmāk minētos ierobežojumus, jo īpaši attiecībā uz apķīlāto īpašumu. Netiek apķīlāts šāda veida īpašums: a) īpašums, ko skāruši tieši bojājumi, b) kapitāla daļas sabiedrībās, c) no likuma vai testamentāra darījuma izrietoši uztur līdzekļu prasījumi, kā arī uztur līdzekļu prasījumi laulātajiem ģimenes vajadzībām, d) prasījumi attiecībā uz algām, pensijām vai apdrošināšanas pabalstiem, ja vien nav kāds neizskatīts uztur līdzekļu prasījums, kura pamatā ir mantošana vai testamentārs darījums vai kas nepieciešams ģimenes vajadzību nodrošināšanai — tādā gadījumā var apķīlāt pusi īpašuma, ņemot vērā parādnieka saņemtās summas, ar laulību saistīto pienākumu apmēru ģimenes vajadzību nodrošināšanai un saņēmēju skaitu, e) jebkāds ES atbalsts vai subsidijas OPEKEPE kā trešās personas pārziņā, līdz tās tiek noguldītas saņēmēju bankas kontā vai samaksātas tiem citā veidā. Atbrīvojumu, kas minēts 2. punkta d) apakšpunktā, piemēro arī tad, kad summa tiek samaksāta kā noguldījums parādnieka bankas kontā. Atbrīvojums ir spēkā tikai tad, ja konta bilance laika periodā no izpildes pieprasīšanas līdz maksājuma dienai nepārsniedz prasījuma summu, kam nepiemēro izpildi.

Turklāt parādniekam ir tiesības pārsūdzēt izpildes procedūru ar diviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem:

a) **pieteikums par iebildumu pret Civilprocesa kodeksa 933. pantu**, kurā paredzēts šādi: jebkāds iebildums, ko izsaka persona, pret kuru ir vēsta izpilde, un jebkurš kreditors ar likumīgu interesi, kas saistīta ar izpildu dokumenta spēkā esamību, izpildes procedūru vai prasījumu, var tikt formulēts tikai iebildumu paziņojuma formā, ko iesniedz rajona civiltiesā, ja izpildu dokumentu ir izdevusi attiecīgā tiesa, vai pirmās instances tiesā viena tiesneša sastāvā visos citos gadījumos. Ja ir iesniegti vairāki iebildumu paziņojumi kā atsevišķi dokumenti, reģistratoram ir jānodrošina, ka tie visi tiek identificēti un izskatīti vienā tiesas sēdē. Papildu pamatojumu iebildumiem var iesniegt tikai ar īpašu pieteikumu, ko iesniedz tās tiesas kancelejai, kurai iebildums ir adresēts, par ko tiek izstrādāts ziņojums, kas tiek paziņots otrai pusei vismaz 8 (astoņas) dienas pirms tiesas sēdes. Iebilduma apspriešana ir jāparedz 60 (sešdesmit) dienu laikā pēc tā iesniegšanas, un tiesas pavēste atbildētājam tiek nosūtīta 20 (divdesmit) dienas pirms tiesas sēdes. Vietējā kompetentā tiesa ir tās vietas rajona tiesa, kurā izpilde tiek īstenota, ja pēc izdotā rīkojuma notiek citas izpildes procedūras darbības, pretējā gadījumā kompetentā tiesa ir tiesa, kas minēta 584. pantā. Ja izpildu dokuments ir spriedums vai maksājuma rīkojums, iebildumi nav pieļaujami, ciktāl to pieļauj *res judicata* princips saskaņā ar attiecīgi 330. pantu un 633. panta 2. punkta c) apakšpunktu. Prasības attiecībā uz prasījuma izskatīšanu ir iesniedzamas tikai rakstveidā vai tiesā. Lēmums par iebildumu ir jāpieņem 60 (sešdesmit) dienu laikā pēc tā apspriešanas;

b) **saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 1000. pantu** parādniekam ir tiesības pieprasīt viņa mantas izsoles apturēšanu. Konkrēti, pēc parādnieka pieprasījuma, kas netiek pieņemts, ja nav iesniegts vismaz 15 (piecpadsmit) darba dienas pirms izsoles dienas, 933. pantā minētā tiesa, izskatot lietu saskaņā ar 686. un turpmākajos pantos minēto procedūru, var apturēt izsoles procedūru līdz 6 (sešiem) mēnešiem no sākotnējā izsoles datuma, ja nepastāv risks radīt zaudējumus izpildi pieprasītajam kreditoram un ja var pamatoti sagaidīt, ka parādnieks šajā periodā apmierinās izpildi pieprasītajam kreditora prasījumu vai, paejot šim laika periodam, ieņēmumi no izsoles palielināsies. Šis spriedums ir jāpieņem līdz pirms izsoles esošās pēdējās pirmdienas plkst. 12.00, un tā tiek apturēta, ja ir veikta samaksa par šādiem elementiem: a) visas izsoles izmaksas, kas tiek aplēstas spriedumā, un b) vismaz viena ceturtdaļa summas, kas pienākas personai, kura organizē izsoli. Spriedums, ar ko izsole tiek apturēta, tiek paziņots izsolītājam tajā pašā dienā, kad tas ir pieņemts. Maksājums jāveic līdz izsoles dienas plkst. 10.00, un, ja tas netiek veikts, izsole notiek ierastajā kārtībā.

Lapa atjaunināta: 11/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas



Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autoritātes noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [es](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Spānija

### 1 Ko civilīlētās un krimināllētās izprot ar sprieduma izpildi?

Kopumā izpilde civilīlētās un komercīlētās nozīmē to, ka, ja likumpārkāpējs brīvprātīgi nepakļaujas izpildāmam nolējumam (piemēram, galīgajam spriedumam), prasītājs iesniedz pieteikumu par tiesas piespiedu izpildi, lai nodrošinātu atbilstību nolējumam. Tādējādi, lai atgūtu parādu, kuru apsūdzētais neatmaksā saskaņā ar nolēmumu, prasītājs (jeb kreditors) iesniedz izpildes pieteikumu tiesā un atgūst parādu, piemēram, piedzenot ieturējumus no parādnieka norēķinu kontiem vai no īpašuma, kuru pārdo dot izsolē, iegūst ieņēmumus, no kā sedz kreditoram parādā esošo summu.

Izpilde daļēji īsteno Spānijas Konstitūcijā 1978. gadā noteiktās pilnvaras, ar kurām tiesnešiem un tiesām tiek uzticēts uzdevums gan pieņemt, gan īstenot savus lēmumus (konstitūcijas 117. un 118. pants). Tādējādi tiesvedībā iesaistītajām personām ir pienākums piekrist spriedumiem un citiem tiesas nolēmumiem, kā arī sadarboties, lai panāktu pieņemto lēmumu izpildi. Tiesneša pienākums ir nodrošināt šo prasību atbilstīgu izpildi.

Tiesas nolēmuma izpilde nozīmē to, ka tiek izpildīts tiesas rīkojums, piemēram, iztiesāšanās uzvarējušās puses iegūtās tiesības tiek pilnībā ievērotas. Tas var ietvert prasītāja (turpmāk tekstā – “puse, kuras labā tiek veikta izpilde”) tiesības pieprasīt naudas summas samaksu, tiesības likt veikt vai neveikt kādu darbību, kā arī to, lai atzītās tiesības tiktu reģistrētas attiecīgajos publiskajos reģistros atkarībā no rīkojuma.

Izpilde var būt galīga vai pagaidu. Pēdējā no minētajiem gadījumiem un noteiktos apstākļos spriedumu, kas vēl nav galīgais spriedums, izpilda, lai kreditoram nenodarītu kaitējumu starpperiodā (t.i., pret šo nolēmumu veikto prasības procesa posmu laikā un līdz galīgā lēmuma pieņemšanai) tiesvedībai piemītošās kavēšanās dēļ (Civilprocesa kodeksa (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) 524.–537. pants).

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Spānijas tiesību aktos tiesnešiem un tiesām ir noteikta atbildība par sprieduma izpildi saskaņā ar tiesību aktiem un noteikumiem, kas attiecas uz jurisdikciju (Spānijas Konstitūcijas 117. panta 3) punkts).

Saskaņā ar konstitūciju un Civilprocesa kodeksu (Likums Nr. 1/2000, spēkā kopš 2000. gada 7. janvāra, Valsts oficiālais biļetens (*BOE*) Nr. 7, 2000. gada 8. janvāris, ar grozījumiem), kurš regulē izpildes procedūru civilīlētās, tiesnesim ir pienākums uzraudzīt izpildes procedūras pienācīgu īstenošanu (545., 551. un 552. pants un attiecīgie noteikumi). Tieši tiesnesis, pamatojoties uz personas, kuras labā tiek veikta izpilde, iesniegumu, uzsāk procedūras īstenošanu uz “vispārējā izpildes rīkojuma” pamata, kas tiek izdots, tiklīdz ir izskatīts izpildes rīkojums. Tiesnesis arī izdod nolēmumu, ja atbildētājs (turpmāk tekstā – ar spriedumu noteiktais parādnieks) piesaka noraidījumu sprieduma izpildei un uzsāk specifisko iebildumu procedūru pret izpildi, kura ir izklāstīta turpmāk tekstā.

Tiesas sekretāri (*Letrados de la Administración de Justicia*, agrāk dēvēti par “*Secretarios judiciales*” – tiesas ierēdņiem) ir atbildīgi par konkrētu īstenošanas pasākumu (maksājumu pieprasījumu, ieturējumu no mantas, kas pieder ar spriedumu noteiktajam parādniekam, norēķinu kontu atskaitījumu, algu, utt.) noteikšanu un apstiprināšanu. Tiklīdz tiesnesis izdod “vispārējo izpildes rīkojumu”, tieši tiesas sekretārs uzrauga izpildes procedūru un pieņem atbilstošus lēmumus par spīti tam, ka dažos gadījumos tiesnesim var iesniegt apelācijas sūdzību par šiem lēmumiem.

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Kopumā ir nepieciešams galīgais spriedums vai tiesas nolēmums, vai cits instruments, kas ļauj veikt izpildi (pastāv izņēmumi, kad nolēmums vēl nav galīgs, bet ir izpildāms, piemēram, apstrīdētu spriedumu pagaidu īstenošana, kas ir pieļaujama noteiktos gadījumos).

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 517. panta noteikumiem par izpildes procedūru un izpildi nosakošiem instrumentiem izpildes pieteikuma pamatā ir izpildāms instruments. Izpildāmi ir tikai šādi instrumenti:

galīgais spriedums. Arbitrāžas lēmumi un mediācijas līgumi. Mediācijas līgumiem jābūt notariāli apliecinātiem saskaņā ar Likumu par mediāciju civilīlētās un komercīlētās (*Ley de mediación en asuntos civiles y mercantiles*).

tiesas nolēmumi, kas apstiprina tiesvedības laikā panāktos tiesas izlīgumus un vienošanās, kuriem pēc nepieciešamības pievieno atbilstošos apliecinājumus ar zvērestu, lai nodrošinātu to faktiskā satūra dokumentēšanu.

apliecināti publiskie dokumenti ar noteikumu, ka tie ir pirmie eksemplāri. Ja tie ir otrie eksemplāri, tos izdod ar tiesas rīkojumu, atsaucoties uz personu, kas cietīs zaudējumus, vai uz personu, kas rada zaudējumus, vai tos izdod, pamatojoties uz visu pušu vienošanos.

komercīlīgumu instrumenti, kurus ir parakstījušas puses un komercbrokeris, kurš ir profesionālas asociācijas biedrs un kurš tos pārbaudīja, ar noteikumu, ka instrumentiem pievieno sertifikātu, ar kuru minētais brokeris apliecina to, ka līgums atbilst ierakstiem viņa reģistrā, un ierakstu datumu.

likumīgi izdoti uzrādītāja vai reģistrētie vērtspapīri, kas ietver izpildāmās saistības, un kuponi, kas arī jāapmaksā attiecībā uz šiem vērtspapīriem ar noteikumu, ka kuponi atbilst vērtspapīriem un ka vērtspapīri jebkurā gadījumā atbilst kvīšu grāmatīņām.

Atbilstības noteikšanas procesa laikā izteiktie protesti par vērtspapīru viltošanu neaizkavē izpildes rīkojuma izdošanu, ja tiek konstatēta atbilstība, neskarot tālāk noteiktos iebildumus pret izpildi, kurus var izteikt parādnieks, apgalvojot, ka vērtspapīri ir viltoti.

sertifikāti, kuriem vēl nav beidzies derīguma termiņš un kurus ir izdevušas institūcijas, kas ir atbildīgas par to, lai vērtspapīru reģistros tiktu uzrādīti vērtspapīri, kas ir iegrāmatoti, atsaucoties uz Likumu par biržām (*Ley del Mercado de Valores*), ar noteikumu, ka tiem pievieno publiska instrumenta kopiju, kurā norādīti vērtspapīri, vai attiecīgā gadījumā to izdošana tur, kur šāda instrumenta nepieciešamību nosaka spēkā esošie tiesību akti.

Iepriekšējā punktā minētajiem sertifikātiem nebeidzas termiņš, tiklīdz tiek noteikta izpildes īstenošana.

tiesas rīkojums, kurā ir norādīta kompensācijas veidā pieprasītā maksimālā summa, kuru izdod apstākļos, kuri ir noteikti tiesību aktos par kriminālo tiesvedību, kas ir uzsākta saistībā ar notikumiem, kuru sekas sedz obligātā transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšana.

citi procesuālie lēmumi un dokumenti, kas ir izpildāmi saskaņā ar šiem vai citiem tiesību aktiem.

#### 3.1 Procesuālā kārtība

Izpildes pieteikumu iesniedz pirmās instances tiesas (*Tribunal de Primera Instancia*) tiesnesim, kurš ir izdevis izpildāmo spriedumu vai nolēmumu. Tomēr, ja izpildāmais instruments nav spriedums, t.i., tas neizriet no tiesas nolēmuma vai lēmuma, kuru ir pieņēmis attiecīgās tiesas sekretārs (piemēram, gadījumā ar autentiskiem publiskajiem dokumentiem ar notāra apliecinājumu, kas ir izpildāmi), pastāv īpaši noteikumi, lai piešķirtu tiesai jurisdikciju atkarībā no sasaistes ar lietu. Visbiežāk piemērotais kritērijs jurisdikcijas piešķiršanai ir apsūdzētā dzīvesvieta. Pusi, kas pieprasa izpildi, un ar spriedumu noteikto parādnieku konsultē pirmstiesas izmeklēšanas advokāts un pārstāv aizstāvības advokāts, izņemot gadījumu, kad iepriekšminēto juridisko speciālistu iesaistīšanās tiesvedības laikā izdoto lēmumu izpildē nav obligāta.

Kas attiecas uz Civilprocesa kodeksa 548. pantā un turpmākajos pantos izklāstīto procedūru, jāņem vērā, ka izpildes rīkojumu var izdot tikai pēc vienas puses lūguma pieteikuma formā, kā aprakstīts turpmāk tekstā. Tiklīdz izpildes pieteikums ir iesniegts tiesai un ar nosacījumu, ka ir izpildīti procesuālie noteikumi un prasības, tiesa sagatavo “vispārējo izpildes rīkojumu”. Pēc tam, kad tiesnesis ir izdevis rīkojumu, tiesas sekretārs izdod dekrētu, kurā ir noteikti konkrēti, atbilstīgi izpildes pasākumi, kā arī izpildei piemēroti izsekošanas un izmeklēšanas pasākumi attiecībā uz ar spriedumu noteiktā parādnieka īpašumu.

Vienlaikus iepriekšminētais rīkojums un dekrēts kopā ar izpildes pieteikuma kopiju tiek nosūtīts ar spriedumu noteiktajam parādniekam, tomēr var veikt noteiktus pasākumus, lai pasargātu kreditoru no iespējamā kaitējuma.

Ar spriedumu noteiktais parādnieks drīkst iebilst pret izpildi, norādot konkrētu pamatojumu, kas ir vai nu materiālais pamatojums (piemēram, parāda samaksa), vai procesuāls (piemēram, izpildes dokumentos ir atrodamas kļūdas), saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 556. pantu un turpmākajiem pantiem. Šajā gadījumā tiek uzsākta sacīkstes principa piemērošana, kas ļauj pārbaudīt pierādījumus un kuras noslēgumā tiek izdots rīkojums vai nu par izpildes rīkojuma paturēšanu spēkā, vai pilnībā vai daļēji atzīstot to par spēkā neesošu. Šo lēmumu var apstrīdēt.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Kā minēts iepriekš, izpildes pieteikumu iesniedz prasības ietvaros pēc vienas puses lūguma. Pieteikums izpildes īstenošanai ietver instrumentu, kas ir izpildes panākšanas pamatojums, un tajā ir pamatota tiesas pieprasītā izpilde un noteikti ar spriedumu noteiktā parādnieka īpašumi, kurus var konfiscēt, un izsekošanas un izmeklēšanas pasākumi parādnieka īpašumu identificēšanai; tiek identificēta(s) persona(s), pret kuru(-ām) ir jāīsteno izpilde, un viņu apstākļi. Ja izpildes instruments ir tiesas sekretāra nolēmums vai par izpildi atbildīgās tiesas spriedums vai nolēmums, izpildes pieteikumā var būt tikai pieteikums izpildes rīkojuma izdošanai, identificējot izpildāmo spriedumu vai nolēmumu (Civilprocesa kodeksa 549. pants). Citos gadījumos pieteikums izpildes īstenošanai ir iesniedzams kopā ar dokumentiem, kas ir izpildes īstenošanas pamatā (tie ir uzskaitīti Civilprocesa kodeksa 550. pantā). Ja izpildes pieteikums atbilst iepriekšminētajām prasībām un ja uzrādītais instruments ļauj noteikt izpildes īstenošanu, tiesnesis izdod izpildes rīkojumu vai tiesas sekretārs — dekrētu, kuri monetārās izpildes gadījumā nosaka arī summu, no kuras veidojas izpildes galvenā summa, kopā ar uz laiku noteikto procentu un izmaksu summu, neskarot turpmākos norēķinus un korekcijas un vienmēr identificējot iesaistītās personas un veicamos izpildes pasākumus.

## 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Jebkurā gadījumā un neskarot turpmāk minētos noteiktus aktīvus, pret kuriem nevar vērst piedziņu, vienmēr tiek uzsvērts, ka izpildes pasākumiem jābūt proporcionāliem summai, attiecībā uz kuru tiek noteikta izpilde, tādēļ, ja šie pasākumi ir pārmērīgi, tiesa var noteikt to samazinājumu. Turklāt, ja pasākumi ir nepietiekami, puse, kuras labā notiek izpilde, var iesniegt pieteikumu to paplašināšanai vai nosakāmo pasākumu palielināšanai. Ja puse, kuras labā jānotiek piedziņai, nezina, kādi īpašumi pieder ar spriedumu noteiktajam parādniekam, tiesai var izteikt lūgumu to apzināšanai, kuru īsteno tiesas sekretārs vai nu tieši kā tiesas pārstāvis, vai iesniedzot pieprasījumus kompetentām iestādēm. Attiecībā uz ieturējumiem un piedziņu no algas pastāv virkne ierobežojumu, kas ir uzskatīti turpmāk tekstā. Izpilde, kas izriet no rīkojuma par uzturlīdzekļu maksāšanu (kuru izdod vai nu tiesvedības par uzturlīdzekļu maksāšanu radiniekam starpā, vai ģimenes tiesvedības par uzturlīdzekļu maksāšanu bērniem rezultātā), ir izņēmums, jo šajos gadījumos uz izpildi neattiecas likumā noteiktais apjoms; tā vietā tiesa nosaka konfiscējamo summu.

Attiecībā uz īpašumu, pret kuru nevar vērst piedziņu, Civilprocesa kodeksa 604. pantā un turpmākajos pantos ir noteikts (norādes uz "tiesas ierēdni" ir jāsaprot kā norādes uz tiesas sekretāru):

Īpašumi, pret kuriem vispār nevar vērst piedziņu. Nekādā gadījumā nedrīkst konfiscēt šādu īpašumu:

Nr. 1. Neatsavināmus īpašumus.

Nr. 2. Papildu tiesības, kuras nevar atsavināt atsevišķi no galvenajām tiesībām.

Nr. 3. Īpašumus, kuriem pašiem par sevi nav nekādas vērtības.

Nr. 4. Īpašumus, pret kuriem nevar vērst piedziņu saskaņā ar tiesību normām.

Ar spriedumu noteiktā parādnieka īpašumi, pret kuriem nevar vērst piedziņu. Piedziņu nedrīkst vērst arī pret šādu īpašumu:

Nr. 1. Mēbelēm un māsaiņniecības priekšmetiem, kā arī apģērbus pusei, pret kuru tiek vēsta izpilde, un tās ģimenei, ko nevar uzskatīt par lieku. Kopumā lietām kā pārtika, degviela un citām, kuras pēc tiesas ieskatiem ir nepieciešamas, lai ar spriedumu noteiktais parādnieks un viņa apgādājamie varētu dzīvot ar pietiekamu cieņu.

Nr. 2. Grāmatām un instrumentiem, kas ar spriedumu noteiktajam parādniekam nepieciešami, lai strādātu savā profesijā, mākslā vai amatā, ja to vērtība nav proporcionāla pieprasītā parāda summai.

Nr. 3. Sakrāliem priekšmetiem un priekšmetiem, kurus izmanto likumīgi reģistrētas reliģijas praksē.

Nr. 4. Summām, pret kurām nevar vērst piedziņu saskaņā ar tiesību aktiem.

Nr. 5. Īpašumiem un summām, pret kurām nevar vērst piedziņu saskaņā ar Spānijas ratificētajiem nolīgumiem.

Attiecībā uz algu un pensiju konfiskāciju Civilprocesa kodeksā ir noteikti šādi nosacījumi:

1) nedrīkst konfiscēt darba samaksu, algu, pensiju, atlīdzību vai to ekvivalentu, kas nepārsniedz minimālās algas summu (to katru gadu nosaka valdība).

2) darba samaksu, algas, pensijas vai atlīdzības, kas pārsniedz minimālās algas summu, drīkst konfiscēt šādi:

Nr. 1. Par pirmo papildu summu, kas ir vienāda ar divu minimālo algu summu, 30 %.

Nr. 2 Par papildu summu, kas ir vienāda ar triju minimālo algu summu, 50 %.

Nr. 3. Par papildu summu, kas ir vienāda ar četru minimālo algu summu, 60 %.

Nr. 4. Par papildu summu, kas ir vienāda ar piecu minimālo algu summu, 75 %.

Nr. 5. Par jebkuru summu, kas pārsniedz iepriekšminēto summu, 90 %.

3) Ja persona, pret kuru ir vēsta izpilde, saņem vairāk nekā vienu algu vai atalgojumu, visus tos saskaita kopā un daļu, ko nevar piedzīt, atskaita tikai vienreiz. Tāpat saskaita kopā laulāto algas, atalgojumu, pensijas, atlīdzību vai to ekvivalentus, ja vien starp laulātajiem nepastāv mantas nošķirtība, kuras pierādījums ir jāiesniedz tiesas ierēdnim.

4) Ja personai, pret kuru ir vēsta izpilde, ir apgādājamie, tiesas ierēdnis var samazināt summu par 10 %–15 % saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 607. panta otrās daļas 1., 2., 3. un 4. apakšpunktu.

5) Ja no algām, atalgojuma, pensijām vai atlīdzības pastāvīgi vai īslaicīgi tiek veikti publiska rakstura atskaitījumi saskaņā ar nodokļu vai sociālā nodrošinājuma tiesību aktiem, ar spriedumu noteiktā parādnieka saņemtā neto summa pēc minētajiem atskaitījumiem ir summa, pamatojoties uz kuru nosaka konfiscējamo summu.

6) Šī panta iepriekšējā daļa attiecas arī uz pašnodarbinātām personām un komercdarbību.

7) Saskaņā ar šo daļu konfiscētās summas drīkst tieši pārskaitīt personas, kuras labā notiek izpilde, iepriekš norādītajā kontā, ja par izpildi atbildīgais tiesas ierēdnis ir devis tam apstiprinājumu.

Tādā gadījumā gan persona vai iestāde, kura veic piedziņu un tai sekojošo pārskaitījumu, gan persona, kuras labā notiek izpilde, informē tiesas ierēdni ik pēc trijiem mēnešiem par nosūtītajām un saņemtajām summām, attiecīgi izņemot jebkādas prasības, kuras var iesniegt persona, pret kuru ir vēsta izpilde, vai nu tādēļ, ka tā uzskata parādu par pilnībā atmaksātu, tādējādi padarot turpmāku konfiskāciju par spēkā neesošu, vai tādēļ, ka piedziņa un pārskaitījumi netiek veikti tā, kā to ir noteicis tiesas ierēdnis.

Tiesas ierēdņa izdoto rīkojumu par tiešu pārskaitījumu var apstrīdēt, tiešā veidā iesniedzot apelāciju izskatīšanai tiesā.

### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Nekustamā īpašuma vai citu reģistrējamu īpašumu gadījumā tiesa drīkst pēc pieprasījuma, ko izsaka persona, kuras labā notiek izpilde, izdot rīkojumu par iepriekšēja piedziņas ieraksta veikšanu attiecīgajā publiskajā reģistrā (parasti īpašumu reģistrā, kurā reģistrē nekustamo īpašumu), lai garantētu turpmāku izpildi.

Citos gadījumos tiek noteikti šāda veida pasākumi:

- nauda: konfiskācija.
  - norēķinu konti: apķīlāšanas rīkojums bankai.
  - alga: rīkojums par aizturēšanu maksātājam.
  - procenti, peļņa un ieņēmumi: maksātāja veikta ieturēšana, tiesas uzraudzība vai iemaksāšana tiesai.
  - vērtspapīri un finanšu instrumenti: procentu ieturēšana no avota, paziņojums biržai vai sekundārā tirgus regulatoram (ja vērtspapīri ir uzskaitīti publiskajā tirgū) un paziņojums izdevējuzņēmumam.
- Cita kustama manta: konfiskācija.

Lai nodrošinātu izpildes panākšanu, visām personām un valsts un privātā sektora iestādēm ir jāsadarbības izpildes pasākumu ietvaros (izsakot brīdinājumu par soda naudas piemērošanu vai pat sodu par necienīgu izturēšanos pret tiesu minētās prasības neizpildes gadījumā). Tas nozīmē, ka viņiem ir jāsniedz visa pieprasītā informācija vai jāveic konkrētie garantijas pasākumi, un viņiem jānodod tiesai visi viņu rīcībā esošie dokumenti un dati bez ierobežojuma, izņemot gadījumus, kas izriet no pamattiesībām, vai ierobežojumus, kuri konkrētos gadījumos ir nepārprotami noteikti tiesību aktos.

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildes pasākumiem nav noteikta termiņa; tie ir spēkā līdz brīdim, kad izpilde ir pabeigta. Attiecībā uz šiem pasākumiem puse, kuras labā veicama izpilde, iesniedz pieteikumu attiecīgajai izpildei katrā gadījumā. Piemēram, ir nolemts pieprasīt izsoles organizēšanu, ja ir jākonfiscē kustama vai nekustama manta. Pusei, kuras labā tiek veikta izpilde, saņems maksājumu no izsolē iegūtajiem naudas līdzekļiem. Citos gadījumos, piemēram, kad rīkojumā ir noteikta īpašuma nodošana pusei, kuras labā tiek veikta izpilde (piemēram, izlikšana tādēļ, ka nav samaksāta trīs maksa), izpildes pasākumu ietvaros īpašums tiek atgriezts pusei, kuras labā notiek izpilde, tiklīdz īrnieks tiek izlikts no īpašuma līguma pārkāpuma dēļ.

#### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Nav iespējams apstrīdēt instrumentu, kas nosaka izpildes īstenošanu. Tomēr ar spriedumu noteiktais parādnieks drīkst iebilst, tiklīdz tiek paziņota izpildes stāšanās spēkā. Tādā gadījumā tiek īstenota iepriekš minētā iebildumu procedūra. Iebildumam var būt vai nu materiālais pamatojums, vai to pamato ar formālām nepilnībām. Iebilduma pamatojums var mainīties atkarībā no izpildi nosakošā instrumenta (kā noteikts Civilprocesa kodeksa 556. pantā un turpmākajos pantos, atkarībā no tā, vai tas ir tiesneša vai tiesas sekretāra izdots procesuāls nolēmums, arbitražas lēmums vai mediācijas līgums; maksimālās soda naudas instrumenti, kas ir izdoti kriminālprocesa ietvaros saistībā ar ceļu satiksmes negadījumiem; Civilprocesa kodeksa 517. panta 4., 5., 6. un 7. punktā norādītie instrumenti, kā arī citi izpildāmi dokumenti saskaņā ar 517. panta 2) punkta 9. apakšpunktu. Iebildumu, kas tiek pamatots ar pārmērīgu prasījumu, vai iebildumu, kura pamatā ir formālas nepilnības, attiecīgi regulē Civilprocesa kodeksa 558. un 559. pants). Jāņem vērā, ka tiesa pati var būt iepriekš izvirzījusi kādu no šiem pamatojumiem (ja tiesa konstatē, ka kāda no izpildes rīkojumā, kurš sastāv no apliecinātiem publiskiem dokumentiem, instrumentiem vai sertifikātiem, ietvertajām klauzulām ir negodīga, tai ir pienākums rīkoties pēc savas iniciatīvas, uzklusot puses attiecīgajā jautājumā un pēc tam izdot nolēmumu). Puses drīkst pārsūdzēt pirmās instances tiesas izdotu rīkojumu, atbildot uz iebilduma pamatojumu. Pārsūdzību izskata attiecīgā provinču tiesa (*Audiencia provincial*).

#### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Pastāv iespēja apturēt izpildes pasākuma īstenošanu. Tādējādi izpildes pasākumam, pamatojoties uz tiesas spriedumu vai lēmumu, lēmumam, kuru ir apstiprinājis tiesas sekretārs par likumisku izlīgumu vai tiesvedības laikā panāktu vienošanos, arbitražas lēmumam vai starpniecības līgumam iestājas noilgums, ja atbilstošais izpildes pieteikums netiek reģistrēts piecu gadu laikā no brīža, kad spriedums vai lēmums tiek noteikts kā galīgs (Civilprocesa kodeksa 518. pants).

Tāpat arī ir nogaidīšanas periods, pirms tiek iesākta procesuālo lēmumu (ko veic tiesnesis vai tiesas sekretārs), arbitražas lēmumu vai mediācijas līgumu izpilde. Šis periods ir paredzēts tam, lai dotu apsūdzētajam laiku brīvprātīgi pakļauties rīkojumam un personai, kura ir uzvarējusi prāvā, nevajadzētu iesniegt izpildes pieteikumu. Tāpat netiek dots nekāds rīkojums par procesuālu vai arbitražas lēmumu vai mediācijas līgumu izpildi divdesmit dienas pēc datuma, kurā notiesāšana ir izlemta galīgi vai kurā ar spriedumu noteiktajam parādniekam tika paziņots lēmums par vienošanās apstiprinājumu vai parakstīšanu (Civilprocesa kodeksa 548. pants). Galu galā nogaidīšanas periods ir paredzēts tam, lai mudinātu apsūdzēto brīvprātīgi piekrist lēmumam.

Kā izklāstīts iepriekšminētajā 4.1. punktā, lai aizsargātu parādnieku, Civilprocesa kodeksā ir noteikta manta, pret kuru nevar vērst piedziņu, kā arī kvantitatīvi ierobežojumi, kas ir proporcionāli algām, atalgojumam, atlīdzībai vai pensijām.

Īpašumu izsolēs pārdošana vairāksolītājam notiek par minimālajām summām proporcionāli īpašuma novērtējuma vērtībai vai parāda summai. Šie parādnieku aizsargājošie ierobežojumi ir augstāki, ja tiek izsolīta parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta (Civilprocesa kodeksa 670. un 671. pants).

Civilprocesa kodeksā ir noteikts arī, ka vispārīgi nedrīkst piedzīt procentus no parāda pamatsummas un procesuālo izmaksu segšanu par summu, kas pārsniedz 30 % no pamatsummas (Civilprocesa kodeksa 575. pants).

Ja izpilde tiek vērstā pret pastāvīgo dzīvesvietu, no sprieduma parādnieka nedrīkst piedzīt izmaksas, kas pārsniedz 5 % no summas, kura ir noteikta izpildes pieteikumā (Civilprocesa kodeksa 575. pants).

Gadījumā, ja tiek atņemtas tiesības izpirt ķīlu zīmi un attiecībā uz parādniekiem, kuru sociālā un finansiālā situācija ir neaizsargāta, izlikšana no pastāvīgās dzīvesvietas tiek atlikta uz laiku.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma (*Ley Concursal*) 55–57. pantu atsevišķus izpildes rīkojumus nevar īstenot attiecībā pret komercuzņēmumiem, kuri ir bankrotējuši, jo bankrota tiesvedības tiesnesim ir ekskluzīva kompetence attiecībā uz izpildi, kas vērstā pret maksātnespējīgo pusi; tas tiek darīts, lai novērstu nevienlīdzīgu attieksmi pret kreditoriem.

Lapa atjaunināta: 27/07/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Francija

#### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Izpilde (kas nozīmē piespiedu izpildi, jo, parādniekam brīvprātīgi pildot pienākumus, nav nepieciešams uzsākt tiesvedību) ietver visas procedūras, kas ļauj īstenot "izpildāmus" pienākumus pret parādnieka gribu. Francijas tiesību aktos ir noteiktas trīs civilo pienākumu kategorijas: maksāt, darīt kaut ko vai atturēties no kaut kā darīšanas, kā arī dot vai atdot.

Piespiedu izpildes tiesības attiecas uz parādnieka aktīviem: piespiedu izpilde pret personām neeksistē. Taču atteikšanās ievērot noteiktus pienākumus (uzturēšanas pienākumus) ir krimināli sodāma, kas nozīmē, ka pret parādnieku var celt apsūdzību un piemērot cietumsodu. Tas pats attiecas uz parādnieka īstenotu krāpniecisku maksātnespējas organizēšanu.

Tiesības attiecībā uz piespiedu izpildes pasākumiem balstās uz trim principiem: maksāšanu, darīšanu un došanu.

**Pienākumi maksāt** ir izpildāmi ar aresta uzlikšanas palīdzību. Ja aresta uzlikšana ir saistīta ar naudas summu, arestētā summa tiek nodota kreditoram (piemēram, aresta uzlikšana bankas kontam). Ja aresta uzlikšana ir saistīta ar parādniekam piederošu aktīvu, aresta uzlikšanas rezultāts ir aktīva piespiedu pārdošana, un ienākumi no pārdošanas līdz tādām apmēram, kas atbilst prasībai, tiek nodoti kreditoram.

**Pienākumi dot** vai atdod atšķiras atkarībā no aktīva veida. Kustamā īpašuma gadījumā aktīvs tiek apķīlāts, uzliekot tam arestu, lai atdotu to likumīgajam īpašniekam. Nekustamā īpašuma gadījumā īpašnieks atgūst īpašuma valdījumu, izliekot otru pusi no īpašuma.

**Pienākumi darīt kaut ko vai atturēties no kaut kā darīšanas** ir izpildāmi, piemērojot naudas sodu, kas ir naudas summa, kas parādniekam jāmaksā papildus veicamajam pienākumam. Summu, ko nosaka tiesnesis, aprēķina proporcionāli periodam, kurā pienākums nav pildīts (ja pienākums ir darīt kaut ko), vai pārkāpumu skaitam, ja pienākums ir atturēties no kaut kā darīšanas. Tā kā pienākumi maksāt, dot un atdot tiek interpretēti arī kā pienākumi kaut ko darīt, papildus piespiedu izpildes pasākumiem var tikt piemērots arī naudas sods.

## 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

**Tiesu izpildītāji** principā ir vienīgie, kuri veic piespiedu izpildi. Taču divām piespiedu izpildes procedūrām vispirms vienmēr ir nepieciešama tiesu atļauja: nopelnīto ienākumu ieturēšana, ko atļauj parādnieka vai personas, kurai izsniegta tiesas pavēle par aresta uzlikšanu viņa rīcībā esošajiem aktīviem, dzīvesvietas apgabaltiesa, ja parādnieks dzīvo ārzemēs vai tam nav pastāvīgas dzīvesvietas; aresta uzlikšana nekustamajam īpašumam, ko veic tiesa, kurai ir jurisdikcija īpašuma atrašanās vietā.

## 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums ( nolēmums) būtu izpildāms?

### 3.1 Procesuālā kārtība

Visiem izpildu dokumentiem var piemērot piespiedu izpildes pasākumus. Tie ir noteikti ar Civilprocesu izpildes kodeksa (*Code des procédures civiles d'exécution*) L. 111.-3. pantu:

juridiski saistoši lēmumi, kurus izdod parastās tiesas vai administratīvās tiesas, un lēmumi, kurus šīs tiesas pasludinājušas par izpildāmiem;

ārvalstu pasākumi un spriedumi un šķīrējtiesas lēmumi, kas pasludināti par izpildāmiem ar lēmumu, kuram nevar piemērot pārsūdzību, kas aptur izpildi; izraksti no oficiāliem samierināšanas ziņojumiem, kurus parakstījis tiesnesis un puses;

notariālie akti, kuros iekļauta klauzula, ar kuru dota atļauja īstenot piespiedu izpildi;

dokuments, ko tiesu izpildītājs izdod čeka neapmaksāšanas gadījumā;

dokumenti, kurus izsniedz juridiskas personas, kas izveidotas saskaņā ar publiskajām tiesībām un aprakstītas likumā, vai lēmumi, kuriem saskaņā ar likumu ir tāds pats spēks kā spriedumam.

**Tiesas nolēmumi, kuriem nevar piemērot pārsūdzību, kas aptur izpildi, ir izpildāmi bez citiem spriedumiem.** Šie nolēmumi, piemēram, notariālie akti, ir izpildāmi ar apliecinājumu, ko sniedz tiesas lietvedis vai notārs. Citu starposma procedūru, ar kurām atļauj izpildi, nav.

Ja tiesas nolēmuma nav, visi kreditori var iegūt atļauju **aresta uzlikšanai vai tiesiskai apķīlāšanai**. Saskaņā ar šiem nosacījumiem veiktie pasākumi ātri zaudē spēku, ja netiek informēta otra puse (astoņu dienu laikā) un ja kreditors nav uzsācis tiesvedību lietā, lai saņemtu tiesas nolēmumu, kas apstiprina prasību.

Piespiedu izpildes pasākumi attiecībā uz kustamo īpašumu un naudas summām, kā arī izlikšanu ir jāveic tiesu izpildītājam, kas ir publiska un profesionāla amatpersona, t. i., izpildes amatpersona, ko iecēlis tieslietu ministrs. Tiesu izpildītājs veic savus pienākumus saskaņā ar privāttiesību nosacījumiem, taču izpildes gadījumā izmanto valsts varas privilēģijas, kas noteiktas ar precīzu regulējumu, un strikti kontrolētu ētikas kodeksu.

Aresta uzlikšana nekustamajam īpašumam tiek veikta īpašā tiesvedībā reģionālās tiesas tiesneša klātbūtnē, kurā kreditoram ir nepieciešama advokāta pārstāvība.

Ar piespiedu izpildes pasākumiem saistītās izmaksas principā sedz parādnieks, kurš tās apmaksā papildus parādam.

Izpildes izmaksas ir atkarīgas no nodevu likmes, kurā noteikts tiesu izpildītāju atalgojums par katru piespiedu izpildes pasākumu. Saskaņā ar 1996. gada 12. decembra Lēmumu Nr. 96-1080 atalgojuma skala tiesu izpildītājiem ietver fiksētu summu, kas izteikta kumulatīvi vai alternatīvi atkarībā no lietas, fiksētas vai proporcionālas nodevas un attiecīgos gadījumos nodevu par apsūdzības ierosināšanu.

Fiksētās nodevas ir jāmaksā parādniekam. Proportcionālās nodevas, kuras aprēķina pēc slīdošas likmes, ko piemēro piedzītājam summām, daļēji maksā kreditors un daļēji — parādnieks.

Piemēram, par EUR 10 000 prasības piedziņu izmaksas atsevišķiem izpildes pasākumiem ir šādas:

preventīva aresta uzlikšana bankas kontam: fiksēta nodeva, ietverot nodokļus: EUR 187,53;

aresta uzlikšana kustamam īpašumam: fiksēta nodeva, ietverot nodokļus: EUR 66,98;

aresta uzlikšana transportlīdzeklim pēc deklarētās prefektūras: fiksēta nodeva, ietverot nodokļus: EUR 133,95;

formāls paziņojums, kas izsniegts attiecībā uz aresta uzlikšanu nekustamam īpašumam: fiksēta nodeva, ietverot nodokļus: EUR 80,37.

Papildus šīm fiksētajām nodevām ir proporcionālas nodevas, kas visai prasībai ir EUR 723,44 ar nodokļiem, no kuriem EUR 121,35 maksā parādnieks un EUR 602,09 maksā kreditors.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Tiesas rīkojums nav nepieciešams, lai īstenotu piespiedu izpildes pasākumus, kuru pamatā ir izpildu dokuments.

Kritēriji piesardzības pasākumu atļaušanai par labu kreditoram, kam vēl nav izpildu dokumenta, ir šādi: ir pamats uzskatīt, ka prasījums ir pamatots un prasījuma piedziņa šķiet apdraudēta. Tiesnesis, kam ir kompetence izdod aresta uzlikšanu, ir izpildes tiesnesis (reģionālās tiesas tiesnesis) vai komercietiesas priekšsēdētājs attiecīgās tiesas jurisdikcijas ietvaros.

## 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Kreditors var panākt prasījuma izpildi attiecībā uz visu parādnieka īpašumu, tādēļ principā ir iespējams uzlikt arestu visiem parādnieka aktīviem. Pastāv īpaši noteikumi atkarībā no šo aktīvu būtības: prasījumi (īre, algas, bankas kontā esošas naudas summas), visu veidu kustamais īpašums, nekustamais īpašums un lietu tiesības, nodrošinājumu un līdzdalības tiesības, transportlīdzekļi (sauszemes, kuģi, laivas, gaisa kuģi), autortiesības, naudas summas seifā utt.

Tomēr likumā var būt noteikts, ka arestu nevar uzlikt atsevišķiem aktīviem, piemēram:

naudas summām, kas nepieciešamas uzturēšanai (jo īpaši fiksētas algas daļa saskaņā ar slīdošo likmi, kas atkarīga no ienākumu apjoma un apgādājamo skaita, kas tiek pārskatīta katru gadu);

kustamai mantai, kas nepieciešama parādnieka ikdienas dzīvei un darbam, kurai nevar uzlikt arestu, ja vien par to netiek samaksāts vai tai nav būtiskas vērtības;

aktīviem, kas nepieciešami slimām personām un personām ar invaliditāti.

### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Piespiedu izpildes pasākumus attiecībā uz īpašumu un prasījumiem veic divos posmos. Vispirms sprieduma izpildītājs uzliek arestu īpašumam vai naudas summām. Aresta uzlikšana nozīmē, ka īpašumu nevar atsavināt, taču tas paliek parādnieka valdījumā un uzraudzībā. Ja parādnieks piesavinās šo īpašumu, tas tiek uzskatīts par kriminālu pārkāpumu. Naudas summu gadījumā tās ir bloķētas kontā, taču nekavējoties, lai arī virtuāli, nodotas arestu pieprasītāja kreditoram.

Parādnieks tiek informēts par aresta uzlikšanu. Ja parādnieks neinformē izpildes tiesnesi par to, ka viņš pārsūdz aresta uzlikšanu, sprieduma izpildītājs var pāriet uz aresta uzlikšanas otro posmu, proti, apķīlāt īpašumu, lai pārdotu to izsolē vai lūgt personai, kurai izsniegta tiesas pavēle par aresta uzlikšanu viņa rīcībā esošajiem aktīviem (parasti bankierim), nodot apķīlātās summas.

Bankierim jeb personai, kurai izsniegta tiesas pavēle par aresta uzlikšanu viņa rīcībā esošajiem aktīviem, aresta uzlikšanas laikā ir pienākums informēt tiesu izpildītāju par viņa rīcībā esošajām summām, kuras tas rezervējis no parādnieka. Ja viņš to nedara vai nodod parādniekam viņa rīcībā esošās arestētās naudas summas, viņam piemērotais sods pēc kreditora pieprasījuma ir nomaksāt parādu parādnieka vietā.

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildu dokumentu derīguma termiņš ir 10 gadi. Tādējādi izpildes pasākumi ir jāveic šajā periodā (Civilprocesa izpildes kodeksa L. 111.-4. pants).

Izpildes tiesneša rīkojumi uzlikt arestu zaudē spēku, ja piesardzības pasākums netiek īstenots trīs mēnešus pēc rīkojuma izdošanas.

#### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Tas iespējams tikai rīkojumiem attiecībā uz aresta uzlikšanu. Izpildu dokumentu gadījumā pārsūdzības iespējas ir saistītas ar pašas prasības pārsūdzību. Kad ir veikts piesardzības pasākums un parādnieks par to ir informēts, parādnieks var pārsūdzēt nosacījumus, uz kuriem rīkojums pamatots, vēršoties pie izpildes tiesneša, kas uzdevis attiecīgo pasākumu. Pārsūdzību tiesnesim var iesniegt, ja aresta uzlikšanas rezultātā pēc prasījuma apstiprināšanas nav noteikta mantas piespiedu pārdošana.

#### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Attiecībā uz laika ierobežojumiem izpildu dokumentu derīguma termiņš ir 10 gadi.

Turklāt izpildu procedūras ir jāierobežo līdz tādām, kas ir nepieciešamas, lai piedzītu prasījumu, un šo pasākumu izvēli nedrīkst izmantot ļaunprātīgi.

Lai arī kreditors principā var uzlikt arestu visai parādniekam piederošajai mantai, pastāv ierobežojumi attiecībā uz mantu, kurai ar likumu nevar uzlikt arestu. Principā tas attiecas uz uzturlīdzekļu maksājumiem, kustamo mantu, kas nepieciešama parādnieka ikdienas dzīvei un darbam, objektiem, kas nepieciešami personai ar invaliditāti, noteiktiem sociālajiem minimumiem un ģimenes pabalstiem, kuriem nevar uzlikt arestu. Tāpat arestu nevar uzlikt vienai personai piederošām naudas summām bankas kontā, kas pārsniedz minimālos ienākumus (aktīvais solidaritātes ienākums (*revenu de solidarité active*)). Visbeidzot, principā nopelnītajiem ienākumiem var uzlikt arestu tikai noteiktajās robežās, kas minētas lēmumā, kurā noteikta arestējamā summa, ņemot vērā parādnieka nopelnītos ienākumus un apgādājamos.

Viena īpašnieka uzņēmumi noteiktos gadījumos var izmantot īpašu aizsardzību, kas piemērojama visiem vai daļai to aktīvu.

Visbeidzot, izpildes pasākumus var veikt tikai laikā no plkst. 6.00 līdz 21.00, izņemot svētdienas un valsts svētku dienas, ja vien izpildes tiesnesis iepriekš nav devis atļauju. Aresta uzlikšanai dzīvojamās telpās naudas summai, kas ir mazāka par EUR 535, arī ir nepieciešama iepriekšēja izpildes tiesneša atļauja.

#### Saistītās saites

 [Legifrance](#)

 [Nacionālās Tiesu varas amatpersonu kameras \(Chambre Nationale des Huissiers de Justice\) tīmekļa vietne](#)

Lapa atjaunināta: 14/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Horvātija

#### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Horvātijas Republikā izpildes procesu reglamentē Izpildes likuma (*Ovršni zakon*) (*Narodne Novine* (NN; Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis), Nr. 112 /12, 25/13, 93/14, 55/16 un 73/17; turpmāk "IL") noteikumi. Minētais likums reglamentē procedūru, saskaņā ar kuru tiesas un notāri veic prasījumu piespiedu piedziņu, pamatojoties uz izpildu dokumentiem un publiskiem aktiem (izpildes process), ja vien īpašs likums nenosaka citādi.

#### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tiesas izpildes procesu vada, pamatojoties uz izpildu dokumentiem, savukārt notāri izpildes procesu vada, pamatojoties uz publiskiem aktiem.

Izpildu dokuments ir definēts IL 23. pantā, savukārt publiski akti ir definēti IL 31. pantā.

Arī Finanšu aģentūra (*Financijska agencija*) (turpmāk "Aģentūra") ir daļa no izpildes procesa; Aģentūra ir juridiska persona, kas veic izpildi saskaņā ar IL noteikumiem un tiesību aktiem, kas reglamentē izpildi attiecībā uz līdzekļiem, kā arī darba devējiem, Horvātijas Pensiju apdrošināšanas institūtu (*Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) un citām iestādēm, kas paredzētas tiesību aktos.

#### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Tiesas vada izpildes procesu, pamatojoties uz izpildu dokumentiem, kas saskaņā ar IL ir šādi:

- 1) izpildāmi tiesas nolēmumi un izlīgumi;
- 2) izpildāmi izlīgumi, kas minēti Civilprocesa likuma 186.a pantā;
- 3) izpildāmi šķīrējtiesas nolēmumi;
- 4) izpildāmi lēmumi, kas pieņemti administratīvā procesā, un izpildāmi izlīgumi, kas panākti administratīvā procesā, ja tas ir saistīts ar finansiālu saistību izpildi, ja vien tiesību akti neparedz citādi;
- 5) notariāli izpildes lēmumi un notariālas izpildes klauzulas;
- 6) izlīgumi, kas panākti procedūrās, kuras notiek goda tiesu (*sudovi časti*) palātās Horvātijas Republikā, un izlīgumi, kas panākti mediācijas procedūrās saskaņā ar to tiesību aktu noteikumiem, kuri reglamentē mediācijas procedūras;
- 7) citi dokumenti, kas tiesību aktos noteikti kā izpildāmi.

Izpildu dokumenti ir piemēroti izpildei, ja tajos ir norādīts kreditors un parādnieks, kā arī finansiālo saistību priekšmets, veids, apjoms un izpildes termiņš.

Ja izpildu dokuments ir lēmums, kurā noteikta parāda piedziņa ar maksājumu vai veicot darbību, tajā jābūt arī norādītam brīvprātīgas izpildes termiņam; ja brīvprātīgas izpildes termiņš nav norādīts, tad tiesa to nosaka izpildrakstā.

#### 3.1 Procesuālā kārtība

Kreditors ierosina izpildes procesu uz izpildu dokumenta pamata, iesniedzot tiesā pieteikumu par izpildi. Izpildes prasību kreditors var iesniegt personīgi kā tiesvedības puse vai ar pārstāvja starpniecību. Izpildes prasību var ierosināt *ex officio*, ja to īpaši nosaka tiesību akti.

Municipālajām tiesām ir prasības priekšmeta jurisdikcija izpildes procesos, ja vien tiesību akti neparedz citādi. Izpilde notiek atbilstoši izpildrakstā noteiktajiem ierobežojumiem.

Izpildrakstā jābūt norādītam izpildu dokumentam, t. i., publiskajam aktam, uz kura pamata notiek izpilde, kreditoram un pusei, pret kuru tiek vērsta izpilde (parādniekam), prasījumam, kas tiek izpildīts, izpildes līdzekļiem un priekšmetam, kā arī citai informācijai, kas vajadzīga izpildes veikšanai.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Pieteikumā par izpildi jābūt ietvertai izpildes prasībai, kurā norādīts izpildu dokuments vai publiskais akts, uz kura pamata izpilde tiek prasīta, kreditors un parādnieks, kreditora un parādnieka personas identifikācijas numurs, prasījumam, kura izpilde tiek prasīta, izpildes veikšanai vajadzīgie līdzekļi un (vajadzības gadījumā) izpildes priekšmets. Pieteikumā jābūt ietvertai citai noteiktai informācijai, kas vajadzīga izpildes veikšanai.

Pieteikumā par izpildi, kura pamatā ir publisks akts, jāietver:

- 1) prasība tiesai izdot rīkojumu parādniekam apmierināt prasījumu un visas ar to saistītās izmaksas astoņu dienu laikā, bet tādu strīdu gadījumā, kas saistīti ar pārvedu vekseljiem un čekiem, trīs dienu laikā;
- 2) izpildāmais pieteikums.

Tādējādi galvenie nosacījumi, kam jābūt izpildītiem attiecībā uz izpildes rīkojumu, ir izpildu dokuments vai publisks akts, uz kura pamata tiek izdots rīkojums par izpildi, un izpildāms pieteikums.

### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

Izpildes priekšmets ir priekšmeti un tiesības, uz kurām saskaņā ar tiesību aktiem var attiecināt izpildi, lai panāktu prasījuma piedziņu. Izpildi veic, lai apmierinātu kreditora prasījumu par izpildes priekšmetiem, kas ir parādnieka īpašuma sastāvdaļa.

#### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Izpildi var attiecināt uz parādnieka aktīviem (naudu, nekustamo īpašumu, kustamo īpašumu, vērtspapīriem un līdzdalības procentiem) vai konkrētām nepatentētām pieteikuma iesniedzēja tiesībām (kustamā īpašuma nodošanu un piegādi, nekustamā īpašuma atbrīvošanu un nodošanu, atgriešanos darbā utt.). Procesa laikā pieteikuma iesniedzējs var izvēlēties, uz kādiem priekšmetiem viņš vēlas attiecināt izpildi.

Izpildi nevar attiecināt uz priekšmetiem, kas netiek tirgoti, kā arī citiem priekšmetiem, ja tas ir aizliegts ar īpašiem tiesību aktiem. Izpildi nevar attiecināt arī uz prasījumiem, kas pamatoti ar nodokļiem un citām nodevām.

Tāpat izpildi neattiecinā arī uz aizsardzībai paredzētām telpām, ieročiem un aprīkojumu, kā arī telpām, kas paredzētas vietējo un reģionālo valdību un tiesu iestāžu darbam.

To, vai uz konkrētu priekšmetu vai tiesībām var attiecināt izpildi, t. i., vai priekšmeta vai tiesību izpilde ir ierobežota, izvērtē, ņemot vērā apstākļus, kādi pastāvējuši izpildes pieteikuma iesniegšanas brīdī, izņemot, ja IL ir skaidri paredzēts citādi.

#### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Izpildes pasākumu būtiskākās sekas ir tas, ka tiek ierobežotas parādnieka tiesības rīkoties ar saviem aktīviem.

Izpildes procesos, kas attiecas uz nekustamo īpašumu vai kustamo īpašumu, šāds īpašums tiek pārdots, lai ar summu, kas iegūta pārdošanā, segtu kreditora prasījumu.

Izpildes procesos, kas attiecas uz finanšu prasījumiem, notiek naudas prasījuma konfiskācija un nodošana kreditoram tādā apjomā, kas nepārsniedz prasījuma apmierināšanai vajadzīgo summu.

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildes pasākumi ir spēkā līdz izpildes procesa izbeigšanai, proti, brīdim, kad kreditora prasījums ir pilnībā apmierināts vai kad kreditors atsauc savu izpildes pieteikumu.

### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Parādniekam ir tiesības:

iesniegt apelāciju pret izdotu izpildrakstu vai

pārsūdzēt notāra lēmumu, kas izdots, pamatojoties uz publisku aktu.

Savlaicīgas un pieņemamas apelācijas iesniegšana pret izpildrakstu, kas izdots, pamatojoties uz izpildu dokumentu, neaptur izpildes procesu.

Ar savlaicīgi iesniegtu un pieņemamu sūdzību pret notāra lēmumu, kas izdots, pamatojoties uz publisku aktu (kurš iesniegts notāram, bet par ko spriedusi tiesa), process tiek pārvirzīts uz standarta tiesvedību (*klasična parnica*), kura turpinās tiesā un kurā pusēm — nu jau pieteikuma iesniedzējam (iepriekš kreditors) un atbildētājam (iepriekš parādnieks) — jāpamato savi argumenti, lai uzvarētu tiesvedībā. Ja ir izpildīti IL paredzētie priekšnosacījumi, parādniekam ir tiesības apturēt izpildes procesu.

### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Tiesa nosaka izpildi ar līdzekļiem un attiecībā uz priekšmetiem, kas norādīti izpildes pieteikumā. Ja ir ieteikti vairāki līdzekļi un priekšmeti, tiesa pēc parādnieka ieteikuma ierobežo izpildi līdz atsevišķiem līdzekļiem vai priekšmetiem, ja tos uzskata par pietiekamiem prasījuma apmierināšanai.

Viens no izpildes procesa pamatprincipiem nosaka, ka, īstenojot izpildes un nodrošinājuma procesu, tiesai ir pienākums ievērot parādnieka cieņu, nodrošinot, ka izpilde ir pēc iespējas labvēlīgāka.

Parādnieka aizsardzība tiek nodrošināta, izslēdzot un ierobežojot priekšmetus un līdzekļus, attiecībā uz kuriem — vai kurus izmantojot — izpildes procesā var panākt kreditora prasījuma piespiedu izpildi, sniedzot parādniekam noteiktas procesuālas un materiālas garantijas izpildes laikā un saistībā ar izpildi.

Šāda aizsardzība izpaužas kā likumības principa atzīšana, nosakot, vai izpilde ir pieļaujama, nosakot izpildes priekšmetus un līdzekļus, kā arī procedūrā, ko izmanto kreditora prasījuma piespiedu izpildei.

Piemēro izpildes ierobežojumus nekustamajam īpašumam saistībā ar priekšmetiem, uz kuriem nevar attiecināt izpildi, kā to paredz IL 91. pants.

Piemēro izpildes ierobežojumus kustamam īpašumam saistībā ar priekšmetiem, uz kuriem nevar attiecināt izpildi, kā to paredz IL 135. pants.

Piemēro izpildes ierobežojumus naudas prasījumiem, ko paredz IL 173. pants, savukārt IL 172. pants nosaka, kuriem parādnieka ienākumiem nepiemēro izpildi.

IL 212. pantā ir paredzēti īpaši noteikumi par tādu finansiālu līdzekļu izpildi, uz kuriem neattiecinā izpildi vai kuru izpilde ir ierobežota, savukārt IL 241. un 242. pantā ir paredzēti īpaši noteikumi par izpildes izņēmumiem un ierobežojumiem juridiskām personām.

Parādnieku—fizisku personu aizsardzība naudas prasījumu izpildes procesā ir paredzēta IL 75. pantā, savukārt juridisku personu aizsardzība ir paredzēta IL 76. pantā.

IL noteikumi, kas nosaka izpildes ierobežojumus, t. i., izslēdz noteiktus priekšmetus no izpildes, paredz parādnieka aizsardzību izpildes procesā.

Lapa atjaunināta: 19/09/2018

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspeguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Itālija

#### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Izpilde ir tiesas spriedumu un citu izpildu dokumentu (parādsaistību dokumentu, publisku aktu (*atti publici*) un īpašiem pakalpojumiem publiskotu privātu aktu) piespiedu izpilde. Šajā posmā, kurā joprojām notiek tiesvedība, var iesaistīt likuma un kārtības spēkus, ja parādnieks brīvprātīgi nepilda savas saistības.

## 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Kompetence veikt izpildi ir parastajām tiesām. Pieteikumu par izpildes atteikumu, kas minēts 47. panta 1. punktā Regulā (ES) Nr. 1215/2012 (regula "Brisele I" (pārstrādāta)), arī iesniedz parastajās tiesās.

## 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Izpildes procesa uzsākšanai ir nepieciešams un pietiek ar izpildu dokumenta esamību. Parasti izpildu dokumenti ir paredzēti likumā saskaņā ar Civilprocesa likuma 474. pantu, un tiem ir divi veidi: tiesas dokumenti un ārpus tiesas dokumenti. Tiesas dokumenti ietver spriedumus, aktus un lēmumus, kurus tiesvedības laikā vai beigās izdod tiesa. Ārpus tiesas dokumenti ietver parādsaistību dokumentus, publiskus aktus un pušu patstāvīgi izveidotus privātus aktus.

### 3.1 Procesuālā kārtība

Izpilde sākas, kad parādniekam tiek izsniegts izpildu dokuments, kam saskaņā ar Civilprocesa likuma 475. pantu ir jābūt izpildāmā kopijai, un izpildes rīkojums (*precetto*), kas ir priekšraksts parādniekam izpildīt saistības termiņā, kas ir vismaz 10 dienas, un brīdinājums par to, ka saistību nepildīšanas rezultātā tiks piemērota piespiedu izpilde saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 480. pantu. Kodeksa 480. panta trešajā daļā ir noteikts, ka izpildrīkojumā kreditoram ir jānorāda adrese pašvaldībā, kurā atrodas tiesa, kurai ir jurisdikcija īstenot izpildi. Ja adrese netiek norādīta, izpildrīkojuma pārsūdzības tiek iesniegtas tiesā, kurā rīkojums izsniegts, un paziņojumi kreditoram tiek izsniegti tās pašas tiesas lietveža birojā. Kad šīs formalitātes ir nokārtotas, tiesu izpildītājs var sākt izpildes procesu ar aresta uzlikšanu, vispirms uzrādot iepriekš minētos nepieciešamos dokumentus. Aresta uzlikšana ir jāveic 90 dienu laikā no dienas, kad izpildrīkojums ir izsniegts, taču ne ātrāk kā pirms rīkojumā noteiktā termiņa; ja tas netiek izdarīts, izpildrīkojums zaudē spēku (481. pants). Šajā posmā ir nepieciešama juridiskā pārstāvība.

Aresta uzlikšana zaudē spēku, ja nodošana vai pārdošana netiek pieprasīta 45 dienu laikā pēc tās pabeigšanas.

Izpildes mērķis ir nodrošināt neizpildīto saistību piespiedu izpildi, izmantojot likuma un kārtības spēkus. To var izmantot gan finanšu parādiem, gan pienākumiem nodot kustamo īpašumu vai atbrīvot nekustamo īpašumu, gan "neizvietojamiem" pozitīviem pienākumiem.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Obligāts un pietiekams nosacījums izpildes uzsākšanai ir rīcībā esošs izpildu dokuments, kurā noteikta prasība, kas ir "noteikta, fiksēta un atmaksājama" (*certo, liquido ed esigibile*) (474. pants). "Noteiktības" pakāpe atšķiras atkarībā no dokumenta: lielāka noteiktība, protams, ir spriedumam pirmajā instancē (kas izpildāms pagaidu kārtībā) nekā parādsaistību dokumentam vai darījumiem, kas reģistrēti publiskos aktos vai publiskos privātos aktos.

## 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

Tiesa, kas īsteno izpildi, procedūras laikā veic dažāda veida pasākumus, parasti izdod rīkojumus (*ordinanze*). To amplitūda ir no pasākumiem, kas nepieciešami, lai paredzētu noteikumus atbilstīgai tiesvedības norisei, līdz pasākumiem, ar kuriem nodod labumu, piemēram, dekrēts (*decreto*), ar ko arestēto īpašumu nodod personai, kura to iegādājusies izsolē vai solījusi visvairāk.

### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Piespiedu atsavināšanu var piemērot šādiem aktīviem: a) kustamam īpašumam, b) nekustamam īpašumam, c) parādnieka prasījumiem un kustamam īpašumam, kas atrodas trešās personas telpās, d) kapitāla daļām uzņēmumos.

Izpildi var piemērot arī pienākumiem nodot kustamo īpašumu un atbrīvot nekustamo īpašumu, kā arī aizvietojamiem pozitīviem un negatīviem pienākumiem.

### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Izpilde naudas summu gadījumā, sākot ar aresta uzlikšanu, nozīmē, ka arestētā nauda nav pieejama parādniekam, attiecībā uz kuru ir izdots izpildes rīkojums. Tas nozīmē, ka visi darījumi ar šo naudu nav spēkā, un tos nevar izmantot, lai novērstu izpildi.

### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Šie pasākumi ir izpildes pasākumi ar mērķi piemierināt prasījumus, tādēļ tos nevar izmantot kā pierādījumus izmeklēšanā.

## 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Saskaņā ar tiesību sistēmu parādniekam (un/vai trešajām personām, kurām piemēro izpildi) ir atļauts pārsūdzēt aktus un spriedumus, kas saistīti ar izpildes procedūrām. Ir iespējams pārsūdzēt divu dažādu veidu spriedumus:

- izpildes pārsūdzība (*opposizione all'esecuzione*) (Civilprocesa kodeksa 615. un 616. pants), kurā tiek apstrīdētas tiesības īstenot izpildi (vai kreditora tiesības īstenot izpildi);

- izpildes aktu pārsūdzība (*opposizione agli atti esecutivi*) (Civilprocesa likuma 617. un 618. pants), kurā tiek apstrīdētas procesuālās kļūdas (t. i., ar izpildes procesu saistīto dokumentu likumība).

Izpildes vai izpildu aktu pārsūdzības, kas iesniegtas pirms piespiedu izpildes, tiek definētas kā izpildrīkojuma pārsūdzības (*precetto*), jo tās ir rezultāts dokumentam, ar ko tiek iepriekš paziņots par izpildi: pārsūdzība tiek vērsta pret izpildes rīkojumu, vēršoties tiesā, kurai ir jurisdikcija attiecīgajā lietā vai attiecībā uz prasījuma apmēru un vietu, ņemot vērā kodeksa vispārīgos nosacījumus.

Ja izpilde jau ir sākusies vai jau ir izsniegts aresta uzlikšanas rīkojums, izpildes vai izpildu dokumentu pārsūdzība tiek veikta, iesniedzot īpašu pārsūdzību tiesā, kas īsteno izpildi.

Trešās personas, kuras apgalvo, ka tām ir lietu tiesības attiecībā uz arestēto īpašumu, var iesniegt pārsūdzību tiesā, kas īsteno izpildi, kamēr īpašums nav pārdots vai nodots.

Šo jautājumu regulē noteikumi, kas izklāstīti Civilprocesa kodeksa 615., 616., 617., 618. un 619. pantā.

## 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Papildus priekšmetiem, kas pasludināti par nearestējamiem saskaņā ar īpašām tiesību normām, arestu nedrīkst uzlikt šādiem priekšmetiem:

1) svētiem objektiem un priekšmetiem, ko izmanto reliģijas praktizēšanā;

2) laulību gredzeniem, apģērbam, mājsaimniecības veļai, gultām, ēdamgaldiem un krēsliem, skapjiem, kumodēm, ledusskapjiem, gāzes vai elektriskajām plītiņiem un krāsnīm, veļasmašīnām, mājsaimniecības un virtuves piederumiem un mēbelēm to glabāšanai tādā apmērā, kas nepieciešams parādnieka un viņa mājsaimniecības vajadzībām; to vidū nav mēbeles ar augstu vērtību (izņemot gultas), tostarp vērtīgi antīkie priekšmeti un priekšmeti ar pierādītu māksliniecisku vērtību;

3) pārtikai un degvielai, kas nepieciešama parādnieka un citu iepriekšējā punktā minētu personu iztikai vienam mēnesim;

Arestu nevar uzlikt arī mēbelēm (izņemot gultas) ar lielu finansiālu vērtību (tostarp vērtīgiem antīkiem priekšmetiem un priekšmetiem ar pierādītu māksliniecisku vērtību).

Nav iespējams uzlikt arestu ieročiem un citiem priekšmetiem, kas parādniekam ir jāpatur, lai pildītu civildienesta pienākumus, goda zīmēm, vēstulēm, dokumentiem un citiem ģimenes dokumentiem, kā arī manuskriptiem, izņemot gadījumus, kad tie ir daļa no kolekcijas.

Ar likumu ir noteikts, ka nearestējami cita starpā ir arī šādi aktīvi: valstij piederošs īpašums, nenododami aktīvi, kas pieder valstij vai citai valsts struktūrai, īpašums, kam piemēro laulāto mantiskās attiecības, reliģisku iestāžu īpašums un reliģiskas ēkas.

Izpildi nevar turpināt, ja ir pilnībā pagājis prasības noilguma periods. Noilguma periods ir atkarīgs no piemērojamām tiesībām. Taču ir svarīgi atzīmēt, ka dažkārt likumā ir noteikts atšķirīgs noilguma periods atkarībā no dokumenta, kas pierāda prasījumu, uz kuru izpilde ir balstīta. Piemēram, noilguma periods prasījumam, kas noteikts ar tiesas spriedumu, ir 10 gadi, lai arī likumā šāda veida prasījumam ir noteikts īsāks noilguma periods.

Likums ir nesen mainīts, lai parādnieka pagaidu vai pastāvīgās dzīvesvietas, domicila vai galvenās darbījumsdarbības vietas tiesa pēc kreditora pieprasījuma varētu atļaut pieprasīt arestējamo īpašumu, izmantojot elektroniskos līdzekļus (Civilprocesa kodeksa 492.bis pants, kas grozīts ar [L<sup>2015</sup>. gada 27. jūnija Dekrētīkumu Nr. 83](#) (pārveidots ar grozījumiem ar [L<sup>2015</sup>. gada 6. augusta Likumu Nr. 132](#))); pārveidojot arestētā īpašuma pasākumus (*conversione del pignoramento*), ir ieviesti arī pa daļām veiktu maksājumu veidi izpildes gadījumā attiecībā uz kustamo mantu.

#### Saistītie pielikumi

[Civilprocesa kodekss \(474.–482. pants\)](#) (64 Kb) [it](#)

Lapa atjaunināta: 25/02/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [el](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Kipra

#### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Izpilde nozīmē sprieduma vai rīkojuma satura piespiedu īstenošanu ar tiesas palīdzību un, dažos gadījumos, ar citu kompetento ierēdņu / dienestu papildu atbalstu (piemēram, zemesgrāmatu (*Ktimatologio*)). Puse, kura saņēmusi tiesas spriedumu vai rīkojumu, var pieprasīt, lai tiesa veic izpildes nodrošināšanas pasākumus.

#### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tiesu dienests (tiesu izpildītāji) un zemesgrāmata. Iestāde, kuras kompetencē ir nokavēto uzturlīdzekļu atgūšanas rīkojumu izpilde, ir policija.

#### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Spriedums vai rīkojums ir izpildāms pēc tā pasludināšanas. Apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš pats par sevi neaptur izpildi; šim nolūkam apelācijas sūdzības iesniegšanai ir nepieciešams iesniegt pamatotu pieprasījumu.

#### 3.1 Procesuālā kārtība

Lēmumi, kurus nav izsniegusi tiesa (piemēram, šķīrējtiesas lēmumi) nav izpildāmi paši par sevi, bet tie var kļūt izpildāmi pēc tam, kad tos ir paziņojusi tiesa. Tiesa, kurai ir jurisdikcija izdot rīkojumu par tāda lēmuma izpildi, kuru nav izdevusi tiesa vai kuru ir izdevusi ārvalsts tiesa, ir rajona tiesa vietā, kurā dzīvo persona, uz kuru tiek attiecināta izpilde, vai ģimene tiesa attiecībā uz rīkojumiem par uzturlīdzekļiem. Tiesas spriedumus parasti izpilda jurists, kurš izskatīja šo lietu tiesā, izmantojot vienu 3.1. punktā uzskaitītajām izpildes metodēm.

Attiecībā uz ārvalstu spriedumu reģistrāciju un izpildi saskaņā ar divpusēju vai daudzpusēju vienošanos procedūru veic Tieslietu un sabiedriskās kārtības ministrija, kā centrālā iestāde, iesaistot Juridisko dienestu (*Nomikí Ypiresia*). Citos gadījumos šo procedūru var veikt privātie juristi.

Procedūras izmaksas nevar noteikt iepriekš, bet tās aprēķina tiesas reģistrators, pamatojoties uz noteikumiem par nodevām, un tās iekasē no tās personas, pret kuru tika pasludināts attiecīgais spriedums.

Izpildi galvenokārt veic tiesu izpildītāji (*dikastikoí epidótes*), kuri ir valsts iestādes ierēdņi, kuri ir pastāvīgi nodarbināti tiesās. Lai paātrinātu izpildes procedūru, kopš 1996. gada dokumentu izsniegšana attiecībā uz visām civilās tiesas lietām ir uzticēta privātiem uzņēmumiem, lai tiesu izpildītāji varētu fokusēties uz izpildi.

#### 3.2 Galvenie noteikumi

Ja izpilde ir nepieciešama spriedumam starp pusēm Kiprā, kritēriji mainās atkarībā no konkrētā gadījuma. Ir jābūt tiesas spriedumam, sprieduma pasludināšanai, kas rada pienākumu, un atbildētāja atteikumam / nespējai samaksāt piespriesto summu.

Ārvalstīs izsniegta sprieduma izpildes rīkojuma kritēriji parasti tiek norādīti ar attiecīgo vienošanos. Standarta noteikums šajā gadījumā ir tas, ka atbildētājam ir jābūt pienācīgi informētam par pret viņu uzsāktu tiesvedību ārvalstī.

#### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

##### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Manta, uz kuru attiecas izpilde, var ietvert bankas kontus, akcijas, reģistrētos transportlīdzekļus, nekustamo īpašumu un citu mantu. Ļoti personīgās mantas, kuras ir nozīmīgas, lai persona spētu izdzīvot vai veikt savu nodarbošanos, netiek ietvertas.

Izpildes pasākumi ietver:

rīkojums par kustamā īpašuma konfiskāciju un pārdošanu (*éntalma katáschesis kai pólisis*)

rīkojums par kustamā īpašuma atsavināšanu (*éntalma parádosis*) (ja kustamais īpašums bija prasības priekšmets, piemēram, prasības par nomas-pirkuma līguma pārkāpumu, nomas-pirkuma objekts)

konfiskācijas rīkojums par trešās puses aktīvu konfiskāciju (*éntalma katáschesis eis cheíras trítou*)

rīkojums atmaksāt sprieduma parādu, veicot ikmēneša maksājumus

rīkojums veikt atskaitījumus (*diátagma apokopís*) no sprieduma parādnieka ikmēneša ienākumiem (tiek nodots izpildei darba devējam)

rīkojums atsavināt valdījumā esošu nekustamo īpašumu (*éntalma parádosis katochís*)

rīkojums pārdot nekustamo īpašumu (*éntalma pólisis*)

rīkojums nodot nekustamo īpašumu valdījumā (*mesengýisi*) (izdots pēc sprieduma parādnieka pieprasījuma, ja vien tiesa ir pārliecināta, ka trīs gadu laikā ienākumi no nekustamā īpašuma var segt spriedumu parādu, procentus un visus izdevumus)

nekustamā īpašuma nodeva (*epivárynsi*), ar ierakstu par spriedumu pret īpašumu

bankrots

uzņēmuma likvidācija

Rīkojuma par uzturlīdzekļiem izpilde ietver iespēju izdot rīkojumu par aizturēšanu (*fylakistírou éntalma*) pret parādnieku.

##### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Parādniekam un jebkurai trešai pusei ir pienākums izpildīt spriedumu, kuram paredzēts izpildes pasākums. Ja parādnieks atsakās vai nevēlas veikt aktus / darbības, kas norādītas rīkojumā, kas nosaka izpildes pasākumus, pret to var tikt uzsākta ieslodzījuma procedūra, par tiesas rīkojuma neievērošanu.

Bankai, kurai tiek izsniegts konfiskācijas rīkojums, ir pienākums iesaldēt attiecīgo kontu, ja vien tai nav iemesla to apstrīdēt. Šajā gadījumā tai ir jāierodas tiesā, kas izsniedza rīkojumu, un jāiesniedz iemesli, kādēļ izpildi nevar piemērot.

Neapstrīdami rīkojumi ir galīgi, un tiem ir tiesas sprieduma spēks.



### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildes pasākumi ir spēkā sešus mēnešus no to izdošanas. Spriedums, kas uzliek izpildes pasākumus, ir spēkā sešus gadus no izdošanas dienas. Gadījumā, ja šajā laikā posmā netiek veikta izpilde, tiesa var atjaunot spriedumu saskaņā ar Civilprocesa noteikumu 40D.8. noteikumu.

### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Atkarībā no lietas ir iespējams celt likumīgu prasību, piemēram, lai apturētu izpildi vai anulēt ierakstu reģistrā.

### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Parādnieka aizsardzības nolūkos, uz jebkurām personīgajām mantām, kas ir nepieciešamas, lai izdzīvotu vai veiktu personas nodarbošanos, nevar attiecināt piespiedu izpildi.

Arī gadījumos, ja parādnieks ir valsts vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, objekti un aprīkojums, kas ir paredzēts mērķim, kas ir būtisks plašai sabiedrības daļai, tostarp aprīkojums, kas pieder bruņotajiem spēkiem un drošības spēkiem, svarīgi mākslas, arheoloģijas, kultūras, reliģiskās un vēsturiskās nozīmes objekti un ārzemju valūtas rezerves, parādniekam nevar piemērot piespiedu izpildi.

Turklāt rīkojuma par kustamā īpašuma konfiskāciju vai pārdošanu izpilde tiek veikta starp saullēktu un saulrietu.

Īpašums, kas tiek konfiscēts (izņemot naudu vai vērtspapīrus), ir jāpārdod tikai pēc vismaz trīs dienām, skaitot no nākamās dienas pēc konfiskācijas, ja vien tas nav pakļauts nolietojumam un nodilumam vai, ja īpašnieks to pieprasa rakstiski; līdz brīdim, kad tiek pabeigta īpašuma pārdošana, tas ir jānovietoti atbilstošā vietā, vai arī to var atstāt piemērotas personas aprūpē.

Lapa atjaunināta: 13/05/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Latvija

### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Nolēmuma izpilde ir civilprocesa stadija, kurā zvērināti tiesu izpildītāji nodrošina tiesas, kā arī citu institūciju un amatpersonu nolēmumu piespiedu izpildi, ja parādnieki (atbildētāji) labprātīgi tos neizpilda likumā paredzētajā vai tiesas noteiktajā termiņā.

Par piespiedu izpildes līdzekļiem, ko zvērināts tiesu izpildītājs ir tiesīgs izmantot skatīt tēmu „Juridiskās profesijas - Latvija”.

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Zvērināti tiesu izpildītāji veic tiesu un citu institūciju nolēmumu izpildi, kā arī citas likumā noteiktās darbības.

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Tiesas nolēmumi izpildāmi pēc to stāšanās likumīgā spēkā, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar likumu vai tiesas spriedumu tie izpildāmi nekavējoties.

Zvērināts tiesu izpildītājs ir tiesīgs uzsākt izpildu darbības, pamatojoties uz izpildu dokumentu.

Tiesas spriedumu izpildes kārtībā izpildāmi šādi tiesu nolēmumi, tiesnešu lēmumi vai citu institūciju nolēmumi:

tiesas spriedumi un tiesas vai tiesneša lēmumi civillietās, kā arī lietās, kas rodas no administratīvi tiesiskajām attiecībām;

tiesas nolēmumi un prokurora lēmumi vai priekšraksti krimināllietās daļā par mantiskajām piedziņām;

tiesneša vai tiesas lēmumi lietās par administratīvajiem pārkāpumiem daļā par mantiskajām piedziņām;

tiesas lēmumi par izlīguma apstiprināšanu;

pastāvīgās šķīrējtiesas nolēmumi;

ārvalstu tiesu vai kompetento iestāžu un ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumi likumā paredzētajos gadījumos;

tiesas lēmumi par procesuālo sankciju piemērošanu — naudas sodu uzlikšanu;

darba strīdu komisiju lēmumi;

valsts sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestādes (turpmāk — regulators) lēmumi par strīda vai domstarpību izskatīšanu.

Tiesas spriedumu izpildei noteiktajā kārtībā, ja likumā nav noteikts citādi, izpildāmi arī:

institūciju un amatpersonu lēmumi administratīvo pārkāpumu un likumu pārkāpumu lietās likumā noteiktajos gadījumos;

uz naudas maksājumu vērsti ar valsts varu apveltītu iestāžu un amatpersonu izdoti administratīvie akti;

tiesu sistēmai piederīgo personu (notāri, advokāti, tiesu izpildītāji) nolēmumi par amata atlīdzību, atlīdzību par sniegto juridisko palīdzību un par izdevumiem, kas saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem, un valsts nodevu;

saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 299.pantu pieņemtie Padomes, Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas akti.

Notariāta likuma D1 sadaļā noteiktajā kārtībā taisīti notariālie akti.

Izpildu dokumenti ir:

izpildu raksti, kas izsniegti, pamatojoties uz tiesas spriedumiem un tiesas vai tiesneša lēmumiem civillietās, kā arī lietās, kas rodas no administratīvi tiesiskajām attiecībām, un krimināllietās, tiesas lēmumiem par izlīgumu apstiprināšanu, pastāvīgās šķīrējtiesas nolēmumiem, darba strīdu komisijas lēmumiem, regulatora lēmumiem par strīda vai domstarpību izskatīšanu, ārvalstu tiesu un ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumiem, saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 299.pantu pieņemtajiem Padomes, Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas aktiem;

institūciju un amatpersonu lēmumi administratīvo pārkāpumu un likumu pārkāpumu lietās;

tiesas vai tiesnešu nolēmumi administratīvo pārkāpumu lietās;

prokurora lēmuma vai priekšraksta izraksts krimināllietās daļā par mantiskajām piedziņām;

uz administratīvā akta pamata izdotie izpildrīkojumi (Civilprocesa likuma 539.panta otrās daļas 2.punkts);

tiesneša lēmumi par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā vai nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā;

tiesas lēmumi par procesuālo sankciju piemērošanu — naudas sodu uzlikšanu;

notāru, advokātu un tiesu izpildītāju izrakstītie rēķini;

ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegts Eiropas izpildes rīkojums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 805/2004;

ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegta apliecība saskaņā ar Padomes regulas Nr. 2201/2003 41.panta 1.punktu;

ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegta apliecība saskaņā ar Padomes regulas Nr. 2201/2003 42.panta 1.punktu;

tiesas, arī ārvalsts tiesas, izsniegta apliecība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 861/2007 20.panta 2.punktu;

tiesas, arī ārvalsts tiesas, izsniegts Eiropas maksājuma rīkojums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1896/2006 18.pantu;

tiesas lēmums par atļauju nodrošinātajam kreditoram pārdot ieķīlāto parādnieka mantu tiesiskās aizsardzības procesā (Maksātnespējas likuma 37.panta otrā daļa);

ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegts nolēmuma izraksts saskaņā ar Padomes regulas Nr. 4/2009 20.panta 1.punkta "b" apakšpunktu;

ārvalsts kompetentās iestādes izsniegts publiskā akta izraksts saskaņā ar Padomes regulas Nr. 4/2009 48.pantu;  
vienotais instruments, kas atļauj izpildi pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī un kas noteikts 2011.gada 18.novembra Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1189/2011 II pielikumā;

Notariāta likuma D1 sadaļā noteiktajā kārtībā izsniegti notariālie izpildu akti;

ārvalsts tiesas vai kompetentās iestādes izsniegta apliecība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 12.decembra regulas (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 53. vai 60.pantu;

Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts kompetentās iestādes lēmuma izraksts par administratīvā naudas soda uzlikšanu, kas saistīts ar pārkāpumiem darbinieku nosūtīšanas jomā un saņemts Iekšējā tirgus informācijas sistēmā (IMI);

tiesas, arī ārvalsts tiesas, izdota Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma A daļa saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 655/2014 19.panta 1. punkta "a" apakšpunktu.

### **3.1 Procesuālā kārtība**

Tiesas un ārpustiesas nolēmumi izpildāmi pēc to stāšanās likumīgā spēkā, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar likumu vai tiesas spriedumu tie izpildāmi nekavējoties. Ja tiesas sprieduma izpildei ir noteikts labprātīgas izpildes termiņš un spriedums nav izpildīts, tiesa izraksta izpildu rakstu pēc labprātīgas izpildes termiņa izbeigšanās. Zvērināts tiesu izpildītājs ir tiesīgs uzsākt izpildu darbības, pamatojoties uz izpildu dokumentu.

Izpildu rakstu izsniedz piedzinējam uz viņa lūguma pamata tā tiesa, kurā tajā laikā atrodas lieta. Par katru spriedumu izsniedz vienu izpildu rakstu. Ja sprieduma izpilde izdarāma dažādās vietās, spriedums kādā tā daļā izpildāms nekavējoties vai spriedums taisīts par labu vairākiem prasītājiem vai vērsts pret vairākiem atbildētājiem, pēc piedzinēja lūguma tiesa izsniedz vairākus izpildu rakstus. Izsniedzot vairākus izpildu rakstus, katrā no tiem precīzi norāda izpildes vietu vai to sprieduma daļu, kura pēc šā izpildu raksta izpildāma, bet solidarās piedziņas gadījumā — arī atbildētāju, pret kuru vēršama piedziņa pēc šā izpildu raksta.

Lai tiktu uzsākta nolēmuma piespiedu izpilde, piedzinējam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim saņemtais izpildraksts kopā ar rakstveida pieteikumu jāiesniedz zvērinātam tiesu izpildītājam.

### **3.2 Galvenie noteikumi**

Zvērinātu tiesu izpildītāju darbību un lietvedības kārtības noteikšana vispārīgos jautājumus noteic Tiesu izpildītāju likums un 2006.gada 14.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.202 "Noteikumi par zvērinātu tiesu izpildītāju lietvedību".

### **4 Izpildu darbību raksturs un mērķis**

Civilprocesa likumā noteikto piespiedu izpildu līdzekļu piemērošana tiesas nolēmumu, kā arī citu institūciju nolēmumu izpildes procesā ir vērsta uz parādnieka tiesību ierobežošanu ar mērķi atjaunot līdzsvaru starp personas, kuras civiltās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses tikušas aizskartas, un parādnieka pienākumu nodrošināt tiesas (citas institūcijas) nolēmuma izpildi.

#### **4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?**

Zvērināts tiesu izpildītājs ir tiesīgs vērēt piedziņu uz parādnieka kustamo mantu, tai skaitā mantu, kas atrodas pie citām personām, un bezķermeniskām lietām, uz naudu, kas parādniekam pienākas no citām personām (darba samaksu, tai pielīdzinātiem maksājumiem, citiem parādnieka ienākumiem, noguldījumiem kredītiestādēs), uz nekustamo īpašumu.

Piedziņas vēršanai pēc izpildu dokumentiem nav pakļauta normatīvajos aktos paredzētā manta un priekšmeti, kas pieder parādniekam vai ir viņa daļa kopīpašumā (piemēram, mājas iekārtas un mājturības priekšmeti, apģērbs, pārtika, grāmatas, instrumenti un rīki, kas nepieciešami parādniekam viņa personīgajā ikdienas darbā, sagādājot iztikai vajadzīgos līdzekļus, u.tml.).

Piedziņas vēršanai pēc izpildu dokumentiem nav pakļauta šāda veida manta un priekšmeti, kas pieder parādniekam vai ir viņa daļa kopīpašumā: mājas iekārtas un mājturības priekšmeti, apģērbs, kas nepieciešams parādniekam, viņa ģimenes locekļiem, kā arī personām, kuras atrodas viņa apgādībā: ikdienā valkājama nepieciešamā apģērbs, apavi un veļa;

gultas piederumi, gultas drēbes un dvieļi;

virtuves un galda piederumi, kuri nepieciešami ikdienas lietošanai;

mēbeles — pa vienai gultai un krēslam katrai personai, kā arī viens galds un viens skapis uz ģimeni;

visi bērnu piederumi.

Mājās esošie pārtikas produkti tādā daudzumā, kāds nepieciešams parādnieka un viņa ģimenes locekļu uzturēšanai triju mēnešu laikā;

nauda minimālās mēneša darba algas apmērā uz parādnieku, katru viņa ģimenes locekli un apgādībā esošu personu, bet uzturlīdzekļu piedziņas lietās nepilngadīgu bērnu uzturam vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā — nauda 50 procentu apmērā no minimālās mēneša darba algas uz parādnieku, katru viņa ģimenes locekli un apgādībā esošu personu;

uz ģimeni viena govys vai kaza un viena cūka, kā arī lopbarība tādā daudzumā, kāds nepieciešams līdz jaunas lopbarības ievākšanai vai līdz lopu dzīšanai ganībās;

kurināmais, kas nepieciešams ģimenei ēdiena gatavošanai un dzīvojamās telpas apsildīšanai apkurināšanas sezonas laikā;

grāmatas, instrumenti un rīki, kas nepieciešami parādniekam viņa personīgajā ikdienas darbā, sagādājot iztikai vajadzīgos līdzekļus;

lauksaimniecības inventārs, tas ir, zemkopības rīki, tehnika, lopī un sēkla, kas nepieciešami zemnieku saimniecībā, līdz ar barības daudzumu, kāds nepieciešams attiecīgās saimniecības lopu uzturēšanai līdz jaunai ražai. Kādi zemkopības rīki, cik lopu un kādi barības daudzumi uzskatāmi par nepieciešamiem, nosaka zemkopības ministra instrukcija;

kustamā manta, kas pēc Civillikuma atzīstama par nekustamā īpašuma piederumu, — atsevišķi no šā nekustamā īpašuma.

dievnami un rituāla priekšmeti.

Tāpat piedziņu nevar veikt uz:

atļaušanas pabalstu, apbedīšanas pabalstu, vienreizēju pabalstu mirušā laulātajam, valsts sociālajiem pabalstiem, valsts atbalstu ar celiņkiju slimam bērnam, apgādnieka zaudējuma pensiju un atlīdzību par apgādnieka zaudējumu;

kompensācijas izmaksām par darbiniekam piederošo instrumentu nolietošanu un citām kompensācijām saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē darba tiesiskās attiecības;

darbiniekam izmaksājamām summām sakarā ar komandējumu, pārcelšanu un nosūtīšanu darbā uz citu apdzīvotu vietu;

sociālās palīdzības pabalstiem;

bērna uzturlīdzekļiem Ministru kabineta noteikto minimālo bērna uzturlīdzekļu apmērā, kurus, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas lēmumu, maksā viens no vecākiem, kā arī uz Uzturlīdzekļu garantiju fonda izmaksājamiem bērna uzturlīdzekļiem.

#### **4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?**

Kad piedziņa tiek vērsta uz parādniekam piederošo kustamo mantu, nekustamo īpašumu vai ienākumiem, tad parādnieks vairs nevar brīvi ar tiem rīkoties.

Ja tiesu izpildītāja prasības vai rīkojumi netiek izpildīti, tiesu izpildītājs par to sastāda aktu un iesniedz tiesai, lai tā izlemtu jautājumu par atbildību. Tiesa vainīgajām personām var uzlikt naudas sodu: fiziskajai personai līdz 360 *euro*, bet amatpersonai — līdz 750 *euro*. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

Atsevišķu lietu kategorijās par tiesu izpildītāja prasību nepildīšanu var būt noteiktas specifiskas sankcijas.

Ja, izpildot spriedumu, tiek izrādīta pretošanās, tiesu izpildītājs var pieprasīt policijas palīdzību.

Ja parādnieks pēc uzaicinājuma neierodas pie tiesu izpildītāja, atsakās dot paskaidrojumus vai nesniedz likumā noteiktās ziņas, tiesu izpildītājs var griezties tiesā, lai tā izlemtu jautājumu par šīs personas atbildību. Tiesa var pieņemt lēmumu par parādnieka atvešanu piespiedu kārtā, kā arī uzlikt viņam naudas sodu: fiziskajai personai līdz 80 *euro*, bet amatpersonai — līdz 360 *euro*. Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

Ja tiek konstatēts, ka parādnieks sniedzis nepatiesas ziņas, tiesu izpildītājs nosūta iesniegumu prokuroram.

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildu dokumentu var iesniegt piespiedu izpildei 10 gadu laikā no tiesas vai tiesneša nolēmuma spēkā stāšanās dienas, ja normatīvajos aktos nav noteikti citi noilguma termiņi. Ja pēc tiesas sprieduma tiek piedzīti periodiski maksājumi, izpildu dokuments saglabā savu spēku visu periodu, uz kuru piespriedi maksājumi, bet termiņa (10 gadi) tecējums sākas no katra maksājuma izbeigšanās dienas.

#### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Izpildu lietvedība tiek uzsākta, pamatojoties uz spēkā esoša tiesas vai citas institūcijas izdota izpildu dokumenta pamata. Personai, kurai ar tiesas vai citas institūcijas nolēmumu uzlikts kāds pienākums, var to pārsūdzēt (apstrīdēt) vispārējā kārtībā, kāda normatīvajos aktos noteikta tiesas un citu institūciju nolēmumu pārsūdzēšanai (apstrīdēšanai).

Tiesa, kas taisījusi spriedumu lietā, ir tiesīga pēc lietas dalībnieka pieteikuma, ievērojot pušu mantisko stāvokli vai citus apstākļus, pieņemt lēmumu par sprieduma izpildīšanas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kā arī par sprieduma veida un kārtības grozīšanu. Par tiesas lēmumu atlikt sprieduma izpildīšanu vai to sadalīt termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu var iesniegt blakus sūdzību 10 dienu laikā augstākas instances tiesā. Savukārt, ja ir apstākļi, kas apgrūrina tiesas sprieduma izpildi vai padara to neiespējamu, arī tiesu izpildītājs ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura taisījusi spriedumu lietā, priekšlikumu par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, tā izpildes veida vai kārtības grozīšanu.

Tiesu izpildītājs izpildu darbību atliek, pamatojoties uz piedzinēja pieteikumu vai tiesas vai tiesneša lēmumu par izpildu darbības atlikšanu vai mantas pārdošanas apturēšanu, vai tiesas lēmumu par sprieduma izpildes atlikšanu vai sadalīšanu termiņos.

#### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildīšanā vai viņa atteikumu izpildīt šādas darbības, izņemot gadījumu attiecībā uz spēkā neesošu izsoli, **piedzīnējs** vai **parādnieks**, iesniedzot motivētu sūdzību, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tiesu izpildītāja amata vietas 10 dienu laikā no pārsūdzamās darbības izdarīšanas dienas vai dienas, kad sūdzētājam, kuram nav paziņots par izdarāmās darbības laiku un vietu, kļuvis par to zināms.

Sūdzību izskata tiesas sēdē 15 dienu laikā. Par tiesas sēdi paziņo parādniekam un piedzinējam, kā arī tiesu izpildītājam. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izskatīšanai.

Pēc sūdzības iesniedzēja motivēta lūguma tiesnesis var pieņemt lēmumu par izpildu darbības atlikšanu, par aizliegumu tiesu izpildītājam nodot naudu vai mantu piedzinējam vai parādniekam vai par mantas pārdošanas apturēšanu. Lēmums izpildāms nekavējoties pēc tā pieņemšanas.

Par tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību.

#### Saites


<http://www.tm.gov.lv/> - Tieslietu ministrija mājaslapa

<http://www.lzti.lv/> - Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome

<http://www.tiesas.lv/> - Latvijas tiesu portāls

Lapa atjaunināta: 05/06/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas  versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

### Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Luksemburga

#### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Ja parādnieks brīvprātīgi neizpilda spriedumu, prasītājs var panākt izpildi. Šis process ir zināms kā piespiedu izpilde.

Lai spriedums būtu izpildāms, tajā jābūt iekļautai izpildes klauzulai, un tam jābūt pienācīgi izsniegtam vai paziņotam.

Sprieduma izpildāmība tiek apturēta uz nedēļu, sākot no sprieduma pasludināšanas dienas un/vai brīža, kad tiek faktiski īstenotas pārsūdzības tiesības, izņemot, ja nolēmums ir pagaidu izpildāms.

Piespiedu izpildi parasti izmanto, lai atgūtu naudu, bet to var piemērot, lai panāktu īpašas darbības izpildi.

Izdodot personai rīkojumu samaksāt naudas summu, prasījuma izpildi vērs pret parādnieka aktīviem, un to dēvē par apķīlāšanu.

Tomēr ir citi, specifiskāki izpildes pasākumi — parāda piedziņa, apķīlāšana, konfiscējot kultūraugus, ienākumu apķīlāšana, nekustamā īpašuma apķīlāšana, apķīlāšana ārvalstīs, attiesājums, peļņas apķīlāšana, iekšzemes ūdensceļu kuģu apķīlāšana un apķīlāšana saistībā ar intelektuālo tiesību aizsardzību.

Luksemburgā visbiežāk izmantotais apķīlāšanas veids ir parāda piedziņa un apķīlāšana, izpildot spriedumu.

#### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tikai tiesu izpildītāji ir kompetenti panākt to spriedumu izpildi, kurus par izpildāmiem atzinusi Luksemburgas tiesa saskaņā ar Luksemburgas tiesību aktiem vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts tiesa atbilstoši ES tiesību aktiem civillietās un komercietās, nolīgumiem, kas izriet no mediācijas civillietās un komercietās un kas ir izpildāmi, un citiem izpildu dokumentiem vai tiesībām.

#### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

##### 3.1 Procesuālā kārtība

Lielhercogistē pasludinātie spriedumi un sagatavotie dokumenti

Šādi spriedumi un dokumenti ir izpildāmi Lielhercogistē, nepiemērojot prasību par oficiālu apstiprinājumu vai *pareatis* vēstuli, pat ja tos izpilda ārpus tās tiesas jurisdikcijas, kura pasludinājusi spriedumu, vai ārpus teritorijas, kurā dokumenti sagatavoti.

Dokumenta vai sprieduma iesniegšana tiesu izpildītājam ir uzskatāma par atļauju visu veidu izpildei, izņemot nekustamā īpašuma apķīlāšanu un ieslodzījumu, kam ir vajadzīga īpaša atļauja.

Ārvalstīs pieņemti nolēmumi, uz kuriem attiecas līgums vai Eiropas Savienības tiesību akti, kas paredz eksekvāturā procedūru

Spriedumus civillietās un komercietās, kuri pasludināti kādā no ārvalstīm un ir izpildāmi attiecīgajā valstī, un kuri saskaņā ar nosacījumiem, ko paredz:

– 1968. gada 27. septembra Briseles Konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, kura grozīta ar jauno dalībvalstu konvencijām par pievienošanu tai;

– 1988. gada 16. septembra Lugāno Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās;

– 1971. gada 29. jūlija Konvencija starp Luksemburgas Lielhercogisti un Austrijas Republiku par spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās;

– 1961. gada 24. novembra Līgums starp Beļģiju, Nīderlandi un Luksemburgu par jurisdikciju, bankrotu un spriedumu, šķīrējtiesas nolēmumu un publisku aktu derīgumu un izpildi, kamēr vien tas ir spēkā,

– vai 1973. gada 2. oktobra Hāgas Konvencija par to lēmumu atzīšanu un izpildi, kuri attiecas uz uzturēšanas saistībām; atbilst nosacījumiem, kam jābūt izpildītiem, lai spriedumi tiktu atzīti un būtu izpildāmi Luksemburgā, pasludina par izpildāmiem veidos, kas noteikti Jaunā civilprocesa kodeksa (*Nouveau code de procedure civile*) 680.–685. pantā.

Spriedumus civillietās un komercietās, kas pasludināti ES dalībvalstī un kas ir izpildāmi attiecīgajā dalībvalstī, un kas saskaņā ar Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās atbilst nosacījumiem, kuriem jābūt izpildītiem, lai spriedumu atzītu un tas būtu izpildāms Luksemburgā, pasludina par izpildāmiem, kā noteikts minētajā regulā.

Regula (EK) Nr. 44/2001 tika atcelta ar Regulu (EK) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, kas zināma kā "pārstrādātā regula "Brisele I"". Tomēr Regula (EK) Nr. 44/2001 joprojām ir piemērojama lēmumiem, ko pieņem tiesvedībā, kura ierosināta līdz 2015. gada 10. janvārim, kā arī publiskiem aktiem, kas sagatavoti vai oficiāli reģistrēti, un tiesiskiem darījumiem, kas apstiprināti vai noslēgti līdz minētajam datumam un uz ko attiecas minētās regulas piemērošanas joma.

Spriedumus civillietās, kas pasludināti ES dalībvalstī un kas ir izpildāmi attiecīgajā dalībvalstī, un kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulu (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi atbilst nosacījumiem, kuriem jābūt izpildītiem, lai spriedumu atzītu un tas būtu izpildāms Luksemburgā, pasludina par izpildāmiem, kā noteikts minētajā regulā.

Lēmumus, kas pieņemti dalībvalstī, kurai nav saistošs 2007. gada 23. novembrī noslēgtais Hāgas Protokols par uzturēšanas pienākumiem piemērojamiem tiesību aktiem tādā nozīmē, kā to paredz IV nodaļas 2. iedaļa 2008. gada 18. decembra Regulā (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās, un kas atbilst nosacījumiem, kuriem jābūt izpildītiem, lai lēmumu atzītu un tas būtu izpildāms Luksemburgā, pasludina par izpildāmiem, kā noteikts minētajā regulā.

Ārvalstīs pieņemti lēmumi, uz kuriem attiecas ES tiesību akti, ar ko atceļ eksekvatūru

Eiropas Parlaments un Padome 2012. gada 12. decembrī pieņēma Regulu (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, kas zināma kā "pārstrādātā regula "Brisele I"". Saskaņā ar minētās regulas 36. pantu dalībvalstī pieņemtu spriedumu bez kādas īpašas procedūras atzīst pārējās dalībvalstīs (eksekvatūras atcelšana). Minētā regula ir piemērojama visās ES dalībvalstīs no 2015. gada 10. janvāra atbilstoši tajā paredzētajiem nosacījumiem.

Lēmumus, kas pieņemti dalībvalstī, kurai ir saistošs 2007. gada 23. novembrī noslēgtais Hāgas Protokols par uzturēšanas pienākumiem aktiem tādā nozīmē, kā to paredz IV nodaļas 2. iedaļa 2008. gada 18. decembra Regulā (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās, un kas atbilst nosacījumiem, Luksemburgā atzīst bez īpašas procedūras un bez iespējas iebilst pret atzīšanu.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Kustama vai nekustama īpašuma apķīlāšanu var veikt tikai tad, ja ir atbilstoši Luksemburgas tiesību aktiem izdots izpildu dokuments un apķīlāšana attiecas uz pienācīgi iesniegtu noteiktu prasījumu; ja atmaksājamais parāds nav naudas summa, to pēc apķīlāšanas atliek uz visām turpmākajām tiesvedībām, līdz tiek noteikta prasījuma vērtība.

Spriedumus, kuros prasīta atcelšana, reģistrētas hipotēkas dzēšana, samaksa vai cita darbība, kura jāveic trešai personai vai tās vārdā, šādas trešās personas — vai pret tām —, pat pēc iebildumu vai pārsūdzības iesniegšanas termiņa beigām, var izpildīt tikai, pamatojoties uz prasītāja advokāta apstiprinājumu, kurā norādīts datums, kad spriedums nogādāts tās personas mājās, pret kuru tas pieņemts, un uz tiesu izpildītāja apliecinājumu par to, ka pret spriedumu nav celti iebildumi vai iesniegta pārsūdzība.

Ja apliecinājumā ir norādīts, ka nav celti iebildumi vai iesniegta pārsūdzība, maksātnespējas administratoriem, turētājbankām un visām citām personām ir pienākums izpildīt spriedumu.

### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

#### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Lietas, ko var apķīlāt

Apķīlāt var tikai kustamas vai nekustamas lietas, kas pieder parādniekam, bet ne trešai personai piederošas lietas. Tomēr nav lielas nozīmes, kam pieder parādnieka lietas to apķīlāšanas brīdī, tāpēc ir iespējams lietas apķīlāt trešās personas telpās.

Lietas, ko nevar apķīlāt

Jaunā civilprocesa kodeksa 728. pantā ir noteikts, ka papildus priekšmetiem, kas atbilstoši īpašiem tiesību aktiem atzīti par neapķīlājamiem, neapķīlā arī šādas lietas:

priekšmetus, kas Luksemburgas tiesību aktos atzīti par nekustamiem no mērķa viedokļa;

kustamu īpašumu, piemēram, gultasvietu, apģērbus, mēbeles, kurās tur apģērbus, veļasmašīnu, kā arī galdus un krēslus, lai ģimene varētu kopīgi ieturēt maltīti.

Šādus priekšmetus nevar apķīlāt neatkarīgi no kreditora statusa, pat ja kreditors ir valsts, izņemot konkrētus parādus, kuru izsmelšana izskaitījums ir sniegts tiesību aktos.

Lai nepieļautu, ka kreditors apķīlā visus parādnieka iztikas līdzekļus, atsevišķos Lielhercogistes noteikumos ir noteiktas likmes algu, pensiju un mūža rentes cesijai un apķīlāšanai. Tiesību akti reglamentē aizsargātu regulāro ienākumu (algu, mūža rentes, pensiju) apķīlāšanu. Šādu veidu regulāros ienākumus nedrīkst apķīlāt pilnā apmērā, bet tikai līdz noteiktai summai, ko nosaka atbilstoši Lielhercogistes noteikumos paredzētiem ierobežojumiem. Tāpēc parādnieki patur minimālus ienākumus, lai nodrošinātu sev iztiku.

Norobežošana

Norobežošanas mērķis ir aizsargāt personu, pret kuru tiek vērsta apķīlāšana, no sekām, ko rada pilna tās aktīvu kopuma nepieejamība.

Tā ļauj tiesnesim ierobežot piedzenamās summas.

#### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

No lietu apķīlāšanas brīža parādnieks zaudē tiesības no tām atbrīvoties. Tomēr apķīlāšana nerada pirmpirkuma tiesības apķīlāšanas kreditoram.

Diskvalifikācija nozīmē, ka parādniekam nav atļauts apķīlātās lietas pārdot, nodot tālāk vai noformēt attiecībā uz tām hipotēku. Apķīlātās lietas var izņemt nekavējoties. Parādnieks ir apķīlāto lietu īpašnieks līdz piespiedu pārdošanai, pat ja attiecīgās lietas nav viņa valdījumā. Situācija nemainās praktiski, bet mainās juridiski.

Ja šī diskvalifikācija tiek pārākta, pasākumi, ko veic persona, pret kuru vērš apķīlāšanu, nav saistoši apķīlāšanas kreditoram.

Šādā gadījumā diskvalifikācija ir tikai relatīva, proti, tā ir piemērojama tikai apķīlāšanas kreditora labā. Pārējiem kreditoriem joprojām jāsamierinās ar parādnieka aktīvu svārstībām. Tomēr viņi var vienkārši dalīties ar apķīlājumu, par kuru jau panākta vienošanās.

Diskvalifikācija ir aktīvu pārdošanas procesa pirmais posms. Lietas tiek nodotas tiesas kontrolē. Tāpēc pirmajā instancē apķīlāšana, ko veic, izpildot spriedumu, ir apķīlāšana piesardzības nolūkos.

Attiecībā uz parāda piedziņu jānorāda, ka ar šā veida apķīlāšanu tiek atcelta kontrole pār visu apķīlāto parādu kopumā neatkarīgi no tā vērtības. Tomēr trešā persona, pret kuru tiek vērsta apķīlāšana, var noguldīt pietiekamu naudas summu kā depozītu (norobežošana).

### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildu dokumenti, kas izdoti atbilstoši Luksemburgas tiesību aktiem, ir beztermiņa dokumenti, un tos neatsavina noilguma dēļ.

Komerctiesas priekšsēdētāja atļaujas veikt iepriekšēju apķīlāšanu zaudē spēku, ja attiecīgais piesardzības pasākums netiek veikts rīkojumā noteiktajā termiņā.

### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Komerctiesas priekšsēdētāja izdotu rīkojumu, ar ko atļauj apķīlāšanu piesardzības nolūkos, var apstrīdēt, iesniedzot iebildumus vai pārsūdzību.

Attiecībā uz apķīlāšanu, ko veic, izpildot spriedumu, parādnieks var ierosināt prasību, pamatojoties uz grūtībām izpildīt spriedumu (*action en difficulté d'exécution*), vai iebilst pret apķīlāto lietu pārdošanu.

Trešās personas var celt arī iebildumus, t. i., iebilst pret apķīlāto lietu pārdošanu, kā arī pieprasīt, lai tām par labu lietas tiek izslēgtas no saraksta.

### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Saskaņā ar Jaunā civilprocesa kodeksa 590. pantu parādnieks var bloķēt pagaidu izpildi, ja rīkojums par to ir izdots lietā, kas nav paredzēta tiesību aktos.

Šajā nolūkā parādnieks var iesniegt apelācijas tiesai pieteikumu par pagaidu izpildes aizliegumu. Saskaņā ar Komerckodeksa (*Code de commerce*) 647. pantu minētais attiecas tikai uz civillietām, bet ne komercietām.

Jaunā civilprocesa kodeksa 703. panta 2. punktā ir noteikta norobežošanas procedūra. Norobežošanas mērķis ir aizsargāt personu, pret kuru tiek vērsta apķīlāšana, no sekām, ko rada pilna tās aktīvu kopuma nepieejamība. Tā ļauj tiesnesim ierobežot piedzenamās summas.

Lai nepieļautu, ka kreditors apķīlā visus parādnieka iztikas līdzekļus, atsevišķos Lielhercogistes noteikumos ir noteiktas likmes algu, pensiju un mūža rentes cesijai un apķīlāšanai. Tiesību akti reglamentē aizsargātu regulāro ienākumu (algu, mūža rentes, pensiju) apķīlāšanu. Šādu veidu regulāros ienākumus nedrīkst apķīlāt pilnā apmērā, bet tikai līdz noteiktai summai, ko nosaka atbilstoši Lielhercogistes noteikumos paredzētiem ierobežojumiem. Tāpēc parādnieki patur minimālus ienākumus, lai nodrošinātu sev iztiku.

### Saistītās saites

<http://www.legilux.lu/>

Lapa atjaunināta: 25/04/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Ungārija

### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Izpilde ir civiltiesiska ārpus tiesas procedūra, ar ko valsts, piemērojot piespiedu līdzekļus, realizē to pienākumu izpildi, kas ietverti tiesas un notariālajos lēmumos un citos ar likumu noteiktos dokumentos.

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Izpildi uzdod un īsteno tiesa, notārs vai citas struktūras un personas, jo īpaši šādas personas:

- neatkarīgais tiesu izpildītājs;
- reģionālās tiesas tiesu izpildītājs;
- neatkarīgā tiesu izpildītāja vietnieks;
- reģionālās tiesas tiesu izpildītāja vietnieks;
- tiesu izpildītāja amata kandidāts.

Tiesu izpildītāja procedūra — kā civiltiesiska ārpus tiesas procedūra — ir identiska tiesas procedūrai.

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Izpildes rīkojumu var izdot, ja izpildāmajā lēmumā ir iekļauta obligāta prasība (sods), ir uzdota tā galīga vai iepriekšēja izpilde un ir pagājis izpildes termiņš. Pamatojoties uz tiesas apstiprināto risinājumu, izpildes rīkojumu var izdot pat tad, ja pret apstiprinājuma rīkojumu ir iesniegta apelācijas sūdzība. Šo nosacījumu piemēro arī notāra apstiprinātiem līgumiem ar tādu pašu spēku kā izskatīšanai tiesā. Izpildes rīkojumu var izdot, pamatojoties arī uz spriedumu, kas pieņemts procedūrā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 861/2007, ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām, pat ja apelācijas sūdzība ir iesniegta pret spriedumu. Izpildes rīkojumu nevar izdot, pamatojoties uz maksājuma rīkojumu, ja klauzulā, ar kuru tas pasludināts par galīgu, ir noteikts, ka attiecībā uz prasījuma priekšmetu izpilde nav atļauta.

Īpašu noteikumu piemēro uzturlīdzekļu piedziņai, kurā izpildi var atļaut attiecībā uz naudas summām, kas nav samaksātas vairāk nekā sešus mēnešus, ja izpildes prasītājs uzskata, ka uzturlīdzekļu parāds ir saistīts ar parādnieka ļaunprātīgu rīcību, vai ja ir sniegts pamatots iemesls nespējai atzīt prasījumu par spēkā esošu. Izpildot ārvalstu lēmumus, tiesa arī pārbauda, vai izpilde ir atļauta ar likumu, starptautiskām konvencijām, saskaņā ar savstarpības principu vai citiem ES tiesību aktiem.

### 3.1 Procesuālā kārtība

Izpildi var uzdot ar izpildes rīkojumu. Noteiktos gadījumos tas nav oficiāls lēmums (bet gan izpildes lapa vai izpildes klauzula), citos gadījumos tas ir rīkojums. Tiesa vai notārs izdod izpildes rīkojumu pēc izpildes prasītāja pieprasījuma. Pieteikums par izpildi ir jāiesniedz nepieciešamajā eksemplāru skaitā, izmantojot izpildes rīkojuma veidlapu. Procedūrās, kurās pieprasa samaksu, pieteikumu var iesniegt arī elektroniski. Pieteikums parasti ir jāiesniedz pirmās instances tiesai vai notāram. Tomēr noteiktos gadījumos saskaņā ar 1994. gada Likumu Nr. LIII par tiesas lēmumu izpildi ("Tiesas lēmumu izpildes likums") ir arī citi noteikumi attiecībā uz jurisdikciju, piemēram, ārvalstu lēmumiem izpildi var uzdod rajona tiesa tajā vietā, kurā atrodas apgabaltiesa ar kompetenci attiecībā uz parādnieka dzīvesvietu vai galveno darbības vietu, vai, ja tādas nav, vietu, kurā atrodas aktīvs, kuram piemērota izpilde. Budapeštā tā ir Budapeštas Centrālā rajona tiesa (*Budai Központi Kerületi Bíróság*).

Izpildes pieteikumā ir jāiekļauj informācija par pusēm, izpildāmais lēmums, izpildāmais prasījums un maksimāli daudz informācijas par parādnieka aktīviem, kam var piemērot izpildi.

Tiesa vai notārs nekavējoties — ne vēlāk kā 15 dienas pēc saņemšanas — izskata pieteikumu, lai noteiktu, vai lieta ir jānodod tālāk, jānoraida, neizskatot tās būtību, vai (izņemot puses ar pilnvarotiem pārstāvjiem) jāatdod atpakaļ ar pieprasījumu sniegt trūkstošo informāciju. Pēc tam tiek īstenoti nepieciešamie

pasākumi. Lēmums ir jāpieņem 15 dienu laikā pēc lietas saņemšanas vai, ja ir pieprasīta trūkstošā informācija, 15 dienu laikā pēc informācijas iesniegšanas. Ja pieteikums ir pamatots, tiek izdots izpildes rīkojums. Ja nē, izpilde tiek noraidīta.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Sk. 2. punktu.

#### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

Piespiedu līdzekļi ierobežo parādnieka finansiālās un personiskās tiesības. Finanšu līdzekļus var piemērot tiesa un tiesu izpildītājs; līdzekļus pret personu var piemērot policija, pamatojoties uz tiesas vai tiesu izpildītāja noteiktajiem līdzekļiem. Svarīgākie piespiedu finanšu līdzekļi ir šādi:

aresta uzlikšana algai un citiem ienākumiem;

kustamā īpašuma apķīlāšana un pārdošana;

finanšu iestādes pārvaldīto līdzekļu arestēšana un bankas kontu bloķēšana;

aresta uzlikšana parādnieka prasījumiem pret trešajām personām;

nekustamā īpašuma apķīlāšana un pārdošana;

sodu un naudas sodu piemērošana.

#### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Izpildi var piemērot šādiem aktīviem:

parādnieka algām, pensijai vai citiem ienākumiem (taču attiecībā uz tiem ir spēkā daži izņēmumi);

finanšu iestādes pārvaldītiem līdzekļiem (likumā ir noteikts atbrīvojums no izpildes fiziskām personām līdz noteiktai summai);

kustamam īpašumam (taču nedrīkst apķīlāt pirmās nepieciešamības preces, kurām piemērots atbrīvojums no izpildes, piemēram, pamata apģērbi, mēbeles, kas nepieciešamas parādnieka mājāsaimniecība dzīvojošo personu skaitam, medikamentus, kas nepieciešami parādnieka slimībai, u. tml.);

parādnieka prasījumiem pret trešajām personām vai parādnieka daļām uzņēmumos;

nekustamajam īpašumam neatkarīgi no tā veida, izmantošanas, tiesībām vai apgrūtinājumiem un zemes reģistrā iereģistrētajiem faktiem (taču no izpildes ir atbrīvots nekustamais īpašums, ko nevar uzskatīt par daļu no parādnieka aktīviem likvidācijas procesā).

#### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Ar izpildes pasākumiem būtībā tiek ierobežotas parādnieka tiesības rīkoties ar saviem aktīviem.

Kad izpildi piemēro kustamam īpašumam vai bankas kontam, parādnieka tiesības rīkoties ar šiem aktīviem ir zaudētas. Ja apķīlātais kustamais īpašums ir konfiscēts, parādniekam tiek atņemtas arī valdījuma tiesības attiecībā uz to. Ja tiek apķīlāts nekustamais īpašums, parādnieks var atsavināt un pārdot īpašumu, taču to apgrūrina ar izpildes tiesībām.

Ja parādnieks vai jebkura cita klātesoša persona izpildes darbības laikā izrāda fizisku pretestību, tiesu izpildītājs vērsas policijā, kas var izmantot pret personu piespiedu līdzekļus, lai izbeigtu pretestību.

Jebkura personai, kas traucē tiesu izpildītāja darbu (ar spēku), var tikt saukta pie kriminālatbildības. Par kriminālu pārkāpumu ir uzskatāma arī arestētās mantas izņemšana no izpildes vai izpildes laikā uzliktās plombas noņemšana, vai ielaušanās slēgtā telpā, ko izmanto arestētās, ieslēgtās vai konfiscētās mantas glabāšanai (plombas atvēršanas pārkāpums).

Parādniekam, personai vai organizācijai, kuras pienākums ir piedalīties izpildes procedūrā, tiesa piemēro naudas sodu, ja tās nepilda no izpildes izrietošos pienākumus, kas noteikti likumā, vai ja tās iesaistās darbībās, kas kavē izpildes pasākumus.

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Pasākumi ir spēkā, līdz izpilde ir īstenota vai pasākumus aptur tiesu izpildītājs, tiesa vai saskaņā ar likumu. Izpildes pasākumus var veikt noilguma termiņā, kas noteikts civiltiesībās (parasti pieci gadi), kas sākas brīdī, kad tiek izdots tiesas galīgais lēmums. Izpildi nevar uzdot attiecībā uz pieteikumu, kas ir iesniegts pēc noilguma perioda beigām, un iepriekšējus izpildes pasākumus nevar atsākt. Līdzīgi kā tiesvedībā, kas saistīta ar prasījuma celšanu, noilguma periodu pārtrauc jebkādas izpildes darbības, pēc kurām noilguma periods atsākas.

#### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

a) Izpildes lapas atsaukšanas un izpildes klauzulas atcelšana. Ja izpilde ir uzdots, izdodot izpildes lapu vai klauzulu, lapu var atsaukt un klauzulu var atcelt kā tiesiskās aizsardzības līdzekli, ja izpildes rīkojuma izdošanai nav bijis pamata. Izpildes lapas atsaukšanu un izpildes klauzulas atcelšanu var pieprasīt parādnieks vai izpildes prasītājs, vai to pēc savas iniciatīvas var uzdot tiesa. Pieteikums ir jāiesniedz tiesai vai notāram, kas ir uzdevis izpildi. Pieteikuma iesniegšanas termiņš nav noteikts: to var iesniegt jebkurā laikā. Ja pieteikumu apstiprina, tiek izdots rīkojums izpildes lapas atsaukšanai vai izpildes klauzulas atcelšanai; rīkojumu var pārsūdzēt.

b) Apelācija pret izpildes rīkojumu. Apelāciju pret oficiālu rīkojumu, ar ko tiek atļauta izpilde, var iesniegt parādnieks vai izpildes prasītājs. Apelācija ir jāiesniedz tiesā, kas uzdevusi izpildi, bet jāadresē apelācijas tiesai. Kompetence izvērtēt apelāciju ir apelācijas tiesai. Ja tiesas rīkojums par izpildes izdošanu ir pēc būtības pareizs, apelācijas tiesa to apstiprina; pretējā gadījumā tā groza rīkojumu. Konstatējot procesuālus pārkāpumus, apelācijas tiesa atceļ rīkojumu un liek tiesai, kas uzdevusi izpildi, pieņemt citu lēmumu.

c) Apelācija pret rīkojumu, ar ko noraida izpildes rīkojuma izdošanu. Izpildes prasītājs var iesniegt apelāciju pret rīkojumu, ar ko noraida izpildes rīkojuma izdošanu. Apelācija ir jāiesniedz tiesai vai notāram, kas uzdevis izpildi, bet jāadresē apelācijas tiesai. Kompetence izvērtēt apelāciju ir apelācijas tiesai. Ja tiesas rīkojums par izpildes noteikšanu ir pēc būtības pareizs, apelācijas tiesa to apstiprina; pretējā gadījumā tā groza rīkojumu. Konstatējot procesuālus pārkāpumus, apelācijas tiesa atceļ rīkojumu un liek tiesai vai notāram, kas noteicis izpildi, pieņemt citu lēmumu.

d) Pēc izpildes izdošanas tiesu izpildītājs veic piespiedu pasākumus neatkarīgi; tiesas atļauja nav nepieciešama. Ir iespējams atsevišķs tiesiskās aizsardzības līdzeklis pret tiesu izpildītāja darbībām, ko dēvē par iebildumu pret izpildi. Iebildums pret izpildi var iesniegt parādnieks, izpildes prasītājs vai cita ieinteresētā persona. Ja tiesa pieņem iebildumu, tā anulē tiesu izpildītāja nelikumīgās darbības vai, ja tiesu izpildītājs nav rīkojies, norīko tiesu izpildītāju rīkoties. Pretējā gadījumā tiesa noraida iebildumu. Iebildums ir jāiesniedz tiesu izpildītājam.

e) Papildus iepriekš minētajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem ir iespējams arī pārtraukt izpildi. Tiesa izdod rīkojumu par izpildes pārtraukšanu pēc izpildes prasītāja lūguma, ja ar to netiek pārkāptas nevienas citas personas tiesības un ja vien likumā nav noteikts citādi. Izpildi pārtrauc arī tad, ja, piemēram, parādnieks izpilda saistības. Tiesa izdod rīkojumu par izpildes pārtraukšanu arī tad, ja tā, pamatojoties uz publiskiem dokumentiem, konstatē, ka ar galīgo lēmumu izpildāmais lēmums ir atcelts.

f) Izpildes procedūrā arī trešai personai, kura pretendē uz kādu aktīvu, kas apķīlāts izpildes gaitā, pamatojoties uz īpašumtiesībām vai kādām citām tiesībām, kas aizkavē pārdošanu izpildes ietvaros, ir iespējams ierosināt izpildes prasījuma procedūru pret izpildes prasītāju, lai noņemtu no aktīva apķīlājumu. Ja tiesa apstiprina pieteikumu, tā noņem apķīlājumu no attiecīgā aktīva.

#### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

##### Izpildes apturēšana

Izņēmuma gadījumos tiesa, kas uzdevusi izpildi, pēc parādnieka pieprasījuma var uzdot izpildes apturēšanu, ja parādnieks var pamatot likumīgus apstākļus, kas attaisno apturēšanu, un ja parādniekam iepriekš izpildes procedūras laikā nav piemērots naudas sods.

Ja nepieciešams, pieņemot lēmumu par apturēšanu, tiesa var uzklaut puses.

Tiesa īpaši izvērtē šādus likumīgus apstākļus, kas attaisno apturēšanu: personu skaits, kas parādniekam ir jāuztur, un reālais parādnieka uzturēto personu skaits, parādnieka vai parādnieka apgādājamo ilgstoša vai nopietna slimība un dabas katastrofas, kas notikušas izpildes procedūras laikā un ietekmējušas parādnieku.

Ja izpilde ir piemērota nekustamajam īpašumam, apturēšanu var noteikt vienā gadījumā pēc parādnieka pieprasījuma un ne ilgāk kā uz sešiem mēnešiem.

#### **Maksājums pa daļām**

Tiesu izpildītājs pēc parādnieka, kas ir fiziska persona, pieprasījuma var izvirzīt nosacījumus parāda atmaksai pa daļām, izņemot nodokļu parādus un publiskos parādus, ko izpilda kā nodokļus, kad tiesu izpildītājs ir veicis pasākumus, lai noskaidrotu parādnieka aktīvu atrašanās vietu un apķīlātu tos, un parādnieks jau ir samaksājis daļu izpildes prasījuma. Tiesu izpildītājs arī informē parādnieku, kuram nav aktīvu un var piemērot izpildi, par iespējām veikt maksājumu pa daļām un tā nosacījumiem.

Tiesu izpildītājs izstrādā ziņojumu par maksājumu plāna izveidi un saturu un nodod to attiecīgajām pusēm. Izpildes prasītājs 15 dienas pēc ziņojuma saņemšanas var rakstveidā informēt tiesu izpildītāju par to, ka nepiekrīt maksājumu plāna saturam, var piedāvāt ieteikumus plāna saturam un maksājumu apmēram, kā arī pieprasīt, lai parādnieks sniedz izpildes nodrošinājumu. Pamatojoties uz izpildes prasītāja paziņojumu, tiesu izpildītājs var grozīt maksājumu plāna nosacījumus šādā veidā:

- tiesu izpildītājs anulē maksājumu plānu, ja izpildes prasītājs nepiekrīt maksājumiem par uzturēšanu, algām vai tamlīdzīgiem prasījumiem, ja izpildes prasītājs apgalvo, ka maksājumu plāns apdraud tā iztiku vai ja pret uzņēmējdarbības struktūru, kas pieprasa izpildi, notiek bankrota, likvidācijas vai izpildes procedūra;
- gadījumos, uz kuriem neattiecas a) apakšpunkts, maksājumu plānu var izveidot ne ilgāk kā uz vienu gadu, ja izpildi pieprasa juridiskas personas un nekorporatīvas struktūras, vai uz sešiem mēnešiem, ja izpildi pieprasa fiziskas personas;
- tiesu izpildītājs var pieprasīt, lai papildus maksājumu plānam tiek veikti maksājumi pa daļām proporcionāli prasījuma summai, ja tas noteikts izpildes prasītāja paziņojumā.

Tiesu izpildītājs iesniedz parādniekam maksājumu plānu par ne vairāk kā sešiem mēnešiem ar vienādiem ikmēneša maksājumiem, ja izpildes pasākumi tiek īstenoti pret parādnieka līdzekļiem finanšu iestādēs, algām un kustamajiem aktīviem, bet visa parāda summa vēl nav piedzīta un:

- maksājumu plāns nav piešķirts iepriekš;
- pret parādnieku tiek īstenota izpilde par finanšu prasījumu, kura apmērs nepārsniedz HUF 500 000, vai ja pret parādnieku tiek īstenota izpilde par finanšu prasījumu, kura apmērs nepārsniedz HUF 1 000 000, bet zemes reģistrā uz parādnieka mājokļa īpašumu ir reģistrētas aizturējuma tiesības kā nodrošinājums citam prasījumam; un
- lai piedzītu prasījuma summu, ir jāizsola parādnieka mājokļa īpašums.

Izpildes prasītājam nav jāpiekrīt maksājumu plānam; ziņojums par maksājumu plāna izveidi ir jānodod arī izpildes prasītājam.

No parādnieka maksājuma atskaitītā summa aresta ietvaros ir jāiekļauj parādnieka nokārtoto saistību apjomā.

Mājokļa īpašuma aptuveno vērtību un pirmo izsoli var noteikt tikai tad, ja parādnieks nav veicis maksājumus (Tiesu izpildes likuma 52/A–52/B pants).

#### **Noilguma termiņš tiesībām uz izpildi**

Noilguma termiņš tiesībām uz izpildi beidzas tajā pašā laikā, kad izpildes prasījums. Noilguma termiņš, kas saistīts ar tiesībām uz izpildi, parasti tiek ņemts vērā pēc pieprasījuma; to var ņemt vērā *ex officio*, ja ir jāņem vērā *ex officio* arī noilguma termiņš prasījumam, uz kuru tas balstīts. Ja noilguma termiņš, kas saistīts ar tiesībām uz izpildi, ir jāņem vērā pamatojoties uz iepriekš minēto, izpildi nevar norīkot pieteikumam, kas iesniegts pēc noilguma termiņa beigām, un jau norīkotās izpildes procedūras nevar turpināt. Noilguma termiņu tiesībām uz izpildi aptur jebkāda izpildes darbība.

#### **Ierobežojumi**

Summa, kas veido pamatu ieturējumiem no algām izpildes procedūras ietvaros, ir summa, kas paliek pāri pēc nodokļu (priekšnodokļu), veselības apdrošināšanas un pensijas iemaksu, privāto pensiju fondu dalības maksu nomaksas, un citi ieguldījumi tiek atskaitīti saskaņā ar atsevišķiem tiesību aktiem. Parasti var ieturēt ne vairāk kā 33 % — vai izņēmuma gadījumos ne vairāk kā 50 % — no šīs summas.

Izpildi nepiemēro mēnešalgai, kas atbilst minimālās vecuma pensijas apmēram. Taču šis izņēmums neattiecas uz izpildi bērna uzturēšanai un izmaksām par bērna piedzimšanu.

Ir jābūt ieturēt ne vairāk kā 33 % no algām, ko darba devējs maksā, pamatojoties uz darba attiecībām.

Ieturējumu var palielināt līdz ne vairāk kā 50 % no darba ņēmēja algām šādu prasījumu gadījumā:

- uzturlīdzekļi;
- darba ņēmēju algas prasījumi pret parādnieku;
- darba ņēmēju algas un sociālās apdrošināšanas pakalpojumi, kas saņemti nelikumīgi (Tiesu izpildes likuma 65. panta 2. punkts).

Ir jābūt ieturēt ne vairāk kā 33 % no parādnieka sociālā nodrošinājuma pensijai, priekšlaicīgās pensionēšanās nodrošinājuma, stāža nodrošinājuma, baleta gadskārtējā pabalsta un pārejas iežuves pabalsta (kopā: pensijas nodrošinājumi) (Tiesu izpildes likuma 67. panta 1. punkts).

Ieturējumu var palielināt līdz ne vairāk kā 50 % no pensijas nodrošinājuma šādu prasījumu gadījumā:

- bērna uzturēšana;
- nelikumīgi saņemti pensijas nodrošinājumi (Tiesu izpildes likuma 67. panta 2. punkts).

Ir jābūt ieturēt ne vairāk kā 33 % no pabalstiem darba meklētājiem (bezdarbnieka pabalstiem, pirmspensijas bezdarbnieka pabalstiem, darbības kompensācijas pabalstiem) šādu prasījumu gadījumā:

- uzturlīdzekļi;
- nelikumīgi saņemti bezdarbnieka pabalsti;
- nelikumīgi saņemti naudas pabalsti darbspējas vecuma pabalstu ietvaros.

Aresta uzlikšanu nepiemēro šādiem aktīviem:

- valsts aprūpes pabalsts, naudas pabalsti kara upuriem un mūža rente saskaņā ar Likumu par kompensāciju personām, kurām politisku iemeslu dēļ atņemta dzīve vai brīvība;
- pašvaldības atbalsts, ārkārtējs pašvaldības atbalsts, naudas pabalsti darbspējas vecuma pabalstu ietvaros, vecuma pabalsti, ienākumu kompensācijas pabalsti bezdarbniekiem un aprūpes pabalsts;
- maternitātes pabalsti;
- gadskārtējie invaliditātes pabalsti un personīgie gadskārtējie pabalsti, ko izmaksā neredzīgajiem;
- algas piemaksa par kaitējumu veselībai, pagaidu algas piemaksa, papilddienākumi, pagaidu papilddienākumi un iežuves gadskārtējais pabalsts par kaitējumu veselībai;
- uzturlīdzekļi, kas noteikti likumā, tostarp bērna pabalsts, ko noteikusi tiesa, un bērna aizsardzības pabalsti, pamatojoties uz Likumu par bērnu aizsardzību un aizbildnības administrēšanu;

- mācību maksa, īpašais atbalsts un ģimenes pabalsts, ko maksā audžuvecākiem un kura mērķis ir atbalstīt bērnus, kuri nodoti pagaidu vai pastāvīgā aprūpē vai jauniešus pēcprūpes posmā;
- stipendijas, izņemot algas tipa stipendijas zinātniskai tālākizglītībai;
- izdevumi, kas atļūdzināti par pasta sūtījumiem, pakalpojumiem ārvalstīs un ceļā uz darbu un no tā pavadīto laiku;
- summas, kas paredzētas konkrētu izdevumu segšanai;
- invaliditātes pabalsti (Tiesu izpildes likuma 74. pants).

Attiecībā uz līdzekļiem, ko pārvalda maksāšanas pakalpojumu sniedzējs un kas pienākas fiziskai personai, izpildi bez ierobežojuma var piemērot summai, kas četras reizes pārsniedz minimālo vecuma pensiju; no summas, kas ir mazāka par to, izpildi var piemērot 50 % no summas starp minimālās vecuma pensijas apmēru un četrkārtēju minimālo vecuma pensiju (Tiesu izpildes likuma 79/A panta 2. punkts).

Pat tad, ja parādnieks dod savu piekrišanu, nedrīkst apķīlāt aktīvus, kuriem nevar piemērot izpildi saskaņā ar likumu.

Izpildi nevar piemērot šāda veida kustamajam īpašumam:

- aktīviem, kas ir svarīgi parādnieka darba veikšanai, jo īpaši pamatriekmiem; instrumentiem, tehniskajam, militārajam un citam aprīkojumam, uniformām, pašaizsardzības ierociem un transportlīdzekļiem (izņemot mehanizētos transportlīdzekļus);
- pamata aprīkojumam regulārām mācībām, jo īpaši darba grāmatām, mācību piederumiem un mūzikas instrumentiem;
- pamata apģērbam: trīs izejamiem apģērba gabaliem, vienam ziemas mētelim, vienai virsjakai, trīs apavu pāriem;
- gultas veļas pamata elementiem: vienam komplektam ar diviem palagiem uz personu;
- mēbelēm, kas atbilst parādniekā mājāsaimniecībā dzīvojošo personu skaitam: ne vairāk kā trīs galdi un trīs apģērba skapji vai līdzīgas mēbeles, viena gulta vai līdzīga mēbele un viens krēsls vai līdzīga mēbele uz personu;
- apkures un apgaismojuma pamataprīkojumam;
- virtuves un mājāsaimniecības pamataprīkojumam parādnieka mājāsaimniecībā un vienam ledusskapim vai saldētavai un vienai veļas mašīnai;
- parādniekam piešķirtajam godalgām (apbalvojumiem, medaļām, žetoniem, plāksnēm), ja tās apliecina dokumenti;
- medikamentiem un medicīnas un tehniskajam aprīkojumam, kas nepieciešams parādnieka slimībai vai fiziskajiem traucējumiem, un transportlīdzeklim, kas pieder parādniekam ar ierobežotām pārvietošanās spējām;
- parādnieka mājāsaimniecībā esošiem nepilngadīgu bērnu lietotiem priekšmetiem, kas paredzēti bērniem;
- pārtikai vienam mēnesim un apkurei paredzētam kurināmajam trīs mēnešiem atkarībā no parādnieka mājāsaimniecības vajadzībām;
- augošanai ražai, nenovāktai ražai un augļiem;
- priekšmetiem, kas nav uzskatāmi par daļu no parādnieka aktīviem likvidācijas procesā;
- kultūras resursiem, kas īpašas aizsardzības periodā uzskaitīti sertifikātā, kas minēts Likumā par aizdotu kultūras resursu īpašu aizsardzību (Tiesu izpildes likuma 90. panta 1. punkts).

Kad tiek apķīlāts parādnieka darba veikšanai nepieciešams transportlīdzeklis, kas pieder parādniekam, kas ir fiziska persona — ja vien transportlīdzeklis nav konfiscēts —, pietiek ar reģistrācijas apliecības arestēšanu, kas kopā ar aresta ziņojumu tiek nosūtīta kompetentajai transporta iestādei vai, ja iestādi nevar noteikt, iestādei, kurā transportlīdzeklis reģistrēts. Ja vien transportlīdzeklis nav konfiscēts, parādnieks var izmantot transportlīdzekli, līdz tas tiek pārdots. Ja transportlīdzekļa aplēstā vērtība ir mazāka par summu, kas noteikta tieslietu ministra izdotajā dekrētā pēc vienošanās ar ministru, kurš atbildīgs par nodokļu politiku, transportlīdzeklim nepiemēro izpildi.

#### **Izpildes lapas atsaukšana un izpildes klauzulas atcelšana**

Ja tiesa ir pārkāpusi likumu izpildes lapas izdošanas laikā, tā ir jāatsauc.

Ja tiesa ir pārkāpusi likumu laikā, kad pievienojusi rīkojumam izpildes klauzulu, tā ir jāatceļ.

Tiesa atsauc izpildes lapu vai atceļ izpildes klauzulu, ja tā pēc parādnieka pieprasījuma secina, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:

- izpildes atteikums saskaņā ar 21. pantu Regulā (EK) Nr. 805/2004;
- izpildes atteikums saskaņā ar 22. panta 1. punktu Regulā (EK) Nr. 1896/2006 vai 22. panta 1. punktu Regulā (EK) Nr. 861/2007; vai
- izpildes atteikums saskaņā ar 21. panta 2. punkta otro rindkopu Padomes Regulā (EK) Nr. 4/2009 vai 46. pantu Regulā (ES) Nr. 1215/2012.

#### **Apelācija pret izpildes rīkojumu**

Ja tiesa ir izdevusi izpildes rīkojumu vai — tādā gadījumā, ja izpildes rīkojums atšķiras no pieteikuma — ir izdevusi rīkojumu saistībā ar šo atšķirību, puses var iesniegt apelāciju pret rīkojumu. Apelācija pret rīkojumu neaptur izpildes rīkojuma izpildīšanu. Taču, ja vien likumā nav noteikts citādi, nedrīkst veikt darbības, lai pārdotu apķīlāto īpašumu, un izpildes ietvaros saņemto naudas summu nedrīkst izmaksāt prasītājam.

#### **Iebildums pret izpildi**

Tai tiesai, kas veic izpildi, puses vai citas ieinteresētās personas var iesniegt iebildumus par izpildi attiecībā uz tiesu izpildītāja darbību vai bezdarbību, kuras rezultātā tiek būtiski pārkāpti izpildes procedūru noteikumi vai tās puses tiesības vai likumīgās intereses, kura iesniegusi iebildumu par izpildi. Ar būtisku izpildes procedūru noteikumu pārkāpumu ir jāsaprot pārkāpums, kas ir būtiski ietekmējis izpildes procedūras iznākumu (Tiesu izpildes likuma 217. panta 1. punkts).

Ja apstrīdētais pasākums atbilst likumiskajām prasībām un nav uzskatāms par būtisku pārkāpumu, tiesa apstiprina apstrīdēto pasākumu un noraida iebildumu. Ja apstrīdētais pasākums nav uzskatāms par būtisku pārkāpumu, tiesa anulē visu apstrīdēto pasākumu vai tā daļu — ja to pieļauj likums un fakti, kas nepieciešami, lai uzskatītu lēmumu par pamatotu — vai groza visu izpildes pasākumu vai tā daļu. Ja iebildums attiecas uz bezdarbību, tiesa uzdod tiesu izpildītājam izpildīt attiecīgo pasākumu (Tiesu izpildes likuma 217/A panta 5. punkts).

Lapa atjaunināta: 16/10/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autoritātes noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

#### **Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Malta**

##### **1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?**

Izpilde nozīmē, ka spriedums ir stājies spēkā.

##### **2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?**

Tas ir atkarīgs no iesniegtā pieprasījuma. Piemēram, hipotēkas reģistrāciju veic Publiskā reģistra direktors, kad ir saņemis apliecinātu sprieduma kopiju kopā ar reģistratora apliecinājumu par to, ka spriedums nav pārsūdzēts un ir pagājis termiņš šādas pārsūdzības iesniegšanai vai spriedumu nav iespējams pārsūdzēt.

##### **3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?**

Saskaņā ar vispārējām tiesībām, Tiesu sistēmas organizācijas un civilprocesa kodeksu (Maltas tiesību aktu 12. nodaļa), pastāv šādi izpildu dokumenti:



tiesas vēstule, kad parāds ir skaidrs, noteikts un atmaksājams un neveido daļu no akta izpildes, ja parāda apmērs nepārsniedz EUR 25000. To regulē ar Tiesu sistēmas organizācijas un civilprocesa kodeksa 166.A pantu;

Maltas tiesu spriedumi un lēmumi;

līgumi, kurus saņem Maltā praktizējoši notāri vai jebkura cita persona ar tiesībām tos saņemt, ja līgums attiecībā uz parādu ir skaidrs, noteikts un atmaksājams un neveido daļu no akta izpildes;

ar nodokli apliekami tiesu izdevumu un izmaksu rēķini, kas izdoti par labu advokātam, juridiski pilnvarotai personai, notāram, tiesas ekspertam vai citam tiesu speciālistam vai lieciniekam, ja vien šādi ar nodokli apliekami rēķini nav apšaubāmi ar likumu;

lēmumi, ko izdod šķīrējtiesneši, kuri reģistrēti Maltas Arbitrācijas centrā;

pārvedu vekselji un vienkāršie vekselji;

izlīguma vienošanās, kuru izpildi nosaka līdžējas puses;

Patērētāju prasību tribunāla lēmumi.

Ir arī dažādi izpildu dokumenti, kas izriet no īpašiem likumiem, piemēram, likumiem nodokļu jomā.

### 3.1 Procesuālā kārtība

Akti, ar kuriem atbilstoši apstākļiem var īstenot izpildu dokumentus:

- kustamā īpašuma apķīlāšanas rīkojums;
- nekustamā īpašuma apķīlāšanas rīkojums;
- komercdarbības turpināšanas apķīlāšanas rīkojums;
- kustamā vai nekustamā īpašuma vai ar nekustamo īpašumu saistīto tiesību pārdošana izsoles ceļā;
- ekskluzīvs aresta uzlikšanas rīkojums;
- rīkojums izlikšanai no nekustamā īpašuma;
- rīkojums *in factum*;
- jūras kuģu aresta rīkojums;
- gaisa kuģu aresta rīkojums;
- rīkojums *in procinctu*.

Ja ar 166.A pantu stājas spēkā izpildu dokuments, lai reģistrētu tiesas vēstuli, kas klasificējama kā izpildu dokuments, pieteicējam ir jāuzrāda tiesas reģistratoram tiesas vēstules likumīga kopija, tostarp izsniegšanas apliecinājums, un jebkāda veida atbilde attiecībā uz to, ja tāda ir saņemta. Attiecībā uz izpildu dokumentiem procedūra atšķiras atkarībā no to būtības. To var atrast [Tiesu sistēmas organizācijas un civilprocesa kodeksa 252.](#) un turpmākajos pantos.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Nosacījumi atšķiras atkarībā no to būtības. To var atrast [Tiesu sistēmas organizācijas un civilprocesa kodeksa 252.](#) un turpmākajos pantos.

## 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Piespiedu izpildi piemēro kustamam īpašumam, tostarp:

- akcijām un daļām komercsabiedrībās;
- licencēm, kuras izdod jebkura kompetenta iestāde, ko var noteikt ar noteikumiem, kurus izdod par tieslietām atbildīgais ministrs;
- apdrošināšanas polisēm;
- kredīta nodrošinājumiem un intelektuālā vai rūpnieciskā īpašuma tiesībām.

Apķīlāšanu nevar piemērot šādiem elementiem:

- ikdienas apģērbam, gultas piederumiem, mājsaimniecības piederumiem un mēbelēm tādā apmērā, kas uzskatāms par nepieciešamu pienācīgiem parādnieka un viņa ģimenes dzīves apstākļiem;
- personiskajiem dokumentiem un grāmatām, kas saistītas ar parādnieka, parādnieka laulātā vai viņa bērnu profesiju;
- notāru reģistriem un protokolu grāmatām;
- darbarīkiem un instrumentiem, kas nepieciešami parādnieka, parādnieka laulātā vai viņa bērnu apmācībai vai darbam zinātnes vai mākslas jomā;
- dzīvniekiem un darbarīkiem, kas nepieciešami lauksaimniecībai un no auga atdalījušos vai neatdalījušos augļu novākšanai;
- gaisa kuģiem, kas saistīti ar sabiedriskajiem pakalpojumiem, tostarp pasta pakalpojumiem, taču neietverot komerciālos pakalpojumus;
- jūras kuģiem, kas fraktēti Maltas valdības vajadzībām;
- svētiem amata tērpiem un traukiem, kurus izmanto iesvētītā baznīcā vai kas pieder mācītājam, reliģiskai grupai vai kādam tās loceklim;
- jebkāda veida Maltas policijas vai bruņoto spēku pārstāvja īpašumam bruņojuma, munīcijas, aprīkojuma, instrumentu vai apģērba formā, ko šī persona izmanto savu pienākumu veikšanai.

Apķīlāšanu piemēro nekustamajam īpašumam, komercdarbībai, jūras kuģiem un gaisa kuģiem.

Aresta uzlikšanas rīkojumus nevar izdot attiecībā uz:

- jebkāda veida algām (tostarp prēmijām, pabalstiem, samaksai par virsstundām un citiem ienākumiem);
- jebkāda veida pabalstu, pensiju vai atbalstu, kas minēts Sociālās apdrošināšanas likumā, vai citiem pabalstiem, ko sedz valdība;
- valdības labdarības maksājumu vai ziedojumu;
- jebkāda veida novēlējumu, kas paredzēts uzturēšanai, ja parādniekam nav citu iztikas līdzekļu un pats parāds neattiecas uz uzturēšanu;
- jebkāda veida summai, kas maksājama kā uzturētājzīdēklis, neatkarīgi no tā, vai tie piešķirti *officio judicis* vai ar publisku dokumentu, ja pats parāds neattiecas uz uzturēšanu;
- naudas summām, kas kļuvušas pieejamas parādniekam aizdevuma ietvaros attiecībā uz tādu ēku būvniecību, celtniecību un uzturēšanu, kas paredzētas kā galvenā parādnieka dzīvesvieta;
- banku patēriņa līdzekļiem, izņemot kredītkartes, ar kurām tiek vadīta parādnieka komercdarbība;
- banku garantijām un kredītvēstulēm.

### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Sekas ir tādas, ka, īstenojot izpildu dokumentus, viena persona pārņem otras personas īpašumu saskaņā ar likumu.

### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Tas ir atkarīgs no lietas, taču parasti izpildrīkojumi ir spēkā tik ilgi, kamēr ir izpildāms dokuments, uz kā pamata tie ir izdoti. Aresta uzlikšanas rīkojumu nevar pagarināt, un tas ir spēkā, līdz to anulē ar tiesas lēmumu.

## 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Pārsūdzību tiesā, kas izdevusi dokumentu, var iesniegt persona, par kuru izpildes rīkojums ir izdots, vai jebkura cita ieinteresētā persona, pieprasot pilnībā vai daļēji anulēt izpildu dokumentu. Par pieteikumu ir jāinformē otra puse, kas 10 dienu laikā iesniedz atbildi, kurā iekļauti visi materiāli, ko attiecīgā puse vēlas iesniegt. Tiesa lemj par pieteikumu pēc abu pušu uzklaušanās. Minēto lēmumu var pārsūdzēt, iesniedzot pieteikumu sešu dienu laikā pēc datuma, kurā lēmums tiek nolāsts atklātā tiesas sēdē.

### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Augstāko tiesu spriedumi var atkal kļūt izpildāmi 10 (desmit) gadus pēc datuma, kurā spriedums vai lēmums bija varējis kļūt izpildāms. Zemākās instances tiesu vai Mazo prasību tribunāla spriedumi var atkal kļūt izpildāmi, kad ir pagājuši pieci gadi. Izpildu dokumenti līgumu formā, kad parāds ir skaidrs, noteikts un atmaksājams, darbības saskaņā ar Maltas tiesību aktu 12. nodaļas 166.A pantu, pārvedu vekseli un vienkāršie vekseli var atkal kļūt izpildāmi, kad ir pagājuši trīs gadi. Tos var padarīt par izpildāmiem, iesniedzot pieteikumu kompetentajā tiesā. Pieteicējam arī ar zvērestu jāapliecina parāda vai prasības veids, kura izpildi tas vēlas panākt, kā arī tas, ka parāds vai tā daļa joprojām nav samaksāta. Papildus tam ir noteikts 30 (trīsdesmit) gadu noilguma periods, taču termiņu var apturēt, iesniedzot iepriekš minēto pieteikumu.

Lapa atjaunināta: 18/07/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

## **Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Nīderlande**

### **1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?**

#### **Piespiedu izpildes tiesības: vispārīgi**

Tiesvedības process noslēdzas ar tiesas pasludinātu spriedumu. Ar spriedumu vienai no pusēm (parādniekam) var noteikt pienākumu izpildīt saistības pret otru pusi (kreditoru). Ja parādnieks to neizdara labprātīgi, kreditors var panākt izpildi piespiedu kārtā, izmantojot piespiedu izpildes tiesības paredzētos pasākumus. Šī tiesību nozare regulē sprieduma, ar kuru tiesa uzdevusi veikt noteiktas darbības, piespiedu izpildi (izpildi). Šim nolūkam tajā ir paredzētas likuma normas par piespiedu pasākumiem un to piemērošanas kārtību. Tiesas tiesu izpildītāji (*gerechtsdeurwaarders*) jeb vienkārši — tiesu izpildītāji (*deurwaarders*) ir pilnvaroti veikt spriedumu piespiedu izpildi, un to uzdod kreditori, kuri vēlas saņemt to, uz ko tiem ir tiesības. Lai veiktu piespiedu izpildes tiesībās paredzētos piespiedu pasākumus, ir nepieciešams izpildu dokuments (*executoriale titel*), piemēram, izpildāms tiesas spriedums, un šis dokuments iepriekš ir jāizsniedz personai, pret kuru tiks veiktas izpildu darbības. Galvenās izpildes procesā iesaistītās puses ir izpildes veicējs (puse, kas lūdz piespiedu izpildi — kreditors), parādnieks (puse, pret kuru tiek veiktas piespiedu izpildes darbības) un tiesu izpildītājs (amatpersona, kura ir atbildīga par faktisko izpildes darbību veikšanu pēc izpildes veicēja lūguma).

#### **Piespiedu pasākumi**

Galvenais piespiedu pasākums ir izpildu apķīlāšana (*executoriaal beslag*). Tā sīkāk iztirzāta 2.1. iedaļā.

Citi piespiedu pasākumi ir:

pieaugoša soda nauda (*dwangsom*);

ieslodzīšana cietumā par tiesas izdota rīkojuma neievērošanu (*lijfswang/gijzeling*).

1. Pieaugoša soda nauda ir ar tiesas spriedumu noteikta naudas summa, kas zaudējušai pusei ir jāmaksā, ja tā nepilda noteikto pamatpienākumu. Šo pasākumu visbiežāk izmanto pagaidu noregulējuma procesā, lai radītu spaidu ietekmi. Pieaugoša soda nauda var būt saistīta tikai ar tādu pamatpienākumu, kas nav saistīts ar naudas summas samaksu.

2. Ieslodzīšana cietumā par tiesas izdota rīkojuma neievērošanu ir piespiedu pasākums, lai personu piespiedu ievērot noteiktu pienākumu. Šo sankciju tiesas piemēro reti, un arī tad, ja tas notiek, to reti piemēro praksē. Tas ir iespējams tikai tad, ja tiesa izdod šādu rīkojumu. Tiesa pēc kreditora lūguma var atļaut šādu ieslodzīšanu spriedumu un lēmumu piespiedu izpildei, ja tie attiecas uz rīkojumu, kas nav saistīts ar naudas summas samaksu. Ieslodzīšanu var izmantot arī, piemēram, tādu spriedumu, lēmumu un autentisku aktu gadījumā, saskaņā ar kuriem ir jāmaksā uzturlīdzekļi, kā to paredz Civilt kodeksa (*Burgerlijk Wetboek*) 1. grāmata, piemēram, bērna uzturlīdzekļi (Civilprocesa kodeksa (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) 585. pants).

### **2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?**

### **3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?**

#### **3.1 Procesuālā kārtība**

Procedūra ir aprakstīta zemāk.

#### **Izpildu dokumenti**

Nīderlandes tiesu pieņemtie spriedumi (spriedumi, lēmumi un nolēmumi), autentiski akti (notariāli akti) un atsevišķi citi dokumenti ir izpildu dokumenti. Citi dokumenti, kas ar likumu ir noteikti par izpildu dokumentiem, ir: Prokuratūras departamenta (*Openbaar Ministerie*) izdotie izpildraksti, nodokļu iestāžu izdotie izpildraksti, šķīrējtiesu spriedumi, kurus atļauts izpildīt piespiedu kārtā, un oficiāli reģistrēti mierizlīgumi.

Tiesas sekretārs izsniedz sprieduma kopiju prasītājam un atbildētājam, kuri piedalījušies tiesvedībā. Ja spriedums ir galīgs un satur tiesas rīkojumu, puse, kurai ir tiesības piespiedu kārtā izpildīt spriedumu, saņem tā kopiju izpildāmā formā. Puses bez maksas saņem šī sprieduma tiesu izpildītāja kopiju (*grosse*). Tā ir autentiska sprieduma kopija, kas sākas ar tekstu "Karaļa vārdā" (*"In naam der Koning"*). Tiesu izpildītāja kopiju var atpazīt pēc šiem vārdiem, līdz ar ko to uzskata par tiesas spriedumu izpildāmā formā. Piespiedu izpildes darbības var veikt tikai tad, ja ir izdota šī tiesu izpildītāja kopija. Var izdot arī notariāla akta tiesu izpildītāja kopiju vai pirmo apliecināto kopiju. Iesniedzot šo dokumentu, tiesu izpildītājs tiek pilnvarots veikt piespiedu izpildes darbības.

Pirms piespiedu izpildes tiesu izpildītājs izsniedz dokumentu (tiesu izpildītāja kopiju, pirmo apliecināto kopiju) pusei, pret kuru tiks veikta darbība.

Izsniegšanas mērķis ir iepazīstināt otru pusi ar spriedumu un paziņot, ka kreditors pieprasa, lai tas tiktu pildīts.

Informāciju par citu ES dalībvalstu izpildāmu dokumentu izsniegšanu sk. ES Izsniegšanas regulā: [Padomes Regula \(EK\) Nr. 1348/2000](#) (2000. gada 29. maijs) par tiesas un ārpus tiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs.

#### **Tiesas tiesu izpildītāji**

Loma piespiedu izpildes procesā

Tiesu izpildītājs tiesas spriedumu izpildes procesā ir galvenā persona, kura vienmēr rīkojas saskaņā ar personas norādījumiem, kas lūdz veikt piespiedu izpildi. Šie norādījumi tiek sniegti, iesniedzot tiesu izpildītājam tiesu izpildītāja kopiju (autentisku sprieduma kopiju). Tiesu izpildītājam parasti nav jāsaņem atsevišķa atļauja.

Darbības, ko tiesu izpildītājs var veikt saistībā ar piespiedu izpildi, ir:

izsniegt piespiedu kārtā izpildāmu dokumentu pusei, pret kuru veic izpildu darbības;

pieprasīt, lai tiktu pildīts pienākums veikt darbību, piemēram, pieprasīt naudas summas samaksu;

saņemt samaksu, ja parādnieks izpilda savu pienākumu maksāt;

arestēt mantu;

lūgt palīdzību policijai, ja tāda ir nepieciešama (piemēram, arestējot mantu).

### Tiesu izpildītāja honorārs

Par oficiālām darbībām, ko veic tiesu izpildītāji, ir jāmaksā fiksēts honorārs, kura nomaksu var uzdot parādniekam. Kreditoriem nav noteiktas fiksētas nodevas, tādēļ par tām ar tiesu izpildītāju jāvienojas atsevišķi. Nodevas, ko no parādnieka iekasē tiesu izpildītājs, ir noteiktas ar 2001. gada 4. jūlija dekrētu, ar kuru paredz detalizētus noteikumus par tiesu izpildītāju oficiālajām darbībām un nodevām, jeb Tiesu izpildītāju nodevu dekrētu (*Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders*). Sīkāk sk. oficiālo aktu nodevu sarakstus (*Tarieven ambtshandelingen*) tīmekļa vietnē [www.kbvg.nl](http://www.kbvg.nl).

### 3.2 Galvenie noteikumi

Divi vispārējie nosacījumi, kam jāizpildās, lai varētu turpināt piespiedu izpildi, ir:

izpildāma dokumenta esība;

šī dokumenta izsniegšana pirms piespiedu izpildes pusei, pret kuru tiek veiktas piespiedu izpildes darbības.

Kā minēts iepriekš, visbiežāk kā piespiedu pasākums tiek izmantota izpildu apķīlāšana.

Pastāv arī pasākumi, kurus var veikt, kamēr nav izdots izpildu dokuments. Tos var lūgt noteikt pirms sprieduma pieņemšanas, kā arī tiesvedības laikā un pat pirms tās. Tos sauc par aizsardzības pasākumiem (*conservatoire maatregelen*), kas darbojas kā pagaidu aizsargpasākumi. Aizsardzības pasākumi ietver pirmssprieduma apķīlāšanu (*conservatoir beslag*), aizzīmogošanu (*verzegeling*) un inventāra saraksta sagatavošanu (*boedelbeschrijving*). Šī informatīvā lapa attiecas uz izpildes apķīlāšanu.

### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

Piespiedu izpildes pasākumu objekts un būtība var atšķirties. Var izšķirt pasākumus, kuru mērķis ir panākt naudas summas samaksu, aktīva atdošanu, darbību vai bezdarbību. Visbiežākais pasākums ir apķīlāšana naudas summas atgūšanai (*verhaalsbeslag*).

Ja parādnieka pienākums ir veikt kādu darbību, nevis samaksāt naudu vai atdot mantu, ar to var pieprasīt, lai tiktu veikta "faktiskā darbība" (*feitelijke handeling*, darbība, kurai ir juridiskas sekas, neatkarīgi no tā, vai tāds bija nodoms) vai juridiska darbība (*rechtshandeling*, darbības, kuras tiesiskās sekas ir plānotas). Ja faktiskā darbība nav saistīta ar kādu personu, kreditors pats var lūgt tiesai atļaut panākt tādu situāciju, kas būtu radusies izpildes rezultātā. Ja parādnieka pienākumā ietilpa juridiska darbības veikšana, piemēram, ofertes pieņemšana, to var aizstāt ar tiesas spriedumu. Tiesa var arī uzdot parādniekam atturēties no noteiktas darbības.

#### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Izpildes apķīlāšanu var noteikt:

kustamam īpašumam, kas nav jāreģistrē. Īpašums, kas ir jāreģistrē, ir: nekustamais īpašums, kuģi un gaisa kuģi;

uzrādītāja tiesībām vai rīkojuma tiesībām, tiesībām uz reģistrētajām daļām un tiesībām uz citiem reģistrētiem vērtspapīriem;

pret trešo personu, proti, apķīlāšanu kā ieturējumu (*executoriaal derdenbeslag*);

nekustamam īpašumam;

kuģiem;

gaisa kuģiem.

Vispārējs noteikums ir, ka izpildes veicējs var brīvi izvēlēties mantu, ko tas vēlas apķīlāt.

Būtībā apķīlāt ir iespējams visu parādnieka īpašumu. Tomēr ir noteikti aktīvi, kurus apķīlāt nav iespējams — to vidū ir pamatvajadzību apmierināšanai nepieciešamā manta, piemēram, apģērbs, pārtika, strādnieku darbarīki, specializētā literatūra, izglītības, mākslas un zinātniskiem mērķiem izmantotie priekšmeti. Daļu no darba samaksas, uzturēšanas izdevumiem un pabalstu maksājumiem neapķīlā. Šādos gadījumos ir noteikts aizsargāts ienākumu līmenis, lai nodrošinātu, ka atlikušie parādnieka ienākumi ir pietiekami pamatvajadzību apmierināšanai.

Tāpat apķīlājumu nepiemēro mantai, kas paredzēta publiskajiem pakalpojumiem. Izpildes veicējs vienlaikus var apķīlāt vairākus īpašumus, piemēram, gan kustamo, gan nekustamo īpašumu.

#### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

##### volgen van tenuitvoerleggingsmaatregelen?

##### evolgen van tenuitvoerleggingsmaatregelen?

##### Kustama īpašuma, kas nav jāreģistrē, apķīlāšanas juridiskās sekas

Vienas no apķīlāšanas juridiskajām sekām ir tādas, ka jebkura darbība, ko parādnieks veic pēc apķīlāšanas, nevar kaitēt tās personas tiesībām, kura veic apķīlāšanu. Piemēram, ja parādnieks mantu pārdotu, tās pircējs principā nevarētu kreditoram iebilst, ka ir kļuvis par jauno īpašnieku. Sekas ir arī tādas, ka apķīlāšanu piemēro arī jebkuriem ienākumiem no mantas.

##### Kapitāla daļu, vērtspapīru un citas mantas apķīlāšanas juridiskās sekas

Konkrētas juridiskas sekas nav paredzētas. Apķīlājuma spēkā esamības laikā balsstiesības saglabā persona, pret kuru apķīlāšana izdarīta.

##### Apķīlāšanas kā ieturējuma juridiskās sekas

Apķīlājot ieturējuma veidā, kreditors (puse, kura veic apķīlāšanu) apķīlājumu vērš pret trešo personu (t. i., ne parādnieku), jo šī trešā persona ir parādā parādniekam vai tās turējumā atrodas parādnieka īpašums.

Puse, kura veic apķīlāšanu, ir aizsargāta pret tiesiskajiem darījumiem, ko veic otra puse. Tiesiski darījumi, kas ir veikti pēc apķīlāšanas, nav saistoši pusei, kura veic apķīlāšanu. Divi izplatīti apķīlāšanas kā ieturējuma veidi ir bankas konta un darbinieka algas apķīlāšana.

##### Nekustamā īpašuma apķīlāšanas juridiskās sekas

Nekustamā īpašuma apķīlāšanu ieraksta publiskos reģistros, ko uztur Zemes reģistra birojs (*Kadaster*). Kuģus un gaisa kuģus uzskata par nekustamo īpašumu, tiklīdz tie ir ierakstīti reģistros. Zemes reģistra birojs pēc pieprasījuma var veikt meklējumu publiskajos nekustamā īpašuma, kuģu un gaisa kuģu reģistros. Apķīlāšana ir spēkā ar brīdi, kad tā tikusi reģistrēta. Apķīlāšana attiecas uz visiem ieņēmumiem, kas gūti no nekustamā īpašuma pēc tā apķīlāšanas. Persona, kura veic apķīlāšanu, ir aizsargāta pret tiesiskajiem darījumiem, ko parādnieks veic pēc apķīlāšanas. Nekustamā īpašuma atsavināšana (pārdošana) nav saistoša personai, kura veic apķīlāšanu

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Vispārējā gadījumā pilnvaras piespiedu kārtā izpildīt tiesas spriedumu izbeidzas pēc 20 gadiem, skaitot no dienas, kad spriedums pasludināts. Ja tiesas sprieduma izpilde ir atkarīga no konkrētiem priekšnoteikumiem, kuru izpilde nav atkarīga no tās personas gribas, kura ieguvusi spriedumu, pilnvaras piespiedu kārtā izpildīt tiesas spriedumu izbeidzas pēc 20 gadiem, skaitot no nākamās dienas pēc tam, kad priekšnoteikumi izpildīti.

Tomēr attiecībā uz naudas summām, kas saskaņā ar spriedumā noteikto ir jāsamaksā ne vēlāk kā gada laikā, noilgums ir pieci gadi. Procentu, soda naudu, pieaugošo soda naudu un citu tiesas papildu rīkojumu gadījumā noilgums iestājas ne vēlāk kā ar brīdi, kad izbeidzas pilnvaras piespiedu kārtā izpildīt galveno nolēmumu, izņemot, ja noilguma termiņš tiek pārtraukts vai pagarināts.

### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

#### Strīdi par izpildi

Civilprocesa kodeksa 438. pants satur vispārējus noteikumus par strīdiem par izpildi (*executiegeschillen*). Šādā strīdā parādnieks var mēģināt novērst, ka tiek veikta piespiedu izpilde. Strīds var būt saistīts, piemēram, ar izpildu dokumenta nozīmi un darbības jomu, pēc sprieduma (izpildu dokumenta) pieņemšanas atklāto faktu sekām, apķīlājuma spēkā esamību vai īpašuma tiesībām uz apķīlāto mantu. Strīds par izpildi ir saistīts tikai ar izpildes jautājumiem. Galvenā tiesvedība, kurā jau ir ticis pieņemts spriedums, netiek atkārtoti izvērtēta pēc būtības.

Piemēram, strīdā par izpildi parādnieks var iebilst, ka piedziņas veicējs savas tiesības izmanto ļaunprātīgi vai ka apķīlāšana nav samērīga ar spriedumu. Parādnieks (puse, pret kuru tiek veiktas piespiedu izpildes darbības) šajā stadijā vairs nevar celt iebildumus par spriedumu pēc būtības. Lai to darītu, ir jāceļ iebildumi (*verzet*), jāierosina apelācijas (*hoger beroep*) vai kasācijas (*cassatie*) tiesvedība, kas ir tiesiskie aizsardzības līdzekļi.

#### **Teritoriālā jurisdikcija**

Tiesa, kam ir teritoriāla jurisdikcija, ir tiesa, kas ir kompetenta saskaņā ar vispārējiem noteikumiem par piekritību.

Tā ir vai nu tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā ir veikta vai tiks veikta apķīlāšana, tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas attiecīgais īpašums, vai tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā notiks piespiedu izpilde. Visām piespiedu izpildes darbībām, kas tiek veiktas Nīderlandē, ir jākonstatē kompetentā Nīderlandes tiesa.

#### **Kompetentā tiesa**

Rajona tiesa (*arrondissementsrechtbank*) ir kompetenta izskatīt visus strīdus par piespiedu izpildi neatkarīgi no tiesas, kas pieņēmusi izpildāmo spriedumu. Rajona tiesa ir kompetenta arī tad, ja spriedumu pieņēmusi apelācijas tiesa (*gerechtshof*) vai Nīderlandes Augstākā tiesa (*Hoge Raad der Nederlanden*). Strīdi par piespiedu izpildi parasti tiek izšķirti pagaidu noregulējuma procesā (*kort geding*). Tiesa var nolemt apturēt piespiedu izpildi uz konkrētu laika periodu vai atcelt apķīlājumu.

### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Lapa atjaunināta: 12/09/2018

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

#### **Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Austrija**

##### **1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?**

Izpilde (Austrijā arī "piespiedu izpilde") ir valsts piespiedu līdzekļu piemērošana, lai apmierinātu izpildāmus prasījumus un prasības.

Izpildes kodeksā ir paredzēti dažādi izpildes veidi:

izpilde naudas prasījumu piedziņai;

izpilde ar mērķi nodrošināt darbību veikšanu vai neveikšanu.

Izpilde naudas prasījumu piedziņai

Izpildes gadījumā naudas prasījumu piedziņai kreditora izpildes pieprasījumā ir jāizvēlas apķīlājami aktīvi (izpildes līdzekļu izvēle); kreditors var izvēlēties cita starpā izpildi attiecībā uz kustamu mantu, izpildi attiecībā uz saņemamām summām, jo īpaši izpildi attiecībā uz algu, un nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanu izsolē.

Izpilde ar mērķi nodrošināt darbību veikšanu vai neveikšanu

Izpildes gadījumā ar mērķi nodrošināt darbību veikšanu vai neveikšanu kreditoram ir jāpieprasa izpildes līdzekļi, kas paredzēti Izpildes kodeksā attiecībā uz prasījuma izpildi.

Izpildei pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļa piemērošanas nolūkā var piemērot naudas sodu pēc tās tiesas pieprasījuma, kas īsteno izpildi, kad ir izdots izpildes rīkojums. Tālāku pārkāpumu gadījumā tiesa, kas īsteno izpildi, pēc pieprasījuma var piemērot papildu naudas sodu vai brīvības atņemšanas sodu līdz vienam gadam.

Lai panāktu izpildi darbībai, ko var veikt trešā persona, prasību iesniegušajam kreditoram pēc tiesas pieprasījuma ir tiesības noteikt, ka darbība tiek veikta par atbildīgās puses līdzekļiem.

Prasījums, ko nevar veikt trešā persona un kura izpilde vienlaikus ir atkarīga no atbildīgās puses gribas, tiek izpildīts, piemērojot atbildīgajai pusei — pēc tiesas pieprasījuma — naudas sodu vai brīvības atņemšanas sodu uz laiku līdz sešiem mēnešiem.

##### **2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?**

Izpildes atļaušana principā ir attiecīgās rajona tiesas (*Bezirksgericht*) kompetencē.

Kompetentā tiesa

Izpilde attiecībā uz kustamu mantu un izpilde attiecībā uz saņemamām summām

Par izpildi attiecībā uz saņemamām summām ir atbildīga parādnieka vispārējās jurisdikcijas (dzīvesvietas) tiesa; par izpildi attiecībā uz kustamu mantu tas ir atkarīgs no kustamās mantas atrašanās vietas izpildes sākumā.

Nekustamā īpašuma piespiedu pārdošana izsolē

Par izpildi attiecībā uz nekustamo īpašumu (kas reģistrēts zemesgrāmatā) ir atbildīga zemesgrāmatu tiesa (*Grundbuchsgericht*).

Pēc izpildes atļaušanas procedūrai ir jābūt *ex officio*. Izpildes procesus veic tiesnesis (nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas gadījumā) vai tiesas ierēdnis (izpilde attiecībā uz kustamo mantu vai izpilde attiecībā uz saņemamām summām). Tiesas ierēdnis ir īpaši apmācīts tiesu iestādes darbinieks.

Izpildes soļus nosaka tiesu izpildītāji, kas Austrijā ir tiesu iestāžu darbinieki, kuri nestrādā nedz kā pašnodarbinātas personas, nedz kā prasību iesniegušo kreditoru pārstāvji vai aizstājējie starpnieki. Lielākoties tie darbojas vieni paši, līdz ir skaidra izpildes procedūras izdošanās vai neizdošanās.

Kreditors ir jāaicina iesniegt pieteikumus tikai tad, ja tiesa vai tiesu izpildītājs nevar turpināt procedūru bez tiem vai ja procedūrā rodas izmaksas. Taču kreditors var sniegt papildu informāciju jau pieteikumā: piemēram, izpildes gadījumā attiecībā uz algu tas var noraidīt darba devēja paziņojumu par algas esamību un apmēru; izpildes gadījumā attiecībā uz kustamu mantu viņš var noraidīt piespiedu mājokļa atvēršanu ar atslēdznieka izmaksām, ja parādnieks nav atrodams.

##### **3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?**

###### **3.1 Procesuālā kārtība**

Izpilde naudas prasījumu piedziņai

Izpildes procesā izdala atļaujas un izpildes procesu.

Izpildes atļaujai ir nepieciešams kreditora pieteikums, kurā tas izvēlas vēlamu izpildes veidu. Ja kreditors vēlas piedzīt prasījumu no uzņēmēja, tas parasti izvēlas izpildi attiecībā uz kustamo mantu un aktīvu saraksta iesniegšanu. Šajā procedūrā tiesu izpildītājs mēģina piedzīt prasījuma maksājumu un, ja tas neizdodas, apķīlā atrastos objektus. Ja ar tiem netiek nosegtā prasījuma summa, viņam jāpieprasa parādniekam iesniegt aktīvu sarakstu, kurā parādniekam ir jāuzskaita pilnīgi visi tā aktīvi.

Ja kreditors vēlas piedzīt prasījumu no patērētāja, tas parasti izvēlas izpildi attiecībā uz kustamo mantu, izpildi attiecībā uz algu un aktīvu saraksta iesniegšanu. Kreditors var izvēlēties izpildi attiecībā uz algu neatkarīgi no tā, vai tas zina, kas ir parādnieka darba vieta vai no kā viņš saņem algu. Ja kreditors to nezina, tam ir jāzina parādnieka dzimšanas datums. Pēc tam tiesa var atrast maksājumu biroju, izmantojot Galvenās Austrijas sociālās apdrošināšanas iestāžu asociācijas palīdzību. Pirmais solis ir parādnieka algas apķīlāšana un nodošana. Ja tas izdodas, izpilde attiecībā uz kustamo mantu notiek tikai pēc kreditora pieprasījuma. Šajā procedūrā tiesu izpildītājs mēģina piedzīt prasījuma maksājumu; ja tas neizdodas, viņš apķīlā atastos objektus. Ja ar tiem netiek nosepta prasījuma summa, viņam jāpieprasa parādniekam iesniegt aktīvu sarakstu, kurā detalizēti izklāstīti visi parādnieka aktīvi. Izpildes pieprasījuma iesniegšanai kreditoram ir jāizmanto veidlapa (1. e-veidlapa) vai jāveic noteikta formāta pieprasījums. Lai iesniegtu izpildes pieteikumu, advokāta pārstāvība nav nepieciešama.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Lai varētu veikt izpildi, prasību iesniegušajam kreditoram ir nepieciešams izpildes lēmums vai izpildes rīkojums. Ir nepieciešama arī izpildāmības deklarācija, ko tiesas procesā izdod izpildes rīkojuma izdevējiestāde. Kreditoram ir arī jāzina parādnieka adrese. Ja tas vēlas pieteikt izpildi attiecībā uz algu, bet nezina maksājumu biroju, ir jānorāda tikai parādnieka dzimšanas datums.

## 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Parādnieks ir atbildīgs par savām saistībām attiecībā uz visiem saviem aktīviem, ja vien tie nav atbrīvoti un apķīlāšanas. Taču izpildes procedūra aptver tikai tos aktīvus, kurus kreditors vēlas apķīlāt un kurus tas ir norādījis izpildes pieteikumā. Izpildes gadījumā attiecībā uz kustamo mantu pietiek ar visu parādnieka īpašumā esošo objektu apķīlāšanu; izpildes gadījumā attiecībā uz saņemamām summām kreditoram ir jānorāda trešās puses parādnieks, savukārt izpildes gadījumā attiecībā uz algu pastāv izņēmums. Kreditors var apgalvot, ka nepazīst trešās puses parādnieku. Tiesa var iegūt šo informāciju no Galvenās Austrijas sociālās apdrošināšanas iestāžu asociācijas, ja kreditors norāda parādnieka dzimšanas datumu.

Kreditors var izmantot arī šādus izpildes instrumentus: saņemamās summas, kas nav algas prasījumi; daļa parādnieka uzņēmumā ar ierobežotu atbildību; ja parādniekam pieder nekustamais īpašums, prasību iesniegušais kreditors var pieprasīt piespiedu aizturējuma tiesību piemērošanu, piespiedu administrēšanu un piespiedu pārdošanu izsolē.

Parādnieka aktīvi, kuriem nepiemēro izpildi, ir uzskaitīti apakšsadaļā "Ierobežojumi attiecībā uz izpildi".

### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Izpildes pasākumu sekas ir atkarīgas no izpildes instrumenta.

Izpilde attiecībā uz kustamo mantu

Apķīlājamiem objektiem tiesu izpildītājs nosaka aizturējumu. Tie tiek izsolīti.

Izpilde attiecībā uz saņemamām summām, jo īpaši izpilde attiecībā uz algu

Prasījumam tiek noteiktas tiesības uz aizturējumu. Parādniekam ir aizliegts atbrīvoties no prasījuma un jo īpaši saņemt to. Ja vien prasījums ir apķīlājams, tas tiek nodots kreditoram.

Nekustamā īpašuma piespiedu pārdošana izsolē

Īpašumam tiek noteiktas tiesības uz aizturējumu. No brīža, kad izsolīšanas procedūra ir reģistrēta zemesgrāmatā, parādnieka tiesiskās darbības pret kreditoriem un solītāju saistībā ar īpašumu un tā piederumiem, kuriem nepiemēro standarta administrēšanu, ir neefektīvas. Ja parādnieks pārdod īpašumu, apstiprinātā izsolīšanas procedūra turpinās un tiek vērsta pret īpašuma pircēju.

Sekas soda veidā rodas, ja atbildīgā puse slēpj, atbrīvojas, pārdod vai bojā savu aktīvu daļu, aizbildinās vai atzīst neesošu aktīvu vai citādā veidā samazina vai šķietami samazina savu aktīvu apjomu, rezultātā kavējot vai ietekmējot kreditora apmierinātību izpildes ceļā vai procesā esošu izpildes procedūru. Tāpat atbildīgā puse ir sodāma, ja tā iznīcina, bojā, izkropļo, padara par nelietojamu vai pilnībā vai daļēji atsakās no saistības ar objektu, kas ir oficiāli apķīlāts vai kontrolēts.

### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Izpildei ir jāturpinās līdz brīdim, kad tā ir veiksmīgi noslēgusies vai pārtraukta, piemēram, parādniekam samaksājot parādu kreditoram izpildes procedūras laikā. Izņēmuma kārtā izpildi var apturēt ātrāk, piemēram, kad kreditors pieprasa izpildi attiecībā uz algu un parādnieks nomaina darba vietu.

Saskaņā ar izpildes kodeksu izpildes procesu var arī atlikt. Tas var notikt īpaši tad, ja prasība ir vērstā pret izpildu dokumenta nederību vai spēkā neesamību, ja ir pieprasīta izpildes pārtraukšana, ja tiesā ir iesniegta pretprasība (sk. 4. punktu), ja ir apstrīdēta tiesas izdota lēmuma izpilde, ja ir iesniegta sūdzība pret izpildes darbību vai ja tiek pieprasīta juridiski īstenojamas izpildes deklarācijas atsaukšana vai grozīšana.

### 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Pārsūdzības tiesības ir piešķirtas attiecībā uz izpildes atļaušanu (ko Austrijā dēvē par izpildes atļauju). Pārsūdzība ir jāadresē apelācijas tiesai (augstākajai reģionālajai tiesai), taču to iesniedz pirmās instances tiesā (rajona tiesā). Pārsūdzība ir jāiesniedz 14 dienu laikā. Parasti ir nepieciešama advokāta pārstāvība. Pārsūdzības process ir rakstveida procedūra, kurā piemēro pārjaunojuma aizliegumu.

Pret faktu, ka parādnieks tajā pašā laikā ir samaksājis piedzenamo prasījuma summu, var celt pretprasību vai prasību, ar ko iebilst pret izpildi (un ne izpildes atļaujas pārsūdzību). Sūdzība ir jāiesniedz tiesā, kas apstiprinājusi izpildi. Pieteikumu izpildes atlikšanai var apvienot ar sūdzību. Ja prasījums tiek izpildīts juridiski, arī izpilde ir jāpārtrauc *ex officio*.

Ja izpilde ir apstiprināta vienkāršotās atļaujas procedūras ietvaros, tas ir noticis, tikai pamatojoties uz prasības iesniedzēja sniegtajiem datiem. Šajā gadījumā parādnieks var apliecināt — pārsūdzības ceļā —, ka iztrūkst izpildes dokuments, kas attiecas uz izpildi, tostarp izpildāmības apstiprinājums, vai ka izpildes dokuments neatbilst informācijai, kas iekļauta izpildes pieteikumā. Pārsūdzība ir jāiesniedz tiesā, kas apstiprinājusi izpildi pirmajā instancē. Kad pārsūdzība ir iesniegta, tiesa pārbauda, vai izpildes dokuments, kas attiecas uz piedzenamo prasījumu, ir pieejams. Laika ierobežojums iebildumu iesniegšanai ir 14 dienas.

### 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

#### Ierobežojumi attiecībā uz izpildi

Vispārēji piemērojamais ierobežojums ir tāds, ka izpildi nevar veikt lielākā apmērā, nekā tas ir nepieciešams, lai apmierinātu prasījumu, kas minēts izpildes atļaujā.

Likumā ir paredzēti noteikti izpildes ierobežojumi par labu konkrētām personām vai personu apvienībām:

īpašumam, kas pieder iestādei, kas nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus un atrodas valsts pārziņā, var piemērot attiecīgus izpildes pasākumus, kas ietekmē sabiedriskā transporta pakalpojumus, tikai ar tās uzraudzības iestādes piekrišanu;

pirms izpildes attiecībā uz personu, kas dienē federālajā armijā vai strādā federālajā policijā, paziņojums par izpildes atļaušanu ir jānodod augstāka ranga amatpersonai, kura pakļautībā ir šī persona;

izpildes īstenošanai militārajās ēkās ir nepieciešams iepriekšējs paziņojums ēkas komandierim un konsultācija ar militāro atašeju;

izpildes procedūras pret personām, kurām Austrijā ir imunitāte, pamatojoties uz starptautiskajām tiesībām, kā arī attiecībā pret šo personu izpildes objektiem un telpām var veikt tikai Federālā Tieslietu ministrija, vienojoties ar Federālo Eiropas, integrācijas un ārlietu ministriju;

izpildi pret pašvaldību vai publisku vai labdarības organizāciju var atļaut tikai finanšu prasījumu piedziņas nolūkā tikai attiecībā uz tiem aktīviem, ko var izmantot kreditora prasījuma apmierināšanai, neietekmējot sabiedrības intereses, kas ir jāaizsargā. Ja izpilde tiek veikta ar mērķi īstenot ar līgumu saistītas aizturējuma tiesības, ierobežojums nav spēkā.

Turklāt parādnieka aizsardzības nolūkā no izpildes ir pilnībā atbrīvoti noteikti aktīvi, kuru piemēri ir minēti turpmāk.

Izpilde attiecībā uz kustamo mantu:

priekšmeti, kas liecina par pieticīgu dzīvesveidu personiskai lietošanai vai lietošanai mājsaimniecībā;

priekšmeti, kas nepieciešami profesijas apgūšanai un profesionālajai praksei, kā arī skolas mācību līdzekļi;

pietiekams pārtikas un apkures materiālu daudzums, kas nepieciešams parādnieka un ar viņu vienā mājsaimniecībā dzīvojošu ģimenes locekļu vajadzībām četrām nedēļām;

mājdzīvnieki;

ģimenes fotoattēli, vēstules un citi dokumenti, kā arī parādnieka laulības gredzens;

līdzekļi, ar kuriem kompensēt invaliditāti un aprūpes atbalstu parādniekam vai ar viņu vienā mājsaimniecībā dzīvojošiem ģimenes locekļiem, kā arī

ārstnieciskās vielas un palīgierīces, kas nepieciešamas medicīniskās aprūpes nolūkos;

religijski priekšmeti;

skaidra nauda tādā apmērā, kas ir atbrīvots no apķīlāšanas līdz nākamajam algas maksāšanas termiņam pēc apķīlāšanas, ja parādnieka ienākumus juridiski nevar apķīlāt vai to var izdarīt tikai ierobežotā apmērā.

Tiesu izpildītājs var arī neapķīlāt priekšmetus ar mazu vērtību, ja ir skaidrs, ka ieņēmumi no izpildes turpināšanas nepārsniegs izpildes izmaksas.

Izpilde attiecībā uz saņemamām summām (izpilde attiecībā uz algu):

izdevumu kompensācija, ciktāl tā sedz papildu izmaksas, kas radušās profesionālā darba veikšanas ietvaros;

likumā paredzētais atbalsts, kas tiek piešķirts, lai segtu izmaksas, kas saistītas ar invaliditāti vai ilgtermiņa aprūpi, piemēram, aprūpes pabalsts;

likumā paredzētais atbalsts īres maksai vai citu mājsaimniecības izdevumu segšanai;

ģimenes pabalsts;

noteikti likumā paredzēti pabalsti, kas tiek piešķirti par bērna piedzimšanu, jo īpaši vienreizējais bērna kopšanas pabalsts;

noteikti atbalsta veidi, ko piešķir Valsts nodarbinātības dienests;

izdevumu kompensācija no ar likumu noteiktās sociālā nodrošinājuma sistēmas.

Apķīlāšanas aizliegums īpaši attiecas uz:

pabalstiem natūrā, kas sniegti saskaņā ar sociālā nodrošinājuma likumiem;

prasījumu sadalīt laulāto mantu un laulāto ietaupījumus, ja vien tas nav atzīts vai noteikts līgumā vai strīda izšķiršanas procesā.

Ierobežotā apmērā var apķīlāt nopelnītos ienākumus, pensiju pabalstus un likumā paredzēto atalgojumu, kas paredzēts, lai kompensētu pagaidu bezdarbu vai peļņas izredžu samazinājumu. Neapķīlājamā daļa ("iztikas minimums") ir atkarīga no ienākumu apjoma un parādnieku uzturēšanas saistību skaita.

Neapķīlājamās summas, kas katru gadu palielinās, ir attēlotas Federālās Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnes tabulās (<http://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2a60123ec387738064b.de.html>). Likumā ir ņemtas vērā parādnieka vai tā kreditora īpašās vajadzības atsevišķos gadījumos,

noteiktos apstākļos ļaujot — pēc pieprasījuma — palielināt vai samazināt neapķīlājamo naudas summu. Ja izpilde notiek, pamatojoties uz likumā noteiktu uzturētājiem prasījumu, neapķīlājamās naudas summas apjoms parasti tiek samazināts par 25 %.

Turklāt Īres tiesību likums (MGR) — gadījumā, kad izpilde paredz izlikšanu no dzīvokļa saskaņā ar MGR — paredz parādnieka aizsardzību tādā ziņā, ka izlikšana ir jāatliek, ja tās rezultātā īrnieks zaudē pajumti.

Izpildes termiņi

Termiņi, kas jānosaka izpildes pieteikumu ietvaros, nav noteikti, izņemot atsevišķus gadījumus (izlikšanas rīkojums saskaņā ar Austrijas Civilprocesa kodeksa — ZPO — 575. pantu). Taču parādnieks var apstrīdēt izpildi, iebilstot pret noilgumu, kas jau ir stājies spēkā. Likumā noteiktais noilguma periods prasījumiem, kuriem ir juridiski saistošs izpildes dokuments ("izpildāmu spriedumu prasījumi") ("*Judikatsschulden*"), parasti ir 30 gadi no izpildes dokumenta stāšanās spēkā. Ja izpildes dokuments ir balstīts uz juridisku personu tiesībām, ko regulē publiskās tiesības vai privāttiesības, noilguma periods ir pagarināts līdz 40 gadiem. Taču ir izņēmums attiecībā uz pakalpojumiem, kas ir maksājami tikai nākotnē, ņemot vērā, ka vispārīgajos noilguma nosacījumos ir minēts īsāks noilguma periods.

Noilguma periodu pārtrauc jebkāda juridiski saistoša izpildes atļauja, un tas sākas no jauna līdz ar pēdējo izpildes soli vai izpildes pārtraukšanu.

Noteiktos gadījumos turpmākam izpildes pieteikumam vai izpildes procedūrai ir noteikti pagaidu ierobežojumi:

ja izpildes gadījumā attiecībā uz kustamo mantu netiek konstatēti apķīlājami objekti, ir jāapstiprina cita prasību iesnieguša kreditora pieteikums izpildei attiecībā uz kustamo mantu vai jāapstiprina jauna izpilde, taču tikai sešus mēnešus pēc pēdējā neveiksmīgā izpildes mēģinājuma, ja vien nav ticams, ka iepriekšējais izpildes mēģinājums būs rezultatīvs;

prasību iesniegušajam kreditoram ir jābūt tiesīgam iesniegt prasījumu par izpildi attiecībā uz algu pret nezināmu trešās personas parādnieku tikai pēc tam, kad ir apstiprināta izpilde attiecībā uz kustamo mantu, ja pēc atļaujas došanas ir pagājis gads; šis ierobežojuma periods nav spēkā, ja prasību iesniegušais kreditors pierāda, ka ir uzzinājis par iespēju iesniegt prasījumu pret parādnieku attiecībā uz apķīlājamo algu tikai pēc tam, kad iesniedzis pieteikumu atļaut izpildi attiecībā uz kustamo mantu. Parādniekam ir pienākums iesniegt jaunāku aktīvu sarakstu tikai tad, ja kreditors pierāda, ka parādnieks ir ieguvis aktīvus vai ja pēc aktīvu saraksta iesniegšanas ir pagājis vairāk nekā gads;

Izpildes kodeksā ir arī noteikti termiņi, lai nodrošinātu ātru strīda atrisināšanu. Tādējādi tiesu izpildītājam ir jāieplāno pirmā izpildes darbība četru nedēļu laikā un jāziņo kreditoram par tās īstenošanu vai šķēršļiem ne vēlāk kā pēc četriem mēnešiem. Aizturējuma tiesības attiecībā uz piespiedu piedziņu, ko kreditoram piešķir, pamatojoties uz izpildi attiecībā uz parādnieka kustamo mantu, izbeidzas pēc diviem gadiem, ja pārdošanas procedūra netiek pienācīgi turpināta.

Lapa atjaunināta: 22/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [pl](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Polija

### 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Noteikumi par to, kā izpildīt spriedumus civillietās, tostarp komercietās, ir paredzēti Polijas Civilprocesa kodeksā (*Kodeks postępowania cywilnego*).

Izpildes panākšana ir likumā noteiktu piespiedu pasākumu piemērošana, ko veic kompetentas valsts iestādes, lai piedzītu summas, kas maksājamas kreditoriem, pamatojoties uz izpildu dokumentu. Izpildes panākšanas procedūra sākas tad, kad ir iesniegts pieteikums par izpildes panākšanu.

Par pamatu izpildes panākšanai kalpo izpildu dokuments. Parasti izpildu dokuments ir izpildes rīkojums ar izpildāmības klauzulu (Civilprocesa kodeksa 776. pants). Šāda klauzula nav nepieciešama noteiktiem tiesas rīkojumiem, kas izdoti dalībvalsts līmenī, vai vienošanās līgumiem un oficiāliem dokumentiem, kas uzskaitīti Civilprocesa kodeksa 1153.14 pantā. Ja šādi spriedumi, vienošanās līgumi un oficiālie dokumenti atbilst iepriekšminētajiem nosacījumiem, tie ir uzskatāmi par izpildu dokumentu, ar kuru kreditori var vērsties tieši tiesībsargāšanas iestādē.

Izpildes procedūrā ir iesaistītas divu veidu iestādes:

tiesu iestādes — procedūrā, kurā izpildāmības klauzula tiek iekļauta izpildes rīkojumā (tiesas priekšsēdētājs; rajona tiesa (*sąd rejonowy*), apgabaltiesa (*sąd okręgowy*) un apelācijas instances tiesa);

tiesībsargājošās iestādes — attiecīgajā izpildes panākšanas procedūrā, proti, rajona tiesas un tiesu izpildītāji (Civilprocesa kodeksa 758. pants).

Izpildāmības pasludināšanas procedūras un izpildes panākšanas procedūras dalībnieki vienādā mērā ir parādnieks un kreditors.

Polijas tiesību sistēma izšķir šādus izpildes panākšanas procedūru veidus:

tādu naudas prasījumu izpildes panākšana, kas rodas saistībā ar:

kustamo mantu;

darba samaksu;

bankas kontiem;

citiem prasījumiem;

citām īpašumtiesībām;

nekustamo īpašumu;

jūras kuģiem;

tādu morālo prasījumu izpildes panākšana, kas izriet no:

īpašuma tiesību nodošanas;

uzņēmuma vai saimniecības pārdošanas;

uzturīdzekļu maksājumiem. Tiesa izpildu dokumentā *ex officio* iekļauj izpildāmības klauzulu. Šādos gadījumos par izpildu dokumentu kreditoram tiek paziņots uz *ex officio* pamata. Gadījumos, kad tiek prasīti uzturīdzekļi, izpildes procedūru var ierosināt *ex officio* pēc tās pirmās instances tiesas pieprasījuma, kas izskatīja lietu. Šādu pieprasījumu iesniedz kompetentajai tiesībsargāšanas iestādei. Tiesu izpildītājs uz *ex officio* pamata veic izpēti, lai noskaidrotu parādnieka ienākumus, aktīvus un dzīvesvietu. Ja tas izrādās neefektīvi, policija pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma veic atbilstošus pasākumus, lai noskaidrotu parādnieka dzīvesvietu un darbavietu. Iepriekš 1. punktā minētā izpēte ir jāveic ne retāk kā ik pēc 6 mēnešiem. Ja izpētes rezultātā parādnieka ienākumi vai aktīvi noskaidroti netiek, tiesu izpildītājs lūdz tiesai likt parādniekam sniegt ziņas par saviem aktīviem. Ja parādnieka parādu apmaksa ir nokavēta par vairāk nekā sešiem mēnešiem, tiesu izpildītājs uz *ex officio* pamata vērstas Valsts tiesu reģistrā (*Krajowy Rejestr Sądowy*), lai parādnieku iekļautu maksātnespējīgo parādnieku sarakstā. Ja izpildes panākšanas pasākums netiek īstenots, tas nerada pamatu procedūras izbeigšanai.

## 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 758. pantu ar izpildes panākšanu saistītas lietas ietilpst rajona tiesu kompetencē un to tiesu izpildītāju kompetencē, kuri rīkojas rajona tiesu vārdā.

## 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 803. pantu izpildu dokuments ir uzskatāms par pamatu prasījuma izpildei kopumā attiecībā uz visām parādnieka aktīvu kategorijām, ja vien nav noteikts citādi. Izpildu iestādei nav tiesību pārbaudīt izpildu dokumenta, uz ko attiecas šis pienākums, spēkā esamību un piemērojamību.

Parasti izpildāmības klauzulu ietver izpildu dokumentā.

Saskaņā ar 777. pantu par izpildu dokumentiem uzskatāmi šādi dokumenti:

- 1) galīgs vai nekavējoties izpildāms tiesas spriedums un tiesā noslēgti vienošanās līgumi;
- 2) galīgs vai nekavējoties izpildāms augstākas tiesas amatpersonas (*referendarz sądowy*) lēmums;
- 3) citi spriedumi, vienošanās līgumi un juridiski instrumenti, ko izpilda tiesībsargāšanas ceļā;
- 4) notariāls akts, ar kuru parādnieks brīvprātīgi īsteno izpildes pasākumu, kas parādniekam liek samaksāt summu vai nodot priekšmetus, kuri noteikti pēc to veida, aktā noteiktajā apmērā, vai arī nodot atsevišķi noteiktus priekšmetus, ar nosacījumu, ka aktā ir norādīts datums, līdz kuram šis pienākums ir jāizpilda, vai gadījums, kam ir jānotiek, lai notiktu izpilde;
- 5) notariāls akts, ar kuru parādnieks brīvprātīgi īsteno izpildes pasākumu, kas liek samaksāt aktā norādīto summu vai summu, kura noteikta ar indeksam piesaistītu klauzulu, ja aktā ir norādīts gadījums, kam ir jānotiek, lai īstenotu pienākumu, un datums, līdz kuram kreditors var pieprasīt, lai izpildāmības klauzula tiktu iekļauta aktā;
- 6) notariālais akts, kas minēts 4. vai 5. punktā un ar ko persona, kurai nav privātu parādsaistību un kuras īpašums, prasījums vai tiesības ir apgrūtinātas ar hipotēku vai ķīli, ir brīvprātīgi īstenojusi izpildes pasākumu pret hipotēkas vai ķīlas nodrošinājumu, lai apmierinātu nodrošinātā kreditora naudas prasījumu. Parādnieka deklarāciju par brīvprātīgu piekrišanu izpildei var noformēt arī atsevišķā notariālā aktā.

Par izpildu dokumentu var uzskatīt tikai spēkā esošus tiesas rīkojumus, kuros ir iekļauta izpildāmības klauzula vai kuri ir izpildāmi nekavējoties (ar tūlītējas izpildes rīkojumu, kas izdots *ex officio* vai pēc jebkura procedūras dalībnieka pieprasījuma). Uzskatāms, ka notariāls akts ir pielīdzināms izpildu dokumentam, ja tas atbilst Civilprocesa kodeksā izvirzītajām prasībām un notariāta noteikumiem.

Citi izpildu dokumenti ir šādi: izraksts no bankrota procedūras prasījumu saraksta; juridiski spēkā esoša vienošanās ar banku; no atsavināšanas iegūto summu sadales plāns; bankas izpildu dokuments, kā noteikts banku tiesību aktos, taču tikai pēc tam, kad tiesa ir iekļāvusi izpildāmības klauzulu; spriedumi, ko pieņēmušas ārvalstu tiesas, un šādās tiesās panākti vienošanās līgumi pēc tam, kad Polijas tiesa tos ir pasludinājusi par izpildāmiem. Ārvalstīs civillietās tiesu pieņemti spriedumi, kas izpildāmi tiesībsargāšanas ceļā, uzskatāmi par izpildu dokumentiem pēc tam, kad Polijas tiesa tos ir pasludinājusi par izpildāmiem. Izpildāmības pasludināšana notiek, ja attiecīgais spriedums ir izpildāms izcelsmes valstī un nerodas šķēršļi, kas minēti [1146. panta 1.](#) un [2. punktā](#).

### 3.1 Procesuālā kārtība

Izpildu dokuments kalpo par pamatu izpildes procedūras uzsākšanai. Pirmās instances tiesa, kas izskata lietu, iekļauj izpildāmības klauzulu izpildu dokumentos, ko pieņem tiesa (Civilprocesa kodeksa 781. panta 1. punkts).

Tiesa bez nepamatotas kavēšanās, taču ne vēlāk kā trijās dienās pēc iesniegšanas kompetentajā iestādē izskata pieteikumus par izpildāmības klauzulas iekļaušanu (Civilprocesa kodeksa 781.1 pants). Izpildāmības klauzula ir iekļauta *ex officio* dokumentos, kas izdoti procedūrās, kuras ir ierosinātas vai varētu būt ierosinātas *ex officio*. Tiesa iekļauj izpildāmības klauzulu maksājuma rīkojumos, kas izdoti elektroniski veiktās rīkojuma procedūrās uz *ex officio* pamata, nekavējoties pēc tam, kad tie kļuvuši galīgi (Civilprocesa kodeksa 782. pants).

Parasti izpildes panākšanas pasākumu var veikt pēc pieprasījuma. Procedūrā, ko var uzsākt *ex officio*, izpildes panākšanas procedūru var uzsākt *ex officio* pēc tās pirmās instances tiesas pieprasījuma, kura izskata lietu, ko ierosinājis kompetentā tiesa vai tiesu izpildītājs (Civilprocesa kodeksa 796. panta 1. punkts).

Pieprasījumu par izpildes panākšanas procedūras uzsākšanu var iesniegt kreditors kompetentajā rajona tiesā vai šai tiesai piesaistītajam tiesu izpildītājam. To var iesniegt arī citās kompetentajās iestādēs (tiesā vai prokuroram lietās, kas saistītas ar tādu sodu, finansiālu sodu, tiesas izdevumu un procesuālo izmaksu segšanas panākšanu, kas iemaksājami valsts kasē).

Parasti pieprasījumus uzsākt izpildes panākšanas procedūru noformē rakstiski. Tiem ir jāpievieno izpildu dokuments.

Noteikumi par maksu iekasēšanu un apmēru ir izklāstīti 1967. gada 20. augustā pieņemtajā Tiesu izpildītāju un izpildes likumā (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*). Saskaņā ar minētā likuma 43. pantu tiesu izpildītājs iekasē izpildes maksu par tiesas rīkojuma izpildi un citu likumā paredzētu pasākumu veikšanu.

Tiek iekasētas šādas izpildes maksas:

- 1) par tāda rīkojuma izpildi, ar ko nodrošina naudas prasījuma samaksu, maksa ir 2 % no tā prasījuma apmēra, attiecībā uz kuru ir paredzēti šādi pasākumi, taču ne mazāk par 3 % no vidējās mēnešalgas un ne vairāk kā pieckārtēja vidējā mēnešalga. Maksu sedz kreditors, iesniedzot pieteikumu par rīkojuma, ar ko nodrošina samaksu, izpildi. Ja pieteikuma iesniegšanas laikā maksājums nav veikts, tiesu izpildītājs uzdod kreditoram izpildīt minēto rīkojumu 7 dienās. Tiesu izpildītājs rīkojumu neizpilda, pirms maksa nav samaksāta (likuma 45. pants).
- 2) Lietās, kas ir saistītas ar naudas prasījumu izpildi, tiesu izpildītājs no parādnieka iekasē proporcionālu maksu, kas atbilst 15 % no izpildāmā prasījuma apmēra, taču ne mazāk par 1/10 un ne vairāk kā trīsdesmitkārtējās vidējās mēnešalgas apmērā. Taču, ja prasījums tiek īstenots no banku kontiem, algas, sociālās apdrošināšanas pabalstiem vai maksājumiem, kas veikti saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem regulē nodarbinātības veicināšanu un darba tirgus iestādes, no bezdarbnieka pabalsta, motivējošā atalgojuma, stipendijām vai mācību pabalstiem, tiesu izpildītājs no parādnieka piedzen proporcionālu maksu, kas atbilst 8 % no izpildāmā prasījuma apmēra, taču ne mazāk par 1/20 un ne vairāk kā desmitkārtējās vidējās mēnešalgas apmērā (likuma 49. pants).
- 3) Lietās, kas saistītas ar tādu naudas prasījumu izpildi, kuri izriet no izpildes procedūras pārtraukšanas pēc kreditora pieprasījuma un saskaņā ar Civilprocesa kodeksa [823. pantu](#), tiesu izpildītājs no parādnieka iekasē proporcionālu maksu, kas atbilst 5 % no neapmaksātā prasījuma, taču ne mazāk par 1/10 no vidējās mēnešalgas un ne vairāk kā desmitkārtējās algas apmērā. Taču, ja izpildes procedūra tiek pārtraukta pēc kreditora iesniegta pieprasījuma, pirms parādniekam ir paziņots par izpildes procedūru, tiesu izpildītājs no parādnieka piedzen proporcionālu maksu, kas atbilst 1/10 no vidējās mēnešalgas.

- 4) Lai īstenotu izpildi, pārņemot kontroli pār mantām, tiesu izpildītājs iekasē fiksētu maksu, kas atbilst 50 % no vidējās mēnešalgas (likuma 50. pants).

Fiksētā maksa atbilst 40 % no vidējās mēnešalgas (51. pants) un ir piemērojama šādos gadījumos:

- 1) saņemot nekustamo īpašumu valdījumā un atbrīvojot to no kustamās mantas; komercuzņēmumiem un rūpnieciskiem uzņēmumiem maksa ir jāveic par katru telpu, kas ietilpst uzņēmuma telpās;
- 2) ieceļot nekustamā īpašuma vai uzņēmuma administratoru un nekustamā īpašuma pagaidu uzraugu;
- 3) atbrīvojot telpas no mantām vai personām, piemērojot atsevišķu maksu par katru telpu.

Atsevišķa maksa netiek piemērota par dzīvojamu telpu, piemēram, gaitenju, nišu, koridoru, verandu, vannasistabu, pieliekamo, lodžiju utt., atbrīvošanu no priekšmetiem vai personām.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Izpildes panākšanas pasākumu ierosina, kreditoram iesniedzot pieteikumu, kam pievienots izpildu dokuments. Pieteikumā ir jānorāda parādnieks, kā arī veids, kādā tiek veikta izpilde, t. i., norādot attiecīgās īpašumtiesības. Ar īpašumu saistītu prasījumu izpildes gadījumā ir jānorāda arī zemes reģistrs. Ar kustamo mantu saistītas izpildes gadījumā nav detalizēti jānorāda katra kustamā manta, jo izpilde ir piemērojama uz visu parādnieka kustamo mantu.

### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

#### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Izpildes pasākums var attiekties uz visiem priekšmetiem vai aprīkojumu, kas veido parādnieka aktīvus, piemēram, uz kustamo mantu, nekustamo īpašumu, darba algu, banku kontiem, nekustamā īpašuma daļu, jūras kuģiem un parādnieka citiem prasījumiem un īpašumtiesībām.

Civilprocesa kodeksa 829., 830. un 831. pants nosaka zināmus ierobežojumus attiecībā uz to priekšmetu vai aprīkojuma veidu, kuriem var piemērot izpildi. Saskaņā ar šiem noteikumiem izpildi nevar piemērot šādiem priekšmetiem vai aprīkojumam: personiskajiem un saimniecības piederumiem, gultas veļai, apakšveļai un ikdienas apģērbam, kas pamatoti nepieciešams, lai apmierinātu parādnieka un tā apgādājamo ģimenes locekļu sadzīves pamatvajadzības, kā arī tādām apģērbam, kas parādniekam var būt nepieciešams, lai veiktu tā oficiālos vai profesionālos pienākumus; tādiem pārtikas un degvielas krājumiem, kas nepieciešami, lai apmierinātu parādnieka un tā apgādājamo ģimenes locekļu pamatvajadzības vienu mēnesi; tādiem rīkiem un citiem instrumentiem, kas parādniekam var būt nepieciešami, lai veiktu algotu darbu, un tādām izejvielām, kas var būt nepieciešamas ražošanas procesā vienu nedēļu, izņemot mehāniskos transportlīdzekļus.

Papildus Civilprocesa kodeksam ir arī cits nacionālais regulējums, kas nosaka to prasījumu veidus, kuriem izpildes pasākums nav piemērojams un kādā apmērā ir attiecināms šāds izņēmums (piem., Darba kodekss (*Kodeks pracy*) nosaka apmēru, kādā var piedzīt maksājumu no samaksas par darbu).

#### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Izpildu dokuments ir uzskatāms par pamatu prasījuma izpildei kopumā attiecībā uz visiem parādnieka aktīviem, ja vien nav noteikts citādi.

Parādniekiem ir tiesības pārvaldīt savus aktīvus, ja vien tiesa tiem šīs tiesības neliedz.

Kad izpildes procedūra ir uzsākta pret **kustamo mantu**, tiesu izpildītājs izņem šo mantu un noformē izņemšanas dokumentu. Izņemšanas sekas ir tādas, ka izņemtā īpašuma pārvaldība neietekmē procedūras turpmāko virzību un izpildes procedūru attiecībā pret izņemto īpašumu var vērst arī pret pircēju. Taču tiesu izpildītājs jebkurā procedūras posmā var, pamatojoties uz svarīgiem iemesliem, nodot kontroli pār izņemto kustamo manto citai personai, neizslēdzot kreditoru.

Ja izpildes procedūra ir vērstā pret **nekustamo īpašumu**, tiesu izpildītājs vispirms liek parādniekam dzēst parādu divās nedēļās, pretējā gadījumā tiks īstenoti tādi pasākumi kā īpašuma aprakstīšana un novērtēšana. Nekustamā īpašuma pārvaldīšana pēc apķīlāšanas neietekmē turpmāko procedūras virzību. Pircējs var piedalīties procedūrā kā parādnieks.

Ja nepieciešams, ka parādnieks **atturas** no noteiktas rīcības veikšanas vai iejaukšanās kreditora darbībā, tiesa pēc kreditora pieprasījuma piemēro parādniekam sodu, ja tas nepilda šo pienākumu. Ja parādnieks nesamaksā sodu, tas tiek aizturēts. Tādējādi šajā gadījumā parādniekam var piemērot brīvības atņemšanu, ja tas nesamaksā sodu, kas tam tiek piemērots kā piespiedu pasākums.

#### 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Civilprocesa kodekss nenosaka laika ierobežojumus pieteikumiem par izpildes panākšanu. Taču saskaņā ar Polijas tiesībām prasījumus, kas noteikti ar tiesas vai citas iestādes, kura iecelta šādu lietu izskatīšanai, galīgo spriedumu vai ar šķīrējtiesas spriedumu, vai prasījumus, kas rodas no vienošanās, kura



panākta tiesā vai šķīrējtiesā, vai no vienošanās, kas panākta ar mediatora starpniecību un apstiprināta tiesā, ierobežo ar desmit gadu termiņu, pat ja noilguma termiņš šādiem prasījumiem ir īsāks (Civilkodeksa (*Kodeks cywilny*) 125. panta 1. punkts). Ja tādējādi apstiprināts prasījums ietver periodiskus pienākumus, uz jebkādiem turpmākiem prasījumiem attieksies trīs gadu noilgums.

Pieteikumus par izpildi izskata kompetentā iestāde, lai noteiktu, vai tie atbilst formālajām prasībām un atbilstības kritērijiem. Ja pieteikums neatbilst noteiktajām prasībām, to var noraidīt vai arī var pārtraukt izpildes procedūru.

#### **5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildi darbību veikšana tika atļauta?**

Procedūras dalībnieki var pārsūdzēt tiesas rīkojumu par izpildāmības klauzulas iekļaušanu.

Izpildes procedūrā ir pieejami šādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi:

sūdzība pret tiesu izpildītāja ierosināto pasākumu (rajona tiesā; tas attiecas arī uz tiesu izpildītāja bezdarbību; sūdzību var iesniegt procedūras dalībnieks vai persona, kuras tiesības šāds pasākums vai tiesu izpildītāja bezdarbība pārkāpj vai apdraud; sūdzība ir jāiesniedz ne vēlāk kā vienas nedēļas laikā pēc dienas, kad pasākums tika uzsākts vai dalībnieks vai persona uzzināja par bezdarbību);

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu par izpildāmības klauzulas iekļaušanu (Civilprocesa kodeksa 795. pants — laika ierobežojumu apelācijas sūdzības iesniegšanai aprēķina kreditora gadījumā no dienas, kad kreditoram ir izsniegts izpildu dokuments vai lēmums, ar ko izpilde ir noraidīta, vai parādnieka gadījumā no dienas, kad ir iesniegts paziņojums par izpildes procedūras uzsākšanu);

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu, ar ko Eiropas maksājuma rīkojums ir atzīts par izpildāmu (Civilprocesa kodeksa 795.7 pants);

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu par vienlaicīgu administratīvu izpildi un izpildi tiesībaizsardzības ceļā;

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu apturēt vai pārtraukt procedūru (Civilprocesa kodeksa 828. pants);

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu ierobežot izpildi (Civilprocesa kodeksa 839. pants);

tiesas rīkojums, ar ko izpilde tiek ierobežota, un apelācijas sūdzība pret šādu rīkojumu (Civilprocesa kodeksa 839. pants);

parādnieka īstenotie pasākumi, apstrīdot izpildes pasākumus (Civilprocesa kodeksa 840.–843. pants);

apelācijas sūdzības pret tiesas rīkojumu atļūdzināt uzrauga izmaksas (Civilprocesa kodeksa 859. pants);

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu attiecībā uz aprakstīšanas un novērtēšanas darbībām atsavināšanas laikā;

mutvārdu sūdzība pret tiesu izpildītāja veiktajām darbībām izsoles laikā, ko iesniedz uzraugošajā iestādē (Civilprocesa kodeksa 986. pants);

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu piešķirt līgumu (Civilprocesa kodeksa 997. pants);

apgalvojumi attiecībā uz izpildes rezultātā iegūto summu sadales plānu (divās nedēļās kopš paziņošanas izpildes iestādei, kas plānu sagatavoja (Civilprocesa kodeksa 998. pants));

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu par apgalvojumiem attiecībā uz sadales plānu (Civilprocesa kodeksa 1028. pants);

apelācijas sūdzība pret tiesas rīkojumu, kurā parādniekam liek pārsūdzēt tiesas rīkojumu attiecībā uz izņēmumu no izņemšanas izpildes procedūrā, kurā ir iesaistīta valsts kase (Civilprocesa kodeksa 1061. panta 2. punkts).

#### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 829. pantu izņēmums attiecas uz turpmāko:

- 1) tādi saimniecības piederumi, gultasveļa, apakšveļa un ikdienas apģērbs, kas ir pamatoti nepieciešami, lai apmierinātu parādnieka un tā apgādājamo ģimenes locekļu sadzīves pamatvajadzības, kā arī apģērbs, kas parādniekam var būt nepieciešams, lai veiktu tā oficiālos vai profesionālos pienākumus;
- 2) tādi pārtikas un degvielas krājumi, kas nepieciešami, lai apmierinātu parādnieka un tā apgādājamo ģimenes locekļu pamatvajadzības vienu mēnesi;
- 3) viena govys, divas kazas vai trīs aitas, kas nepieciešamas parādnieka un tā apgādājamo personu iztikai, tostarp pietiekami barības un pakaišu krājumi, kas nepieciešami līdz nākamajai ražai;
- 4) tādi rīki un citi instrumenti, kas parādniekam var būt personiski nepieciešami, lai veiktu algotu darbu, un tādas izejvielas, kas var būt nepieciešamas ražošanas procesā vienu nedēļu, izņemot mehāniskos transportlīdzekļus;
- 5) ja parādnieks regulāri saņem fiksētu atalgojumu — atalgojuma summa, kas atbilst atalgojuma daļai, uz kuru neattiecas izpilde, līdz nākamajam maksājuma datumam, bet gadījumā, ja parādnieks nesaņem fiksētu atalgojumu, summa, kas atbilst parādniekam un tā ģimenes locekļiem nepieciešamajiem iztikas līdzekļiem divās nedēļās;
- 6) priekšmeti vai aprīkojums, kas nepieciešams izglītojošiem mērķiem, personiski dokumenti, dekorācijas un reliģijas praktizēšanai nepieciešami priekšmeti, kā arī ikdienas priekšmeti, kurus var pārdot tikai par tādu cenu, kas ir ievērojami zemāka nekā to sākotnējā vērtība, taču tiem piemīt augsta lietojamības vērtība parādniekam;
- 7) līdzekļi, kas atrodas kontā, kurš minēts 2004. gada 20. aprīlī pieņemtā Piena un piena produktu tirgus organizācijas likuma (*Ustawa o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych*) (Dz. U. [Polijas Republikas oficiālais vēstnesis "*Dziennik Ustaw*"] 2013, 50. un 1272. ieraksts) 36. panta 4.a punkta 25) apakšpunktā;
- 8) zāles 2001. gada 6. septembrī pieņemtā Farmācijas likuma (*Prawo farmaceutyczne*) (Dz. U., 2008, Nr. 45, 271. ieraksts, ar grozījumiem) izpratnē, kas nepieciešamas veselības aprūpes iestādes atbilstoši funkcionēšanai medicīnisku darbību regulējuma izpratnē trim mēnešiem, un medicīniskas ierīces, kas nepieciešamas tās funkcionēšanai 2010. gada 20. maijā pieņemtā Medicīnisko ierīču likuma (*Ustawa o wyrobach medycznych*) (Dz. U., Nr. 107, 679. ieraksts; 2011/102, 586. ieraksts, un 2011/113, 657. ieraksts) izpratnē;
- 9) priekšmeti vai aprīkojums, kas nepieciešami parādnieka vai tā ģimenes locekļu invaliditātes dēļ.

Saskaņā ar 831. panta 1. punktu izņēmums attiecas uz turpmāko:

- 1) maksājumi un pabalsti natūrā, kas atlikti izdevumu vai komandējuma izdevumu segšanai;
- 2) summas, ko valsts kase ir piešķīrusi īpašiem mērķiem (īpaši stipendijām un atbalsta shēmām), ja vien izpildītais prasījums nav paredzēts šādiem mērķiem vai uzturētājiem pienākumu rezultātā;
- 3) līdzekļi, kas saņemti no programmām, kuras finansē no fondiem, kas minēti 2009. gada 27. augustā pieņemtā Valsts finansējuma likuma (*Ustawa o finansach publicznych*) (Dz. U., 2013, 885., 938. un 1646. ieraksts) 5. panta 1., 2. un 3. punktā, ja vien izpildītais prasījums nav radies, lai īstenotu projektu, kuram šie līdzekļi tika piešķirti;
- 4) neatsavināmas tiesības, ja vien tās nav kļuvušas par nododamām saskaņā ar vienošanos, un sniegtos pakalpojumus var izpildīt cita vienība vai šo tiesību izmantošanu var nodot citai vienībai;
- 5) individuālās apdrošināšanas pabalsti un īpašuma apdrošināšanas prasījumi noteiktajā apmērā, kā to paredz regulējums, finanšu ministrs un tieslietu ministrs; tas neattiecas uz izpildes pasākumiem, ar ko apmierina prasījumus, kuri izriet no uzturētājiem pienākumiem;
- 6) sociālā palīdzība 2004. gada 12. martā pieņemtā Sociālās palīdzības akta (*Ustawa o pomocy społecznej*) (Dz. U., 2013, 182. ieraksts, ar grozījumiem) izpratnē;
- 7) summas, kas izmaksājamas parādniekam no valsts budžeta vai Valsts veselības fonda veselības aprūpes pabalstu nodrošināšanai 2004. gada 27. augustā pieņemtā Valsts finansētās veselības aprūpes likuma (*Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*) (Dz. U., 2008/164, 1027. ieraksts, ar grozījumiem) izpratnē, pirms šādu pabalstu izbeigšanas tādā apmērā, kas atbilst 75 % no katra maksājuma, ja vien tie nav

prasījumi, ko veikuši parādnieka darbinieki vai veselības aprūpes sniedzēji, kuri norādīti 2004. gada 27. augustā pieņemtā Valsts finansētās veselības aprūpes likuma 5. panta 41. punkta a) un b) apakšpunktā.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 833. panta 1. punktu izpildi var vērst pret darba atalgojumu saskaņā ar Darba kodeksu. Šie nosacījumi ir piemērojami *mutatis mutandis* bezdarbnieku pabalstiem, motivējošam atalgojumam, stipendijām vai mācību pabalstiem, kas izmaksājami saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem regulē nodarbinātības veicināšanu un darba tirgus iestādes.

Saskaņā ar Darba kodeksa 87.1 panta 1. punktu atskaitījumi nav piemērojami šādam atalgojumam:

- 1) atsevišķā regulējumā noteiktā minimālā alga, kas izmaksājama personām, kuras saņem atalgojumu par pilnu darba slodzi, pēc sociālās aizsardzības iemaksu un nodokļu atskaitījumiem, atņemot summas, uz kurām ir vērsti izpildu dokumenti, lai dzēstu prasījumus, kas nav uzturlīdzekļu maksājumi;
- 2) 75 % no 1) punktā norādītā atalgojuma — pēc darbiniekam piešķirto avansu atskaitīšanas;
- 3) 90 % no 1) punktā norādītā atalgojuma — pēc 108. pantā paredzēto sodu atskaitīšanas.

Ja darbinieks strādā nepilnu darba dienu, Darba kodeksa 1. sadaļā norādītās summas samazina proporcionāli darba stundām.

Lapa atjaunināta: 18/12/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Rumānija

### 1 Ko civilīlētās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Izpildes panākšanas noteikumi ir izklāstīti Civilprocesa kodeksa 622.–913. pantā. Izpildes panākšanas procedūra ir civilprocesa otrais posms, un tā galvenokārt ir paredzēta, lai nodrošinātu tiesas spriedumā / citā izpildu dokumentā paredzēto tiesību faktisku izmantošanu. Izmantojot izpildes procedūru, kreditors, kuram ir tiesības, kas atzītas ar tiesas spriedumu / izpildāmu dokumentu, liek parādniekam izpildīt tās viņa saistības kā parādniekam, kuras viņš ir atceicis izpildīt brīvprātīgi.

Rumānijas Civilprocesa kodeksā ir uzskaitīti tiešie un netiešie izpildes panākšanas pasākumi.

Tiešie izpildes pasākumi ir tie pasākumi, kas attiecas uz parāda objektu, kurš noteikts izpildu dokumentā, konkrēti, kustamās mantas arests — Civilprocesa kodeksa 892., 893. un 894. pants; nekustamā īpašuma arests — Civilprocesa kodeksa 895.–901. pants; un pienākuma veikt noteiktu darbību vai atturēties no noteiktas darbības veikšanas izpilde — Civilprocesa kodeksa 902.–913. pants (tostarp īpašie noteikumi par spriedumu izpildi attiecībā uz nepilngadīgām personām — 909.–913. pants) un Civilkodeksa 1527. pants un turpmākie panti. Attiecībā uz pienākuma veikt darbību izpildi likumā izšķir pienākumu, ko var veikt arī cita persona, kura nav parādnieks, un pienākumu *intuitu personae*.

Netieša izpilde attiecas uz maksājuma saņemšanas līdzekļiem saskaņā ar izpildāmu dokumentu, veicot parādnieka īpašuma piespiedu pārdošanu. Netiešas izpildes pasākumu piemēri ir naudas arests vai īpašuma atgūšana (kam seko pārdošana). Vēl viens pasākums ir vispārējo ienākumu no nekustamā īpašuma atgūšana.

Saistības, attiecībā uz kurām, visticamāk, tiek piemērota izpilde, ir maksājumu saistības, īpašuma vai tā izmantošanas tiesību nodošana, būvju/stādījumu /darbu nojaukšana vai novākšana vai aizgādības par nepilngadīgām personām nodošana un to dzīvesvietas un saskarsmes grafika noteikšana.

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tiesas spriedumu un citu izpildāmu dokumentu izpildi panāk tiesu izpildītājs (*executor judecătoresc*), kura darbavieta atrodas apelācijas instances tiesas jurisdikcijā vietā, kur atrodas nekustamais īpašums, — izpildes gadījumā attiecībā pret nekustamo mantu / nenovāktu ražu, kā arī tiešas izpildes gadījumā attiecībā uz nekustamo īpašumu. Piespiedu atgūšanu attiecībā uz kustamo mantu un tiešo izpildi attiecībā uz kustamo īpašumu veic tiesu izpildītājs, kura darbavieta atrodas apelācijas instances tiesas jurisdikcijā vietā, kur ir parādnieka dzīvesvieta / juridiskā adrese vai kur atrodas īpašums. Ja parādnieka dzīvesvieta / juridiskā adrese ir ārzemēs, lieta ietilpst jebkura tiesu izpildītāja kompetencē.

Aresta rīkojumu pēc kreditora pieprasījuma izpilda tiesu izpildītājs, kura darbavieta atrodas apelācijas instances tiesas jurisdikcijā vietā, kur parādniekam vai trešajai personai, kurai piemēro arestu, ir dzīvesvieta / juridiskā adrese. Ja arestu piemēro fiziskas vai juridiskas personas bankas kontiem, lieta ietilpst tā tiesu izpildītāja kompetencē, kura darbavieta atrodas apelācijas instances tiesas jurisdikcijā vietā, kur parādniekam ir dzīvesvieta / juridiskā adrese vai kur atrodas tās bankas galvenais birojs / filiāle, kurā parādnieks ir atvēris savu kontu. Ja parādnieks ir atvēris vairākus kontus, kompetence par visu kontu arestu ir tiesu izpildītājam jebkurā vietā, kur ir atvērti konti. Par izpildi atbildīgā tiesa ir rajona tiesa (*judecătorie*), kuras jurisdikcijā ir parādnieka dzīvesvieta / juridiskā adrese dienā, kad lieta ir nodota minētajai par izpildi atbildīgajai tiesai. Ja parādnieka dzīvesvieta / juridiskā adrese nav Rumānijā, kompetence ir rajona tiesai, kuras jurisdikcijā atrodas kreditora dzīvesvieta / juridiskā adrese, un, ja šī dzīvesvieta / juridiskā adrese neatrodas Rumānijā, — rajona tiesai, kuras jurisdikcijā ir tā tiesu izpildītāja juridiskā adrese, kuram kreditors ir piešķīris izpildes panākšanas tiesības.

Par izpildi atbildīgā tiesa izskata pieteikumus par izpildāmības deklarācijām, apelācijas sūdzības pret izpildes pasākumiem un citus jautājumus, kas rodas izpildes gaitā, izņemot tos, kas saskaņā ar likumu ietilpst citu tiesu vai iestāžu jurisdikcijā.

Valsts nodeva par izpildāmības deklarāciju pieteikumiem ir RON 20 par katru izpildāmo dokumentu (Valsts ārkārtas rīkojums Nr. 80/2013 par tiesiskām valsts nodevām, kas pēc tam ir grozīts un papildināts).

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums ( nolēmums) būtu izpildāms?

#### 3.1 Procesuālā kārtība

Izpildi drīkst veikt tikai saskaņā ar tiesas spriedumu (galīgiem spriedumiem, provizoriski izpildāmiem lēmumiem) vai citu rakstisku dokumentu, kas uzskatāms par izpildāmu dokumentu saskaņā ar likumu (notariāli publiskie akti, parādzīmes, šķīrējtiesas nolēmumi utt.).

Tiklīdz tiesu izpildītājs ir saņēmis kreditora iesniegtu pieteikumu par izpildes panākšanu, tas organizē minētā pieteikuma reģistrēšanu. Tiesu izpildītājs ar lēmumu izdod izpildāmības deklarāciju bez pušu uzaicināšanas. Izpildāmības deklarācija ļauj kreditoram lūgt kompetentajam tiesu izpildītājam vai nu vienlaicīgi, vai secīgi piemērot visus pieejamos izpildes panākšanas pasākumus, lai izmantotu savas tiesības, tostarp tiesības uz izpildes izmaksām. Izpildāmības deklarācija ir spēkā visā valstī un aptver arī izpildāmus dokumentus, ko tiesu izpildītājs izdod apstiprinātās izpildes procedūras kontekstā.

Tiesu izpildītājs var nodot procesuālos dokumentus vai nu personiski, vai ar sava procesuālā aģenta starpniecību, bet tad, ja tas nav iespējams, — saskaņā ar tiesību normām par izsaukšanu uz tiesu un procesuālo dokumentu nodošanu.

Tiklīdz tiesu izpildītājs ir saņēmis pieteikumu par izpildes panākšanu, tas ar lēmumu organizē minētā pieteikuma reģistrēšanu un izpildes lietvedības atvēršanu, vai attiecīgajā gadījumā atsaka izpildes panākšanas procedūras uzsākšanu, norādot minētā atteikuma iemeslus. Kreditoru nekavējoties informē par šo lēmumu. Ja tiesu izpildītājs atsakās uzsākt izpildes panākšanas procedūru, kreditors var 15 dienās no minētā paziņošanas datuma iesniegt sūdzību tiesā, kas izskata izpildes procedūru.

Ne vēlāk kā trijās dienās kopš pieteikuma reģistrēšanas tiesu izpildītājs pieprasa tiesai, kas izskata izpildes procedūru, izpildāmības deklarāciju un iesniedz šajā tiesā atbilstoši apliecinātas kreditora pieteikuma, izpildāmā dokumenta, vēlamā lēmuma veida un valsts nodevas samaksu apliecināša dokumenta kopijas.

Pieteikumu par izpildāmības deklarāciju izskata ne vēlāk kā septiņās dienās kopš tā reģistrēšanas tiesā, pieņemot rīkojumu slēgtā tiesas sēdē bez pušu uzaicināšanas. Nolēmumu var aizkavēt ne ilgāk kā par 48 stundām, un šāda lēmuma pamatojums ir jānorāda ne vēlāk kā septiņās dienās kopš tā pieņemšanas.

Izpildāmības deklarācija ļauj kreditoram lūgt tiesu izpildītājam, kas pieprasījis deklarāciju, vai nu vienlaicīgi, vai secīgi piemērot visus pieejamos likumā paredzētos izpildes panākšanas pasākumus, lai izmantotu savas tiesības, tostarp tiesības uz izpildes izmaksām. Izpildāmības deklarācija ir spēkā visā valstī un aptver arī izpildāmus dokumentus, ko tiesu izpildītājs izdod apstiprinātās izpildes procedūras kontekstā.

Tiesa var noraidīt pieteikumu par izpildāmības deklarāciju tikai tad, ja: pieteikums ir citas izpildes iestādes jurisdikcijā, nevis tajā, kurā tas ir iesniegts; lēmums vai attiecīgajā gadījumā dokuments nav izpildāms dokuments; dokuments, kas nav tiesas spriedums, neatbilst visām formālajām prasībām; parāds nav droši zināms, tā summa nav fiksēta un tam nav iestājies termiņš; parādniekam ir imunitāte pret izpildi; dokuments satur nosacījumus, kurus nevar izpildīt ar izpildes pasākumu; pastāv citi šķēršļi.

Lēmumu, ar ko tiesa atzīst pieteikumu par izpildāmības deklarāciju, nevar pārsūdzēt, taču to var pārskatīt, ja tiek pārsūdzēta pati izpilde. Lēmumu par pieteikuma par izpildāmības deklarāciju noraidīšanu drīkst pārsūdzēt tikai kreditors, un tas jā dara 15 dienās no lēmuma paziņošanas dienas.

Rīkojumu par izpildi tālāk dotajā redakcijā pievieno lēmuma par izpildāmības deklarāciju noslēguma daļā.

“Mēs, Rumānijas prezidents,

ar šo piešķirtam tiesības un uzdodam tiesu izpildītājiem panākt izpildu dokumenta (šeit norāda izpildu dokumenta identifikācijas datus) izpildi, par ko ir izdots šis lēmums par izpildāmības deklarāciju. Mēs uzdodam valsts tiesībsargāšanas iestādēm atbalstīt visu izpildes pasākumu tūlītēju un efektīvu izpildi un prokuroriem — uzstāt uz izpildu dokumenta izpildīšanu saskaņā ar likumu. (Jāievieto: tiesnešu kolēģijas priekšsēdētāja un tiesas sekretāra paraksts.)”

Valsts tiesu izpildītāju nacionālā asociācija (*Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești*) ar Tieslietu ministrijas atļauju nosaka un aktualizē minimālo maksu par tiesu izpildītāju sniegtajiem pakalpojumiem. Ar tieslietu ministra 2006. gada 14. novembra Rīkojumu Nr. 2550/2006 tika noteiktas šādas minimālās un maksimālās maksas par veiktajiem pasākumiem:

*Procesuālo dokumentu paziņošana un nodošana — RON 20–400.*

*Tiešā izpilde*

izlikšana: RON 150–2200 parādniekam, kas ir fiziska persona, RON 5200 parādniekam, kas ir juridiska persona;

aizgādības par nepilngadīgām personām nodošana vai to dzīvesvietas noteikšana: RON 50–1000;

nepilngadīgas personas apmeklēšana — RON 50–500;

īpašuma nodošana valdījumā, īpašuma robežu noteikšana, servitūti, īpašuma nodošana utt.: RON 60–2200 parādniekam, kas ir fiziska persona, un RON 5200 parādniekam, kas ir juridiska persona;

darbu vai būvju novākšana: RON 150–2200 parādniekam, kas ir fiziska persona, un RON 5200 parādniekam, kas ir juridiska persona.

*Netiešā izpilde*

minimālā maksa	maksimālā maksa
par parādiem, kas ir mazāki par RON 50 000, — 10 % no summas un RON 75, plus 2 % no summas, kas pārsniedz RON 1000;	10 % par parādiem līdz RON 50 000;
par parādiem, kuru summa ir no RON 50 000 līdz RON 80 000, — RON 1175 plus 2 % no summas, kas pārsniedz RON 50 000;	par parādiem, kuru summa ir no RON 50 000 līdz RON 80 000, — RON 5000 plus līdz 3 % no summas, kas pārsniedz RON 50 000;
par parādiem, kuru summa ir no RON 80 000 līdz RON 100 000, — RON 1775 plus 1 % no summas, kas pārsniedz RON 80 000;	par parādiem, kuru summa ir no RON 80 000 līdz RON 100 000, — RON 5900 plus līdz 2 % no summas, kas pārsniedz RON 80 000;
par parādiem, kas pārsniedz RON 100 000, — RON 2500 plus 1 % no summas, kas pārsniedz RON 100 000, un RON 5500 plus līdz 0,5 % no summas, kas pārsniedz RON 400 000.	par parādiem, kas pārsniedz RON 100 000, — RON 6300 plus līdz 1 % no summas, kas pārsniedz RON 100 000.

*Apķīlāšana*

par parādiem, kas ir mazāki par RON 50 000, — 10 % no summas un RON 75, plus 2 % no summas, kas pārsniedz RON 1000;	10 % par parādiem līdz RON 50 000;
par parādiem, kuru summa ir no RON 50 000 līdz RON 80 000, — RON 1175 plus 2 % no summas, kas pārsniedz RON 50 000;	par parādiem, kuru summa ir no RON 50 000 līdz RON 80 000, — RON 5000 plus līdz 3 % no summas, kas pārsniedz RON 50 000;
par parādiem, kuru summa ir no RON 80 000 līdz RON 100 000, — RON 1775 plus 1 % no summas, kas pārsniedz RON 80 000;	par parādiem, kuru summa ir no RON 80 000 līdz RON 100 000, — RON 5900 plus līdz 2 % no summas, kas pārsniedz RON 80 000;
par parādiem, kas pārsniedz RON 100 000, — RON 2500 plus 1 % no summas, kas pārsniedz RON 100 000, un RON 5500 plus līdz 0,5 % no summas, kas pārsniedz RON 400 000.	par parādiem, kas pārsniedz RON 100 000, — RON 6300, plus līdz 1 % no summas, kas pārsniedz RON 100 000.

*Atteikums apmaksāt vekseli, parādzīmi vai čeku* RON 150–400.

*Faktu noskaidrošana un mantu inventarizācija:* RON 100–2200 parādniekam, kas ir fiziska persona, RON 5200 parādniekam, kas ir juridiska persona.

*Mantu, uz ko attiecas sadalīšana tiesas ceļā, pārdošana izolē* RON 150–2200.

*Izņemšana piesardzības apsvērumu dēļ:* RON 100–1200 parādniekam, kas ir fiziska persona, RON 2200 parādniekam, kas ir juridiska persona.

*Izņemšana tiesas ceļā:* RON 100–1200 parādniekam, kas ir fiziska persona, RON 2200 parādniekam, kas ir juridiska persona.

*Arests piesardzības apsvērumu dēļ:* RON 100–1200 parādniekam, kas ir fiziska persona, RON 2200 parādniekam, kas ir juridiska persona.

*Reģistrs par reālās vērtības piedāvājumu:* RON 50–350.

*Konfiskācija* — 10 % no ienākumiem, kas gūti no pārdošanas (minimāli) līdz 10 % no ienākumiem, kas gūti no pārdošanas (maksimāli).

*Ieteikumi izpildes dokumentu noformēšanai:* RON 20–200.

### 3.2 Galvenie noteikumi

Lūdzu, skatīt atbildi uz 2.1. jautājumu.

Kreditors un parādnieks var vienoties, ka izpildes pasākumu pilnībā/daļēji piemēro tikai parādnieka naudas iegūmumiem, kā mantas, uz ko attiecas atgūšana, tiek pārdotas vienojoties vai ka parāds ir sedzams, izmantojot citus likumā atļautos līdzekļus.

Uz ārvalstu tiesas pieņemtu spriedumu attiecīgajā gadījumā attiecas papildu procedūra, proti, lēmums par izpildāmības deklarēšanu (*exequatur*).

Uz parādnieka ieņēmumiem un mantām var attiekties izpilde, ja tās var atgūt, un tikai tādā apmērā, kāds ir nepieciešams, lai izpildītu kreditoru tiesības. Īpašums, uz ko attiecas īpašs aprites režīms, ir atgūstams tikai saskaņā ar likumā noteiktajiem nosacījumiem.

Attiecībā uz parādnieku ir īpašs nosacījums, ka izpildes procedūru ierosināt nevar, ja vien parādnieks nav atbilstoši pieaicināts saistībā ar katru izpildes veidu. Pastāv arī citi īpaši noteikumi attiecībā uz parādnieku, piemēram, attiecībā uz nepilngadīgiem parādniekiem vai pilngadīgiem parādniekiem, par kuriem ir atzīts, ka viņiem nav tiesīspējas un rīcīspējas, pret kuriem nevar piemērot izpildes pasākumus, ja vien nav iecelts aizbildnis vai aizgādnis.

## **4 Izpildu darbību raksturs un mērķis**

### **4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?**

Izpildes pasākumus var piemērot parādnieka ieņēmumiem, tostarp vispārējiem ieņēmumiem no ēkām, summām banku kontos, kustamajai un nekustamajai mantai utt. Lūdzu, skatīt atbildi uz 1. jautājumu.

### **4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?**

Pēc tam, kad ir identificēta parādniekam piederoša vai trešo personu turējumā esoša kustamā manta, tā ir izņemama. Pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma izņemšanu var atzīmēt Tirdzniecības reģistrā (*registru comerțului*), Nekustamā īpašuma nodrošinājumu elektroniskajā arhīvā (*Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*), mantojumu reģistrā (*registru succesoral*), ko uztur Valsts notāru kamera (*camera notariilor publici*), vai citos publiskos reģistros. No mantu izņemšanas dienas tās vairs nav parādniekam pieejamas visā izpildes periodā, un uz to attiecas sods, piemērojot tiesas noteiktu naudas sodu, izņemot gadījumus, ja akts ir sastādīts, izdarot pārkāpumu. Ja attiecīgā summa nav samaksāta, tiesu izpildītājs izņemtās mantas pārdošanā izsolē vai tiešā pārdošanā, vai citā ar likumu atļautā veidā (Civilprocesa kodeksa 730. pants un turpmākie panti).

Arestu var piemērot naudas summām, vērtspapīriem vai citiem nemateriālajiem kustamajiem aktīviem, kurus var atgūt un kuri pienākas parādniekam vai kurus parādnieka vārdā tur trešā persona, vai kurus trešā persona ir tam parādā nākotnē saskaņā ar pašreizējām tiesiskajām attiecībām. Visas arestētās naudas summas un aktīvi tiek iesaldēti no dienas, kad rīkojums par arestu ir nosūtīts trešai personai, kurai arests ir piemērojams. No iesaldēšanas dienas līdz izpildāmajā dokumentā norādīto saistību pilnai samaksai trešā persona, uz kuru attiecas arests, neveiks maksājumus un neīsteno darījumus, kuru rezultātā ir iespējams, ka iesaldētie aktīvi var tikt samazināti. Ja trešā persona, uz kuru attiecas arests, nepilda savas saistības attiecībā uz arestu, kreditors, kas cenšas piedzīt samaksu, parādnieks vai tiesu izpildītājs var paziņot par izpildi atbildīgajai tiesai, lai arests tiktu apstiprināts. Galīgā apstiprināšanas lēmuma sekas ir prasījuma nodošana, un tas ir dokuments, kas izpildāms pret trešo personu, uz kuru attiecas arests. Pēc aresta apstiprināšanas trešā persona, uz kuru attiecas arests, iemaksā vai samaksā summu tādā apmērā, kā skaidri norādīts apstiprināšanas lēmumā. Ja trešā persona neievēro šīs saistības, attiecībā uz šo trešo personu var piemērot izpildes pasākumu ar nosacījumu, ka pastāv arests, kura pamatā ir apstiprināšanas lēmums (Civilprocesa kodeksa 780. pants un turpmākie panti).

Kas attiecas uz izpildi pret nekustamo īpašumu, ja parādnieks nesamaksā savu parādu, tiesu izpildītājs pēc izpildāmības deklarācijas nodošanas un reģistrēšanas zemesgrāmatā uzsāk pārdošanas procedūru (Civilprocesa kodeksa 812. pants un turpmākie panti).

### **4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?**

Pasākumi beidzas pēc sešu mēnešu laikposma no jebkura izpildes pasākuma izpildes dienas (Civilprocesa kodeksa 696. pants un turpmākie panti), ja kreditors šajā laikā nav veicis nekādus citus piedziņas pasākumus.

Noilguma termiņš ir trīs gadi (Civilprocesa kodeksa 705. pants un turpmākie panti).

## **5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?**

Pret faktiskajiem izpildes pasākumiem var iesniegt apelācijas sūdzību; izpildāmo dokumentu var pārsūdzēt, lai precizētu tā nozīmi, darbības jomu vai piemērošanu. Ja izpildes panākšanas pasākums tiek veikts saskaņā ar tiesas spriedumu, parādnieks nevar to apstrīdēt, atsaucoties uz faktiem/normām, kuras tam būtu bijis jāaktualizē pirmās instances tiesā, vai iesniedzot apelācijas sūdzību pret minēto spriedumu. Viena un tā pati persona nevar ierosināt jaunu apelācijas sūdzību, pamatojot to ar iemesliem, kas pastāvēja pirmās apelācijas dienā.

Kompetentā tiesa ir par izpildi atbildīgā tiesa vai — gadījumā, ja ir jāprecizē izpildāmā dokumenta nozīme, darbības joma / piemērošana, — tiesa, kas izdevusi izpildāmo spriedumu.

Pārsūdzību var iesniegt 15 dienās no:

dienas, kad apelācijas iesniedzējs tika informēts par izpildes rīkojumu;

dienas, kad attiecīgā ieinteresētā persona uzzināja par aresta piemērošanu;

dienas, kad parādniekam tika nodota pavēste, vai dienas, kad viņam/viņai kļuva zināms par pirmo izpildes posmu.

Apelācijas sūdzību, lai precizētu izpildāmā dokumenta nozīmi, darbības jomu vai piemērošanu, var iesniegt jebkurā laikā pirms tā termiņa beigām, kurā ir tiesības pieprasīt izpildes panākšanas pasākuma veikšanu. Apelācijas sūdzību, ar kuru trešā persona pieprasa īpašumtiesības / lietu tiesības uz atgūto īpašumu, var iesniegt 15 dienās no īpašuma pārdošanas/nodošanas dienas. Tas, ka trešā persona nav iesniegusi apelācijas sūdzību minētajā termiņā, neliedz tai izmantot savas tiesības, iesniedzot atsevišķu pieteikumu.

Ja trešā persona uztur apelācijas sūdzību pret izpildi, tiesa attiecīgā gadījumā padara pārsūdzēto rīkojumu par izpildi par spēkā neesošu vai izdod nolēmumu par paša izpildes pasākuma labošanu, atcelšanu vai izbeigšanu, par izpildāmā dokumenta atcelšanu vai precizēšanu vai par tāda izpildes pasākuma veikšanu, attiecībā uz kuru ir atteikta atbilstības nodrošināšana. Ja apelācijas sūdzība tiek noraidīta, apelācijas iesniedzējam pēc pieprasījuma ir jāmaksā atlīdzība par kaitējumu, kas radies izpildes kavējuma dēļ, un tad, ja apelācijas sūdzība ir ierosināta ļaunprātīgi, tam ir arī pienākums maksāt naudas sodu.

## **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Izņēmums attiecas uz noteiktām mantām un īpašumu. Kustamās mantas gadījumā tas attiecas uz: personiskas lietošanas mantām vai mājāsaimniecības priekšmetiem, kas nepieciešami parādnieka un tā ģimenes iztikas nodrošināšanai; reliģiska rakstura priekšmetiem; priekšmetiem, kas nepieciešami personām ar invaliditāti un kas paredzēti slimu cilvēku aprūpei; pārtiku, kas nepieciešama parādniekam un tā ģimenei trīs mēnešus, un, ja parādnieks iztiekt tikai no lauksaimniecības darbības, uz pārtiku, kas nepieciešama līdz nākamajai ražas novākšanai; dzīvniekiem, kas paredzēti iztikas iegūšanai, un barību šiem dzīvniekiem līdz nākamajai ražas novākšanai; kurināmo, kas nepieciešams parādniekam un tā ģimenei trim ziemas mēnešiem; personiskām vai ģimenes vēstulēm, fotogrāfijām un gleznām utt.

Turklāt piedziņu pret parādnieka darba samaksu / pensiju var vērst tikai līdz tādām apmēram, kas atbilst pusei no parādnieka neto mēnešalgas, ja veicamie maksājumi ir uzturīdzekļi, un tikai vienai trešdaļai no neto mēnešalgas cita veida saistību gadījumā.

Ja ienākumi no darba vai parādniekam regulāri izmaksātās naudas summas, kas nodrošina tā iztiku, ir mazākas, nekā valstī noteiktā minimālā alga, piedziņu var vērst tikai uz summu, kas pārsniedz pusi no minimālās algas.

Ir viena ieņēmumu kategorija, uz kuru izpilde nav attiecināma, un tajā ietilpst valsts piešķirtās priekšrocības un pabalsti bērniem, maksājumi par slima bērna kopšanu, maternitātes pabalsti, miršanas pabalsti, valsts piešķirtas stipendijas, dienas naudas utt.

**Lūdzam skatīt atbildi arī uz 4.3. jautājumu.**

**Saistītās saites**

 <http://www.executori.ro/>  <http://www.just.ro/>

Lapa atjaunināta: 24/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas sl

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Slovēnija

### 1 Ko civilīlētās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Slovēnijas Republikā izpildi vispārēji reglamentē Likums par civiltiesisku prasību izpildi un nodrošināšanu (*Zakon o izvršbi in zavarovanju — ZIZ*). Izpilde nozīmē izpildu dokumenta piespiedu izpildes panākšanu, ko veic tiesa, kura pieprasa prasījuma izpildi (sniegt, veikt, pārtraukt darbību vai atļaut). Ir iespējama arī naudas prasījuma izpildes panākšana, pamatojoties uz publisku aktu. Izņēmuma kārtā ģimenes lietās izpilde var ietvert prasījumu izpildes panākšanu saistībā ar attiecībām.

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Tiesām, konkrēti vietējām tiesām (*okrajna sodišča*), ir kompetence atļaut un veikt izpildi.

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

Tiesa sankcionē izpildi, pamatojoties uz izpildu dokumentu.

#### Izpildu dokumenti ir šādi:

izpildāms tiesas nolēmums (spriedums vai šķīrējtiesas nolēmums, lēmums, maksājums vai cits tiesas vai šķīrējtiesas rīkojums) un tiesas izlīgums (noslēgts pirms tiesas);

izpildāms notariāls dokuments;

- cits izpildāms lēmums vai dokuments, kas ir izpildu dokuments saskaņā ar likumu, ratificētu un publicētu starptautisku līgumu vai Slovēnijas Republikā tieši piemērojamu Eiropas Savienības tiesību aktu.

Izpildu dokumentu var izpildīt, ja tajā ir norādīta informācija par kreditoru, parādnieku un saistību priekšmetu, veidu, apmēru un izpildes termiņu (*ZIZ* 21. panta 1. punkts). Ja izpildu dokuments ir lēmums, kurā nav norādīts saistību brīvprātīgas izpildes termiņš, termiņu nosaka tiesa izpildlēmumā.

#### 3.1 Procesuālā kārtība

Izpildes procedūra un nodrošinājuma procedūra sākas pēc kreditora pieprasījuma. Pieprasījumu var iesniegt kreditors nepastarpināti, jo jurista pārstāvība nav obligāta. Parasti šos pieprasījumus par izpildes panākšanu iesniedz ar tāda jurista starpniecību, kuram ir atbilstošas juridiskās zināšanas. Šo lietu izskatīšana ir vietējo tiesu kompetencē. Neskarot teritoriālās jurisdikcijas nosacījumus, pieprasījumi par izpildes panākšanu, kuru pamatā ir publisks akts, ir iesniedzami Ļubļanas vietējā tiesā (*Okrajno sodišče v Ljubljani*), kas par tiem pieņem lēmumu. Attiecībā uz iespēju vai nepieciešamību pieteikumus izpildes procedūrā iesniegt elektroniski lūdzam skatīt sadaļu "automātiska apstrāde".

Tiesas nodeva ir jāsamaksā, iesniedzot pieteikumu, iebildumu vai apelācijas sūdzību par izpildi. Tiesas nodeva ir jāsamaksā 8 dienās pēc rīkojuma par tiesas nodevas samaksu izsniegšanas. Ja tiesas nodeva šajā termiņā nav samaksāta un nav apstākļu, kas ļautu nodevas apmaksu atcelt vai atlikt, vai samaksāt nodevu pa daļām, tiek uzskatīts, ka iesniegums ir atsaukts.

Kad tiesa saņem pieprasījumu par izpildes panākšanu, tā pārbauda, vai pieprasījumā ir norādītas visas nepieciešamās ziņas, un tad pieņem izpildlēmumu, ar ko atļauj izpildes panākšanu vai atsaka pieprasījumu par izpildi (kā nepamatotu pēc būtības), vai noraida pieprasījumu par izpildes panākšanu (procesuālu apsvērumu dēļ). Ja izpilde tiek atļauta, tiesa par izpildlēmumu paziņo kreditoram un parādniekam, bet gadījumā, ja tā tiek atteikta, tad tikai kreditoram. Tiesa pieņem izpildlēmumu, ar ko ieceļ tiesu izpildītāju, vai arī lēmumu par tiesu izpildītāja ieceļšanu nodod tiesu izpildītājam kopā ar visu to dokumentu eksemplāriem, kas nepieciešami izpildes panākšanai.

Tiesa var atļaut panākt naudas prasījuma izpildi, izmantojot tos paņēmienus un piemērojot tos pret tiem objektiem, kas norādīti pieprasījumā par izpildi. Pirms izpildes procedūras beigām tiesa pēc kreditora pieprasījuma var atļaut panākt izpildi, izmantojot papildu paņēmienus un piemērojot tos pret citiem objektiem.

Tiesa var norīkot izpildes panākšanu, izmantojot citus paņēmienus, nevis tos, ko pieprasa kreditors, ja alternatīvais paņēmienis ir pietiekams, lai segtu prasījumu. Lēmums, ar ko kreditora iesniegtais pieprasījums par izpildi tiek atteikts, nav pārsūdzams.

Izpilde stājas spēkā, pirms izpildlēmums ir kļuvis galīgs, ja vien attiecībā uz konkrētiem izpildes pasākumiem likumā nav noteikts citādi. Kreditors nevar saņemt samaksu, pirms izpildlēmums nav kļuvis galīgs, izņemot gadījumu, kad izpilde tiek veikta, pamatojoties uz izpildu dokumentu, attiecībā uz parādnieka naudu, kas tiek turēta maksājumu iestādē (izpilde uz izpildu dokumenta pamata), ja vien izpildu dokuments ir pievienots pieprasījumam par izpildi.

Tiesa ieceļ tiesu izpildītāju ar lēmumu, ar ko atļauj izpildi, kuras panākšanai ir nepieciešami tieši izpildes pasākumi.

#### Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītāji ir personas, kas veic tiešus izpildes panākšanas drošības pasākumus (viņi fiziski veic izpildi, t. i., atsavina īpašumu, nosaka drošības pasākumus utt.). Tiesu izpildītājus ieceļ par tieslietām atbildīgais ministrs. Tiesu izpildītāju skaitu un reģistrācijas vietu nosaka par tieslietām atbildīgais ministrs tā, lai katrā rajona tiesas (*okrožno sodiščo*) teritorijā būtu vismaz viens tiesu izpildītājs, savukārt pārējos tiesu izpildītājus norīko rajona tiesu teritorijās atbilstoši izpildes lietu skaitam vietējās tiesās katras rajona tiesas teritorijā. Atsevišķās izpildes lietās tiesu izpildītāju ar lēmumu ieceļ tiesa, taču kreditoram ir tiesības izvirzīt konkrēta tiesu izpildītāja kandidātūru. Katrā atsevišķajā gadījumā tiesu izpildītājs var veikt pasākumus visā Slovēnijas Republikas teritorijā. Tiesu izpildītāju pakalpojumi ir publiski pakalpojumi, kurus tie veic kā neatkarīgu darbību.

Tiesu izpildītāji ir atbildīgi par jebkādu kaitējumi, ko tie rada, veicot izpildes panākšanas un drošības pasākumus, ar savu rīcību vai pienākumu neizpildi saskaņā ar likumu, tā īstenošanas noteikumiem un tiesas rīkojumiem.

Gadījumā, ja tiesu izpildītāji būtiski pārkāpj savus pienākumus, par tieslietām atbildīgais ministrs tos var atbrīvot no amata.

#### Izpildes panākšanas izmaksas

Izpildes panākšanas izmaksas vispirms sedz kreditors. Kreditoram ir arī avansā jāsedz izpildes panākšanas pasākumu izmaksas tiesas noteiktajā apmērā un termiņā. Ja kreditors nesamaksā nodrošinājuma iemaksu, tiesa izpildi apturēs. Parādniekam pēc kreditora pieprasījuma ir jāatlīdzina kreditoram radušās izmaksas, ja tās bija nepieciešamas izpildes panākšanai, tostarp izmaksas par pieprasījumiem saistībā ar parādnieka īpašumu un izmaksas par procedūrām, ko tiesa ierosināja pēc savas iniciatīvas. Tiesai ir jālemj par izmaksām astoņās dienās no pieprasījuma saņemšanas dienas.

Lai nodrošinātu samaksu par darbu un izmaksu atgūšanu, tiesu izpildītājs var lūgt kreditoram veikt nodrošinājuma iemaksu noteiktajā termiņā un cenrādī paredzētajā apmērā. Tiesu izpildītājam ir personiski jāiesniedz kreditoram paziņojums par nodrošinājuma iemaksas veikšanu, kurā jāietver arī brīdinājums par sekām, kas rodas, ja nodrošinājuma iemaksa netiek veikta savlaicīgi un ja tiesu izpildītājam nav iesniegts maksājumu apliecinošs dokuments. Tiesu izpildītājam minētajā paziņojumā ir jāietver arī informācija par viņa tiesībām lūgt tiesai lemt par nodrošinājuma iemaksu.

Ja kreditors nepiekrīt samaksas veidam, termiņam vai nodrošinājuma iemaksas apmēram, viņš astoņās dienās no paziņojuma saņemšanas dienas var iesniegt tiesu izpildītājam lūgumu, lai par šo jautājumu lemtu tiesa. Tiesu izpildītājam minētais lūgums ir nekavējoties jānosūta tiesai, kurai ir jālemj par šo jautājumu astoņās dienās no lūguma saņemšanas dienas.

Ja kreditors neveic nodrošinājuma iemaksu tādā veidā un termiņā, kā ir noteicis tiesu izpildītājs vai tiesa, vai arī neiesniedz maksājumu apliecinājošu dokumentu, tiesu izpildītājs par to informē tiesu, kas izpildi apturēs.

### 3.2 Galvenie noteikumi

**Pirmais nosacījums** izpildes panākšanas atļaušanai ir tāds, ka **izpildei ir jābūt pamatotai. Par pamatojumu var kalpot izpildu dokuments vai publisks akts** saskaņā ar likumu.

#### Tiesas lēmumu izpildāmība

Tiesas lēmums ir izpildāms, kad tas ir kļuvis galīgs un ir beidzies termiņš, kurā parādnieks savas saistības var izpildīt brīvprātīgi. Saistību brīvprātīgas izpildes termiņš sākas nākamajā dienā pēc lēmuma nodošanas parādniekam. Tiesa var atļaut tikai noteiktas lēmuma daļas izpildi, kad tā kļūst izpildāma. Tiesa atļaus izpildi, pamatojoties uz tiesas lēmumu, kas vēl nav kļuvis galīgs, gadījumos, kad likumā noteikts, ka apelācijas sūdzība neaptur lēmuma izpildi.

#### Tiesas izlīguma izpildāmība

Tiesas izlīgums ir izpildāms, ja izlīgumā ietvertajam prasījumam ir iestājies samaksas termiņš. Prasījuma termiņš ir jānorāda izlīguma ierakstā, publiskā aktā vai saskaņā ar likumu apstiprinātā dokumentā. Ja termiņu šādi nevar norādīt, to norāda galīgajā lēmumā, kas pieņemts civilietā, kurā nosaka prasījuma termiņu.

#### Izpildāms notariāls dokuments

Notariāls dokuments ir izpildāms, ja parādnieks dokumentā ir piekritis tā tiešai izpildāmībai un ja ir iestājies notariālajā dokumentā noteiktā prasījuma termiņš. Prasījuma termiņš ir norādīts notariālajā dokumentā, publiskā aktā vai saskaņā ar likumu apstiprinātā dokumentā. Ja prasījuma termiņš nav atkarīgs no laika apsvērumiem, bet gan no cita fakta, kas norādīts notariālajā dokumentā, notāram ir jāpaziņo pusēm par to, kas ir uzskatāms par pietiekamu pierādījumu, lai demonstrētu, ka ir iestājies prasījuma termiņš: kreditora rakstisks paziņojums parādniekam, ka ir iestājies prasījuma termiņš, norādot termiņa datumu, un pierādījums tam, ka parādniekam ir iesniegts rakstiskais paziņojums, ka ir iestājies prasījuma termiņš. Notāram ir jāpaziņo pusēm, ka tās var pilnvarot notāru informēt parādnieku par prasījuma termiņa iestāšanos tā vietā, lai iesniegtu pierādījumu tam, ka parādniekam ir iesniegts rakstiskais paziņojums, ka ir iestājies prasījuma termiņš. Kreditora rakstiskais paziņojums vai notāra paziņojums ir nododams ierakstītā vēstulē.

**Otrais nosacījums** tam, lai tiesa atļautu izpildi, ir **pieprasījuma par izpildes panākšanu iesniegšana**; tajā ir jānorāda informācija par kreditoru un debitoru, tostarp attiecīgā tos identificējošā informācija, izpildu dokuments vai publisks akts, parādnieka saistības, izpildes paņēmieni un objekts, kā arī cita informācija, kas nepieciešama izpildes īstenošanai (pieprasījumā par izpildi, pamatojoties uz publisku aktu, ir jāietver arī lūgums tiesai izdot rīkojumu parādniekam apmaksāt prasījumu, tostarp aprēķinātās izmaksas, astoņās dienās vai trijās dienās — tādu strīdu gadījumā, kas attiecas uz vekseliem vai čekiem, — no lēmuma nodošanas dienas). Pieprasījumā par izpildi kreditoram ir nepārprotami jādefinē izpildu dokuments, uz kura pamata tiek prasīta izpilde, un jānorāda, ka ir izdota izpildāmības deklarācija.

Ir jābūt pienākušam termiņam, kad ir jāsedz prasījums, un ir jābūt pagājušam termiņam, kurā saistības var izpildīt brīvprātīgi (brīvprātīgas izpildes termiņam). Izpildu dokumentā vai publiskajā aktā ir jābūt skaidri noteiktam, kurš ir parādnieks. Pieprasījumā par izpildi ir jābūt norādītam arī parādnieka vārdam, uzvārdam vai nosaukumam un adresei (vai juridiskajai adresei). Pieprasījumā par izpildi ir jābūt skaidri norādītai informācijai, kas identificē parādnieku (un kreditoru) un kas ir atšķirīga atkarībā no tā, vai minētā persona ir fiziska persona, juridiska persona, uzņēmējs vai privātpersona.

Parādniekam ir jābūt eksistējošai vienībai (parādnieks nevar būt miris vai izslēgts no tiesas reģistra). Ja pieprasījums par izpildi ir iesniegts attiecībā uz neeksistējošu vienību, tas ir noraidāms, un gadījumā, ja vienība pārstāj eksistēt izpildes procedūras laikā, tas kalpo par iemeslu procedūras apturēšanai saskaņā ar likumu (un par to nav jāizdod īpašs lēmums).

Izpildes procedūrā **prezumpcijas** (par tiesībspēju) vienādi **attiecas** gan uz parādnieku, gan kreditoru, kā viņi ir definēti civilprocesā saskaņā ar Civilprocesa likumu (*Zakot o pravdnev pstopku*), atsaucoties uz ZIZ 15. pantu.

#### 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

Izpildes panākšanas pasākumu mērķis ir segt kreditora prasījumu.

**Izpildes pasākumi naudas prasījumu segšanai ir šādi:** parādnieka kustamās mantas pārdošana, nekustamā īpašuma pārdošana, parādnieka naudas prasījuma nodošana, citu īpašumtiesību vai materiālo tiesību un dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesību izpirkšana, uzņēmuma dalībnieka daļas pārdošana un maksājumu iestādē (piem., bankā) turētas naudas nodošana.

**Izpildes pasākumi nemonetāro prasījumu segšanai ir šādi:** kustamās mantas atsavināšana un piegāde, nekustamā īpašuma atbrīvošana un atsavināšana, pakalpojuma aizvietošana uz parādnieka rēķina, parādnieka piespiešana rīkoties, uzliekot finansiālas sankcijas, darbinieka atjaunošana darbā, kustamās mantas sadale, vēlmes apliecināšana un bērna aizvešana.

##### 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Iepriekš uzskaitītie izpildes pasākumi ļauj panākt izpildi attiecībā uz jebkuru izpildes objektu (jebkuru parādnieka objektu, īpašumtiesībām vai materiālajām tiesībām), ja vien uz objektu neattiecas likumā paredzēts izņēmums vai ar likumu netiek ierobežota izpilde pret objektu — ZIZ 32. pants.

##### Izpildes priekšmets nevar ietvert:

objektus, kas netiek tirgoti;

minerālresursus un citus dabas resursus;

ietaises, ierīces un citus objektus, kas ir būtiski svarīgi valstij vai pašvaldībai to uzdevumu veikšanai, kā arī kustamo un nekustamo īpašumu, ko izmanto valsts aizsardzībai;

ietaises, ierīces un citus objektus, kas ir būtiski svarīgi parādniekam, lai tas varētu sniegt sabiedrisku pakalpojumu;

citus likumā paredzētos objektus un tiesības (piem., naudas līdzekļus, kas paredzēti bērna uzturēšanai, strikti personiskas lietas, ienākumus no sociālās palīdzības, vecāku pabalstus, bērnu pabalstus, invaliditātes pabalstus, pārtiku, apkures degvielu, darba un vaislas dzīvniekus, ordeņus, medaļas, personām ar invaliditāti paredzētus palīgīdzekļus, lauksaimniecības zemi un lauksaimnieku ietaises, kas viņiem nepieciešamas pašu iztikai, utt.).

##### 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Visu izpildāmo pasākumu galvenais mērķis ir segt kreditora prasījumu. Izpildes pasākumu sekas ir atkarīgas no izmantotā izpildes pasākuma veida.

##### NAUDAS PRASĪJUMU IZPILDE

**Izpildi attiecībā pret kustamo mantu** veic, arestējot un pārdodot kustamo mantu. Kreditors saņem aizturējuma tiesības attiecībā uz arestētajiem priekšmetiem.

**Izpildi attiecībā pret parādnieka debitoru parādiem** veic, arestējot un nododot debitoru parādus. Lēmumā, ar ko tiek atļauta debitoru parādu izņemšana (lēmums par izņemšanu), tiesa aizliedz parādnieka debitoram maksāt parādu parādniekam un parādniekam pieprasīt parādu samaksu, tostarp no apgrūtinājumiem, kas piemēroti kā nodrošinājums, vai jebkādā citā veidā atsavināt debitoru parādus. Izņemšana stājas spēkā dienā, kad lēmums par izņemšanu ir nodots parādnieka debitoram. Arestējot parādnieka debitoru parādus, ko tiesa ir atļāvusi darīt pēc kreditora pieprasījuma, kreditors saņem apgrūtinājumu, ko piemēro arestētajiem debitoru parādiem.

**Izpilde pret parādnieka naudu, kas tiek turēta maksājumu iestādē:** Ar izpildlēmumu pret naudu, ko parādnieks uzglabā maksājumu iestādē, tiesa izdod rīkojumu maksājumu iestādei iesaldēt parādnieka naudu visos kontos maksimāli tādā apmērā, kas maksājams saskaņā ar izpildlēmumu, un pēc tam, kad lēmums kļuvis galīgs, samaksāt šo summu kreditoram. Lēmuma sekas ir arests un nodošana atgūšanai. Kad izpildlēmums kļūst galīgs, tiesa informē maksājumu iestādi. Pēc samaksas veikšanas kreditoram maksājumu iestāde nekavējoties par to informē tiesu.

**Izpildi pret debitora parādu, ar ko atsavina vai piegādā kustamo mantu vai nodod nekustamo īpašumu,** veic, arestējot šo debitora parādu un nododot to kreditoram, un pēc tam to pārdodot. Parādnieka arestēto debitora parādu nodošanas sekas ir parādnieka monetāro debitora parādu nodošana.

**Izpildi pret citām īpašumtiesībām vai materiālajām tiesībām** veic, arestējot attiecīgās tiesības un realizējot kustamo mantu. Izņemšana stājas spēkā dienā, kad lēmums par izņemšanu ir nodots parādniekam. Izpildlēmumā, ar ko tiek atļauta izņemšana, tiesa aizliedz parādniekam atsavināt tiesības. Pēc tiesību aresta kreditors iegūst apgrūtinājumu.

**Izpilde pret dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesībām:** Izpildi pret dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesībām, ko tirgo biržās, veic, arestējot un pārdodot dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesības un samaksājot kreditoram no ienākumiem, kas gūti no pārdošanas. Arests stājas spēkā dienā, kad lēmums par izņemšanu ir reģistrēts dematerializēto vērtspapīru īpašumtiesību centrālajā reģistrā.

**Izpildi pret uzņēmuma dalībnieka daļu** veic, reģistrējot izpildlēmumu, pārdodot daļu un samaksājot kreditoram no pārdošanas gūtos ienākumus. Ar izpildlēmumu tiesa aizliedz dalībniekam atbrīvoties no savas daļas. Tiesa uzņēmumam iesniedz izpildlēmumu un reģistrē to tiesas reģistrā. Šādi reģistrējot, kreditors iegūst apgrūtinājumu, ko piemēro dalībnieka daļai, tas attiecas arī uz jebkuru personu, kas vēlāk šo daļu iegādājas.

**Izpildi pret nekustamo īpašumu** veic, izpildlēmumu reģistrējot zemesgrāmatā, nosakot nekustamā īpašuma vērtību, pārdodot to un samaksājot kreditoram no ienākumiem, kas gūti no īpašuma pārdošanas. Tiesa reģistrē izpildlēmumu pret nekustamo īpašumu zemesgrāmatā. Šādi reģistrējot, kreditors iegūst apgrūtinājumu, ko piemēro nekustamajam īpašumam, tas attiecas uz jebkuru personu, kas vēlāk iegādājas īpašumtiesības uz minēto īpašumu. Kreditors, kas pieprasa izpildi, bet vēl nav saņēmis apgrūtinājumu vai tiesības uz parāda atmaksu no īpašuma vērtības, reģistrējot izpildlēmumu, iegūst tiesības saņemt maksājumu no nekustamā īpašuma pirms personas, kas apgrūtinājumu vai tiesības uz parāda atmaksu no īpašuma vērtības ir saņēmusi vēlāk.

## **NEMONETĀRU PRASĪJUMU IZPILDE**

**Procesu, ar ko tiek atsavināta un piegādāta kustamā manta,** veic, tiesu izpildītājam atsavinot priekšmetu no parādnieka un nododot to kreditoram, pretī saņemot apliecinājumu par saņemšanu.

**Procesu, ar ko tiek atbrīvots un atsavināts nekustamais īpašums,** veic, tiesu izpildītājam atsavinot nekustamo īpašumu un nododot to kreditora valdījumā pēc tam, kad tas ir atbrīvots no personām un priekšmetiem. Nekustamā īpašuma atbrīvošanu un atsavināšanu drīkst veikt pēc tam, kad ir pagājušas 8 dienas, kopš izpildlēmums ir nodots parādniekam.

**Procesu, ar ko tiek noteikts pienākums veikt darbību, atļaut vai izbeigt darbību,** var veikt, sadarbojoties ar tiesu izpildītāju un izmantojot tiesas noteiktu paņēmieni. Pamatojoties uz izpildu dokumentu, saskaņā ar kuru parādniekam ir jāveic kāda noteikta darbība, ko var veikt kāds cits, izpilde notiek, tiesai atļaujot kreditoram uz parādnieka rēķina uzticēt uzdevuma veikšanu kādai citai personai vai veikt to pašam (**aizvietošanas pakalpojums uz parādnieka rēķina**). Ja parādniekam saskaņā ar izpildu dokumentu ir jāveic kāda darbība, ko nevar veikt cita persona, tiesa nosaka piemērotu termiņu izpildlēmumā paredzētā pienākuma izpildei un piemēro naudas sodu, ja parādnieks pienākumu neizpilda noteiktajā termiņā (**parādnieka piespiešana, piemērojot naudas sodu**).

**Procesu, kurā darbinieks atgriežas darbā,** veic tiesa, nosakot piemērotu termiņu izpildlēmumā paredzēto pienākumu izpildei. Izpildlēmumā tiesa nosaka arī naudas sodu, ko piemēro gadījumā, ja parādnieks minēto pienākumu neizpilda noteiktajā termiņā.

**Process par objekta sadali** var notikt ar faktisku fizisku sadali, ja šāda sadale ir noteikta ar izpildu dokumentu, vai objektu pārdodot.

**Process par vēlmes apliecināšanu** ir pienākums iesniegt zemesgrāmatu vai citu vēlmes apliecinājumu, kā noteikts lēmumā, kas ir izpildu dokuments, un tas ir uzskatāms par izpildītu, kad minētais lēmums ir kļuvis galīgs.

**Process par izpildes panākšanu lietās, kas attiecas uz aizgādību vai bērnu audzināšanu un personisku saziņu ar bērniem,** ir tāds, kurā tiesa izpildlēmumā nosaka, ka personai ir jānodod bērns. Tiesa nosaka termiņu, kurā bērns ir jānodod, vai lem, ka bērns ir jānodod nekavējoties. Ar izpildlēmumu pienākums par bērna nodošanu tiek piemērots personai, uz kuru attiecas izpildu dokuments, personai, no kuras gribas ir atkarīga bērna nodošana, un personai, kura ir kopā ar bērnu laikā, kad lēmums ir izdots. Izpildlēmumā tiesa nosaka, ka pienākums nodot bērnu stājas spēkā pret jebkuru personu, ar kuru bērns ir kopā izpildes veikšanas laikā.

Par izpildi atbildīgā tiesa var piemērot naudas sodu parādniekam, kas rīkojas pretrunā tiesas spriedumam, piemēram, slēpjot, bojājot vai iznīcinot savu mantu, veicot darbības, kas kreditoram var izraisīt neatgriezeniskus bojājumus vai bojājumus, kurus ir grūti salabot, traucē tiesu izpildītājam īstenot izpildes vai drošības pasākumus, rīkojas pretrunā lēmumam par nodrošinājumu, traucē ekspertam vai maksājumu iestādei strādāt, traucē darba devējam vai citam izpildlēmuma izpildītājam veikt izpildi vai kavē vai liedz veikt nekustamā īpašuma apskati un novērtēšanu.

Ja parādnieks rīkojas pretrunā izpildlēmumam un atbrīvojas no sava īpašuma, šāds darījums ir spēkā tikai tad, ja juridiskais akts ir veikts pret atbildību un ja otra puse nodošanas vai apgrūtinājuma laikā ir rīkojusies labticīgi (proti, tā nezina vai nevarēja zināt, ka parādniekam nebija tiesību atbrīvoties no sava īpašuma).

Parādniekam, kas iznīcina, bojā, nodod vai slēpj daļu no sava īpašuma ar mērķi aizkavēt maksājuma veikšanu kreditoram, tādējādi radot kaitējumu kreditoram, rodas kriminālatbildība un tiks piemērots naudas sods vai brīvības atņemšana līdz vienam gadam.

Pēc tiesas pieprasījuma bankai ir jāsniedz paskaidrojums un dokumentācija, kas parāda, vai un kā tā ir izpildījusi tiesas izpildlēmumu un kā tā ir piemērojusi rīkojumu par prasījumu atmaksu, kā noteikts likumā. Bankai ir arī jānosūta kreditoriem un tiesai informācija par parādnieka bankas kontiem. Uz izpildlēmuma pamata bankai ir jāiesaldē parādnieka nauda, kas tiek glabāta bankā, tādā apmērā, kā norādīts izpildlēmumā, un tad jāsamaksā šī summa kreditoram. Pēc kreditora pieprasījuma tiesa var izdot rīkojumu, ka bankai, kas pretēji tiesas lēmumam nav veikusi pienākošās summas izņemšanu, nodošanu vai samaksu, ir jāsamaksā šī summa kreditoram parādnieka vietā no bankas pašas līdzekļiem. Šādā gadījumā banka ir atbildīga pret kreditoru par kaitējumu, kas radies, nepildot izpildlēmumu vai pārkāpjot tiesību noteikumus par pienākumu izpaust informāciju, maksājumu secības ievērošanu, saistību apmēru un apmaksas veidu saskaņā ar izpildlēmumu.

Uz izpildlēmuma pamata parādnieka darba devējam ir kreditoram jāizmaksā vienreizējs naudas maksājums vai regulāri jāmaksā kreditoram naudas summas, uz ko parādniekam būtu citādi tiesības kā uz algu. Taču parādniekam ir jāsaņem ne mazāk kā 70 % no minimālās algas mēnesī. Pēc kreditora pieprasījuma tiesa var izdot rīkojumu darba devējam, kas pretēji tiesas lēmumam nav ieturējis un maksājis pienākošās summas, samaksāt šādas summas kreditoram parādnieka vietā no darba devēja līdzekļiem. Šajā gadījumā darba devējs ir atbildīgs pret kreditoru par zaudējumiem, kas radušies, nerīkojoties saskaņā ar izpildlēmumu.

Parādnieka debitoram ir jādeklarē, vai tas atzīst izņemto parādu un kādā apmērā tas to atzīst, un vai tā pienākums maksāt debitora parādu ir atkarīgs no citu pienākumu izpildes. Ja tas deklarēšanu neveic vai deklarācijā sniedz nepatiesu informāciju, tas ir atbildīgs pret kreditoru par radīto kaitējumu.

### **4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?**

Katra pasākuma, ko noteikusi par izpildi atbildīgā tiesa, spēkā esamības termiņš ir atkarīgs no minētā pasākuma būtības. Parasti izpildes procedūra (un lēmuma par izpildes atļaušanu sekas) ir atrisināta, kad ir apmierināts kreditora prasījums. Ja izpilde nav iespējama juridisku vai faktisku iemeslu dēļ, šis jautājums risināms, apturot izpildi, un tā sekas ir visu izpildes pasākumu atcelšana, izņemot gadījumus, ja, šādi rīkojoties, tiktu skartas trešo personu iegūtas

tiesības (piem., pircēju tiesības uz izņemto kustamo mantu). Kreditors var pieprasīt izpildes atlikšanu uz laiku, kas nepārsniedz vienu gadu, un šādā gadījumā lēmums par izpildes atļaušanu paliek spēkā, pat ja parādniekam lēmuma izdošanas laikā nav īpašuma (t. i., eksistē faktiski šķēršļi, kas kavē kreditora prasījuma īstenošanu).

Ja nauda nav pieejama, ja izpildi īsteno pret parādnieka debitoru parādiem no parādnieka bankas kontiem, vai ja parādnieks nevar piekļūt naudai, bankai šāds izpildlēmums ir jāsauglabā uzskaitē vienu gadu un jāmaksā kredītoram tad, kad nauda kļūst pieejama parādnieka kontā vai kad parādnieks saņem tiesības rīkoties ar naudu. Līdz tam izpildi apturēt nedrīkst.

Ja kustamās mantas izņemšanas laikā tiesu izpildītājs konstatē, ka nav tādu aktīvu, uz ko varētu vērst izpildi, vai ka izņemtie aktīvi nav pietiekami, lai segtu kreditora prasījumu, vai ka tiesu izpildītājs nevar veikt izņemšanu parādnieka prombūtnes dēļ vai tāpēc, ka parādnieks neļauj iekļūt telpās, kreditors trijos mēnešos no dienas, kad tika veikts pirmais mēģinājums īstenojot izņemšanu, var pieprasīt, lai tiesu izpildītājs vēlreiz mēģina veikt izņemšanu. Līdz tam izpildi apturēt nedrīkst.

#### **5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildi darbību veikšana tika atļauta?**

Parādniekam, kredītoram, jebkurai trešai personai, kurai ir tādas tiesības uz izpildes objektu, kas kavē izpildi, un jebkuram pircējam, kurš ir iegādājies objektu procedūras laikā, ir tiesības iesniegt tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret lēmumiem, ko pieņēmusi par izpildi atbildīgā tiesa.

Tipisks tiesiskās aizsardzības līdzeklis pret pirmās instances tiesas lēmumu ir tā pārsūdzība. Izņēmuma kārtā parādnieks vai trešā persona, kam ir tādas tiesības uz izpildes objektu, kas kavē izpildi, var iesniegt iebildumu pret izpildlēmumu. Iebildumam ir jābūt pamatotam. Iebildumā parādniekam vai trešai personai ir jānorāda visi fakti un jāsniedz pierādījumi, ar ko iebildums (parādnieka iebildums) ir pamatojams. Kredītoram ir tiesības atbildēt uz šādu iebildumu 8 dienās. Lēmumu par iebildumu var pārsūdzēt.

Ikviena, kas pierāda, ka tam var būt tādas tiesības uz izpildes objektu, kas kavē izpildi, var iesniegt iebildumu pret izpildlēmumu un pieprasīt, lai tiesa pasludina, ka izpilde pret šo objektu nav atļauta (trešās personas iebildums). Iebildumu var iesniegt pirms izpildes procedūras beigām. Ja kreditors neatbild uz iebildumu noteiktajā termiņā vai paziņo, ka neiebilst pret minēto iebildumu, tiesa atceļ izpildlēmumu pilnā apmērā vai daļēji un apturēs izpildi atkarībā no konkrētās lietas apstākļiem. Ja kreditors noteiktajā termiņā paziņo, ka iebilst pret minēto iebildumu, tiesa iebildumu noraidīs. Trešā persona, kas iesniegusi iebildumu, 30 dienās pēc tam, kad lēmums ir kļuvis galīgs, var ierosināt tiesvedību, lai noskaidrotu, vai izpildi drīkst vērst pret objektu.

Pārsūdzību un iebildumu var iesniegt tiesā, kas izdeva lēmumu, kurš tiek apstrīdēts. Parasti iebildumu izskata tiesa, kas izdeva izpildlēmumu, bet pārsūdzību — otrās instances tiesa. Lēmums par pārsūdzību ir galīgs.

Iebildums un pārsūdzība ir jāiesniedz astoņās dienās pēc pirmās instances tiesas lēmuma saņemšanas. Izņēmuma kārtā iebildumu var iesniegt pēc šā laikposma beigām, līdz izpildes procedūras beigām, ja iebilduma pamatā ir fakts, kas attiecas uz aktuālo prasījumu, un ja šāds fakts radās pēc lēmuma izpildāmības un to nevarēja aizstāvēt sākotnējā termiņā.

Iebildums un pārsūdzība izpildes procedūrā izpildes pasākumu veikšanu neaptur, izņemot maksājuma stadiju. Parasti nevar veikt samaksu kredītoram, pirms izpildlēmums ir kļuvis galīgs. Kreditors var saņemt samaksu, pirms izpildlēmums ir kļuvis galīgs, tikai tadā gadījumā, ja izpildes pamatā ir izpildu dokuments, kad izpilde ir vēsta pret parādnieka naudu, kas tiek glabāta maksājumu iestādē (uz izpildu dokumentu balstīta izpilde), ja vien izpildu dokuments ir pievienots pieprasījumam par izpildi, izņemot komerclietas, kurās izpildu dokuments nav jāpievieno.

Izpildes procedūrā ir pieejami ierobežoti ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekļi.

#### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Naudas prasījumu izpildi un šādu prasījumu nodrošināšanu nevar vērst pret objektiem un tiesībām, kas ir būtiski svarīgas, lai nodrošinātu parādnieka un to personu pamata iztikas vajadzības, kuras parādniekam saskaņā ar likumu ir pienākums uzturēt, vai tādas, kas ir būtiski svarīgas, parādniekam veicot savu profesionālo darbību. Pret atsevišķiem šādiem objektiem un tiesībām izpildi var vērst tikai ierobežotā mērā.

#### **Saistītās saites**

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

[http://www.mp.gov.si/si/obrazci\\_evidence\\_mnenja\\_storitve/uporabni\\_seznami\\_imeniki\\_in\\_evidence/](http://www.mp.gov.si/si/obrazci_evidence_mnenja_storitve/uporabni_seznami_imeniki_in_evidence/)

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://pisrs.si/>

Lapa atjaunināta: 25/08/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

#### **Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Slovākija**

##### **1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?**

Saskaņā ar Likuma Nr. 160/2015 jeb Strīdu izšķiršanas civilprocesa kodeksa (*Civilný sporový poriadok*) 232. panta 1. punktu spriedumu izpilde ir tiesas nolēmuma atribūts, ar kuru tiek nodibināts nolēmuma ievērošanas pienākums; tas ietver sevī iespēju ar tiesiskiem līdzekļiem panākt nolēmuma tiešu un nekavējošu izpildi. Izņemot lietas, kas skar nepilngadīgas personas, nolēmuma civillietās un komerclietās izpildi reglamentē Likums Nr. 233/1995 par tiesu izpildītājiem un izpildes procedūru, ar kuru groza noteiktus tiesību aktus, ar grozījumiem (Izpildes kodekss) (*Exekučný poriadok*), saskaņā ar kuru tikai nolēmums ar izpildāmības atribūtu ir izpildāms dokuments. Izpildes kodeksā izpildāms tiesas nolēmums definēts kā izpildāms dokuments, ja tas piešķir tiesības, rada saistības vai skar aktīvus. Izpildes kodeksa 45. pantā definēti arī citi izpildāmi dokumenti, pamatojoties uz kuriem var tikt veikta izpilde, tostarp izpildāmi dokumenti no citām valstīm un notariālie akti.

Nolēmumu, kas skar nepilngadīgas personas, izpildi reglamentē citi juridiskie noteikumi un tai nav piemērojams Izpildes kodekss. To reglamentē Likuma Nr. 161/2015, Bezstrīdus civilprocesa kodekss (*Civilný mimosporový poriadok*), 370. un tam sekojošie panti. Šis tiesību akts piemērojams nolēmumu izpildes nodrošināšanai šādos jautājumos:

- par aizbildnību pār nepilngadīgu personu, saskarsmes tiesībām vai saistībām attiecībā uz nepilngadīgu personu, kas nav finanšu saistības;
- par nepilngadīgas personas atgriešanu ārzemēs nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas gadījumā;
- ja kādi konkrēti tiesību akti var starptautisks nolīgums, kas ir saistošs Slovākijas Republikai, paredz vienošanās vai autentiska instrumenta, kas reglamentē aizbildnību pār nepilngadīgu personu, saskarsmes tiesības vai saistības attiecībā uz nepilngadīgu personu, kas nav finanšu saistības, izpildāmību. Tādējādi turpmāk tiek nošķirta izpildāmība saskaņā ar Izpildes kodeksu un izpildāmība saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu.

##### **2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?**

###### **Izpildāmība saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Izpildi veic tiesu izpildītājs, kas ir valsts nozīmēts un pilnvarots veikt izpildes procedūru; šāda procedūra ietilpst valsts varas īstenošanā. Izpildi veic tiesu izpildītājs, kuru pilnvaro tiesa: tiesa piešķir lietas, pilnvarojot atsevišķus tiesu izpildītājus veikt izpildi; lai novērstu iespēju ietekmēt lietu piešķiršanu, tiesu



izpildītāji tiek izvēlēti pēc nejausības principa, izmantojot ministrijas apstiprinātu tehnoloģiju un programmatūru. Tiesu izpildītāju saraksts ir pieejams tīmekļa vietnē <http://www.ske.sk/>. Banská Bystrica apgabaltiesa (*Okresný súd Banská Bystrica*) ir kompetentā iestāde jautājumos par izpildes procedūru; t.i., izpildes pieteikumi ir jāadresē tikai šai tiesai, neskatoties uz kreditora vai debitora uzturēšanās/pastāvīgās dzīvesvietas atrašanās vietu. Pamatā tomēr tiesa piešķir lietu tās reģionālās tiesas nozīmētam tiesu izpildītājam, kuras jurisdikcijā ir debitora adrese.

### **Izpildāmība saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu**

Nolēmuma, kas skar nepilngadīgu personu, izpildi var veikt tikai tiesa; pamatā tiesa ar teritoriālo jurisdikciju ir tā tiesa, kuras jurisdikcijā ir nepilngadīgās personas uzturēšanās vieta, pēc vecāku vienošanās vai citā likumīgā veidā. Ja tiesa ar teritoriālo jurisdikciju nav zināma vai nevar savlaicīgi iejaukties, tiesa, kuras jurisdikcijā nepilngadīgā persona pašreiz uzturas, piespriež un veic izpildi. Tiesa, kurai ir teritoriālā jurisdikcija steidzamu pasākumu izpildei, ir tiesa, kas šo pasākumu piespriedusi; ja steidzamu pasākumu piespriež apelācijas tiesa, teritoriālā jurisdikcija ir pirmās instances tiesai. Pirmās instances tiesa ir tiesa ar teritoriālo jurisdikciju nolēmumu izpildei, kas skar nepilngadīgas personas atgriešanu ārzemēs nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas gadījumā. Tādēļ nolēmuma izpildi veic pats tiesnesis, tomēr tiesnesis var norīkot tiesu ierēdni noorganizēt nepilngadīgas personas aizvešanu. Izpildot nolēmumu, pilnvarotajam tiesu ierēdnim likumiski ir tādas pašas pilnvaras kā tiesnesim.

### **3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?**

#### **3.1 Procesuālā kārtība**

##### **Izpildes procedūra saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Saskaņā ar Izpildes kodeksa 48. pantu kreditors (t.i., kreditors saskaņā ar izpildāmo dokumentu; vienība, kurai, pamatojoties uz labvēlīgu nolēmumu, tiek piespriests apmaksas prasījums) iesniedz izpildes pieteikumu, ja debitors brīvprātīgi neievēro labvēlīgo nolēmumu. Atbildot uz pieteikumu, no puses, kura ir tiesīga pieprasīt maksājumu atbilstīgi izpildāmajam dokumentam, tiek uzsākta izpildes procedūra.

Kā iepriekš minēts, izpildes pieteikumu elektroniski iesniedz Banská Bystrica apgabaltiesā, t.i., nosūta uz tiesas elektronisko pastkastīti, aizpildot noteiktu elektronisko veidlapu, kas ir pieejama Ministrijas tīmekļa vietnē. Pieteikumam jābūt apliecinātam; pretējā gadījumā tas netiek izskatīts. Ja kreditoram vai tā pārstāvim nav aktivizētas elektroniskās pastkastītes, izpildes pieteikumu var iesniegt, izmantojot tiesu izpildītāju. Šādā gadījumā tiesu izpildītājs ir kreditora pilnvarotais pārstāvis šim pakalpojumam līdz izpilde tiek apstiprināta, un atbildībā par to tiesu izpildītājs ir tiesīgs saņemt atalgojumu un izmaksu atlīdzību; izmaksu apjoms un to aprēķināšanas kārtību nosaka ministrija vispārējās piemērojamības aktā. Izpildes lūgumā ir jānorāda šāda informācija:

- a) tiesa, kurai tas adresēts;
- b) kreditors un debitors, ja pēdējais ir tiesvedības puse;
- c) kreditora pārstāvis un gadījumā, ja pieteikumu iesniedz vairāki kreditori – kreditoru kopīgais pārstāvis (atsauce uz pienākumu nozīmēt kopīgu pārstāvi);
- d) tiesu izpildītājs, ja pieteikums iesniegts, izmantojot tiesu izpildītāju;
- e) izpildāmo dokumentu, uz kā pamata var veikt izpildi un kas apliecina tiesības iesniegt izpildes pieteikumu pret debitoru; ja tas skar tiesību pārņemšanu, jāpierāda tiesību pārņemšanas fakts;
- f) galveno faktu izklāsts un norāde uz pierādījumiem par attiecībām ar debitoru, ja izpilde veicama uz izpildāmā dokumenta pamata, piešķirot prasījuma tiesības, pamatojoties uz parādrakstu vai vekseli, pret debitoru, kas ir fiziska persona; tas attiecināms arī uz gadījumiem, ja izpildes pieteikums ir apliecināts, pamatojoties uz nepārtrauktu pārvedu vekseļu virkni.
- g) prasījums; ja tas ir maksājuma prasījums, tas jāsadala pamatsummā, atkārtotos papildu izdevumos, kapitalizētos papildu izdevumos, līgumsodā un par kreditora izpildes izmaksās;
- h) kreditora bankas konts, kurā ieskaitāms izpildes procedūras maksājums;
- i) kreditora e-pasta adrese elektroniskai saziņai ar tiesu izpildītāju, ja kreditoram nav aktivizētas elektroniskās pastkastītes;
- j) kreditora apliecinājums par atbilstību nosacījumam vai abpusējām saistībām, ja izpildāmajā dokumentā paredzētais debitora pienākums ir piesaistīts atbilstībai nosacījumam vai abpusējām saistībām, kā arī norāde uz pierādījumiem;
- k) kreditora apliecinājums, ka izpildāmajā dokumentā norādītās saistības nav izpildītas; ja ir izpildīta daļa saistību, par šo daļu informē izpildes pieteikuma iesniegšanas dienā;
- l) pieteikuma iesniegšanas datums.

Izpildes pieteikumam ir jāpievieno šādi dokumenti:

- a) izpildāmā dokumenta kopija ar tā izpildāmības apliecinājumu, ja nepieciešams; nav jāpievieno maksājuma rīkojumi, kas izsniegti piedziņas procesā;
- b) tiesību pārņemšanu apstiprinošs dokuments; ja tiesību pārņemšanu paredz likums vai Uzņēmumu reģistrs (*Obchodný register*), pietiek ar attiecīgu norādi;
- c) dokuments, no kura izriet, ka nosacījums vai abpusējās saistības ir izpildītas, ja to paredz izpildāmais dokuments;
- d) patērētāja līgums un visi pārējie līgumiskie dokumenti, kas saistīti ar patērētāja līgumu, tostarp dokumenti, uz kuriem patērētāja līgums atsaucas, ja tas skar izpildi, pamatojoties uz izpildāmo dokumentu, kas piešķir prasījuma tiesības uz patērētāja līguma pamata; tas neattiecas uz gadījumiem, kad izpildāmais dokuments ir piedziņas procesā izsniegts maksājuma rīkojums.

Ja izpilde tiek pieteikta, pamatojoties uz citā valstī izsniegtu izpildāmo dokumentu, kreditoram jāpievieno dokumenti atbilstīgi izpildāmā dokumenta tipam (Izpildes kodeksa 48. panta 5. punkts).

Saņemot izpildes pieteikumu, tiesa to izskata un, ja tas atbilst likumā noteiktajām prasībām, apstiprina to un nodod tiesu izpildītājam, kas organizē izpildi.

##### **Procedūra saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu**

Puses tiesvedībā par izpildes nolēmumu saskaņā ar izpildāmo dokumentu ir nepilngadīgā persona, kreditors un debitors. Ja debitors labprātīgi neievēro izpildāmo dokumentu, kreditors var iesniegt pieteikumu nolēmuma izpildei; tomēr saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu, tiesa var uzsākt tiesvedību pēc savas iniciatīvas. Nolēmums var tikt izpildīts tiklīdz ir izdots rīkojums par tā izpildi, un izpilde var tikt veikta, neizsniedzot rīkojumu pusēm. Izpildot nolēmumu, tiesa nošķir nepilngadīgo personu no personas, ar kuru tai saskaņā ar nolēmumu nav jābūt, un noorganizē nepilngadīgas personas nodošanu tai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu nepilngadīgā persona tiek uzticēta, vai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu ir saskarsmes tiesības ar nepilngadīgo personu, uz ierobežotu laiku, vai personai, kas ir tiesīga sagaidīt nepilngadīgo personu, kura tikusi nelikumīgi aizvesta vai aizturēta.

#### **3.2 Galvenie noteikumi**

##### **Izpildes procedūra saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Nosacījumi izpildes procedūras veikšanai saskaņā ar Izpildes kodeksu ir izpildāmā dokumenta esamība, izpildes pieteikuma iesniegšana un tiesas nodevas apmaksā (16,50 EUR). Tiesas nodeva jāapmaksā, iesniedzot pieteikumu, un to var apmaksāt tikai ar pasta pārvedumu vai bankas pārskaitījumu. Rēķina informācija šīs nodevas apmaksai tiek nosūtīta elektroniski. Tiesa nesūta paziņojumu par nodevas apmaksu; ja nodeva nav apmaksāta 15 dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas, pieteikums netiek izskatīts; tas neattiecas uz gadījumiem, kad kreditors ir atbrīvots no tiesas nodevas, un tiesa informēs kreditoru par šo apstākli.

Pēc tam, kad ir uzsākta tiesību uz tādu saistību, kas nav naudas summas apmaksā, izpilde, kreditora tiesu izpildītājs var lūgt avansa iemaksu procesa izmaksu segšanai; tas neattiecas uz gadījumiem, kad kreditors ir atbrīvots no tiesas nodevas. Ja kreditors neveic avansa maksājumu pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma tā norādītajā laika termiņā, kas nedrīkst būt mazāks par 15 dienām, tiesu izpildītājs izsniedz paziņojumu par izpildes apturēšanu.

Saskaņā ar Izpildes kodeksu izpildāms dokuments ir izpildāms tiesas nolēmums, ja tas piešķir tiesības, rada saistības vai skar aktīvus. Izpildāms dokuments var būt arī:

- a) Eiropas Savienības institūcijas, iestādes, biroja vai aģentūras lēmums;
- b) Slovākijā izpildāms citas valsts izsniegts izpildāmais dokuments;
- c) notariālais akts, kurā ietvertas juridiskās saistības un norādīts kreditors un debitors, tiesiskais pamats, saistību izpildes priekšmets un laiks, ja debitors notariālajā aktā devis piekrišanu izpildāmībai;
- d) šķīrējtiesas procesā izdots izpildāms nolēmums, tostarp tajā apstiprināta samierināšanās;
- e) mantojuma lēmums;
- f) publiskās pārvaldes vai reģionālās pašpārvaldes izsniegts izpildāms lēmums, tostarp paziņojums par sodu, kas nav ticis uz vietas apmaksāts;
- g) maksājuma novērtējums, apliecinājums par nodokļu un nodevu parādu un attiecīgās iestādes apstiprināts izlīgums;
- h) izpildāms lēmums un apliecinājums par sociālā nodrošinājuma, sociālās apdrošināšanas, vecuma pensijas shēmas un publiskās veselības apdrošināšanas iemaksu parādiem;
- i) citi izpildāmi lēmumi, parādu apliecinājumi vai apstiprināts izlīgums, kas ir likumiski izpildāms;
- j) dokuments, kas izsniegts atbilstīgi citā ES dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, ja tas skar attiecīgajos tiesību aktos norādīto parādu atgūšanu;
- k) paziņojums par izpildes apturēšanu un aicinājums veikt izpildes izmaksu apmaksu;
- l) attiecīgajos tiesību aktos norādīts izpildāmais dokuments.

#### **Izpildes procedūra saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu**

Vienīgais nosacījums nolēmuma izpildei ir pats izpildāmais dokuments, jo tiesa var uzsākt procesu pēc savas iniciatīvas; tiesa var uzdot nolēmuma izpildi pēc savas iniciatīvas, un rīkojums par steidzamu pasākumu izpildes procesu vienmēr tiek izdots pēc tiesas iniciatīvas. Kreditors nemaksā nekādas tiesas nodevas par pieteikumu, jo šie procesi ir atbrīvoti no tiesu nodevas.

### **4 Izpildu darbību raksturs un mērķis**

#### **4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?**

##### **Aktīvi, kuriem saskaņā ar Izpildes kodeksu piemērojama izpilde**

Ja izpildes pamatā ir izpildāmais dokuments, kas izveido pienākumu maksāt naudas summu, izpildi var īstenot:

- a) apķīlājot ieņēmumus;
- b) uzdodot veikt maksājumu;
- c) pārdodot kustamo mantu;
- d) pārdodot vērtspapīrus;
- e) pārdodot nekustamo īpašumu;
- f) pārdodot uzņēmumu;
- g) uzdodot apturēt autovadītāja apliecības darbību.

Ja tas skar parādu atgūšanu, kas bez blakus izdevumiem pieteikuma par izpildi paziņošanas dienā nepārsniedz 2000 EUR ("nelielas vērtības izpilde"), izpildi nevar īstenot, pārdodot nekustamo īpašumu, kas ir debitora pastāvīgā vai pagaidu uzturēšanās vieta; tas neietekmē tiesības arestēt nekustamo īpašumu. Uzturliedzēju parādu atgūšanas izpilde netiek uzskatīta par nelielas vērtības izpildi.

Izpildi var īstenot, pārdodot nekustamo īpašumu, kas ir debitora pastāvīgā vai pagaidu uzturēšanās vieta, tikai ar tiesas apstiprinājumu gadījumā, ja pastāv vairāki izpildes procesi pret debitoru par parādu atgūšanu, kas kopsummā pārsniedz 2000 EUR, un tiesu izpildītājs var pierādīt, ka nav citu iespēju parādu atgūšanai. Iepriekšējā teikumā minētā nekustamā īpašuma pārdošanas pieteikums var tiks iesniegts tiesu izpildītājam, kurš pirmais arestējis nekustamo īpašumu, un ar šī izpildītāja rakstveida piekrišanu arī tiesu izpildītājam, kurš arestu uzlicis vēlāk.

Ja izpildes pamatā ir izpildāmais dokuments, kas rada saistības, kuras nav naudas summas apmaksā, izpildes metodi nosaka saistību raksturs. Izpildi var veikt:

- a) atbrīvojot;
- b) konfiscējot vai iznīcinot priekšmetus par debitora līdzekļiem
- c) sadalot priekšmetu, kas ir koplietošanā;
- d) strādājot vai sniedzot pakalpojumus

Izpildes procedūra nedrīkst skart aktīvus vai tiesības, kurām saskaņā ar Izpildes kodeksu vai konkrētiem tiesību aktiem nav piemērojama izpilde, kuras ir izslēgtas no izpildes vai nav pieņemamas izpildei. Tādējādi kļūst tiesību izpildi var īstenot tikai tad, ja kreditors ir kļūst kreditors vai kļūst kreditors piekriņ izpildei. Izpildi var īstenot tikai izpildes atļaujā norādītā prasījuma un izpildes izmaksu ietvaros; tas neattiecas uz gadījumiem, kad izpilde tiek īstenota, pārdodot kustamo mantu, kas nav dalāma, vai nekustamo īpašumu, ja debitoram nav pietiekami alternatīvu aktīvu, lai apmierinātu prasījumu.

Šādām lietām nav piemērojama izpilde:

- a) nekustamajam īpašumam, kas ir valsts īpašums un kuru saskaņā ar konkrētiem tiesību aktiem pārvalda administrators, izņemot nekustamo īpašumu, kam piemērota pagaidu pārvaldība atbilstīgi konkrētiem tiesību aktiem;
- b) valsts budžeta ieņēmumi, nauda valsts finansētas organizācijas norēķinu kontā un saņemamie līdzekļi no tiesiskajām attiecībām, kas paredz šādus ieņēmumus;
- c) vērtspapīri, kas ir valsts īpašums, un valsts kapitāla daļa juridiskajās personās;
- d) naudas līdzekļi, kas paredzēti valsts budžeta deficīta un nacionālā parāda segšanai;
- e) citi valsts aktīvi, kas precizēti konkrētos tiesību aktos.

Citiem valsts aktīviem un Slovākijas Republikas Eksporta-importa bankas (*Exportnoimportná banka Slovenskej republiky*) aktīviem nepiemēro izpildi, ja tie tiek izslēgti no izpildes, pamatojot to ar būtiski nepieciešamību valsts darba nodrošināšanā vai sabiedrisko labumu, vai Eksporta-importa bankas aktīvu būtisku nepieciešamību tās darba nodrošināšanā. Šādos gadījumos 60 dienu laikā kopš paziņojuma par izpildes uzsākšanu saņemšanas var tikt iesniegts pieteikums izslēgt priekšmetus no izpildes. Šādiem valsts aktīviem izpildes procesu var piemērot tikai tad, ja valsts aktīvus pārvalda valsts aktīvu administrators, kura darbības rezultātā radies kreditora prasījums.

#### **Nolēmuma izpilde saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu**

Tiesa nošķir nepilngadīgo personu no personas, ar kuru tai saskaņā ar nolēmumu nav jābūt, un noorganizē nepilngadīgās personas nodošanu tai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu nepilngadīgā persona tiek uzticēta, vai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu ir saskarsmes tiesības ar nepilngadīgo personu, uz ierobežotu laiku, vai personai, kas ir tiesīga sagaidīt nepilngadīgo personu, kura tikusi nelikumīgi aizvesta vai aizturēta. Tiesnesis var uzdot tiesas ierēdnim noorganizēt nepilngadīgās personas aizvešanu. Izpildot nolēmumu, pilnvarotajam tiesu ierēdnim likumiski ir tādas pašas pilnvaras kā tiesnesim.

#### **4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?**

Kad izpilde ir uzsākta, tiesu izpildītājs informē kreditoru un debitoru par tā uzsākšanu un īstenošanas gaitu, ja to ir iespējams noteikt (pirms izpildes rīkojuma izdošanas), un aicina debitoru apmierināt prasījumu. Paziņojumā par izpildes uzsākšanu tiek iekļautas izmaksas, ja saistības tiek izpildītas 15 dienu laikā no šī paziņojuma saņemšanas, kā arī izmaksas pēc šo 15 dienu termiņa beigām no paziņojuma saņemšanas, ja debitors nav izpildījis saistības norādītajā termiņā.

#### **Paziņojuma par izpildes uzsākšanu sekas**

##### **Standarta tiesiskās darbības**

Kad ir saņemts paziņojums par izpildes uzsākšanu, debitoram jāaprobežojas ar tādām standarta tiesiskajām darbībām, kādās var pamatoti tikt no viņa prasītas, ņemot vērā prasījuma summu un nozīmīgumu. Juridiskai personai vai individuālajam komersantam standarta tiesiskās darbības ir tiesiskās darbības, kas ir būtiski nepieciešami to darba vai uzņēmējdarbības veikšanai. Citām fiziskām personām standarta tiesiskās darbības ir tādas tiesiskās darbības, kas ir būtiski nepieciešami, lai apmierinātu to parastās vajadzības, kā arī to personu vajadzības, kurām šai fiziskajai personai ir jāmaksā uzturēdzelki.

Šo īpaši šādas darbības netiek uzskatītas par standarta tiesisku darbību:

- uzņēmuma, kooperatīva vai citas juridiskās personas izveide;
- daļu iegāde vai nodošana uzņēmumā, kooperatīvā vai citā juridiskā personā;
- nekustamā īpašuma nodošana vai izīrēšana, vai tā apgrūtināšana par labu trešajām personām;
- tiesisku darbību veikšana bez pienācīgas atlīdzības.

##### **Atbrīvošanās no aktīviem, kam piemērojama izpilde**

Pēc paziņojuma par izpildes uzsākšanu saņemšanas nav iespējams atbrīvoties no aktīviem, kam ir piemērojama izpilde, bez iepriekšējas rakstveida piekrišanas no tiesu izpildītāja, izņemot attiecībā uz standarta tiesiskajām darbībām. Atbrīvošanās no aktīviem pretēji šim aizliegumam neietekmē šādu tiesisko darbību spēkā esamību, taču šādas tiesiskās darbības neietekmē kreditoru, un kreditora prasījums var tikt apmierināts, īstenojot izpildi no zaudētajiem priekšmetiem un neapstrīdot tiesisko darbību, ja tā skar atbrīvošanos no aktīviem to personu labā, kuras uzskaitītas **Civilt kodeksa (Občiansky zákoník) 42a. panta 3. un 4. punktā**, kuras zināja par izpildes procesu vai arī kurām būtu bijis jāzina, ja tās veiktu pienācīgu izpēti.

##### **Prasījumu ieskaits**

Pēc izpildes uzsākšanas netiek ņemts vērā vienas pusējs debitora prasījumu ieskaits pret kreditoru, izņemot gadījumus, kad to atļauj izpildāmais dokuments, uz kā pamata debitors varētu īstenot izpildi.

##### **Prasījuma apmierināšanas sekas**

Pēc paziņojuma par izpildes procesa uzsākšanu saņemšanas prasījuma apmierināšanas sekas iestājas tikai tad, ja tiesu izpildītājs saņem neapmaksāto summu. Ja tiek veikts maksājums prasījuma apmierināšanai pirms paziņojuma par izpildes procesa uzsākšanu saņemšanas, kreditoram bez nepamatotas kavēšanās ir jāinformē tiesu izpildītājs par šo faktu.

#### **4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?**

Uz šiem pasākumiem nav attiecināmi nekādi laika ierobežojumi.

#### **5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?**

##### **Izpildes apturēšana un izpildes pārtraukšana saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Debitors var apturēt izpildi, pieprasot tiesu izpildītāju to apturēt (izpildītājs tad izsniedz paziņojumu par izpildes apturēšanu) jo īpaši šādu iemeslu dēļ no kreditora puses:

- ir iesniegta īpaša prasība (*vylučovacia žaloba*) vai noris process īpašumtiesību noteikšanai, ja tas skar aktīvus, kam piemērojama izpilde;
- debitors, kas ir fiziska persona, ir iesniedzis pieteikumu apmaksai pa daļām un šis pieteikums ir pieņemts izskatīšanai;
- debitors, kas ir fiziska persona, ir iesniedzis pieteikumu izpildes apturēšanai un apliecinājis, ka ne paša vainas dēļ ir īslaicīgi situācijā, kad tūlītēja izpilde varētu radīt īpaši smagas sekas debitoram vai viņa ģimenei;
- uzturēdzelkļu atgūšanas izpildes procesā debitors ir apmaksājis uzturēdzelkļu parādu, tostarp kreditora un tiesu izpildītāja izmaksas, iesniedzis pieteikumu izpildes apturēšanai un apliecinājis, ka turpmāk labprātīgi veiks regulārus uzturēdzelkļu maksājumus caur tiesu izpildītāju;
- debitors, kas ir iesniedzis pieteikumu izpildes pārtraukšanai, ir pārvedis nodrošinājumu prasījuma vērtības apjomā uz īpašu kontu, kuru no savas puses ir atvēris tiesu izpildītājs.

Debitors var lūgt tiesu pārtraukt izpildi šādu iemeslu dēļ:

- apstākļi kopš izpildāmā dokumenta izveides ir mainījušies, dzēšot prasījumu;
- izpildāmais dokuments ir atsaukts;
- saskaņā ar konkrētiem tiesību aktiem pastāv iemesli, kuru dēļ nav iespējams atzīt vai izpildīt citas valsts izdotu izpildāmo dokumentu, izņemot gadījumus, ja dokuments varētu būt piemērots agrākā procesa stadijā;
- pastāv citi faktori, kas kavē izpildāmā dokumenta izpildi.

Debitors var iesniegt tiesu izpildītājam pieteikumu, kas var izraisīt apturēšanu, tikai 15 dienu laikā pēc paziņojuma par izpildes uzsākšanu saņemšanas. Ja pieteikums izpildes apturēšanai tiek iesniegts vēlāk (kas neizraisīs apturēšanu), debitors var tikai atsaukties uz faktoriem, kas radušies pēc šī termiņa beigām. Turpmākajos pieteikumos par izpildes apturēšanu debitors var tikai atsaukties uz faktoriem, kas radušies pēc iepriekšējā pieteikuma izpildes apturēšanai iesniegšanas. Pirmajos divos teikumos definētie ierobežojumi nav piemērojami, ja pastāv arī faktori, kādēļ debitors nevarēja ne savas vainas dēļ iesniegt pieteikumu agrāk. Ja kreditors piekrīt izpildes pārtraukšanai, tiesu izpildītājs izdod paziņojumu par izpildes pārtraukšanu, kas tiek izsniegts tiesvedības dalībniekiem un tiesai; citādi piecu darba dienu laikā pēc atbildes sniegšanas termiņa beigām kreditora tiesu izpildītājs iesniedz pieteikumu izpildei pārtraukšanai kopā ar izpildītāja apliecinājumu un jebkādu kreditora apliecinājumu tiesā, kura lemj par pieteikumu. Principā nevar tikt iesniegtas "apelācijas sūdzības" pret turpmākajiem tiesu izpildītāja un tiesas lēmumiem izpildes procesā, izņemot Izpildes kodeksā paredzētajos likumiskajos izņēmuma gadījumos.

##### **Nolēmuma izpilde saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu**

Apelācijas sūdzību var pieņemt pret rīkojumu par nolēmuma izpildi un rīkojumu, ar kuru noraida pieteikumu nolēmuma izpildei. Apelācijas sūdzību pret nolēmuma izpildi var pamatot tikai uz izpildāmā dokumenta neizpildāmību vai apstākļiem, kas radušies kopš izpildāmā dokumenta izveides un kuru rezultātā prasījums ir dzēsts; Apelācijas sūdzība pret rīkojumu nolēmuma izpildei nekalpo par šķērslī pirmās instances tiesai izpildīt nolēmumu.

Tiesa var atlikt nolēmuma izpildi pēc savas iniciatīvas, ja nolēmuma izpilde nopietni apdraud nepilngadīgās personas dzīvību, veselību vai attīstību. Atbildot uz pieteikumu, tiesa var atlikt citas valsts izdota nolēmuma izpildi, ja tas tiek apstrīdēts valstī, kurā tas ticis izdots, līdz brīdim, kad ir iesniegta šāda nolēmuma apelācija. Tiesa arī atliks nolēmuma izpildi, ja to prasa konkrēti tiesību akti.

Tiesa arī pārtrauks nolēmuma izpildes procesu pēc savas iniciatīvas, ja:

- izpildāmais dokuments vēl nav kļuvis izpildāms;

b) izpildāmais dokuments ir atsaukts no brīža, kad tika uzdots nolēmuma izpilde; ja izpildāmais dokuments ir grozīts, tiesa var turpināt nolēmuma izpildi atbilstīgi grozītajam izpildāmajam dokumentam;

c) tiesa ir pasludinājusi nolēmuma izpildi par nepieņemamu, jo pastāv citi iemesli, kādēļ nolēmums nav izpildāms;

d) apstākļi kopš izpildāmā dokumenta izveides ir mainījušies, dzēšot saistības;

e) saistības ir nokārtotas;

f) nolēmums ir izpildīts.

#### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Skatīt 4. un 5. punktu. Tiesu izpildītājs atbild par saistībām samērīgas izpildes metodes izvēli un par arestēto debitora aktīvu vērtības atbilstību saistību vērtībai. Izpildi var īstenot tikai izpildes atļaujā norādītā prasījuma un izpildes izmaksu ietvaros; tas neattiecas uz gadījumiem, kad izpilde tiek īstenota, pārddodot kustamo mantu, kas nav dalāma, vai nekustamo īpašumu, ja debitoram nav pietiekami alternatīvu aktīvu, lai apmierinātu prasījumu.

Tiesai jānoraida izpildes pieteikums arī tad, ja:

a) pieteikums vai izpildāmais dokuments ir pretrunā ar Izpildes kodeksu;

b) pastāv iemesli šādas izpilde ir pārtraukšanai;

c) kreditors vai debitors nav izpildāmajā dokumentā uzrādītās personas tiesību pārņēmējs;

d) izpilde ierosināta, pamatojoties uz izpildāmo dokumentu, kas izsniegts procesā ar no parādraksta vai vekseļa izrietošu prasījumu, un ir kļuvis zināms, ka prasījums radies saistībā ar patērētāju līgumu, kurā nav ņemti vērā nepieņemami līgumiskie nosacījumi, vai parādraksta vai vekseļa ierobežojumi vai nepieņemamība, vai fakts, ka līgums pārkāpj morāles principus, un tas ietekmē prasījumu;

e) izpildāmais dokuments izsniegts procesā, kurā nav bijis iespējams apstrīdēt vai pārskatīt nepieņemamus līgumiskos nosacījumus, un šādi nepieņemami līgumiskie nosacījumi ietekmē izpildāmo prasījumu, kas radies saistībā ar patērētāja līgumu;

f) izpilde īstenojama, pamatojoties uz šķīrējtiesas lēmumu patērētāju strīdā, un:

1. patērētāja šķīrējtiesas līgums neatbilst konkrētajos tiesību aktos izvirzītajiem nosacījumiem;

2. šķīrējtiesas lēmumu patērētāju strīdā nav izdevis šķīrējtiesnesis, kas šķīrējtiesas procesa laikā bija reģistrēts patērētāju strīdus izšķirt tiesīgo šķīrējtiesnešu sarakstā.

3. šķīrējtiesas lēmumu patērētāju strīdā nav izdevusi šķīrējtiesa, kam šķīrējtiesas procesa laikā bija tiesības izšķirt patērētāju strīdus;

4. patērētāja šķīrējtiesas nolēmums neatbilst konkrētajos tiesību aktos izvirzītajiem nosacījumiem vai arī nav izpildāms;

g) pieteikumā iekļauts prasījums par atkārtotiem blakus izdevumiem un tas iesniegts vairāk nekā trīs gadus pēc tam, kad izpildāmais dokuments kļuvis izpildāms, un pēdējo trīs mēnešu laikā pirms pieteikuma iesniegšanas debitoram nav prasīta parāda atmaksa, vai nav ticis noslēgts līgums ar debitoru par pakāpenisku izpildāmajā dokumentā noteiktā parāda atmaksu trīs gadu laikā kopš izpildāmais dokuments kļuvis izpildāms;

h) izpilde ir ierosināta, pamatojoties uz izpildāmo dokumentu, kas ir likumā noteiktajām prasībām neatbilstošs notariālais akts, vai tajā ietvertās saistības ir pretrunā ar likumu vai vispārpieņemtajiem morāles principiem.

Izpildes gaitā tiesa var pieprasīt tiesu izpildītāja paskaidrojumus vai progresa ziņojumus par katru izpildītājam piešķirto lietu, un izpildītāja pienākums ir tos iesniegt tiesai norādītajā termiņā. Tiesa var arī aizstāt izpildītāju pēc savas iniciatīvas, ja izpildītājs ir izdarījis atkārtotu vai smagu izpildes kodeksā vai tiesas nolēmumā paredzēto pienākumu pārkāpumu. Pirms pieņemt lēmumu par izpildītāja aizstāšanu tiesa ņems vērā tiesvedības dalībnieku un tiesu izpildītāja paziņojumus.

Gadījumos, kad izpilde tiek veikta, arestējot ieņēmumus, no debitora mēnešalgas vai citiem ienākumiem nedrīkst atņemt pamata summu; valdība definē noteikumus šādas pamata summas aprēķina metodes. Ja lieta skar uzturlīdzekļus nepilngadīgam bērnam, no debitora mēnešalgas neatņemamā summa ir 70% no pirmajā teikumā definētās pamatsummas. Ja lieta skar personu, kura strādā ārzemēs un kuras šim nolūkam algu aprēķina, izmantojot algas koeficientu vai citu analoģisku metodi, pamata summa aprēķina metode tiek definēta tāda pašā veidā un proporcijā kā šī alga.

Līdzekļiem bankas kontā 165 EUR apmērā un līdzekļiem, kuri saskaņā ar debitora skaidri norādīti paredzēti viņa darbinieku algu izmaksai, netiek piemērota izpilde, uzdodot veikt maksājumu no bankas konta. Ja debitoram ir vairāki konti, tikai vienā bankas kontā līdzekļiem apjomā līdz 165 EUR netiek piemērota izpilde.

Attiecībā uz debitora īpašumā esošiem priekšmetiem izpilde nevar tikt piemērota tiem, kas debitoram nepieciešami, lai apmierinātu savas un savas ģimenes materiālās vajadzības, viņa darbam vai uzņēmumam, kā arī tā nevar tikt piemērota priekšmetiem, kuru pārdošana pārkāptu vispārpieņemtos morāles principus.

Šādi priekšmeti ir izslēgti no izpildes procesa:

a) parastās drēbes, apakšveļa un apavi;

b) nepieciešamie māsaimniecības priekšmeti, proti, debitora un viņa ģimenes locekļu gultas, galds, krēsls atbilstoši ģimenes locekļu skaitam, ledusskapis, cepeškrāsns, plīts, sildītājs, degviela, veļas mazgāšanas mašīna, segas un gultasveļa, standarta virtuves piederumi, radio;

c) mājdzīvnieki, izņemot tos, kas izmantoti uzņēmējdarbībā;

d) priekšmeti, kas pieder debitoram un kalpo viņa darba vai uzņēmējdarbības vajadzībām, summā līdz 331.94 EUR;

e) medikamenti un citi priekšmeti, kas debitoram nepieciešami, ņemot vērā slimību vai fizisku nespēju;

f) priekšmeti, kas izsniegti kā atbalsts materiālo vajadzību nodrošināšanai vai pabalsts atbilstīgi konkrētiem tiesību aktiem; konkrētos finanšu aktos paredzēti finansiālie ieguldījumi kā kompensācija nopietnas invaliditātes gadījumā un konkrētos finanšu aktos paredzēti finansiāla rakstura bērnu aizsardzības pasākumi;

g) mehāniskais transportlīdzeklis, kas debitoram, kurš ir fiziska persona, ir nepieciešams kā privātais transports un apmierina fiziskas personas ar nopietnu invaliditāti, viņa ģimenes un māsaimniecības locekļu vajadzības;

h) saderināšanās un laulību gredzeni;

i) skaidra nauda summā līdz 165 EUR;

j) mācību grāmatas un rotaļlietas.

No izpildes procesa ir izslēgti arī priekšmeti, kas pieder individuālajam komersantam, kurš apstrādā zemi, ja šo priekšmetu zaudējums apdraudētu lauksaimniecības zemes apstrādi vai nepārtrauktu augu vai dzīvnieku ražošanu atbilstīgi konkrētiem tiesību aktiem, kā arī vaislas dzīvniekus, t.i., piena govīs, teles, vaislas bullus, vaislas sivēnmātes, vaislas kuļus, aitas un vaislas aunus.

No izpildes procesa ir izslēgti arī noguldītāja aktīvi pensiju fondā un dalībnieka aktīvi papildu pensiju fondā atbilstīgi darba devēja veikto iemaksu apjomam par šo dalībnieku un ieņēmumiem no to ieguldījumiem.

**Spēkā no 2017. gada 1. aprīļa.**

Lapa atjaunināta: 18/02/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas

Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

## Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Zviedrija

### 1 Ko civilīlētās un kriminālīlētās izprot ar sprieduma izpildi?

#### Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Izpildes kodeksu (*utsökningsbalken*)

Piespiedu izpilde nozīmē, ka izpildes iestāde panāk, ka tiek pildīts pienākums, ko noteikusi tiesa vai cita struktūra. Piespiedu izpilde parasti ir saistīta ar pienākumu maksāt naudu vai pamest savu mājokli. Cits piespiedu izpildes veids ir saistīts ar nošķiršanu vai citiem drošības pasākumiem. Piespiedu izpildi, kas ir saistīta ar samaksas pienākumu, īsteno kā apķīlāšanu. Apķīlāšana ļauj arestēt parādniekam piederošo īpašumu. Ja pienākums paredz, ka personai ir jāpārvietojas, piemēram, jāpamet mājoklis, piespiedu izpilde notiek izlikšanas ceļā. Citos gadījumos piespiedu izpilde parasti izpaužas tā, ka izpildes iestāde uzdod personai, pret kuru lūgts veikt piespiedu izpildi, veikt kādu darbību, pakļauties rīkojumam vai citam nolēmumam. Izpildes iestāde ir tiesīga noteikt naudas sodu.

#### Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Bērnu un vecāku kodeksu (*föräldrabalken*)

Piespiedu izpilde saskaņā ar Bērnu un vecāku kodeksu ir saistīta ar pasākumiem, kas praksē jāveic attiecībā uz jautājumu, kas izriet no lēmuma vai vienošanās bērna aizgādības, dzīvesvietas, kontaktēšanās vai atdošanas lietās. Tiesa, kas lemj par piespiedu izpildi, var noteikt naudas sodu vai izdot rīkojumu, ka bērns tiek atņemts ar policijas palīdzību. Šie noteikumi par piespiedu izpildi tiek piemēroti arī tad, kad saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2201/2003 (Briseles II regula) tiek izpildīti ārvalstu nolēmumi, ja piespiedu izpilde attiecas uz bērna personu. Tomēr, ja piespiedu izpilde ir saistīta ar bērna mantu vai tiesāšanās izdevumiem, piemēro Izpildes kodeksu.

### 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Piespiedu izpildi īsteno Zviedrijas Izpildes dienests (*Kronofogdemyndigheten*). Tādēļ Izpildes dienests lemj, piemēram, par apķīlāšanu. Par darbību kopumā atbild vecākais izpildes ierēdnis, bet faktisko izpildi parasti veic citi ierēdņi (izpildes ierēdņi).

### 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

#### 3.1 Procesuālā kārtība

##### Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Izpildes kodeksu

Lai varētu notikt piespiedu izpilde, ir nepieciešams spriedums vai cits izpildu dokuments.

Piespiedu izpildes pamats var būt kāds no šādiem izpildu dokumentiem:

tiesas spriedums, verdikts vai lēmums,

tiesas apstiprināts izlīgums vai vienošanās par mediāciju, ko tiesa atzinusi par izpildāmu piespiedu kārtā

apstiprināts rīkojums par kriminālsodu, apstiprināts maksājuma rīkojums vai apstiprināts rīkojums par naudas sodu par noteikumu pārkāpumu,

šķīrējtiesas spriedums,

rakstiska apņemšanās divu iecinieku klātbūtnē, kas attiecas uz uzturīdzekļu maksāšanu saskaņā ar Lauļības kodeksu (*äktenskapsbalken*) un Vecāku un bērnu kodeksu (*föräldrabalken*),

administratīvas iestādes lēmumu, ko izpilda saskaņā ar speciālo tiesību normu,

dokuments, kas ir izpildāms saskaņā ar speciālo tiesību normu,

Izpildes dienesta spriedums vai lēmums, kas saistīts ar rīkojumu par maksājumu vai palīdzību izpildes lietā, kā arī Eiropas maksājuma rīkojumi, kurus Izpildes iestāde atzinusi par izpildāmiem.

Tiklīdz ir izdots izpildu dokuments, piespiedu izpildes sākšanai papildus nav nepieciešams atsevišķs tiesas vai citas iestādes lēmums.

Būtisku Izpildes dienesta darba daļu veido informācijas iegūšana par parādnieka mantu. Parādniekam ir jāsniedz informācija par savu mantu un saraksta veidā vai ar liecību jāapstiprina, ka sniegtā informācija ir precīza, pretējā gadījumā tam draud kriminālatbildība. Iestāde var arī uzdot parādniekam sniegt šo informāciju, piedraudot ar naudas sodu. Naudas sodu pēc Izpildes dienesta lūguma nosaka rajona tiesa.

Pieteikumu par piespiedu izpildi var iesniegt mutiski vai rakstiski. Pieteikuma iesniedzējs (persona, kas lūdz veikt piespiedu izpildi) mutisku pieteikumu var iesniegt, personīgi ierodoties Izpildes dienestā. Rakstisku pieteikumu jāparaksta pieteikuma iesniedzējam vai tā pārstāvim.

Izmaksas, kas valstij rodas piespiedu izpildes lietās (administratīvās izmaksas), tiek segtas no maksājumiem (izpildes nodevām). Administratīvās izmaksas, ja tas ir iespējams, parasti ir jāapmaksā atbildētājam lietā (pieteikuma iesniedzēja pretējai pusei), kad tiek veikta izpilde. Tomēr parasti pieteikuma iesniedzējs ir atbildīgs par valsts izmaksu segšanu. Izņēmumi no noteikuma par pieteikuma iesniedzēja atbildību var tikt paredzēti, piemēram, attiecībā uz lielāko daļu uzturīdzekļu maksājumu pieprasījumu.

Vispārējs noteikums ir, ka par katru izpildu dokumentu, kura piespiedu izpilde tiek lūgta, ir jāmaksā pamatmaksā. Piespiedu izpildes lietā, kas ir saistīta ar privāttiesisku prasījumu, pamatmaksā ir SEK 600.

Citi maksājumi, kas var būt jāveic, ir sagatavošanas nodevas, pārdošanas maksājumi un īpašie maksājumi.

##### Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Bērnu un vecāku kodeksu

Piespiedu izpilde var notikt, pamatojoties uz vispārējās jurisdikcijas tiesas lēmumu bērna aizgādības, dzīvesvietas, kontaktēšanās vai atdošanas lietās.

Piespiedu izpilde var notikt arī, pamatojoties uz vienošanos par aizgādību, dzīvesvietu vai kontaktēšanos, kuru noslēguši vecāki un apstiprinājusi sociālās labklājības padome. Zviedrijā var izpildīt arī ārvalstu lēmumus, piemēram, lēmumu, kas ir izpildāms saskaņā ar Briseles II regulu.

Lēmumus par piespiedu izpildi pieņem rajona tiesas. Pieteikumu par piespiedu izpildi parasti iesniedz rajona tiesā pēc bērna dzīvesvietas. Ja bērns nedzīvo Zviedrijā, pieteikumu iesniedz Stokholmas rajona tiesā (*Stockholms tingsrätt*).

Pieteikumu var iesniegt, piemēram, vecāks, pie kura bērnam jāpārceļas vai ar kuru tam jākontaktējas.

Izskatot lietu, tiesa var dot īpašus norādījumus sociālā dienesta darbiniekam, lai tas censtos pārliecināt personu, kuras aprūpē bērns atrodas, labprātīgi pildīt lēmumu vai vienošanos. Ja lieta ir steidzama, tiesa vai policijas iestāde var nolemt, ka bērnu jāaprūpē nekavējoties. Lai īstenotu piespiedu izpildi, tiesa var noteikt naudas sodu vai izdot rīkojumu, ka bērns tiek atņemts ar policijas palīdzību.

Par pieteikumu piespiedu izpildei saskaņā ar Bērnu un vecāku kodeksu netiek iekasēta samaksa. Tomēr jebkurai no pusēm var piespriest maksāt otras puses izdevumus par lietu. Pusei, kuras dēļ ir radušās izmaksas par bērna atņemšanu vai aprūpēšanu, var piespriest atlīdzināt šīs izmaksas valstij.

#### 3.2 Galvenie noteikumi

##### Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Izpildes kodeksu

Dažos gadījumos piespiedu izpilde var tikt kavēta. Tā notiks, ja, piemēram, izpildu dokuments ir tik neskaidrs, ka to nevar izmantot par piespiedu izpildes pamatu.

Ir arī iespējams, ka persona, kurai ar spriedumu uzdots veikt kādu darbību, ir izpildījusi ar šo spriedumu uzlikto pienākumu, piemēram, samaksājusi noteiktu naudas summu.

Iespējams arī gadījums, kad personai, kurai uzdots veikt kādu darbību, ir pretraspība pret pieteikuma iesniedzēju, t. i., tiek iesniegts iebildums par ieskaitu. Ieskaits ir šķērslis piespiedu izpildei, ja izpildes dienests konstatē, ka ir iesniegta pretraspība derīga izpildu dokumenta vai rakstiska prasījuma apliecinājuma veidā.

Tāpat piespiedu izpilde nevar notikt, ja parādnieks apgalvo, ka cits strīds pušu starpā ir šķērslis piespiedu izpildei un šo iebildumu nav iespējams nekavējoties noraidīt. Piemēram, runa var būt par iebildumiem pret noilgumu.

Ja izpildu dokumentu atceļ tiesa, piespiedu izpildi nekavējoties aptur.

Dažos gadījumos tiesa var noteikt, ka aktīvs piespiedu izpildes process ir jāizbeidz (to sauc par kavēšanu).

#### **Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Bēmu un vecāku kodeksu**

Tiek pieņemts, ka lēmuma vai vienošanās noteikumi ir bērna labākajās interesēs. Tiesa piespiedu izpildes pārskatīšanā nevar atkārtoti izvērtēt lēmumu vai vienošanos, un galvenā alternatīva ir labprātīgas izpildes panākšana. Ja ir nepieciešams kāds piespiedu pasākums, visbiežāk tā ir naudas soda uzlikšana. Bērna fiziska savākšana ir vienīgi galējais līdzeklis.

Dažkārt piespiedu izpildi var kavēt šķēršļi, piemēram, bērna slimība.

Ja bērns ir sasniedzis tādu vecumu un brieduma līmeni, ka ir jāņem vērā tā vēlmes, piespiedu izpildi nevar veikt pret bērna gribu, izņemot, ja tiesa konstatē, ka tas nepieciešams, lai ievērotu bērna intereses. Tiesai arī jāatsakās no piespiedu izpildes, ja ir skaidrs, ka tā būtu pretrunā ar bērna interesēm.

### **4 Izpildu darbību raksturs un mērķis**

#### **4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?**

##### **Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Lai īpašumu varētu apķīlāt, tam jāatbilst konkrētiem priekšnoteikumiem. Īpašumam:

jāpieder parādniekam;

jābūt pārnesamam;

jābūt ar naudas vērtību.

Ar apķīlājumu var pārņemt jebkāda veida īpašumu. Noteikumus par pamatīpašumu parasti piemēro tikai fiziskām personām. Kā nekustams, tā kustams īpašums var tikt apķīlāts.

Ar kustamu īpašumu saprot ne tikai personīgo īpašumu (piemēram, automašīnas, laivas un citus transportlīdzekļus), bet arī aktīvus (piemēram, kontus bankā) un dažādas tiesības (piemēram, lietošanas tiesības vai mirušas personas mantojuma masas daļu).

Arī ienākumus, pensijas utt. var apķīlāt.

Ne visu īpašumu var apķīlāt. Tas attiecas uz pamatīpašumu. Noteikumus par pamatīpašumu parasti piemēro tikai fiziskām personām. Pamatīpašums ir, piemēram:

apģērbs un citi parādnieka personīgai lietošanai paredzēti priekšmeti, kuriem ir saprātīga vērtība,

mēbeles, sadzīves tehnika un citas iekārtas, kas nepieciešamas, lai pārvaldītu un uzturētu mājokli,

darbarīki un citas iekārtas, kas ir nepieciešamas parādnieka iztikai vai profesionālajai apmācībai,

personiskās mantas, piemēram, medaļas un sporta sacensību balvas, kuru vērtība parādniekam ir tik īpaša, ka būtu nesaprātīgi tās apķīlāt.

Mantu pret apķīlāšanu var aizsargāt arī speciālās tiesību normas. Tādas var būt, piemēram, attiecībā uz kompensāciju.

Ieturēšana no algas var notikt tikai no naudas summas, kas pārsniedz to, kas parādniekam ir nepieciešama sevis un ģimenes uzturēšanai.

Šajā ziņā dažiem prasījumiem ir priekšroka attiecībā pret citiem. Prasījums, kas ir saistīts ar uzturlīdzekļu maksāšanu, būs prioritārs pār citiem prasījumiem.

#### **4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?**

##### **Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Pēc īpašuma apķīlāšanas parādniekam vairs nav tādas kontroles pār to, kā iepriekš. Parādnieks nedrīkst īpašumu izmantot tā, ka tas kaitētu pieteikuma iesniedzējam, to atsavinot vai jebkādā citā veidā, izņemot, ja to īpaša iemesla dēļ pēc apspriešanās ar pieteikuma iesniedzēju ir atļāvusi Izpildes iestāde. Jebkuram, kurš prettiesiski lieto apķīlāto īpašumu, draud kriminālsods.

Ar lēmumu par apķīlāšanu tiek piešķirtas prioritātes tiesības uz īpašumu.

Piespiedu izpildes lietā trešai personai ir jānorāda, vai parādniekam pret to ir prasījumi vai cita veida saistības, kam var būt nozīme, izvērtējot, vai parādniekam ir apķīlājams īpašums. Pienākums atklāt informāciju ir arī jebkurai trešai personai, kuras valdījumā atrodas parādnieka īpašums, piemēram, ķīlas vai noguldījuma veidā. Piemēram, bankai ir jāsniedz informācija par parādnieka bankas kontiem, seifiem un citu īpašumu, kas atrodas bankas uzraudzībā. Pienākums atklāt informāciju ir arī parādnieka radniekiem un draugiem.

Informāciju no trešām personām var pieprasīt rakstiski vai mutiski, un, ja nepieciešams, trešās personas var izsaukt uz nopratināšanu. Tās var piespiest to atklāt, piedraudot ar naudas sodu vai ieslodzījumu.

Apķīlātu īpašumu Izpildes iestāde var nekavējoties pārdot piespiedu kārtā. Piespiedu pārdošana parasti notiek publiskā izsolē, bet dažos gadījumos tā var notikt privāti.

Par piespiedu izpildes lietās saņemtajām naudas summām pēc iespējas ātrāk jāpaziņo pieteikuma iesniedzējam un tās jāizmaksā.

#### **4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?**

##### **Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Lēmuma par apķīlāšanu maksimālais spēkā esamības termiņš nav noteikts. Tomēr tiesību aktos tiek prezumēts, ka apķīlātais īpašums tiks pārdots nekavējoties; sk. 3.2. punktu.

Ja iespējams, izlikšanai jānotiek četru nedēļu laikā no brīža, kad Izpildes iestāde saņēmusi visus nepieciešamos dokumentus.

##### **Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Bēmu un vecāku kodeksu**

Lēmums par piespiedu izpildi stājas spēkā nekavējoties, ja nav noteikts citādi. Tas ir spēkā, līdz tiek pieņemts lēmums par pretējo. Rīkojumā par sodu parasti ir norādīts, ka noteiktā termiņā jāveic kāda darbība, piemēram, bērns jāatdod pieteikuma iesniedzējam. Lēmumā par piespiedu izpildi attiecībā uz tikšanas parasti ir norādīts, kad tikšanās var notikt, un to parasti piemēro vairākus mēnešus uz priekšu.

Lēmums piespiedu izpildes jautājumā neliedz izvērtēt no jauna iesniegtus pieteikumus.

### **5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?**

##### **Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Izpildes kodeksu**

Izpildes iestādes pieņemtos lēmumus parasti var pārsūdzēt. Pārsūdzību, kas paredzēta rajona tiesai, iesniedz izpildes iestādei.

Persona, uz kuru attiecas lēmums, var pārsūdzēt izpildes iestādes lēmumu, ja tas ir bijis tai nelabvēlīgs. Lēmumus par ieturējumiem no algas var pārsūdzēt, neievērojot konkrētu termiņu. Lēmumus par citas mantas apķīlāšanu var pārsūdzēt trīs nedēļu laikā no to izsniegšanas. Trešās personas šo apķīlājumu var pārsūdzēt, neievērojot konkrētu termiņu.

Rajona tiesa var nolemt, ka izpildu darbības pagaidām nav veicamas (to sauc par kavēšanu), vai, ja tiek konstatēts, ka tam ir konkrēts pamats — ka jau veiktās darbības ir jāatceļ.

## **Piespiedu izpildes lietas saskaņā ar Bēmu un vecāku kodeksu**

Par rajona tiesas lēmumu piespiedu izpildes jautājumos var vērsties apelācijas tiesā. Apelācija ir jānoformē rakstiski un jāiesniedz rajona tiesā. Apelācijas iesniegšanas termiņš ir trīs nedēļas.

### **6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?**

Izpildes kodeksā ir noteikumi, kas ierobežo piespiedu izpildes iespēju, piemēram, lai aizsargātu parādnieku. Parādnieks var ierobežotā apmērā novērst piespiedu izpildi, iebilstot pret to, piemēram, noilguma dēļ. Visbiežākie piespiedu izpildes ierobežojumu piemēri ir noteikta īpašuma un noteiktas mantas atbrīvošana no apķīlāšanas, balstoties uz parādnieka vajadzībām. Piemēram, no mantisku lietu apķīlāšanas var būt izslēgts tā dēvētais "labums" ("neapķīlājams īpašums"), piemēram, dzīvoklis, kurā ir parādnieka pastāvīgā dzīvesvieta, un nauda, kas parādniekam nepieciešama sevis tūlītējai uzturēšanai. Ieturēšana no algas nenotiks attiecībā uz "rezerves summu", no kuras sedz parastos dzīvošanas izdevumus un parādnieka mājokļa izmaksas.

Lapa atjaunināta: 15/12/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.